INSTITUTUL DE ISTORIE NAŢIONALĂ
DIN BUCUREŞTI

VIAŢA SFÂNTULUI NIFON

O REDACŢIUNE GRECEASCĂ INEDITĂ

EDITATĂ, TRADUSĂ ŞI ÎNSOŢITĂ CU O INTRODUCERE
DE

VASILE GRECU
PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI
MEMBRU CORESPONDENT AL ACADEMIEI ROMÂNE

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΗΦΩΝΟΣ

Ἀνέκδοτος παράφρασις

νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδομένη καὶ εἰς ῥουμανικὴν γλῶσσαν μεταφραζομένη

ὑπὸ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΚΡΑΙΚΟΥ
καθηγητοῦ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Πανεπιστημίου καὶ
ἐπιστέλλοντος μέλους τῆς Ῥουμανικῆς Ἀκαδημίας

BUCUREŞTI
1944

SIGLE, SEMNE.

A manuscris grec Nr. 610 din biblioteca mânăstirii Dionisiu din sf. Munte Atos, scris la 1754.

B manuscris grec Nr. 715, tot de acolo, scris spre sfârșitul secolului al 18-lea.

ε Νέον Ἐκλόγιον περιέχον βίους ἀξιολόγους διαφόρων ἁγίων καὶ ἄλλα τινὰ ψυχωφελῆ διηγήματα. Ἑνετίησιν, ͵αωγ′ σ. 373—388: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νήφωνος, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, ἀσκήσαντος ἐν τῇ μονῇ ἱερᾷ τοῦ Διονυσίου, τῇ κατὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω κειμένῃ, κατὰ τὸ ͵αυξ′ 1460 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ. (*Nouă culegere* cuprinzând vieți minunate de ale diferiților sfinți și alte câteva povestiri de suflet folositoare. Veneția, 1803; p. 373—388: Viața și traiul cuviosului și de Dumnezeu purtătorului părintelui nostru Nifon, arhiepiscopul Constantinopolei, care a pustnicit în sfânta mânăstire a lui Dionisie, așezată în sf. Munte al Atosului, pe la anul 1460 dela Hristos).

V manuscris român Nr. 3373 din biblioteca Academiei Române, scris la 1789 de ieromonahul Veniamin în mânăstirea Neamț.

t TIT SIMEDREA, *Viața și traiul Sfântului Nifon, patriarhul Constantinopolului.* Introducere și text. București, 1937.

< > Aceste parenteze închid cuvinte care lipsesc în manuscris, dar care trebue să fi fost odată și au fost deci întregite.

[ ] Aceste parenteze închid cuvinte care trebue înlăturate din text, deși se află în manuscris, fiind interpolări târzii.

INTRODUCERE

Asupra importanței Vieții sfântului Nifon atât pentru istoria română cât și pentru literatura hagiografică mai nouă cred că nu e nevoie să mai stăruim, aceasta fiind îndeobște cunoscută și admisă. Pentru cine voiește să se lămurească mai de aproape, nu voiu face decât să trimet la cercetările care au stabilit și subliniat îndeajuns această importanță, și anume la NIC. M. POPESCU, *Nifon II, patriarhul Constantinopolului*, apărut în Analele Academiei Române, Seria II, tom 36 (1914), p. 731—798, Mem. Secț. Istorice Nr. 19; apoi D. MAZILU, *Contribuțiuni la studiul Vieții sf. Nifon, patriarhul Constantinopolului*, apărut în *Contribuții privitoare la istoria literaturii române*, p. 21—36, publicate de Seminarul de Istoria literaturii Române, epoca veche, dela Facultatea de Litere din București, 1928; și în sfârșit TIT SIMEDREA, *Viața și traiul sfântului Nifon, patriarhul Constantinopolului*, introducere și text, București, 1937, extras din revista « Biserica Ortodoxă Română », anul 55, Nr. 5—6, Mai-Iunie 1937, precum și D. RUSSO, *Viața sfântului Nifon de Gavriil, protul Sfetagorei* în ale sale « Studii istorice grecoromâne », opere postume, tom. I, București, 1939, p. 17—34.

Viața sfântului Nifon ni s'a păstrat în redacțiuni românești și grecești. Că autorul acestei vieți este GAVRIIL PROTUL, adecă fost protos πρῶτος, primul, capul comunității călugărești din sfântul Munte Atos, și că l-a apucat încă în viață pe sfântul Nifon, nu încape nicio îndoială. Acest fapt îl indică toate versiunile [1]). De ase-

[1]) Vezi **t**, p. 1, r. 4 și p. 12, r. 41; apoi *ediția de față*, p. 33, r. 10 și 27; p. 111, r. 6 și 22—**33**; ε p. 384, n. 1.

menea şi timpul, când Gavriil Protul a scris această viaţă, pare să fie destul de sigur şi anume între 1517 şi 1519, când se găsea în Ţara Românească [1]. In schimb nu e tot aşa de sigur în ce măsură vreuna din redacţiunile româneşti sau greceşti se apropie de însuşi originalul lui Gavriil Protul. Redacţiunea românească, editată în urmă de I. P. Sa Tit Simedrea, este considerată de obiceiu ca mai apropiată de textul original grecesc al Vieţii sfântului Nifon [2]).

Mie unuia îmi vine a crede aproape că această redacţiune românească reprezintă traducerea chiar a originalului scris de Gavriil Protul. Şi mi-aş întemeia această bănuială a mea pe următoarele fapte: Mai întâi, în chiar titlul redacţiunii româneşti se spune precis că este «scrisă de chir Gavriil Protul» [3]). Apoi arătând umilinţa sfântului care făcea toate lucrurile grele ale mânăstirii, se induce martor pe sine în persoana întâia ca un autor ce este al scrierii, spunând: «cum şi eu l-am văzut făcând lucruri ca acestea. Şi ce aş putea spune despre smerenia sa cea multă şi osteninţele lui!» [4]). Descriind aşezarea frumoasă şi prielnică a mânăstirii Cozia, vorbeşte despre sine tot la persoana întâia: «care şi noi am văzut cu ochii noştri acel loc şi i-am zis pământul cel făgăduit [5]). De asemenea şi în încheiere, făcând o peroraţie întru lauda şi premărirea sfântului, Gavriil scrie despre sine în persoana întâia ca fiind autorul Vieţii sfântului: «aşijderea dă şi mie spăsenie, celuia ci am scris dumnezăiasca ta viaţă den neştiinţă şi neînvăţătura mea. Ce însă cu prea sfintele tale rugăciuni, câte am auzit cu urechile mele den sfânta şi fericita ta gură şi dela alţi bărbaţi credincioşi, care şi eu însumi le-am văzut acestea şi eu le-am dat oamenilor, ca să cânte şi să laude desăvârşit dumnezeiasca-ţi patimă...» [6]). E drept că de două ori Gavriil Protul este amintit şi la persoana a treia; şi acest fapt ar putea da de bănuit că pasajul respectiv este acuma

[1]) Vezi N. M. POPESCU, *op. cit.*, p. 752—753. [2]) Tot acolo, p. 754—760 şi D. RUSSO, *op. cit.*, p. 28. [3]) t, p. 1, r. 4. [4]) t, p. 12, r. 41 urm. [5]) t, p. 28, r. 23. [6]) t, p. 32, r. 1 urm.

un rezumat după original, mai ales că acest pasaj începe cu observaţia, că «De acum pentru lungime să spunem mai pre scurt şi să facem şi sfârşitul acestei cărţi» [1]). Dar această frază — şi cuvintele «şi să facem şi sfârşitul acestei cărţi» o indică aceasta — poate fi foarte bine un loc comun, întrebuinţat în chip foarte potrivit de însuşi autorul cărţii Gavriil. Cât despre locurile ce urmează îndată cu Gavriil Protul la persoana a treia, aceasta se poate explica prin faptul, că el însuşi ia de astădată parte activă la evenimentele descrise. Neagoe Voevod pofti arhimandriţii din Sfântul Munte la sfinţirea Curţii de Argeş, scriindu-le. «Iar Gavriil Protul deaca văzu cartea şi scrisoarea domnului, aciiş chiemă pre toţi egumenii dela toate mânăstirile cele mari» şi «Aceşti egumeni toţi veniră la ighimonul Neagoe în Ţara Rumânească, denpreună cu Gavriil Protul carele fu zis mai sus» [2]).

După aşezarea lui Neagoe Basarab ca domn şi după instalarea mitropolitului ţării Macarie ni se spune în versiunea română că «dintr'acea vreme pân' astăzi» linişte şi voie bună a fost în ţară şi în biserica ei. Cuvintele «dintr'acea vreme pân' astăzi» [3]) greu le-ar putea spune un parafrazator, ci mult mai potrivit însuşi autorul Vieţii sf. Nifon.

In sprijinul originalităţii redacţiunii româneşti ar veni şi desele întrebuinţări de denumiri geografice anticizante, ca Dalmaţia pentru Sârbia, Elada pentru Grecia, Iustiniana (Ustiniana) cea dintâi pentru Ohrida, Misia pentru Bulgaria şi mai ales Panonia, de şapte ori, pentru Ţara Românească ş. a. [4]), denumiri anticizante care în prelucrările ulterioare se împuţinează mult.

D. RUSSO [5]) întemeindu-se pe faptul că în textul grecesc al Vieţii sfântului Nifon se întâlnesc multe amănunte care nu se află în cel românesc şi că în cel românesc sunt lucruri care lipsesc din cel grecesc, conchide

[1]) t, p. 28, r. 26. [2]) t, p. 28, r. 31 şi p. 29, r. 3. [3]) t, p. 19, r. 36. [4]) *Vezi indice de nume şi locuri*, în t. [5]) *Op. cit.*, p. 27—28.

că amândouă redacţiunile, şi cea română şi cea grecească, sunt versiuni prelucrate ulterior după un text grecesc mai vechiu; şi pentrucă în redacţiunea românească se întâlnesc cuvintele « iată şi sfinţiia sa s'au pus astăzi înaintea noastră şi ne chiamă spre prăznuire »[1]), crede că redacţiunea românească este o prescurtare făcută în formă de sinaxar, menit să fie citit la oficiarea slujbei sfântului din ziua de 11 August. Cred însă că redacţiunea românească în asemănare cu redacţiunile greceşti este mult prea lungă decât să fie o prescurtare; iar cât despre cuvintele « iată şi sfinţiia sa s'au pus astăzi înaintea noastră şi ne chiamă spre prăznuire » pot proveni foarte bine din însuşi originalul lui Gavriil Protul, când ne gândim că el a început să scrie Viaţa sfântului Nifon cu prilejul sfinţirii Curţii de Argeş, când hotărîndu-se şi alcătuindu-se o slujbă întru pomenirea sfântului, era nevoie de o astfel de viaţă a sfântului, pe care Gavriil Protul a scris-o chiar în acest scop, aşa încât aceste cuvinte n'au de ce să ne surprindă, ele fiind foarte la locul lor în însuşi originalul scrierii.

In ce priveşte prisosurile şi amănuntele din versiunile greceşti care nu se află în textul românesc, apoi acestea se pot explica mai uşor ca adăogări şi amplificări ulterioare decât reducând şi textul românesc la o prelucrare după un original mai vechiu. Intr'adevăr aceste prisosuri şi amănunte sunt următoarele: petrecerea sfântului la pustnicul Antonie[2]); minunea văzută de Petronie, când sfântul apare înconjurat de lumină până în înaltul cerului[3]) descrierea pe larg — în textul românesc numai foarte pe scurt — a alegerii de mitropolit a sfântului şi a aducerii lui în eparhia sa la Salonic[4]); că sfântul a stat doi ani întregi în mânăstirea sf. Ioan Botezătorul din Sozopol[5]); că înainte de a părăsi Ţara Românească, a mai avut o întâlnire cu Neagoe, căruia îi proroceşte nenorocirile ce au să vină asupra ţării, şi că el va fi prigonit şi că va scăpa cu bine şi va fi înălţat domn, dacă va păzi învăţăturile ce i le-a dat[1]); descrierea pe larg a muceniciei, care în româneşte este amintită numai pe scurt, a lui Macarie, unul din ucenicii sfântului[2]); descoperirea minunată a sfântului care, întorcându-se în mânăstirea Dionisiu, se osteneşte mult timp, fără să se dea de cunoscut, aşa încât oamenii ce au venit dela Constantinopole, ca să-l ridice iarăşi pe tronul patriarhicesc, nu l-au putut afla[3]); apoi din nou minunea cu arătarea sfântului într'o flacără de foc până în înaltul cerului[4]); minunea cu ancora care, binecuvântată de sfânt, linişteşte furtunile mării[5]); descrierea pe larg a morţii sfântului[6]); cutremurarea, trei zile în rând, a mormântului lui Radu-Vodă[7]); dialogul pe larg între un călugăr bătrân şi trimeşii lui Neagoe-Voevod, care aveau să aducă în ţară moaştele sfântului[8]) şi în sfârşit vindecarea unui călugăr orb ce-şi atinge ochii de moaştele sau de rasa sfântului[9]).

¹) t, p. 2, r. 2. ²) *Vezi mai jos*, p. 41, r. 9 — p. 45, r. 10. ³) p. 57, r. 22 — p. 59, r. 10. ⁴) p. 59, r. 24 — p. 67, r. 28. ⁵) p. 73, r. 21.

Dar, toate aceste minuni şi amănunte ce prisosesc în versiunile greceşti şi lipsesc în textul românesc, în vreme ce lipsa lor în textul românesc nu se simţeşte de loc, în versiunile greceşti au o înfăţişare foarte pronunţată de adaose şi amplificări ulterioare; se pare că n'au fost în originalul lui Gavriil Protul şi că au fost făcute mai târziu de călugării atoniţi şi în deosebi de aceia din mânăstirea Dionisiu, al cărei călugăr a fost sfântul şi unde a şi murit, toţi mari admiratori ai sfântului Nifon, voind astfel să-l preamărească şi mai mult. Aceste adaose şi amplificări sunt dovezi de această admiraţie şi ele privesc îndeosebi virtuţile ascetice ale sfântului şi minunile săvârşite de el, minuni ce în cursul timpului au sporit mereu şi au fost descrise tot cu mai multe amănunte.

Dacă deci cea mai veche redacţiune românească ar putea fi considerată eventual ca reprezentând în traducere chiar scrierea originală a lui Gavriil Protul, cu siguranţă nu se poate spune acelaşi lucru despre redacţiunile

[1]) *Vezi mai jos* p. 97, r. 20 — p. 99, r. 10. [2]) p. 101, r. 3 — p. 103, r. 17. [3]) p. 105, r. 9—19 şi 107, r. 8 — p. 109, r. 33. [4]) p. 105, r. 20 — p. 107, r. 7. [5]) p. 113, r. 27 — p. 117, r. 8. [6]) p. 117, r. 9 — p. 119, r. 24. [7]) p. 123, r. 8. [8]) p. 143, r. 12 — p. 145, r. 21. [9]) p. 147, r. 20 — 149 r. 4.

grecești. Acestea poartă vădite semne de prelucrări ulterioare. Autorii acestor prelucrări o mărturisesc înșiși că povestirea acestei vieți nu au scris-o ei, « ci am adunat-o din însemnările pe care le-a scris asupra vieții acestui sfânt prea cuviosul între ieromonahi chir Gavriil, care pe timpul acela era protul sfântului Munte » [1]. In cursul prelucrării, Gavriil Protul mai este citat ca admirator și contemporan al sfântului Nifon, pe care l-a văzut ostenindu-se și ale cărui învățături le-a ascultat, precum și ca autor al Vieții sfântului pe care a scris-o, căci prelucrătorul scrie: « Ci care minte, frații mei întru Hristos, este în stare, spune cel ce a istorisit și a scris viața și această prea dulce povestire a sfântului, protul de atunci al Muntelui, adecă chir Gavriil, despre care am spus la început, să istorisească amănunțit nevoințele și ostenelile, pe care le săvârșea, de când a venit a doua oară în mânăstire? » [2]. Și apoi mai scrie: « L-am văzut cu ochii, spune acela care a scris această Viață a sfântului, despre care am spus mai înainte, pentrucă adeseori am rămas în această sfântă mânăstire, ca să primesc izvoarele de suflet folositoare și care curgeau ca aurul, ale învățăturii din gura cea cu totul de aur a cuviosului, care de bună seamă erau inimii mele mai mult decât fagurele de miere. Il vedeam, spune, pe însuși fericitul de multe ori în grădină cu grădinarii să sape, la moară să ajute, în port să coboare singur pentru trebuințele corăbiilor și să lucreze împreună cu toți servitorii, el de trei ori fericitul » [3]. De toate acestea nu e nici urmă în versiunea veche românească.

Denumirile anticizante atât de dese în textul românesc dispar aproape cu desăvârșire în redacțiunile grecești. Țara Românească bunăoară nu este numită niciodată Panonia ca în textul românesc, ci numai Vlahia sau Ungrovlahia sau simplu Țara (vezi indicele). Tradițiile stilistice bizantine care mai stăruiau încă la Gavriil Protul și care cereau întrebuințarea de denumiri etnice și

[1]) *Vezi mai jos*, p. 33. r. 8—11. [2]) p. 111, r. 2—8. [3]) p. 111, r. 22—32; cf. și ε, p. 384.

geografice anticizante, la prelucrătorii lui greci de mai târziu nu mai aveau aproape nicio putere.

Prisosurile de conținut ce se întâlnesc în textul românesc față de redacțiunile grecești, se explică ușor și în mod firesc ca simple omisiuni făcute de prelucrătorii ulteriori, ale unor locuri și amănunte ce pentru ei nu aveau nicio însemnătate. Ei au omis mai ales părțile lungi interesând mai mult istoria Țării Românești decât viața și premărirea sfântului. Astfel în prelucrările grecești a fost trecută cu vederea partea care cuprinde mai bine de opt pagini mari de tipar în **t** și în care sunt descrise faptele și binefacerile lui Neagoe Voevod revărsate asupra mânăstirilor și bisericilor răsăritului [1]; apoi a fost trecută cu vederea povestirea uciderii lui Mihnea Vodă de Dumitru Iacșici [2], descrierea luptei lui Neagoe cu feciorul lui Mihnea Voevod [3] și istorisirea complotului pus la cale în pivnița domnească de Mihnea Vodă și sfetnicul său Stoican în contra lui Neagoe [4]. E lucru firesc, că toate acestea erau interesante și însemnate, când viața sfântului s'a scris și s'a citit în Țara Românească, interesau însă mai puțin pe călugării atoniți, prelucrători de mai târziu ai Vieții sfântului. In schimb ei au sporit descrierile de minuni săvârșite de sfânt, precum și alte povestiri și descrieri în măsură a premări virtuțile de ascet și călugăr ale sfântului. Tot din aceleași motive, prelucrarea și mai târzie din **ε** a sărit peste întreaga istorisire a prigoanei în contra lui Neagoe din partea lui Mihnea Voevod și Vlad Voevod și a luptelor duse pentru răsturnarea acestora, precum și descrierea alegerii ca domn a lui Neagoe Basarab, evenimente descrise pe larg în **t** și A B, indicate însă de **ε** numai în câteva rânduri [5]. Tot așa se poate explica ușor și omiterea în versiunile grecești a știrilor despre înlocuirea de către sultan a patriarhului Ohridei Zaharie prin Marco Xilocarav [6], despre înmormântarea trupului lui Vlad Vodă la Mânăstirea

[1]) *Vezi mai jos*, p. 157, r. 26—p. 167, r. 37. [2]) p. 131, r. 29. [3]) p. 129, r. 23—p. 130 r. 17. [4]) p. 124, r. 31—p. 125, r. 35. [5]) ε p. 386, col. 1 sus; cfr. și N. M. Popescu, *op. cit.*, p. 755. [6]) **t**, p. 5, r. 14 urm.

19—69 și *Viața sfântului Nifon*, iar între alte cuvinte, sau mai bine spus predici sau omilii, se găsește pe foile 148—154 un λόγος διδακτικός « un cuvânt de învățătură », adecă o predică sau omilie, despre iubirea de Dumnezeu. Această omilie este o parafrază a lui GHEORGHE, ritor al Enos-ului, adecă predicator și poate și profesor la mitropolia din Enos în Tracia, făcută mai pe înțelesul tuturora și într'o limbă mai populară după același cuvânt de învățătură despre iubirea de Dumnezeu al lui NEAGOE VOEVOD [1]).

Celălalt manuscris B are de toate 59 de foi și cuprinde numai viața sfântului Nifon. Pe pagina a doua a primei foi nescrise care nu încape în numărul celor 59 de foi scrise, se găsește următoarea însemnare: 'Ο παρὼν βίος μετεγράφη ἐκ τοῦ παλαιοῦ διὰ συνδρομῆς καὶ δαπάνης τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου πρώην Βελεγραδίου [2]), ὃς καὶ τὴν ἀγρυπνίαν ἐδιόρισεν ἐκτελεῖσθαι κατ' ἔτος. Ποιοῦμεν γοῦν αὐτὸν τὸν λόγον στάσεις πέντε· τοῦ κανονάρχου α'· μετὰ τὴν α' στ(ι)χ(ηρὰν), β'· μετὰ τὸν πολυέλεον, γ'· μετὰ τὴν γ' ᾠδήν, δ' καὶ εἰς τὴν τράπεζαν, ἄλλη· ε'. Adecă « Prezenta viață a fost copiată din cea veche cu ajutorul și cheltuiala înalt prea sfințitului mitropolit fost al Velegradei [3]) care și privigherea a rânduit-o să se săvârșească în fiecare an. Facem deci acest cuvânt stări cinci: a canonarhului 1-a; după stihira întâia, a 2-a;

[1]) Vezi VASILE GRECU, *O versiune nouă a unei învățături a lui Neagoe Basarab* (= Izvor sau prelucrare a uneia din Invățăturile lui Neagoe Voevod) în « Omagiu profesorului Ioan Lupaș », București, 1943, p. 295—316.

[2]) Este Berat, în Albania; vezi B. PROKIČ, *Die Zusätze in der Handschrift des Johannes Skylitzes cod. vindob. hist. gr.*, 74. München, 1906, p. 48, § 54.

[3]) Mitropolia Velegradei a fost în arhiepiscopia Ohridei. Lămurirea aceasta, ca și deplina lămurire a indicațiilor liturgice ce urmează le datorez d-lui prof., părintele Nic. M. Popescu, membru al Academiei Române, pe care-l rog să primească mulțumirile mele și la acest loc. Viața sfântului, se vede că fiind cam lungă, era citită în cinci stări sau părți: întâia o citea canonarhul, căpetenia și tipicarul canoanelor, al imnurilor; după stihira (strofă în cântările bisericești dela vecernie și utrenie) întâia se citea partea a doua; după polieleu (cântarea psalmilor 134 și 135 la utrenie) se citea partea a treia; după cântarea (oda, peasna din canon), a treia se citea partea a patra și la trapeză (masa de obște a călugărilor) se citea partea a cincea.

după polieleu, a 3-a; după cântarea a treia, a 4-a; și la trapeză, cealaltă: a 5-a ». E o însemnare deci cu indicațiuni liturgice, care arată cum să fie încadrată în slujba sfântului citirea Vieții sale. Alte însemnări care să ne dea alte lămuriri asupra manuscrisului, nu se găsesc. Judecând după scriere, manuscrisul trebuie să fie de prin secolul al 18-lea spre sfârșit.

Acum mai bine de treizeci de ani D. RUSSO [1]) semnala și dânsul două manuscrise necunoscute din aceeași bibliotecă și cu același cuprins, având însă numerele 591 și 647 pe care le datează pe unul în 1754, pe celălalt puțin după 1775 [2]) ». Manuscrisul 591 semnalat de Russo este vădit identic cu manuscrisul A (610), după cum o dovedește însemnarea cu data « 1754 Aprilie 15 » și parafraza învățăturii lui Neagoe Voevod despre care amintește și Russo; și este foarte probabil că și manuscrisul 647 este același ca și B (715).

Viețile sfântului Nifon din aceste două manuscrise, inedite încă, sunt vădite prelucrări, după cum o arată felul cum este citat Gavriil Protul, precum și omisiunile, adaosele și modificările față de vechiul text păstrat în românește, lucruri pe care le-am semnalat mai sus [3]). Aceste prelucrări sunt aproape identice în ce privește conținutul afară de introducerea și încheierea la povestirea Vieții sfântului, acestea fiind diferite în amândouă manuscrisele, după cum se poate vedea din aparatul critic [4]); dar tot diferite sunt și de introducerea și încheierea din vechea redacțiune păstrată în românește. Prelucrările au fost făcute de călugări din mânăstirea Dionisiu, după cum se vede din felul emfatic cu care se vorbește despre această mânăstire [5]); și erau menite să fie recitate la diferite prilejuri întru amintirea sfântului, după cum se poate cunoaște din cuvintele Εὐλόγησον, πάτερ « Binecuvintează, părinte », care urmează imediat după titlu în amândouă manuscrisele.

[1]) In *Studii și Critice*, București, 1910, p. 2—3. [2]) D. RUSSO, *Studii istorice greco-române*, I, p. 21. [3]) *Vezi* p. 6—12. [4]) *Vezi mai jos* p. 25, r. 8—p. 33, r. 12 și p. 169, r. 1—p. 175, r. 7. [5]) p. 169, r. 8 urm.

Prelucrările acestea ocupă un loc intermediar între vechea redacțiune păstrată în românește și între prelucrarea și mai nouă și mai prescurtată din **ε**, fiind mai apropiate de vechea redacțiune românească decât **ε** care se îndepărtează mai mult de **t** decât A B. Acestea (A B) păstrează față de **ε**, aproape ca și în **t**, întreaga povestire a prigoanei în contra lui Neagoe din partea lui Mihnea Vodă și Vlad Vodă și a luptelor lui Neagoe pentru răsturnarea lor dela domnie și alegerea lui ca domn. Acestea toate lipsesc aproape cu totul din **ε**, în vreme ce în A B se întâlnesc aproape ca și în **t**, lipsind numai complotul lui Mihnea Voevod și al sfetnicului său Stoican, pus la cale în pivnița domnească în contra lui Neagoe [1]), și uciderea lui Mihnea de către Dumitru Iacșici [2]). De asemenea lipsește și pasajul lung [3]) despre ctitoriile lui Neagoe Voevod, precum am mai spus, în A B.

Versiunea din **ε** e un rezumat destul de pe larg după prelucrările din A B. Minunile în legătură cu sfântul întâmplate în Sfântul Munte sunt reproduse aproape textual ca și în A B. Totuși față de **ε**, A B au mai mult, nu numai partea privitoare la voevozii Mihnea și Vlad, ci și unele știri de amănunt privitoare chiar la sfântul Nifon; și anume, că sfântul la venirea sa în Sfântul Munte vizitează și mânăstirea Cutlumus [4]); că patriarhul predecesor lui Nifon se chema Simeon [5]); că Nifon și-a lăsat doi ucenici la Vatoped, pe care îi găsește la întoarcerea sa din Țara Românească și pe care murind îi înmormântează [6]). Și în A B Ohrida e numită ἡ Πρώτη Ἰουστινιανή « Iustiniana cea dintâiu » ceea ce în **ε** lipsește.

Mai interesant este și trebuie subliniat că în A B întâlnim, știri pe care nu le aflăm nici în vechea redacțiune românească; astfel: că pe fratele sfântului îl chema Dimitrie și pe soru-sa Maria [7]); că sfântul învață elineasca la dascălul Eftimie care se minunează de iscusința minții lui [8]); că mânăstirea Dionisiu se chiamă și **τοῦ μεγάλου**

[1]) **t**, p. 15, r. 9—26. [2]) **t**, p. 17, r. 37. [3]) **t**, p. 23, r. 30—p. 31, r. 20. [4]) *Vezi mai jos* p. 55, r. 2. [5]) p. 69, r. 23. [6]) p. 99, r. 19 și 101 r. 2. [7]) p. 37, r. 16. [8]) p. 39, r. 28.

Κομνηνοῦ « a marelui Comnen [1]); că sfântul trecând dela Lavra spre Dionisiu, s'a oprit și la schitul Sf. Ana [2]); că plecând ca mitropolit la Salonic, se oprește în Carea, unde este întâmpinat de atâția călugări, încât însoțitorii săi din Salonic se tem, ca sfântul să nu se răsgândească, și de aceea se hotărăsc să plece mai repede [3]); că Macarie ucenicul sfântului este aruncat în temniță de Turcii cari încearcă să-l câștige pentru mahomedanism [4]); că sfântul a dispus să fie scutiți de canonul zilei călugării care, lucrând pentru mânăstire, au trecut pe jos locurile grele de umblat [5]); că s'a dat știre și Marii Biserici despre minunile care le-au făcut moaștele sale în Țara Românească [6]); și în sfârșit că sfântul a botezat și Sciți [7]) și că Neagoe, prigonit de Mihnea, a fugit mai întâi « la mânăstirea Bistrița pe râu pe care au clădit-o prea cucernicii Basarabi » [8]) și apoi peste Dunăre.

Dacă toate celelalte știri, ca și prisosul de minuni ce l-am semnalat mai sus, privind mai de aproape viața sfântului, pot fi explicat cu ușurință ca niște adăogări ulterioare în prelucrările grecești, mai greu pot fi lămurite în același chip ultimele două știri, și anume că sfântul a botezat și Σκύθας « Sciți » și că Neagoe Basarab a căutat mai întâi adăpost în mânăstirea sa dela Bistrița (εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Πέστρας). Intrebuințarea termenului etnic anticizant de Sciți s'ar potrivi așa de bine în redacțiunea veche românească, în care tradiția anticizantă bizantină în denumiri geografice și etnice am văzut-o atât de stăruitoare; poate că un copist oarecare l-o fi schimbat cu papistași» [9]), interpretând astfel pe «Scitul» din epistola sf. Ap. Pavel către Coloseni 3, 11. Cât despre cealaltă știre, adecă despre refugiul lui Neagoe la mânăstirea Basarabeștilor de pe râul Bistrița, este într'adevăr surprinzător că nu se întâlnește în vechea redacțiune ce ni s'a păstrat în românește, ci se găsește în prelucrările ulterioare grecești. Ea trebue să fi existat

[1]) *Vezi mai jos* p. 55, r. 15. [2]) p. 55, r. 27. [3]) p. 65, r. 19—31. [4]) p. 103, r. 3. [5]) p. 109, r. 26—29. [6]) p. 155, r. 16. [7]) p. 121, r. 1. [8]) p. 127, r. 7. [9]) **t**, p. 13, r. 9.

și acolo și un copist oarecare trebue să o fi sărit, căci, judecând după întreg cuprinsul ei, vechea redacțiune românească a Vieții sfântului Nifon are un aspect mai vechiu și este mai bogată în elemente primitive și ar fi greu ca numai din cauza acestei singure nepotriviri s'o declarăm o prelucrare, reducând-o la un original mai vechiu ca și vădițele prelucrări ulterioare păstrate în redacțiunile grecești.

*

Redacțiunea grecească a vieții sfântului Nifon, exact așa cum se găsește în manuscrisul B, a fost tradusă în spre sfârșitul secolului al 18-lea și în românește. Această traducere se găsește în manuscrisele românești din Biblioteca Academiei Române, având Nr. 1947, 3373, 3702 și 4460. Manuscrisul 3373 căruia i-am dat sigla V, a fost scris în anul 1789 de ieromonahul Veniamin, se vede că viitorul mitropolit al Moldovei Veniamin Costache [1]). Titlul în traducere este exact ca și în B: « Viața și petrecerea cuviosului și de Dmnezeu purtătoriului părintelui nostru Nifon, arhiepiscopul cetății lui Constandin, celui ce au pustnicit în muntele cel cu numele sfânt al Athonului, în mânăstirea ce să numeaște a sfântului Dionisie » [2]). Și introducerea este aceeași ca și în B; are aceeași idee principală că Dumnezeu se sălășluește întru sfinții săi și că prin mijlocirea lor săvârșește minunile sale. Iată începutul ei: « Când mintea cea prea curată aceaia și prea străbătătoare a prorocului și împăratului și sfnțitului cântătoriu David cu prea reapede ochiu a unii dhovnicești priviri au văzut ceriul, pământul, marea și toate cealelalte zidiri simțitoare, care întru aceastea să cuprind, și au înțeles pricinile lor ceale firești, pre alcătuirea și pre mișcarea cea cu bună rânduială, care iale fac, tot înspăimântat făcându-se, au strigat: Cât s'au mărit lucrurile tale, Dmne; toate întru înțelepciune le-ai făcut! » [3]). Și se sfârșește așa: « Și pentru ca să se încredințeaze fieștecine, cum că aceastea sânt prea adevărate și neîmpotrivitoare, să asculte cu luare aminte și

[1]) Vezi D. Mazilu, *op. cit.*, p. 23, n. 3. [2]) Ms. 1947, f. 35r și V f. 1r compară cu p. 25. [3]) Ms. 1947, f. 33v și V, f. 1v *comp. cu* p. 25.

cu evlavie pre această prea dulce și de suflet folositoare a lui viață, pre carea nu noi dela sineși o am scris, ci o am adunat pre dânsa dintru însemnările ce le-au scris asupra vieții acestui sfnt prea cuviosul între ieromonași chir Gavriil, carele au fost pre vreamea aceaia protos al sfntului Munte, carele era bărbat cu adevărat împodobit cu lucrarea și cu vedearea » [1]). Intreaga traducere se sfârșește ca și în B cu aceeași încheiere, care are următorul sfârșit: « Iar deaca îi vor urma, cât va fi cu putință și-i vor sămăna cu adevărat, și sfntul îi va cunoaște a fi fii ai lui adevărați și le va ajuta și-i va sprijini întru fiește carea trebuință și nevoe ce îl vor chiema. Și luând înpreună pre marele mergătoriul înainte și pre sfnțitul Dionisie, pre ctitorul cel întâiu al mânăstirii, treiși împreună vor ruga pre sfnta și de o ființă troiță, ca întru viața aceasta să dăruiască lor tuturor toate cearerile ceale cătră mântuire, iară întru ceaia ce va să fie, ca să-i învredniceească fericirii ceii cerești, înpreună cu toți cuvioșii, carii întru pustnicie au strălucit, carea tuturor noao să fie a o afla întru Hs Is Dmnul nostru căruia e slava și puterea în veacii veacilor. Amin » [2]). Ca să nu mai fie nicio îndoială că redacțiunea grecească, așa cum se întâlnește în manuscrisul B a stat la baza traducerii românești din manuscrisele 1947, 3373, 3702 și 4460, cel din urmă manuscris nepăstrându-ni-se în întregime, mai cităm un loc din câteș patru manuscrisele, spre a fi comparat cu același loc din A B. Este pasajul următor: « Dar carea minte, frații miei întru Hs, iaste îndestulată (zice cel ce au însemnat și au scris viața și această prea dulce povestire a sfntului, adecă chir Gavriil cel ce era atuncea protos al sfntului Munte, pentru carele am zis întru început) să povestească pre amăruntul nevoințele și ostenealele pre care le săvârșiia, după ce au venit al doilea la mânăstire, cine să vestească arătat [3]), zic faptele lui

[1]) Ms. 1947, f. 38v, V, f. 6r comp. cu p. 32, r. 4—12.
[2]) Ms. 1947, f. 100rv, V, f. 91v—92r; comp. cu p. 172, r. 22 urm.
[3]) Să vestească arătat 1947, să pue de față *în text*, să vestească arătat *pe margine* V și 4460, să pue[1] să vestească[3] arătat[4] de față[2] 3702 *în text*.

ceale bune mai pre sus de fire: rugăciunea cea neîncetată, smerenia cea mai pre sus de fire ce au arătat fericitul, carele măcăr că era bătrân și de primejdii și de surguniri topit, iarăși ajuta tuturor?! Pre cei dintru neputință și din osteneală îi mângâiia, pre cei scârbiți îi parigorisiia » [1]). Locul este lămuritor și pentru relația dintre manuscrisele românești. După cum se poate conchide din variantele arătate în nota 3, p. 19, apoi manuscrisul 1947 sau prototipul său pare să fie o traducere de sine stătătoare, 3373 pare să fie corijat după 1947, iar 3702 și 4460 sunt còpii după 3373 [2]).

Se știe că Slujba și Viața sfântului Nifon a fost trimeasă în spre sfârșitul secolului al 18-lea dela mânăstirea Dionisiu din Atos de hagiograful Nicodim Aghioritul la mânăstirea Curtea-de-Argeș și că acestea au fost traduse și tipărite în românește [3]). Având în vedere cuprinsul redacțiunii grecești a Vieții sfântului Nifon din B și anumite știri din ea care se găseau și în Vieața trimeasă de Nicodim, știri ca numele fraților lui Nifon: Dimitrie și Maria, că sfântul învață elineasca la dascălul Eftimie, apoi povestirea amănunțită despre părinții sfântului [4]), dar mai ales faptul că manuscrisele 1947, 3373, 3702 și 4460 traduc întocmai redacțiunea din B, se poate conchide în mod destul de sigur că Viața sfântului Nifon trimeasă de Nicodim Aghioritul egumenului Partenie dela Curtea-de-Argeș care i-o ceruse, este chiar redacțiunea păstrată în B. Poate că a fost chiar o copie a manuscrisului B, cu toate că acesta are în starea lui de azi două foi lipsă, care se poate însă să fi dispărut mai târziu. Această lipsă am întregit-o o parte după A, și o parte după traducerea românească din V [5]).

---

[1]) Ms. 1947, f. 78v—79r, V f. 62v—63r, ms. 3702, f. 42v—43r și 4460, f. 50v—51r, *compară cu* p. 110, r. 3—14 și 33—34.

[2]) Vezi și D. Mazilu, *op. cit.*, p. 23 urm.

[3]) Vezi N. M. Popescu, *op. cit.*, p. 745—747, 793—794 și D. Mazilu, *op. cit.*, p. 24—27.

[4]) Vezi N. M. Popescu, *op. cit.*, p. 747.

[5]) *Vezi* p. 32, r. 13 — p. 37 r. 25.

Dată fiind deci însemnătatea redacțiunii din manuscrisul B, textul publicat aici se întemeiază pe **B** care ne dă un text mai bun și este copiat cu mai multă îngrijire. A în schimb e copiat mai la repezeală cu sărituri de cuvinte și fraze și cu multe și mari greșeli ortografice, având o ortografie cu totul inconsecventă și o limbă mai vulgară. Totuși și A a fost consultat nu fără folos pentru punerea la punct a textului. Astfel bunăoară B spune că Bogdan a luat de soție pe sora lui Vlad, Radu fiind mort; în A însă cuvintele ἀποθανόντος Ῥάδουλα (după ce Radul a murit) lipsesc, iar V spune dimpotrivă așa cum e corect, « trăind încă Radul » [1]). In B lipsește în titulatura mitropolitului Țării Românești « și al Severinului », ceea ce se găsește în A ca și în **t** [2]).

A în asemănare cu B, precum am spus mai sus, are altă introducere și încheiere, încolo are aproape același cuprins ca și B. Textele din A și B le-am colaționat în întregime afară de foile 21—38 din A, pe care n'am putut să mi le fotografiez. In aparatul critic însă, deosebirile între B și A le-am arătat deplin numai în părțile privitoare la istoria română; din acest aparat critic cred că se poate vedea destul de lămurit cum se prezintă textul în cele două manuscrise A și B.

Din punct de vedere al limbii, textul este o amestecătură, în **A** într'o măsură și mai mare ca în B, de limbă curată bizantină și de limbă populară, de καθαρεύουσα și δημοτική, așa că în același rând se întâlnește bunăoară și construcția curată bizantină πολλοὺς τῶν ἀπίστων (pe mulți dintre necredincioși), dar și πολλοὶ ἀπὸ αὐτούς (mulți din ei) [3]); și forme clasice în același rând cu neogrecești ca ὁμολογῶν καὶ βοῶντας (mărturisind și strigând), ambele forme redând participiul masculin la nominativ [4]). In ce privește augmentul și reduplicarea, ne întâmpină inconsecvența cea mai mare; când sunt formate, când omise; când sunt puse după prepoziție, când înainte [5]). Importanța textului din punct de vedere

---

[1]) *Vezi mai jos* p. 132, r. 7. [2]) p. 138, r. 20, 28 și p. 140 r. 22. [3]) p. 70, r. 4—5. [4]) p. 120, r. 9. [5]) *Vezi* b. o., p. 26, 2; 68, 8; 70, 22 et passim.

al istoriei Românilor este vădită. Pe lângă știrile cunoscute din **t**, avem știrea bunăoară ce am amintit-o acuma și care în **t** lipsește, anume că Neagoe din fața prigoanei lui Mihnea Vodă s'a refugiat mai întâi la mânăstirea Basarabeștilor Bistrița [1]), fapt care explică așa de bine, de ce Mihnea a ars mânăstirea și a dărâmat-o până în temelii; apoi știrea care a trecut și în redacțiunea ε [2]), că Radu cel Mare, când s'a întâlnit cu Nifon în Adrianopole, plecase la Constantinopole pentru plata dărilor, se află în redacțiunile A și B [3]). Mai face să fie amintit că după redacțiunea Vieții sfântului Nifon din A și B, numele propriu Bogdan, cumnatul lui Radu cel Mare și al lui Vlăduț, din cauza căruia s'a întâmplat toată cearta dintre Radu și Nifon, nu este așa de sigur, deși el este adeverit prin inscripția de pe mormântul fetei lui Radu, Caplea [4]). In A și B Moldova este numită numai Bogdania (Μπογδανία, Μπουγδανία) [5]), iar pe cumnatul lui Radu îl numesc numai Moldoveanul (τὸν παράνομον ἐκεῖνον Μπόγδανον sau Μπουγδάνον adecă Moldoveanul acela nelegiuit [5]). Și tot așa și în traducerea românească din V și din celelalte trei manuscrise (1947, 3702 și 4460) nu întâlnim de loc numele Bogdan, ci numai apelativul Moldovean.

Dar textul din A și B și din punct de vedere al limbii române cred că nu este lipsit de interes pentru forme ca Ῥάδουλε [6]), Βλάδουλε [7]), Τζάρα [8]), dar mai ales Νεάγγουλε [9]) pe lângă Νεάγγε [10]). Aceste forme cred că nu ar fi putut fi întrebuințate, dacă Viața sfântului Nifon nu ar fi fost scrisă în Țara Românească.

Toate aceste constatări și observațiuni cred că justifică publicarea versiunii grecești a Vieții sfântului Nifon, păstrată în B și A, pe care am însoțit-o cu

[1]) *Vezi mai jos* p. 127, r. 7. [2]) p. 379, col. 1. [3]) *Vezi* p. 77, r. 5. [4]) Vezi ALEX. LAPEDATU, *Vlad-Vodă-Călugărul*, în *Convorbiri Literare* 37 (1903), p. 1056—1058. [5]) *Vezi mai jos* p. 86 *passim; vezi indice.* [6]) p. 82, r. 8; 96 r. 3 et passim. [7]) p. 136, r. 12. [8]) p. 88, r. 9. [9]) p. 138, r. 10; 142, r. 15, *ap. crit.* [10]) p. 138, r. 10, *ap. crit.*

o traducere românească, spre a putea fi accesibilă și cercetătorilor români mai puțin știutori de grecește.

Iar dat fiind că redacțiunea cea mai veche românească din **t**, dacă chiar nu s'ar admite încercarea de dovadă ce am făcut-o, că ne-ar păstra originalul Vieții sfântului Nifon scris de Gavriil Protul, este în orice caz din toate redacțiunile păstrate, și grecești și românești, cea mai aproape de original și dat fiind interesul particular ce-l trezește această târzie scriere hagiografică și din punct de vedere hagiografic și liturgic [1]) și istoric, am crezut că e bine să fie făcută accesibilă și cercetătorilor străini necunoscători ai limbii române. De aceea sub linie sub textul grecesc și cel românesc am lăsat să urmeze în chip paralel traducerea germană a textului românesc din **t**, mai ales deoarece cred că e bine ca marile binefaceri ale domnului român care a fost Neagoe Basarab, revărsate asupra bisericii întregului răsărit și arătate în acest izvor istoric de mâna întâi, să fie cunoscute și dincolo de hotarele românești.

Mai amintesc în sfârșit că indicele e alcătuit astfel, încât să fie și un mic comentar la unele nume.

București, Martie 1943.

[1]) Vezi **t**, p. V.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΝΗΦΩΝΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ. ΑΣΚΗΣΑΝΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΓΙΩΝΥΜΟΝ ΟΡΟΣ ΤΟΥ ΑΘΩ ΕΝ Τῌ ΜΟΝῌ Τῌ ΚΑΛΟΥΜΕΝῌ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

Εὐλόγησον, πάτερ·

Ὅταν ὁ καθαρώτατος ἐκεῖνος καὶ διαβατικώτατος νοῦς τοῦ προφητάνακτος καὶ ἱεροψάλτου Δαβὶδ μὲ ὀξυδερκέστατον ὄμμα μιᾶς πνευματικῆς θεωρίας ἐθεώρησε τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ αἰσθητὰ κτίσματα, ὁποῦ μέσα εἰς ταῦτα περιλαμβάνονται, καὶ ἐκατάλαβε τοὺς φυσικοὺς αὐτῶν λόγους, τὴν ἁρμονίαν καὶ τὴν εὔτακτον κίνησιν ὁποῦ κάμνουσιν, ὅλος ἔκθαμβος ἀνεβόησεν· « Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε· Πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας ».

1 ὁσίου καὶ θεοφόρου B, ἐν ἁγίοις A || 4 κατὰ B, ἐν A || 5— ἐν . . . Διονυσίου B, ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς μονῇ τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν μικρῷ Ἄθωνι κειμένῃ A || 7 AB, *om.* t || 8 Ὅταν — *p.* 32 v. 12 θεωρίαν B, Ὡς θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ὅστις ἀεὶ καὶ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν καὶ μέγιστον τῆς ὑπερβαλούσης αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνιάστου ἀγαθότητος δι' ἡμᾶς κατεργάζεται, καθὼς ὁ ἠγαπημένος ἐπιστήθιος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης παρὰ τοῦ διδασκάλου λαβὼν καθιστορεῖ λέγοντας· «Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται κἀγὼ ἐργάζομαι.» Διὸ καὶ

DAS LEBEN UND DAS BETRAGEN UNSEREN HEILIGEN VATERS NIFON, DES PATRIARCHEN VON TZARIGRAD, WELCHER DURCH VIELE LEIDEN UND VERSUCHUNGEN IN TZARIGRAD UND IN DEM MUNTENISCHEN LANDE HERVORRAGTE, VERFASST VON GABRIEL PROTOS, DAS HEISST, DEM OBERFÜHRER DES HEILIGEN BERGES

Gesegnet sei Gott, der uns gegönnt hat, die heilige Schrift zu verstehen und die Sachen, die aus Nichtsein ins Sein gemacht

VIAȚA ȘI TRAIUL CUVIOSULUI ȘI DE DUMNEZEU PURTĂTORULUI PĂRINTELUI NOSTRU NIFON, ARHIEPISCOPUL CONSTANTINOPOLEI, CARE A PUSTNICIT IN MUNTELE CEL CU NUMELE SFÂNT AL ATOSULUI IN MÂNĂSTIREA CE SE CHIAMĂ A SFÂNTULUI DIONISIE

Binecuvintează, părinte!

Când mintea aceea prea curată și foarte pătrunzătoare a profetului-împărat și a sfântului cântăreț David cu privire foarte ageră a unei contemplări spirituale a privit cerul, pământul, marea și toate celelalte zidiri perceptibile care sunt cuprinse înăuntrul în acestea, și a înțeles temeiurile lor naturale, armonia și mișcarea bine rânduită ce o fac, pe de-a întregul uimit, a strigat: « Cât de mărețe sunt lucrurile tale, Doamne! Toate întru înțelepciune le-ai făcut ».

1—2 traiul întru sfinți al părintelui A || 5 mânăstirea — 6 Dionisie B, mânăstirea noastră de acuma a sfântului Dionisie care e așezată în Atosul cel mic A || 7 AB, *om.* t || 8 Când — *p.* 33, *r.* 12, cuget B, Cât de minunat este Dumnezeu întru sfinții lui, care mereu și totdeauna lucrează pentru noi binele cel prea mare al bunătății lui nemăsurate și nepătrunse, precum cel dela pieptul său iubitul evanghelist Ioan luând dela învățător istorisește spunând: « Tatăl meu până acuma lucrează; și eu lucrez ». De

15—16 *Psalm* 104, 24. 24 *Evangh. Ioan*, 5, 17·

"Οταν δὲ πάλιν μὲ μίαν πνευματικωτέραν θεωρίαν ἐπροχώρησεν ἕως μέσα εἰς αὐτὰ τὰ ἀπόκρυφα ταμιεῖα τῆς θείας χάριτος καὶ εἶδε νοερῶς τὴν ἐξαίρετον ἀξίαν, τὰς οὐρανίους δωρεάς, τὰ πνευματικὰ χαρίσματα καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ὑπερφυσικὰ καὶ θεϊκὰ προνόμια, ὁποῦ λαμβάνουσιν οἱ ἅγιοι παρὰ Θεοῦ, μὲ τὸν πλέα ἱερὸν καὶ σεβάσμιον θαυμασμὸν ἀνεκήρυξε· « Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ· »

Μὰ διὰ τί τάχα, ἐγὼ ἐρωτῶ· διὰ τί νὰ μὴν εἰπῇ πῶς εἶναι θαυμαστὸς εἰς τὸν οὐρανόν, ὁποῦ εἶναι τὸ μέγα καὶ εὐρυχωρότατον τοῦ Θεοῦ δημιούργημα; ἢ εἰς τὸν μέγαν φωστῆρα τῆς ἡμέρας <τὸν> ἥλιον; διὰ τί μὴν εἴπῃ πῶς εἶναι θαυμαστὸς εἰς τὴν ἄβυσσον, ὁποῦ εἶναι σχεδὸν διὰ τὸ βάθος της ἄπειρος; ἢ εἰς τὴν γῆν, ὁποῦ εἶναι ἡ κοινὴ μήτηρ ὅλων ζώων καὶ τῶν φυτῶν; "Οχι, ὄχι εἰς κανένα αἰσθητὸν κτίσμα δὲν εἶπεν, ὅτι εἶναι θαυμαστὸς ὁ Θεός.

Καὶ ἡ ἀφορμὴ εἶναι, καθὼς μᾶς τὴν ἑρμηνεύει ὁ μέγας Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος, διατί, μήτε ὁ οὐρανός, μήτε ὁ ἥλιος, μήτε ἡ ἄβυσσος, μήτε ἡ γῆ, μήτε ἄλλο κανένα κτίσμα ὁρατὸν ἠμπορεῖ νὰ δεχθῇ τὴν θεϊκὴν χάριν καὶ δόξαν καὶ νὰ γένῃ κατοικητήριον τῆς θεότητος.

πρὸς ἡμᾶς ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐφήσατο ταύτην τὴν ἐργασίαν λέγοντας εἰς τὸ αὐτὸ κατ' Ἰωάννην ἁγίῳ εὐαγγελίῳ *(sic)*· Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολυμένην, ἀλλὰ τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον· » Εἰς τὸ αὐτὸ θεῖον καὶ ἱερὸν λόγιον τοῦ Κυρίου μετὰ τὴν ζωηφόρον αὐτοῦ ἀνάστασιν ἔδραμον προθύμως οἱ ἅγιοι εἰς ἐργασίαν στενὴν καὶ τεθλιμμένην, διὰ νὰ λάβουν ἐκεῖνα τὰ παντοτεινὰ καὶ αἰώνια, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσι αὐτόν, καθὼς ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος μαρτυρεῖ. Καὶ οὐ μόνον τότε διέτρεχον οἱ ἀπόστολοι ἐπὶ τὸ κήρυγμα, οἱ

---

wurden, als ein grosses Geschenk Gottes, dessen Grösse oder Vielheit, die ohne Zahl ist, niemand aufzählen kann; denn je mehr wir die Ehre und die Grösse Seiner Heiligkeit verkünden, desto mehr vermehrt sie sich. Lasst uns somit nicht träge sein in den guten Sachen, sondern mit grosser Bemühung passen wir auf, sie zu vollenden, welche uns eine schlaflose Erkämpfung bereiten; und lasst uns bereit sein, die allzuschönen Wunder

Iar când iarăşi cu o contemplare mai spirituală a înaintat până înăuntrul în înseşi visteriile ascunse ale graţiei dumnezeieşti şi a văzut cu mintea învrednicirea deosebită, darurile cereşti, favorurile spirituale şi toate celelalte prerogative supranaturale şi dumnezeieşti pe care le primesc sfinţii dela Dumnezeu, cu cea mai sfântă şi respectuoasă uimire a exclamat: « Minunat este Dumnezeu întru sfinţii lui! ».

Dar oare de ce, întreb eu; de ce să nu fi spus că este minunat întru cerul, care este înfăptuirea cea mare şi cea mai vastă a lui Dumnezeu? Sau întru marele luminător al zilei, soarele? De ce să nu fi spus că este minunat întru abisul, care este aproape pentru adâncimea lui nesfârşit? Sau întru pământul, care este maica de obşte a tuturor vietăţilor şi plantelor? Nu, nu nici într'o zidire perceptibilă n'a spus că este minunat Dumnezeu.

Şi pricina este, precum ne explică marele Macarie Egipteanul, pentrucă nici cerul nici soarele, nici abisul, nici pământul, nicio altă zidire ce-o vedem, nu poate să primească graţia şi slava dumnezeiască şi să se facă lăcaş al dumnezeirii!

---

aceea şi către noi, fiul şi cuvântul lui Dumnezeu a spus această lucrare zicând în aceeaşi sfântă evanghelie după Ioan: « Nu lucraţi hrana ce se strică, ci care rămâne întru vieaţă veşnică! ». La aceeaşi dumnezeiască şi sfântă vorbă a Domnului după învierea lui aducătoare de vieaţă au alergat cu mult zel sfinţii la lucrarea cea strâmtă şi plină de necazuri, pentru ca să iaie cele netrecătoare şi veşnice, pe care ochiul nu le-a văzut şi urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu au ajuns, pe care Dumnezeu le-a gătit celor ce-l iubesc pre dânsul, precum mărturiseşte în cer umblătorul Pavel. Şi nu numai atunci au alergat apostolii la

---

Gottes zu vernehmen. Denn, siehe da, Seine Heiligkeit lässt uns unsere alten Väter nicht vermissen; um ihr Leben und ihre Wunder, die sie verrichtet haben, nicht zu vergessen, finden wir sie in der Schrift verzeichnet und ihr Leben geschmückt. Deswegen

7—8 *Psalm* 89, 8 (?). 23—24 *Ev. Ioan*, 6, 27. 28—30 *Pavel Epist. I către Corinteni*, 2, 9.

Μοναχοί, μοναχοί, οἱ ἅγιοι εἶναι ἐκεῖνοι, ὁποῦ διὰ μέσου τῆς καθαρότητος καὶ ἁγιότητός των γίνονται ἔμψυχοι ναοὶ καὶ κατοικητήρια τοῦ Θεοῦ καὶ δοχεῖα δεκτικὰ τῆς χάριτος καὶ θεϊκῆς δόξης του· Εἰς αὐτοὺς μόνους γίνεται θαυμαστὸς ὁ Θεός, διατί αὐτὸς ὁποῦ εἶναι ἀχώρητος ἀπὸ ὅλον τὸ πᾶν, φαίνεται εἰς κάποιον τρόπον νὰ σμικρύνῃ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀπειρίας του δι' ἄφαστον συγκατάβασιν καὶ ἀγαθότητα καὶ ἔτζι νὰ γίνηται χωρητὸς ἀπὸ τοὺς ἁγίους μὲ τρόπον ὑπερφυσικὸν καὶ παράδοξον καὶ διὰ μέσου αὐτῶν νὰ ἐνεργῇ τὰ πλέον θαυμαστὰ καὶ ἀνήκουστα. Τὸ λέγει ὁ οὐρανοφάντωρ Βασίλειος. « Τὸ γοῦν ἀχώρητον μὲν τῷ κόσμῳ ἅγιον Πνεῦμα, τοῖς ἁγίοις δὲ μόνοις διὰ καθαρότητα καρδίας θεωρητόν ».

Ὢ πόσον ἀληθὴς κληρονόμος τούτου τοῦ προφητικοῦ ῥητοῦ ἐστάθη ὁ ἐν ἁγίοις θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν Νήφων, ὁ παρ' ἡμῶν ἑορταζόμενος σήμερον, ὁ τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων Νέας Ῥώμης οἰκουμενικὸς πατριάρχης, τῶν ὁσίων τὸ κλέος, τῶν ἀσκητῶν τὸ ἐγκαλλώπισμα, τῶν πατριαρχῶν τὸ καύχημα καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ταύτης ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τὸ μέγα καὶ ἀξιοπρεπὲς σεμνολόγημα, διατὶ αὐτὸς μὲ τὸ νὰ ἐκαθάρισε τὸν ἑαυτόν του διὰ μέσου τῆς ἁγιότητος ἔγινεν ἀψευδῶς ναὸς Θεοῦ ζῶντος κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστολον· « Ὑμεῖς ἐστε ναοὶ Θεοῦ ζῶντος· » καὶ μὲ τὸ νὰ ἐκαταπάτησεν ὡς σκύβαλα ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, ἄξιος ἐγένετο τῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὡς λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος· « Οἱ καταπατοῦντες τὰ γήϊνα

μάρτυρες ἐπὶ τὰ κριτήρια τῶν ἀσεβῶν καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ σπήλαια οἱ ἀσκηταὶ καὶ οἱ ὅσιοι, ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ νῦν προκεῖται ὁ ἀγὼν καὶ οὐδὲν ἐμπόδιον πρὸς ἀρετήν, καθὼς τινες ἀνόητοι τὴν σήμερον μυθολογοῦντες εὑρίσκουν προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις, καὶ μήτε ποιούμενοι μήτε μιμούμενοι, ἀλλὰ κρίνοντες βίους πατέρων καὶ λόγους ἀποστολικοὺς καὶ ἁγίων

verringert sich diese Gunst, wie sie zuerst war, auch jetzt nicht dem Worte gemäss, das unser Gott Jesus Christus gesprochen hat, indem er sagte: Ich bin mit euch bis zu dem Ende der Zeit. Daher verhält es sich unverändert auch in diesen Zeiten mit denen, die Ihn inständig suchen; zum Lobe Gottes, des himm-

34 *Ev. Matei*, 28, 20.

Monahilor, monahi, sfinții sunt aceia care prin mijlocirea curăției și a sfințeniei lor se fac biserici însuflețite și lăcașuri ale lui Dumnezeu și vase primitoare ale grației și slavei lui dumnezeești! Intru ei numai este minunat Dumnezeu, pentrucă el, care este din întreg universul neîncăput, pare că își micșorează într'un chip oarecare măreția nesfârșirii lui din cauza unei nespuse coborîri și bunătăți și așa să se facă încăput de sfinți într'un chip suprafiresc și miraculos și prin mijlocirea lor să săvârșească lucrurile cele mai minunate și neauzite. Aceasta o spune Vasile a cărui strălucire ajunge până la cer: « Spiritul sfânt deci pe care lumea nu-l încape, numai sfinții însă pentru curăția inimii îl pot vedea ».

O cât de adevărat moștenitor al acestui cuvânt al profetului a fost cel întru sfinți de Dumnezeu purtătorul părintele nostru Nifon, care de noi se serbează astăzi, patriarhul ecumenic al împărăteștei dintre cetăți Noua Romă, fala cuvioșilor, podoaba pustnicilor, faima patriarhilor și mândria cea mare și plină de demnitate a acestei sfinte și împărătești mânăstiri a noastre, pentrucă el prin faptul că s'a curățit pe sine însuși prin mijlocirea sfințeniei, s'a făcut în chip nedesmințit biserică Dumnezeului celui viu după dumnezeescul apostol: « Voi sunteți bisericile Dumnezeului celui viu! ». Și prin faptul că a călcat în picioare ca niște gunoaie toate cele ale lumii, vrednic s'a făcut de dăruirea spiritului sfânt, precum spune Vasile cel Mare: « Cei ce calcă în

vestirea lui, martirii la locurile de judecată ale păgânilor și pustnicii și cuvioșii în munți și peșteri, ci și până acuma stă deschisă lupta și nicio piedică în calea virtuții, precum unii fără de minte astăzi flecărind găsesc pretexte la păcate și, nici nefăcând nici neurmând, ci judecând viețile părinților și cuvintele apostolice

lischen Vaters, siehe da auch jetzt und immer bereichert sich und schmückt sich genügend die Kirche Gottes mit ihren Frommen und Heiligen, indem sie sich, könnte man sagen, wie mit Edelsteinen und Perlen oder mit einem aus wohlriechenden Blumen aller Art geflochtenen Kranz ausstattet.

24 *Ap. Pavel Epist. 2 către Corinteni*, 6, 16.

καὶ ὑπεράνω αὐτῶν γενόμενοι ἄξιοι τῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου Πνεύματος μεμαρτύρηνται ».

Ὅθεν ἀκολούθως ἐνοικήσας ὁ Θεὸς εἰς αὐτὸν ἔγινε θαυμαστὸς τῇ ἀληθείᾳ κατὰ τὸν Δαβίδ· « Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ· » Καὶ ἐνήργησε δι' αὐτοῦ καὶ ζῶντος ἔτι καὶ μετὰ θάνατον χαρίσματα θαυμαστὰ καὶ ἔργα ὑπερφυῆ καὶ παράδοξα· τὸν ἀπέδειξε διὰ τῆς χάριτός του εἰς τοὺς ἐσχάτους καὶ ὑστερινοὺς καιροὺς ἢ ἕνα λαμπρότατον καὶ ὁλολαμπῆ ἥλιον διασκεδάζοντα μὲν τὸ σκότος τῆς ἀγνωσίας καὶ ἁμαρτίας, ἀκτινοβολοῦντα δὲ εἰς ὅλους τὸ φῶς τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς θείας γνώσεως, ἢ ἕνα ἀνδρειότατον καὶ ἀκαταμάχητον στρατιώτην, τὸν ὁποῖον δὲν ἠδυνήθησαν νὰ νικήσουν οὔτε οἱ προσβολοὶ τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν, οὔτε ἡ τυραννὶς τῶν δυσσεβῶν Ἀγαρηνῶν, οὔτε οἱ λοιποὶ ἀναρίθμητοι πειρασμοί, ὁποῦ καὶ ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν, καὶ ἐκ τῶν οἰκείων καὶ ἐκ τῶν ἀλλοτρίων αὐτῷ ἠκολούθησαν. Ἐν συντομίᾳ τὸν ἐθαυμάστωσε τόσον, ὁποῦ τὸν ἔκαμε νὰ φανῇ μιμητὴς καὶ ἀκόλουθος τῶν παλαιῶν

καὶ θεολόγων ἀνδρῶν κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν. Καὶ μάρτυς ὁ *(sic)* τοῦ φωστῆρος καὶ τρισμάκαρος ἱεράρχου καὶ πατρὸς ἡμῶν Νήφωνος ἡ γλυκυτάτη διήγησις, ὁποῦ εἰς τοὺς ἐσχάτους καὶ ὑστερινοὺς καιροὺς ἔλαμψεν μὲ τὰ θεῖά του κατορθώματα ὡς ἄλλος ἥλιος καὶ οὔτε ἡ τύραννις τῶν ἀσεβῶν Ἀγαρηνῶν κατέβαλε τὴν αὐτοῦ ἰσάγγελον πολιτείαν οὔτε τῶν συχνῶν τῶν πειρασμῶν κατεχαύνωσε τὸν ἀήττητον ἀριστέα,

---

Diesen Edelsteinen und Perlen und Blumen gleicht auch unser Vater Nikolaus, denn so war zuerst der Name seiner Heiligkeit nach der heiligen Taufe. Hernach aber, als er die Mönchsgewänder antat, hat er Nifon geheissen, welcher sich sehr bemühte, ein gottgefälliges Leben zu führen; und auch betreffs seiner Heiligkeit ging das Wort, welches Gott zum Propheten Jeremias gesagt hat, in Erfüllung: Noch bevor du geboren warst, hat man dich geheiligt, und noch vor deinem Empfängnis, habe ich dich unter den Israeliten erkannt und deine Feier angesetzt.

Auf diese Weise ist seine Heiligkeit heute vor uns getreten und ladet uns zur Feier ein; und ihn hat die vielgelobte Insel,

31 *Prof. Ierem* 1, 15.

picioare cele pământești și se ridică mai pre sus de ele, au fost adeveriți vrednici de dăruirea spiritului sfânt ».

De aceea sălășluindu-se prin urmare Dumnezeu întru el, s'a făcut minunat cu adevărat după David: « Minunat întru sfinții lui! ». Și a săvârșit prin el, și în viață fiind încă și după moarte, daruri minunate și lucruri peste fire și neașteptate; prin grația lui l-a arătat pentru timpurile din urmă și de mai târziu sau ca pe un soare prea strălucit și cu totul luminat împrăștiind întunerecul necunoașterii și al păcatului, aruncând asupra tuturora ca niște raze lumina virtuții și a cunoașterii dumnezeești, sau ca pe un ostaș prea viteaz și de nebiruit, pe care nu l-au putut învinge nici năvălirile dușmanilor nevăzuți, nici asuprirea nelegiuiților Agareni, nici celelalte nenumărate ispite care l-au urmărit și din afară și dinăuntru și dela ai lui și dela străini. Pe scurt spus, l-a făcut atât de minunat, încât l-a făcut să apară luându-se și umblând pe urmele acelor sfinți

---

și ale sfinților și ale bărbaților vorbitori de Dumnezeu, după poftele lor. Și martor stă ‹viața și› prea dulcea povestire a luminătorului și de trei ori fericitului ierarh și părintelui nostru Nifon care în timpurile din urmă și târzii a strălucit prin dumnezeieștile lui isprăvi ca un alt soare și nici stăpânirea asupritoare a nelegiuiților Agareni n'au înfrânt traiul lui îngeresc și nici asuprirea deselor ispite n'au muiat pe viteazul nebiruit, nicio

---

welche Apelapov heisst, hervorgebracht und allen gezeigt, die allen bekannte Insel, aus welcher sich sehr gelehrte Quellen vieler Art von Belehrungen ergossen und welche grosses Lob einbrachte wegen der heiligen Väter, welche aus jener Insel viele sich als Wundertäter gezeigt haben; unter diesen hat sich auch dieser Heilige, seine Heiligkeit unser Vater Nifon allzuweise und redegewandt hervorgetan, über dessen Leben und Betragen wir zu sprechen antreten. Doch lasst uns im Einzelnen an die Herkunft und das Ende denken, denn es ziemt sich auch die Wurzel und

5–6 *Psalm*, 89, 8 (?).

ἐκείνων ἁγίων πατριαρχῶν καὶ ὁσίων, ἀγκαλὰ καὶ ὕστερον τοῖς χρόνοις, ἀλλὰ μετ᾽ ἐκείνους εὐθὺς τοῖς τρόποις καὶ λόγοις καὶ κατορθώμασιν.

Καὶ διὰ νὰ πληροφορηθῇ ὁ καθένας, ὅτι ταῦτα πάντα εἶναι ἀληθέστατα καὶ ἀναντίῤῥητα, ἂς ἀκούσῃ μετὰ προσοχῆς καὶ εὐβλαβείας τὸν παρόντα γλυκύτατον καὶ ψυχωφελέστατον αὐτοῦ βίον, τὸ ὁποῖον ὄχι ἡμεῖς ἀφ᾽ ἑαυτῶν συνεγράψαμεν, ἀλλ᾽ ἐρανίσθημεν αὐτὸν ἀπὸ τὰ ὑπομνήματα, ὁποῦ συνέγραψεν ἐπάνω εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἁγίου τούτου ὁ πανοσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Γαβριὴλ ὁ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον χρηματίζων πρῶτος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἄνδρας ἐστολισμένος ἀληθῶς μὲ πρᾶξιν καὶ θεωρίαν.

Οὗτος λοιπὸν ὁ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων υἱὸς <καὶ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος καὶ θεῖος Νήφων πατρίδα μὲν εἶχε τὴν περίφημον Πελοπόννησον (ἐκείνην μὲν ἡ ὁποία νῦν ὀνομάζεται Μωρέας), γονεῖς δὲ κατὰ κόσμον λαμπροὺς καὶ εὐγενεῖς, λαμπροτέρους δὲ καὶ εὐγενεστέρους κατὰ τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὸν εἰς τὸν Θεὸν φόβον. Ἡ μήτηρ του εἶχε τὸ γένος της ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον καὶ ὠνομάζετο Μαρία. Ὁ δὲ πατήρ του ὀνομαζόμενος Μανουὴλ ἦτον

μήτε τι βλαβερὸν κατέβαλε τὴν ἔνθεον αὐτοῦ ἀρετήν, ἀλλὰ καρτερικῶς καὶ γενναίως ὑπομεῖνας ἔγινε τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, ἵνα τοὺς πάντας κερδήσῃ ὁ Χριστῷ μίμητος *(sic)*, Παῦλον μιμούμενος, τοῖς μὲν ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, τοῖς δὲ ὄπισθεν ἐπιλαμθανόμενος *(sic)*, τοῦ ὁποίου τὸν βίον καὶ τὰς πράξεις βούλομαι νὰ διηγηθῶ, ἀδελφοί μου ἐν Χριστῷ, ὄχι ἀπὸ δικά μου εὑρέματα, ἀλλὰ ὅσα συνέγραψε ὁ τότε καιροῦ κὺρ Γαβριὴλ καὶ πρῶτος τοῦ Ἁγίου Ὄρους περὶ αὐτοῦ, ὅστις διέλαμψεν μὲ πρᾶξιν καὶ θεωρίαν. A || 13 καὶ — pg. 36 v. 25 ἀκούων *ad lacunam codicis* B *ex quo folia excidisse videntur, explendam ex versione rumenica codicis* V *iterum in Graecum sermonem traduxi codice* A *usque ad* pag. 34 *v* 21 προέπεμψε *aduivante* || 13 ὁ τοῦ. . . υἱὸς καὶ B, *om.* A || 16 γονεῖς — 20 Μαρία B, *om.* A ||

die Sprösslinge, die hervorwuchsen, zu nennen und darzulegen.

Der Vater seiner Heiligkeit wurde Manuel genannt, auf den Zunamen sagte man ihm Harip, die Mutter aber hiess Maria; sie waren Leute von hohem Geschlecht und von herrschaftlicher

patriarhi și cuvioși din vechime, dacă și mai târziu în timpuri, dar îndată după ei în ce privește purtarea, cuvintele și isprăvile.

Și pentru ca fiecare să fie încredințat, că toate acestea sunt foarte adevărate și de netăgăduit, să asculte cu atențiune și cu evlavie această viață a lui prea dulce și de suflet foarte folositoare, pe care nu noi dela noi înșine am scris-o, ci am adunat-o după însemnările pe care le-a scris asupra vieții acestui sfânt prea cuviosul întru ieromonahi chir Gavriil, care pe timpul acela era protul [1]) Sfântului Munte, bărbat cu adevărat împodobit la faptă și la cuget.

Deci acest fiu al părintelui luminilor < și om al lui Dumnezeu, dumnezeescul Nifon patrie adecă au avut pre lăudatul Peloponisul (adecă pre aceaia care a acum se numește Moreaia), iar născători în lume străluciți și de bun neam, însă mai luminați și mai de bun neam dupre buna credință și dupre frica cea spre Dumnezeu, dintru carii maica lui se trăgea de neam din Peloponis, carea se numea Maria. Iar tatăl

stricăciune n'a îndoit virtutea lui însuflețită de Dumnezeu, ci cu tărie și vitejește răbdând, tuturor toate s'a făcut, ca pe toți să-i câștige el următorul lui Hristos, luându-se după apostolul Pavel, pe cei dinaintea lui căutând să-i ajungă, pe cei de după dânsul, făcându-i să fie uitați [2]), el a cărui viață și fapte vreau să le povestesc, fraților mei întru Hristos, nu din născocirile mele, ci câte le-a scris despre el chir Gavriil din timpul acela, protul Sfântului Munte, care a strălucit cu fapta și cu cugetul. A || 13 și om — *p.* 37, *r.* 25 auzind: *redăm în traducerea românească* V *a cod. grec* B *din care pare să fi căzut două foi înainte de legarea manuscrisului.* || 13 fiu... și BV, *om.* A || 16 iar — 20 *Maria* BV, *om.* A.

Abstammung, sprudelnd von allem Vermögen und Lob und von guten Sachen im Lande Dalmatien. Da er also noch in seinem

22 *Ap. Pavel Epist. I către Corinteni*, 9, 22.

[1]) *Adecă primul, conducătorul.* [2]) τοῖς μὲν ἔμπροσθεν ἐπεκτινόμενος (*sic*) τοῖς δὲ ὄπισθεν ἐπιλαμθανόμενος *e neclar în* **A** *care și de altcum e plin de greșeli în scriere. La traducere am căutat să obținem vreun înțeles mai lămurit.*

ἀπὸ τὴν Δαλματίαν (ἡ ὁποία ὀνομάζεται Σκλαβωνία) καὶ ἔρχεται μὲ τέτοιον τρόπον εἰς τὸν Μωρέα· ἐπειδὴ ἦτον ἀπὸ ἔντιμον γένος καὶ πλούσιος κατὰ πολλά, ἐγένετο καὶ σύμβουλος τοῦ μεγάλου αὐθέντου καὶ δουκὸς τῆς Δαλματίας Γεωργίου.

Φθονηθέντος παρὰ τῶν λοιπῶν ἀρχόντων εἰς τὴν τόσην τιμήν, ἔρραψαν κατ' αὐτοῦ σκευωρίας καὶ ἔπλεξαν ψευδομαρτυρίας μὲ πᾶσαν μεχανήν, ὥστε νὰ τοῦ ὑστερήσουν καὶ τὴν ἰδίαν ζωήν, τοῖς ὁποίοις πιστεύσας ὁ αὐθέντης τὸν ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακὴν μὴ γινώσκων τὸ σύνολον. Μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας τοῦ ἔδοσαν τὸ πικρότατον μήνυμα τοῦ θανάτου. Ὅθεν μετὰ πικρῶν δακρύων παρεκάλει τὸν Κύριον νὰ ἐλευθερωθῇ τοῦ θανάτου ὡς ἀναίτιος. Ὁ δὲ Κύριος ὁ τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῶν τὸ θέλημα τὸν ἐλευθερώνει τὸν δοῦλόν του μὲ τέτοιον τρόπον· Μανθάνοντας τοῦτο ἡ τοῦ δουκὸς σεμνοτάτη γυνὴ καὶ κάνοντας κάθε τρόπον εἰς τοὺς φύλακας, τὸν ἐπαράδοσαν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, ἥτις γινώσκουσα τὴν πολιτείαν αὐτοῦ καὶ σεμνοπρέπειαν τὸν ἐπαρηγόρει νὰ μὴν λυπᾶται τὸ σύνολον. Καὶ ἀποστείλασα αὐτὸν νυκτὸς μὲ κάθε ἑτοιμασίαν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς, ὁποῦ εἶχε τὴν ἡγημονίαν τῆς Πελοποννήσου, προέπεμψε καὶ γράμματα πρὸς αὐτὸν φανερώνουσα διὰ πάντα τὰ κινούμενα κατ' ἐκείνου ἀπὸ συκοφάντας καὶ διὰ τὴν πολιτείαν τοῦ ἀνδρὸς καὶ διὰ τὴν εὐγένειάν του. Ἐπῆγε λοιπὸν χαιρόμενος ὁ τίμιος Μανουὴλ πρὸς τὸν τῆς Πελοποννήσου αὐθέντην, ὁποῦ ὠνομάζετο Θωμᾶς καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὰ γράμματα τῆς ἀδελφῆς του τῆς κυρίας. Βλέποντας λοιπὸν ὁ αὐθέντης τὸ καλὸν ἔργον τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν σοβαρότητα τοῦ ἔθους καὶ τὴν σεμνοπρέπειαν προσέταξε νὰ εἶναι ὁ πρῶτος τοῦ παλατίου του.

2 ἐπειδὴ B, ἔστωντας νὰ A || 4 αὐθεντὸς A || 6 φθονηθεὶς A || 7 *post* τιμήν *ad.* ὁποῦ εἶχε παρὰ τοῦ αὐθέντός A, *om.* B || 21 Πελοποννήσου, προπέμψας — *pg.* 74 v. 4 πόλεως *codicis* A *sub oculos habere nequii* ||

Lande treuer Bediensteter am Hofe Georgs, des Herrschers von Dalmatien, und Vorsteher seines Hofpersonals war, wurde er von Manea Hlapen, welcher seiner Abstammung nach diesen Namen

se numea Manuil, având neamul său din Dalmatia (carea se numeaşte Sclavonia) şi s'au întâmplat a veni la Moriia într'acest chip: Fiindcă era el din neam cinstit şi foarte bogat, s'au făcut şi sfeatnic al marelui domn şi craiu al Dalmaţiei, lui Gheorgie.

Iar de vreame ce ceilalţi boiari i-au pizmuit de atâta cinste, au izvodit asupra lui năpăstuiri, au împletit mărturii mincinoase şi au pornit toată meşteşugirea, întru cât ca să-i piarză şi pre însăşi vieaţa, cărora crezând domnul, l-au pus în temniţă, neştiind pricina nici decum. Iar după trei zile i-au dat şi prea amară vestire a morţii. Drept aceaia dreptul cu amară lacrămi ruga pre Domnul, ca să se izbăvească de moarte ca un nevinovat. Iar Domnul cel ce voia celor ce se tem de dânsul, o face, au izbăvit pre robul său întru acest chip: Înţelegând aceasta prea cinstita fămeae a craiului, au făcut fieştece fealiu de chip către păzitori şi l-au dat în mâinile ei, carea ştiind vieaţa lui şi cuviinţa cea cinstită, îl mângaia să nu se mâhnească nici decum. Şi trimiţându-l pre el noaptea cu toată gătirea către fratele ei, carele avea domnia Peloponisului, au trimis şi cărţi la dânsul, arătând pentru toate ceale pornite asupra lui dela cei clevetitori şi pentru vieţuirea bărbatului şi pentru bunul lui neam. Deci au mers bucurându-se cinstitul Manuil către domnul Peloponisului, ce se numia Thoma şi i-au dat cărţile surorii sale a doamnei. Deci văzind domnul fapta bună a bărbatului şi aşezarea obiceaiului şi cuviinţa cea cinstită, l-a rânduit a fi mai întâiu al palatului său.

21 au trimis — *p.* 75, *r.* 2 oraşului *din* A *nu am avut posibilitatea să le colaţionez cu* B.

hatte, verklagt und verleumdet und man warf ihn ins Gefängnis und sollte ihn zu Grunde gehen lassen. Welch ein Jammer, siehe da, weil er ein gerechter Mensch war, wurde er von Gegnern verleumdet, damit er zu Grunde gehe. Doch Gott, der die Gerechten vor dem Tode erlöst, wie auch die heilige Schrift besagt, hat auch diesen durch das Einschreiten der Irina, der Herrscherin

34—35 *Psalm* 33, 18—19.

Μετὰ δὲ ὀλίγον καιρὸν ἐπαρακινεῖτο ἀπὸ τὸν αὐθέντην νὰ νυμφεύεται καί, διὰ νὰ μὴν γένῃ ἀνυπήκοος, ἔδωκε τὸν λόγον. Εὑρὼν λοιπὸν παρθένον ὁμοίαν του, τοῦ πρώτου ἄρχοντος τῆς Πελοποννήσου, Μαρίαν μὲ ὄνομα, εἰς τὸν πλοῦτον μὲν καὶ εἰς τὸ κάλλος ὑπὲρ τὰς ἄλλας διαλάμπουσαν, εἰς δὲ τὸν ἔσω κόσμον καὶ εἰς τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς λαμπροτέραν, ἔκαμαν τοὺς γάμους κατὰ συνήθειαν καὶ ἔλαβον ἅπαντες μεγάλην χαράν. Ἐξαιρέτως δὲ ὁ αὐθέντης Θωμᾶς ἐχάρη βλέποντας εἰς αὐτοὺς μεγάλα χαρίσματα· καὶ ἐξόχως τὴν ἐλεημοσύνην τὴν ἀνεικάστην εἶχαν πλέον τῶν ἁπάντων τοῦ παλατίου, ὁποῦ ἔτρεχον εἰς τὴν ἐκκλησίαν μὲ φόβον καὶ εὐλάβειαν. Ὅθεν μετά τινας χρόνους ἐγέννησεν ἡ τιμιωτάτη Μαρία τρία παιδία, δύο ἀρσενικὰ καὶ ἓν θηλυκόν· καὶ τὸ πρῶτον μὲν τὸ ὠνόμασαν εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα Δημήτριον, τὸ δὲ δεύτερον Νικόλαον καὶ τὸ τρίτον Μαρίαν. Καὶ μετὰ ἓξ χρόνους εὐγῆκε τῆς παρούσης ζωῆς ὁ δίκαιος Μανουὴλ πηγαίνοντας εἰς τὰ αἰώνια οἰκήματα. Ἡ δὲ τιμιωτάτη Μαρία χήρη οὖσα καὶ λίαν νεαρὰ ἐπαρηγνεῖτο παρὰ τῶν συγγενῶν καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν αὐθέντην, νὰ ὑπανδρεύεται τὸ δεύτερον. Αὐτὴ δὲ ἀστενάξασα ἐκ βαθέων ἔλεγε μεγάλῃ τῇ φωνῇ· «Μὴ γένοιτο, Χριστὲ βασιλεῦ, νὰ πατήσω τὴν τιμὴν τοῦ πρώτου μου ἀνδρός·» Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἔκαμε τοὺς παρόντας καὶ ἐδάκρυσαν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ αὐθέντης ἀκούων > ἐπήνεσε τὴν ἀγαθήν της γνώμην.

Αὐτὴ δὲ συνάξασα τὰ τρία της παιδία τὰ κατεφίλει λέγουσα τὸ προφητικὸν ἐκεῖνο ῥητόν, τό· «Ἰδοὺ καὶ τὰ παιδία, ἅ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός·» Καὶ τὸν μὲν πρῶτόν της

---

vom Lande Dalmatien gerettet, indem sie ihn verstohlener Weise mit Begleitschreiben zu ihrem Bruder, der Thomas hiess, schickte, welcher Herrscher in der Insel Pelipov war. Als aber ihn der Herrscher gesehen hatte, sofort nahm er ihn mit grosser Ehre auf und so wurde er vom Tode gerettet.

Seine Geburt aber war so; dort in jener Insel heiratete sein Vater Manuel zur Frau eine Dame, welche Maria hiess, von der man oben erwähnt hat, die Tochter grosser Herrschaften, mit der er zwei Söhne und eine Tochter zeugte; und in seinem Leben

Iar după câtăva vreame s'au îndemnat despre domnul ca să se însoare şi, pentru ca să nu se facă neascultătoriu, a dat cuvânt. Deci aflând fecioară asemenea lui, a boiarului celui întâiu al Peloponisului, Maria cu numele, întru bogăție adecă şi întru frumseațe mai pre sus decât altele strălucind, iar întru podoaba cea dinlăuntru şi întru bunul neam al sufletului mai strălucită, făcut-au nunțile după obiceaiu şi primia mare bucurie toți. Iar mai ales domnul Thoma se bucura, văzind mari daruri la dânşii; şi mai vârtos milosteniia neasemănătoarea avea mai mult decât toți cei ai palatului, carii alerga la bisearică cu frică şi cu evlavie. Drept aceaia după oareşcare ani au născut prea cinstita Maria trei coconi, doi parte bărbătească şi unul parte femeiască; şi pre cel dintâiu l-au numit la sfântul botez Dimitrie, iar pre al doilea Nicolae şi pre al treielea Maria. Şi după şase ani au ieşit dintr'această vieață dreptul Manuil, mergând către veacinicile lăcaşuri. Iar prea cinstita Maria văduvă fiind şi foarte tânără, se îndemna de către rudenii şi dela însuşi domnul, ca să se mărite de a doua oară. Iar ea dintru adânc suspinând au zis cu mare glas: « Să nu fie Hristoase împărate, ca să calc cinstea întâiului meu bărbat! ». Şi aceastea zicând au făcut pre cei ce sta de față şi au lăcrimat; dar şi însuşi domnul auzind > a lăudat cugetul ei cel bun.

Iar ea adunându-şi cei trei copii, îi săruta spunând acel cuvânt al profetului: « Iată şi copiii pe care mi i-a dat Dumnezeu! ». Şi pe cel dintâiu fecior al ei Dimi-

---

strengte er sich viel im ganzen Glauben mit allen Tugenden an. Und so endete er sein Leben im Frieden. Seine Frau Maria aber verblieb mit vielem Trähnenvergiessen und mit Trauer wegen ihres Mannes, wie es halt die Art und Weise der Menschennatur ist. Doch der Kinder wegen, die ihr geblieben waren, kam sie immer mehr zu sich und tröstete sich vor dem vielen Weinen; und sie hatte viel Fürsorge um sie. Und so gab sie den ältesten zum Landherrn, damit er diene, den Nikolaus aber gab sie zu einem

27 *Prof. Isaia* 8, 18.

υἱὸν Δημήτριον τὸν ἐπαράδωσε εἰς τὸ παλάτι τοῦ αὐθεντὸς Θωμᾶ, ὅστις περιχαρῶς ἐδέξατο καὶ τὸν εἶχε συγκάθεδρον μὲ τοὺς υἱοὺς του μανθάνοντα τὰ ἁρμόδια, τὸν δὲ μικρότερον δηλαδὴ τὸν Νικόλαον, τὸν ἔβαλεν εἰς σχολεῖον νὰ μανθάνῃ τὰ ἱερὰ γράμματα. Αὐτὴ δὲ μετὰ τῆς κόρης ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο φυλάττουσα ἀόκνως τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου ἐν σωφροσύνῃ καὶ καθαρότητι, ἡ πάνσοφος.

Τὸ δὲ παιδίον, τουτέστιν ὁ Νικόλαος, ἔδειχνεν ἀπὸ μικρὸς ὡσὰν καλὸν φυτόν, πῶς θέλει νὰ δώσῃ εἰς τὸν καιρόν του εὐώδεις καρποὺς καὶ ὡραιοτάτους, διότι παντελῶς δὲν ἤθελεν ὥσπερ τὰ ἄλλα παιδία νὰ τρέχῃ κατὰ τῶν παίδων τὴν συνήθειαν εἰς χοροὺς καὶ παιγνίδια, ἀλλὰ ὡς ἡ σοφὴ μέλισσα ἐπήγαινεν εἰς σοφοὺς καὶ διδασκάλους, νὰ συνάξῃ ἀπὸ διάφορα ἄνθη τὸ μέλι τῆς ἀρετῆς, ἀπὸ μὲν τοὺς διδασκάλους καὶ σοφοὺς καὶ ἐπιστημονικοὺς ἄνδρας τὴν καθαρότητα καὶ παρθενίαν, ἀπὸ δὲ τοὺς παλαιοὺς καὶ γέροντας τὴν σύνησιν καὶ φρονιμάδα, ἀπὸ ἄλλους τὴν πραότητα καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον καὶ ἀπὸ ἄλλους τὴν ὑπομονὴν εἰς τοὺς πειρασμοὺς καί, σχεδὸν εἰπεῖν, δὲν ἦτον ἄλλο πάρεξ καλῶν πραγμάτων ἀκροατὴς καὶ μιμητὴς ὥσπερ ὁ Μέγας Ἀντώνιος. Ὅταν δὲ ἔφθασεν αὐτὸς εἰς τοὺς δώδεκα χρόνους τῆς ἡλικίας του, ἤξευρε πᾶσαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν, ἀκολουθίας τε καὶ ἀναγνώσεις· καὶ ἀναγινώσκων καθεκάστην τοὺς βίους τῶν ἁγίων πατέρων ἠγάλλετο εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εὐφραίνετο. Ὅθεν καὶ ἐδόθη εἰς περισσότερον ἀγῶνα. Θέλοντας δὲ νὰ λεπτύνῃ τὸν νοῦν του εἰς τὴν ἑλληνικὴν μάθησιν, ἡ ὁποία εἶναι φώτισις, ἔδωσε τὸν ἑαυτόν του εἰς ἑλληνικὸν φροντιστήριον καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀπέρασεν ὅλους εἰς τὰ ποιητικὰ καὶ γραμματικά, ὅτι τόσον ἔλαχε, δεξιὸς νοῦς, ὁποῦ καὶ ὁ διδάσκαλός του Εὐθύμιος τὸν ἐθαύμαζε. Ἦτον δὲ καὶ φύλαξ τῆς σωφροσύνης θαυμάσιος· μάλιστα δὲν τὸν ἔμελλε παντελῶς ἀπὸ ποικιλότητος βρωμάτων, ἀλλὰ τὰ ἀναγκαῖα μόνον, ἤτοι ἄρτον καὶ ἅλας.

Lehrer, damit er lerne, die Tochter behielt sie aber bei sich zum Trost. Und Nikolaus hatte eine so grosse Lerngabe, dass er in kurzer Zeit alle, die mit ihm waren, im Lernen übertraf; und er war so scharfsinnig, dass er das ganze Wissen des Philosophen

trie îl dădu la palatul domnului Toma, care bucuros l-a primit şi-l avea pe aceeaşi bancă dimpreună cu feciorii lui, învăţând cele cuvenite, iar pe cel mai mic, adecă pe Nicolae, l-a trimes la şcoală să înveţe sfintele scripturi. Iar ea dimpreună cu fiică-sa şedea acasă, păzind fără preget poruncile Domnului în cuminţenie şi curăţie, ea a tot înţeleapta.

Băiatul însă, adecă Nicolae, s'a arătat de mic ca şi un pom bun, că va să dea la timpul lui fructe bine mirositoare şi prea frumoase, pentrucă nu voia de loc ca ceilalţi băieţi să alerge după obişnuinţa băieţilor la petreceri şi jocuri, ci ca şi înţeleapta albină mergea la înţelepţi şi dascăli, ca să adune din diferite flori mierea virtuţii, dela dascăli şi înţelepţi şi bărbaţi învăţaţi curăţia şi fecioria, dela cei vechi şi bătrâni însă înţelepciune şi buna cuviinţă, dela alţii blândeţea şi iubirea de aproapele şi dela alţii răbdarea întru ispite şi, aproape puteai spune, că nu era alt nimic decât ascultător şi următor al lucrurilor bune întocmai ca Antonie cel Mare. Când ajunse la vârsta de doisprezece ani, ştia toată rânduiala bisericească, slujbele şi citirile; şi citind zilnic vieţile sfinţilor părinţi, se bucura întru sufletul lui şi se veselia. De aceea a şi fost dat la o nevoinţă şi mai grea. Voind să-şi ascuţească mintea la învăţătura elinească, care este luminătoare, s'a dus la o şcoală înaltă elinească şi în puţin timp i-a întrecut pe toţi în cele poetice şi literare, căci, minte iscusită, a dobândit atâta, încât şi dascălul său Eftimie se minuna de el. Era şi un păzitor minunat al cumpătării; îndeosebi nu-i păsa de loc de felurimea mâncărurilor, ci numai cele necesare, adecă pâne şi sare.

mit seiner Weisheit durchgegangen hat. Hierauf stiess er auf einen Mönchpriester, der Ioasaph hiess, Lehrer und Vorherseher, von dem er noch besser die ganze Gelehrsamkeit erlernte; und von ihm tat er auch die Mönchsgewänder an und wurde Nifon geheissen. Und indem er sich bei ihm kurze Zeit aufhielt, übersiedelte er von ihm in eine andere Gegend, um das Lebensbe-

Εἰς δὲ τὲς ἡμέρες ἐκείνες ἀπέρασεν ἀπὸ τὸ σχολεῖον ἕνας ἱερομόναχος, Ἰωσὴφ τὸ ὄνομά του, ἐπιστήμων καὶ διδάσκαλος ἄκρος, ἔτι δὲ καὶ ἐνάρετος κατὰ πολλὰ καὶ ἐμπειρότατος. Μὲ τοῦτον συναυλισθεὶς ὁ Νικόλαος καὶ συνομιλήσας ἱκανῶς παρεκάλεσε νὰ τὸν λάβῃ εἰς τὴν συνοδίαν του, μὴ γινώσκοντος μήτε τοῦ διδασκάλου μήτε τῆς μητρός του. Ἐφοβεῖτο γὰρ διὰ νὰ μὴν ἐμποδίσουν τὸν πόθον αὐτοῦ καὶ ἔρωτα. Ὁ δὲ μετὰ χαρᾶς δεξάμενος αὐτὸν ἀνεχώρησε μετ' αὐτοῦ καὶ ἐδίδασκεν αὐτὸν τὴν φιλοσοφίαν.

Ὅθεν περνῶντας εἰς Ἐπίδαυρον καὶ πονήσαντες ἱκανὸν καιρὸν ἤκουσαν διὰ ἕνα ἀσκητήν, ὁποῦ ἀσκήτευσεν εἰς ἐκεῖνα τὰ ὅρια, Ἀντώνιον καλούμενον, ἐνάρετον καὶ κατὰ πάντα μιμητὴν τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου. Ὅθεν πηγαίνοντες ἐπῆγαν εἰς αὐτὸν ὁμοῦ, ὅ τε ὁ Ἰωσὴφ καὶ ὁ θεῖος Νήφων, διὰ νὰ λάβουν τὴν εὐλογίαν του. Ἔκρουσαν τὴν θύραν καὶ εὐγῆκεν ὁ γέρων καὶ ἀφ' οὗ ἠσπάσαντο ἀλλήλους, λέγει τῷ Νικολάῳ ὁ γέροντας· « Ὁ Θεὸς ἐλεήσοι σε, τέκνον, καὶ ἐπιστηρίζοι σε εἰς τὸν φόβον αὐτοῦ· » — Καὶ συνομιλήσαντες ἱκανῶς εὐφράνθη ὁ Ἰωσὴφ εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἀντωνίου καὶ ἐγύρευσε τὴν τελευταίαν εὐχὴν τοῦ γέροντος. Ὁ δὲ Νικόλαος ῥίψας τὸν ἑαυτόν του εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἀντωνίου παρεκάλει μετὰ δακρύων νὰ μείνῃ σὺν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἀντώνιος λέγων διαφόρους προφάσεις καὶ ἐξόχως τὸ νέον τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔσπευσε χαυνῶσαι τοῦ νεοῦ τὴν προθυμίαν, ἀλλ' ὁ Νικόλαος μᾶλλον ἐπέμενε παρακαλῶν, καταφλεγόμενος ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ ἔρωτος, καὶ ἔλεγεν· « Εἴ τι με προστάξεις πάτερ, μετὰ χαρᾶς κάνω το· Μόνον μὴ μὲ στερήσῃς τῆς συνοδίας σου. » — Ὁ δὲ γέρων βλέπων τὸ πρόθυμον τοῦ Νικολάου, ἔτι δὲ καὶ τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ἐκγνώρισεν ἐκ πνεύματος ἁγίου, παταπὸς θέλει κατασταθῇ ὡς τὸ ὕστερον· καὶ δοὺς τὸ ἐνδότερον κελλίον ἀπέδωκε καὶ κανόνα αὐτῷ νὰ ἀγωνίζεται.

1 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις B || 10 — pg. 44 v. 13 μόνος B, *om.* t || 32 *ante* αὐτῷ *ad.* εἰς B ||.

tragen der heiligen und sehr frommen Väter zu sehen, von denen er sich alle Tugenden aneignete, gleich der emsigen Biene, welche alle guten Blumen pflückt, die zum Nutzen und zur Ehre Gott

In zilele acelea a trecut pe la școală un ieromonah, Iosif cu numele lui, învățat și dascăl mare, dar încă și cu foarte multă virtute și cu foarte multă experiență. Cu acesta locuind împreună și stând de vorbă îndeajuns, l-a rugat să-l ia întru ascultarea lui, fără să știe nici dascălul lui nici maică-sa. Căci se temea să nu împiedece pofta și dorul lui. Acela însă primindu-l cu bucurie, a plecat dimpreună cu el și l-a învățat filosofia.

De acolo trecând la Epidauru și stând destul timp, au auzit despre un pustnic, care pustnicea în acelea margini, chemându-se Antonie, cu multă virtute și întru toate următor lui Antonie cel Mare. De aceea pornind au mers la el împreună, și Iosif și dumnezeiescul Nifon, spre a lua binecuvântarea lui. Au bătut la ușă și a ieșit bătrânul și, decum s'au salutat unul pe altul, spune lui Nicolae călugărul: « Dumnezeu să se milostivească de tine, copile, și să te întărească în frica lui! » — Și stând de vorbă îndeajuns, s'a bucurat Iosif de cuvintele lui Antonie și a cerut binecuvântarea din urmă a bătrânului. Iar Nicolae aruncându-se la picioarele lui Antonie, îl ruga cu lacrimi să rămână cu el. Antonie însă spunând diferite pretexte și îndeosebi tinerețea vârstei lui, se grăbea să slăbească zelul tânărului, ci Nicolae mai mult stăruia rugându-se, arzând de dragoste duhovnicească, și spunea: « La orice mă vei orândui, părinte, cu bucurie o fac! Numai să nu mă lipsești de însoțirea ta ». — Bătrânul văzând zelul lui Nicolae, încă și trăsăturile feții lui, a cunoscut din spiritul sfânt, ce fel va să fie până la urmă; și dându-i chilia cea mai dinăuntru, i-a dat și un canon, ca să se nevoiască.

9 — *p.* 45, *r.* 12 singur *om.* t||.

und den Herren und allen Menschen gereichen. Und so erwies sich auf diese Weise auch seine Heiligkeit mit viel Anstrengung; und zur Sehnsucht aller guten Dinge wird er vom selben Ansporn getrieben gleich wie die Biene und wo auch immer er hörte, dass jemand sich in guten Sachen bemüht, sofort ging er hin, um vollkommene Sachen zu sehen. Und nie hat er einen Fehltritt began-

᾿Απολύσας δὲ τὸν ᾿Ιωσὴφ ὁ γέρων ἐχαίρετο πνευματικῶς καὶ ἠγάλλετο εὐφραινόμενος βλέποντας τὸν Νικόλαον νὰ προκόπτῃ περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνο ὁποῦ ἐνόμιζε. Μετὰ ὀλίγον οὖν καιρὸν παρεκάλει τὸν γέροντα ὁ Νικόλαος νὰ τὸν κουρεύσῃ καλόγηρον. Ὁ δὲ λέγει πρὸς αὐτόν· « Βλέπε, τέκνον, ὅτι πρὶν νὰ γένῃ μοναχός, ἔβαλες κόπον καὶ προθυμίαν εἰς τοὺς ἀγῶνας. ᾿Επειδὴ δὲ καὶ τὸ σχῆμα θέλεις λαβεῖν, μέλλεις νὰ ἔμβῃς εἰς περισσοτέρους ἀγῶνας καὶ κόπους τῆς ἀσκήσεως, διὰ νά μὴν σε εὕρῃ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἀντίπαλος διάβολος κοιμώμενον καὶ σπαράξῃ σε ὡς ἐπίβουλος καὶ βάσκανος, ὁποῦ εἶναι πρὸς ἡμᾶς τοὺς μοναχούς· καὶ γὰρ ἡ τελειοτάτη σπουδὴ εἶναι νὰ ἀγωνιζώμεθα διὰ τῆς στενῆς πύλης, ὅτι πλατεῖα καὶ εὐρύχωρος εἶναι ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν. » — Ταῦτα καὶ πλείονα λέγων ὁ ᾿Αντώνιος πρὸς τὸν Νικόλαον ἐκούρευσεν αὐτὸν ῥασοφοροῦντα καλόγηρον ὀνομάσας αὐτὸν Νήφωνα ἀντὶς Νικόλαος. ᾿Απὸ τότε λοιπὸν ἠγωνίζετο ὁ μακάριος Νήφων περισσότερον εἰς προσευχὰς καὶ νηστείας μιμούμενος κατὰ πάντα τὸν γέροντα, ὥστε ὁποῦ ὑπερέβαινεν ὁ θαυμάσιος τὸν γέροντα εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς μοναδικῆς πολιτείας καὶ ἐπερίσσευε κατὰ ἀλήθειαν, καθὼς ὁ ἴδιος ᾿Αντώνιος ἐμαρτύρησεν εἰς κάποιους μοναχοὺς λέγοντας καὶ τοῦτο· « Βλέπετε, ἀδελφοί, τοῦτον τὸν νέον, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπαναπαύει εἰς αὐτόν· καὶ θέλει τὸν κάμῃ φῶς εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὁ Κύριος. » — ᾿Απὸ τότε ὁ ἀείμνηστος ᾿Αντώνιος ἄφησε τὸν Νήφωνα νὰ ἀγωνίζηται, καθὼς ὠρέγετο, αὐτὸς δὲ ὁ μακάριος πλέον περισσότερον ἠγωνίζετο, ὁλονυκτίους προσευχὰς καὶ δεήσεις μετὰ δακρύων ἀναπέμπων πρὸς τὸν φιλάνθρωπον Θεόν. Ὅταν δὲ τοῦ ἤρχετο λογισμὸς ἢ ἐνθύμησις πλούτου ἢ γονέων στέρησις, τὰ ὁποῖα δὲν ἔλειπεν ὁ ἀντικείμενος διάβολος νὰ τοῦ φέρνῃ πάσχων ὑποσκελίσαι καὶ μολῦναι αὐτόν, ἔτρεχεν εὔθυς πρὸς τὸν γέροντα καὶ ἔπεφτεν μετὰ δακρύων εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ παρηγορούμενος ἀπὸ τὸν ᾿Αντώνιον ἐλάμβανε τὴν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν του καὶ ἀνεχώρει εἰς τὸ κελλίον του. Τὸ ἐργόχειρόν του δὲ ἦτον ἡ καλλιγραφία, μὲ τὴν ὁποίαν ἔπερνε τὴν ζωο-

8 περισσοτέρας B || 33 ἔπευτεν B.

Iar pe Iosif slobozind bătrânul, se bucura duhovnicește și se veselea cu desfătare, văzând pe Nicolae să propășească mai mult decât ceea ce credea. După puțin timp deci îl rugă Nicolae pe bătrân să-l tundă călugăr. El însă spune către dânsul: « Uite-te, copile, că înainte de a te face monah, ai avut de suferit muncă și strădunță la nevoințe. Pentrucă însă vreai să iai și shima [1]), ai să intri la nevoințe și mai multe și la munci ale pustniciei, pentru ca dușmanul și vrăjmașul diavol să nu te găsească dormind și să te sfâșie ca un viclean și fermecător ce este asupra noastră a călugărilor; căci cea mai desăvârșită silință este să ne nevoim prin poarta cea strâmtă, căci largă și mult încăpătoare este calea ce duce la pierzare ». — Acestea și mai multe spunându-le Antonie către Nicolae, l-a tuns pe el călugăr rasofor, numindu-l Nifon în loc de Nicolae. De atunci deci se nevoia fericitul Nifon mai mult la rugăciuni și posturi, urmând întru toate pe bătrân, încât minunatul întrecea pe bătrân în toate rânduielile traiului călugăresc și era și mai mult într'adevăr, precum însuși Antonie a mărturisit-o către unii monahi, spunând și aceasta: « Vedeți, fraților, pe acest tânăr, spiritul sfânt se oprește deasupra lui; și Domnul îl va face lumină pentru toată lumea ». — De atunci în veci amintitul Antonie l-a lăsat pe Nifon să se nevoiască, precum dorea, iar el fericitul se nevoia mult mai mult, nopți întregi rugăciuni și rugăminți cu lacrimi înălțând către de oameni iubitorul Dumnezeu. Iar când începea gândul sau aducerea aminte de avere sau lipsa părinților, lucruri pe care potrivnicul diavol nu înceta să i le aducă, silindu-se să-i pună piedecă și să-l moaie, îndată alerga la bătrân și cădea cu lacrimi la picioarele lui; și mângâindu-se de Antonie, primea urarea și binecuvântarea lui și se retrăgea în chilia lui. Iar lucrul mânilor lui era caligrafia, cu care își câștiga hrana vieții lui, pentrucă era iscusit la scris,

[1]) *Shima în Sfântul Munte e o haină caracteristică și cu anumite chipuri, pe care o poartă călugării pe dedesubt.*

τροφίαν του, ὅτι ἦτον ἐπιτήδειος εἰς τὸ γράφειν, ὁποῦ ἐσυνερίζοντο οἱ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἱερεῖς νὰ ἔχουν ἀπὸ τὸ χέρι του βιβλίον γραμμένον. Εἶχε δὲ καὶ τοῦτο τὸ χάρισμα ὁ μακάριος Νήφων, ὁποῦ ποτε τοῦ δὲν ἐσύντυχε λόγον ἄνευ τοῦ γέροντός του τὴν εὐλογίαν, οὔτε ἐγέλασεν εἰς τὴν σκήτην, οὔτε ἀργὸν λόγον ὡμίλησε πώποτε. Ποτὲ δὲν ἀνέγνωσε βιβλίον ἐκκλησιαστικόν, ὁποῦ νὰ μὴν χύσῃ δάκρυα. Ὅθεν ἔγινεν εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς μοναδικῆς πολιτείας τελειότατος. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐκοιμήθη καὶ ὁ μακάριος Ἀντώνιος καὶ ἐθρήνει ὁ Νήφων ἀπαρηγόρητα τοῦ πατρὸς τὴν στέρησιν.

Λοιπὸν ἐνταφιάσας αὐτὸν καὶ ποιήσας ἱκανὸν καιρὸν εἰς τὴν ἡσυχίαν μόνος καὶ ἀκούσας, ὅτι εἰς τῆς Νάρδας τὸ κάστρον ἐκατοίκα ἕνας σοφώτατος καὶ κατὰ πάντα ἐνάρετος ἄνθρωπος Ζαχαρίας ὀνόματι, ὅστις οὐ μόνον εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἦτον ἐπιτήδειος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τῶν Σλοβάνων γλῶσσαν ἦτον ἐπίσημος καὶ ἐμπειρότατος, — καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχεν ἔλθῃ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω, — τοῦτον ἀκούσας ὁ ὅσιος καὶ ἐπιθυμῶν νὰ μάθῃ καὶ διὰ τοῦ Ὄρους τὰς τάξεις, ἔτι δὲ καὶ νὰ ἀπολαύσῃ ἀπὸ αὐτὸν ἄνθη καὶ καρποὺς τῆς σοφίας, ἔτρεχεν ὡς διψασμένη ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγάς· καὶ φθάσας κατὰ τὸν πόθον του καὶ ἑνωθεὶς τῷ σοφωτάτῳ Ζαχαρίᾳ ἐξωμολογήθη εἰς αὐτὸν καὶ τὸν παρεκάλει νὰ μείνῃ εἰς τὴν συνοδίαν του. Ὁ δὲ μετὰ χαρᾶς ὑποδεξάμενος ἐδίδασκεν αὐτὸν τὴν ποθουμένην του σπουδήν.

---

gen, noch war sein Bemühen vergebens, wie der Apostel Paul sagt: Wonach er sich sehnte, das hat er auch errungen.

Da hörte er über einen Vater, namens Zacharias, welcher in der Stadt Narta wohnte, Beichtgeistlicher und mit allen Tugenden ausgestattet, welcher griechisch und kirchenslavisch kannte und von Sfetagora aus dem Kloster Watopedi gekommen war; er kam zu ihm in tiefer Demut und beichtete ihm sein ganzes Geheimnis und empfieng ihn, dass er ihm geistlicher Vater sei. Als jener aber sein demütiges Wesen gesehen hatte, nahm er ihn zu sich und machte ihn zum vollkommenen Mönch, denn von früher her war er in das Mönchsleben von dem

încât preoții acelor margini se luptau care de care să aibă o carte scrisă de mâna lui. Mai avea și acest dar fericitul Nifon, că niciodată nu i s'a întâmplat să spună vreun cuvânt fără binecuvântarea călugărului său mai mare, nici n'a râs înăuntrul schitului, nici n'a grăit vreodată un cuvânt slab. Niciodată n'a citit vreo carte bisericească, fără să nu verse lacrimi. De aceea s'a făcut prea desăvârșit întru toate rânduielile traiului călugăresc. In puțin timp a adormit și fericitul Antonie și plângea Nifon nemângâiat lipsa părintelui.

Și deci înmormântându-l și petrecând destul timp întru liniște singur și auzind că în cetatea Narda locuia un om prea înțelept și întru toate cu virtute cu numele Zaharie, care era iscusit nu numai în limba elinească, ci și în limba Slavonilor era vestit și cu multă știință — și înainte de puține zile a fost venit dela Sfântul Munte al Atosului — auzind despre acesta cuviosul și dorind să învețe și rânduielile din Munte, încă să și guste dela el florile și fructele înțelepciunii, a alergat ca o ciută însetată la izvoare; și ajungând după dorința sa și întâlnindu-se cu prea înțeleptul Zaharie, s'a mărturisit către el și-l ruga să rămână în ascultarea lui. Iar el primindu-l cu bucurie, l-a învățat învățătura dorită.

---

seligen Ioasaph, dem Vorherseher, nur eingeführt worden, wie es darüber oben berichtet wurde. Und unverzüglich machte ihn zum Diakonen der Erzbischof der Stadt Narda, welchen der selige grosse Nikolaus geweiht hatte, der Patriarch der Justiniana der Ersten und aller Bulgaren und Serben und Arwaniens und anderer Landstriche, denn ihn hatte der Führer der Stadt Linardia von Tzarigrad in das Land Ochrids, nach der Grossjustiniana gerufen. Denn in jener Zeit waren alle Landstriche und Städte und Dörfer von der Kirche Tzarigrads geflohen, der achten Synode wegen, welche die vernunftsleeren Lateiner zu Florenz machen wollten. Daher wurden alle Kirchen der Rechtgläubigen von der grossen Kirche von Grossjustiniana, die im Lande Ochrids ist, geleitet.

'Επειδὴ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦτον μεγάλη σύγχυσις καὶ ταραχὴ εἰς τὰς ἐκκλησίας διὰ τὴν ὀγδόην σύνοδον, ὁποῦ ἔγινε τότε ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Παλαιολόγου εἰς τὴν Φλωρεντίαν καὶ δὲν ἤθελαν οἱ ἀνατολικοὶ νὰ τὴν δεχθοῦν, ἀκούοντας ὁ Ζαχαρίας μετὰ τοῦ ἱεροῦ Νήφωνος ταῦτα, ἐπέρασαν ἐκεῖθεν πρὸς τὸν Ἀσκάλωνα διδάσκοντες ἐπ' ἐκκλησίας τοὺς Χριστιανοὺς νὰ στέκωνται στερεοὶ εἰς τὰς παραδόσεις καὶ <τοὺς> ὅρους τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων. Ἀνέβησαν δὲ ἐκεῖθεν εἰς τὸ κάστρον τῆς Τρουΐας· ὁ δὲ αὐθέντης τοῦ τόπου, Γεώργιος Σκεδὲρ πέγης τοὔνομα, ἐδέχθη αὐτοὺς μετὰ πάσης τιμῆς καὶ εὐλαβείας, ὅτι καὶ πρότερον εἶχεν ἀκούσῃ περὶ αὐτῶν, καὶ μὲ μεγάλην χαρὰν κατησπάζετο καὶ ἐκράτησεν αὐτοὺς μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ παλατίῳ. Ἔκαμε δὲ πνευματικόν του πατέρα τὸν σοφώτατον Ζαχαρίαν. Ὁ δὲ πάνσοφος Νήφων ἦτον ἀγωνιζόμενος καὶ ἐπιμένων ἐν τοῖς μαθήμασι τοῦ διδασκάλου Ζαχαρία. Εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἀπέθανεν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος καὶ ἐστέφθη ἀντ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος συγκροτήσας σύνοδον ἐκήρυξεν ἄκυρον καὶ ἀνωφελῆ τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον.

Μετ' ὀλίγον ἐπὶ τὰ ͵αυνγʹ, οἷς κρίμασιν οἶδεν ὁ Θεός, διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἔλαβον τὴν Κωνσταντινούπολιν οἱ Τοῦρκοι. Ἦτον δὲ μεγάλη ζάλη καὶ φουρτούνα πανταχοῦ ἀπὸ τὲς αἱματοχυσίες τῶν πολέμων καὶ ἔτρεχον οἱ Χριστιανοὶ ἀπὸ τόπον εἰς τόπον νὰ κρύβωνται. Τότε καὶ τοῦτοι οἱ μακάριοι ἐκρύβησαν μερικὸν καιρὸν εἰς ἕνα ὄρος, ἕως

10 τῆς Τρουΐας V, τοτρουίας B, Krua **t** || 22 ἐπὶ τὰς B | *supra*, ͵αυνγʹ *scribit* 1453 B || 25 ταῖς αἱματοχυσίαις B ||

Indem Zacharias und Nifon dort kurze Zeit wohnten, wollten sie in das Land Askudons gehen und ihnen schlossen sich viele Begleiter an; und fuhren von Justiniana die einen zu Lande, die anderen in den Schiffen zu Meere aus und kamen in eine grosse Stadt an, namens Dracza, die im Lande Askuluns ist; und dort gingen sie hinauf in die Stadt Krua, welche von Dracza ungefähr 6 Meilen weit ist. Und sie gingen zu Georg, dem Führer Albaniens, den man Skenderbeg nannte; und dieser nahm sie mit

Pentrucă însă în timpul acela era mare tulburare şi nelinişte în biserici pentru sinodul al optulea care s'a făcut atunci de Ioan Paleologul la Florenţa şi nu voiau răsăritenii să-l primească, auzind Zaharie dimpreună cu sfântul Nifon acestea, au trecut de acolo spre Ascalon învăţând pe la biserici pe creştini să stea statornici în tradiţiile şi hotărîrile sfinţilor apostoli şi ale sinoadelor ecumenice. Şi de acolo s'au urcat la cetatea Truia; iar domnul locului, Gheorghe Scheder bei după nume, i-a primit pe ei cu toată cinstea şi evlavia, că şi mai înainte auzise despre ei, şi cu mare bucurie i-a salutat şi i-a ţinut dimpreună cu el la palat. Pe prea înţeleptul Zaharie şi l-a făcut părinte duhovnic. A tot înţeleptul Nifon însă era nevoindu-se şi stăruind întru învăţăturile dascălului Zaharie. In timpul acela muri la Constantinopole şi împăratul Ioan Paleologul şi a fost încoronat în locul lui împăratul Constantin, fratele lui, care adunând un sinod, a declarat fără putere şi nefolositor sinodul dela Florenţa.

După puţin timp la 1453, prin judecăţile pe care Dumnezeu le ştie, pentru păcatele noastre au luat Turcii Constantinopolea. Şi era mare vârtej şi furtună pretutindeni de vărsările de sânge ale războaielor şi alergau creştinii din loc în loc să se ascundă. Atunci şi aceşti fericiţi s'au ascuns o bucată de timp într'un munte,

8 Truia V, Totruia B, Crua **t** ||.

Freude und Liebe auf, denn noch von früher her hörte er genug von ihrem ausgezeichneten Leben; und er nahm Zacharias, damit er ihm Beuchtvater und Lehrer und Lenker aller Leute und Sorger für das Seelenheil aller sei; Nifon aber weihte man dort mit dem Segen des Erzpriesters der Stadt Krua zum Priester aus, denn auch jenen Erzpriester hatte der selige Patriarch Nikolaos chirotonisiert.

Nicht nach langer Zeit mit Willen Gottes der vielen Sünden wegen wurde den Sündigen der eiserne Lehrstab dem Worte des Phropheten gemäss gesandt, damit sie durch die Lehre der Zurechtweisung wieder zu der vollen Weisheit zurückkehren; da erho-

35 *Psalm* 2, 9.

ὁποῦ ἔπαυσεν ἡ σύγχυσις, καὶ τότε καὶ οὗτοι ἐπέρασαν πάλιν εἰς τὴν μεγάλην χώραν τῆς Ἀχριδῶν. Ἦτον δὲ ἕνα μοναστήριον ἔσω τῆς χώρας εἰς ὄνομα τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἔμειναν εἰς αὐτὸ πνευματικῶς εὐφραινόμενοι.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκοιμήθη ὁ ἀρχιερεὺς Νικόλαος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς, ἤτοι τῆς Ἀχριδῶν, καὶ συναχθέντων τῶν κληρικῶν τῆς πόλεως καὶ τῶν ἐπισκόπων, ὡσὰν ὁποῦ ὁ ἱερὸς Ζαχαρίας ἦτον περιβόητος διὰ τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἀρετήν του, ἐπαρακαλέσθη ὑπ' αὐτῶν νὰ λάβῃ τὴν ψῆφον τοῦ κλήρου. Ὁ δὲ εὐτελίζων ἑαυτὸν ἔλεγε· « Δὲν εἶμαι ἄξιος ἐγὼ νὰ λάβω τόσον βάρος ψυχῶν εἰς τοῦ λόγου μου, ὁποῦ μόλις ἠμπορῶ νὰ σώσω τὴν ἐδικήν μου ψυχήν. Οἱ δὲ ἐπίσκοποι καὶ ὅλον τὸ πλῆθος δεόμενοι καὶ παρακαλοῦντες κατέπεισαν αὐτὸν καὶ ἐδέχθη τὴν ψῆφον.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐχειροτόνησαν αὐτὸν ἀρχιερέα καὶ διδάσκαλον παντὸς τοῦ κόσμου, ὁ μακάριος Νήφων μετὰ ἡμέρας τινὰς τῆς αὐτοῦ χειροτονίας παρεκάλει αὐτὸν νὰ τοῦ δώσῃ τὴν εὐλογίαν του νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τόπον ἥσυχον, διότι ἐφλέγετο ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ ἔρωτος νὰ δράμῃ πρὸς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω, νὰ συνάξῃ καὶ ἐκεῖθεν καρποὺς πνευματικούς. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ζαχαρίας κατασπαζόμενος μετὰ δακρύων

---

ben sich die Türken von Sonnenaufgang und besetzten alle Landstriche gegen den Sonnenuntergang bis zu dem Meere des Okeans und bis nach Albanien und alles, was sie fanden machten sie nieder, plünderten und steckten in den Brand. Als nun die Leute einen solchen Schrecken und Furchtbarkeit sahen, floh ein jeder wohin er konnte, die einen zum Meere, die anderen in die Höhlen der Berge und der Erde. Als aber die seligen Väter solche Dinge sahen, erinnerten sich des Wortes des Apostels Paulus, der sagt: Gebet Raum dem Zorne; gleichfalls auch des Wortes des Propheten Iesaia, der sagt: Schreitet auf, meine Leute, und gehet in euere Kammer hin und verberget euch eine klein wenig, bis der Zorn des Herrn Gottes vorübergehen wird. Und sie verliessen Albanien und kamen zu der grossen Stadt des Ochriders wieder; und gingen in die Stadt ein und drinnen fanden sie ein grosses und berühmtes Kloster der Allheiligen und hielten sich in grossem

---

30 *Ap. Pavel, Epist. către Romani* 12, 19.   31—32 *Prof. Isaia* 26, 20.

până ce a încetat tulburarea, şi atunci şi aceştia au trecut iarăşi în ţara cea mare a Ohridei. Şi era înăuntrul ţării o mânăstire întru numele prea sfintei Născătoare şi au rămas întrânsa desfătându-se duhovniceşte.

In zilele acelea a adormit arhiereul Nicolae al Primei Iustiniane, adecă al Ohridei şi, adunându-se clericii oraşului şi episcopii, cum sfântul Zaharie era vestit pentru înţelepciunea şi virtutea lui, a fost rugat de ei să primească alegerea clerului. El însă micşorându-se pe sine, spune: « Nu sunt vrednic eu să iau atâta greutate de suflete asupra mea, eu care abia pot să-mi mântuiesc propriul meu suflet. Episcopii însă şi întreaga populaţie, rugându-se şi poftindu-l, l-au înduplecat şi a primit alegerea.

De cum însă l-au hirotonit arhiereu şi dascăl a toată lumea, fericitul Nifon după câteva zile dela hirotonisirea lui l-a rugat să-i dea binecuvântarea lui să plece într'un loc liniştit, pentrucă ardea de dorul duhovnicesc să alerge spre muntele Atosului, ca să adune şi de acolo roade duhovniceşti. Arhiereul Zaharie însă

Trost auf. Und überall verbreitete sich lobreicher Ruf über die Tugenden Zacharias', denn die Gabe Gottes war mit ihm.

Da verwitwete zu jener Zeit die grosse Kirche der Justiniana der Ersten, welche Patriarchat war, wegen des Lebensendes des Vaters und Patriarchen Nikolaos und man schickte mit grossen Bitten zu seiner Heiligkeit dem Vater Zacharias, er möge die Leitung der heiligen Kirche übernehmen. Seine Heiligkeit wollte aber in keiner Weise; da er aber nichts was zu machen hatte, wegen der Bitte des Klerus und der Volksgemeinschaften wurde er auch ohne seinen Willen Patriarch aller Bulgaren, Serben und Arbanesen und anderer Landstriche. Und er sass auf dem hohen Stuhle wie eine Kerze auf der Leuchte und er hat die grosse Kirche der Ustinia der Ersten sehr gut geweidet und alle geleitet und sie, wie es mit der Lehre des christlichen Glaubens passt, zurechtgewiesen, was sich einem Erzpriester ziemt. Und er war ein Licht nicht nur für jenen Landstrich, sondern die ganze Welt hat er beleuchtet, für dessen Tugenden alle den himmlischen Vater lobten.

τὸν μακάριον Νήφωνα ἔλεγε· « Τώρα εἶχον χρείαν μεγάλην νὰ σὲ ἔχω εἰς τὴν συνοδίαν μου, τέκνον, νὰ παρηγοροῦμαι καὶ νὰ κουφίζωμαι τοῦ βάρους, ὁποῦ ἔβαλα εἰς τοὺς ὤμους μου μὴ θέλοντας καὶ τώρα γυρεύεις, νὰ μὴ ἀφήσῃς; Εἰς τὸν καιρὸν ἀνάγκης χρειάζονται οἱ φίλοι καὶ τὰ τέκνα πρὸς τοὺς κινδυνεύοντας πατέρας. Μὴ μὲ ὑστερήσῃς, τέκνον μου Νήφων, τῆς πανολβίου σου θέας. » — Καὶ ταῦτα λέγοντος τοῦ ἀρχιερέως μετὰ δακρύων, ἔτρεχαν ποταμηδὸν τὰ δάκρυα ἀπὸ τὸν μακάριον Νήφωνα, ὥστε ὁποῦ δὲν ἠμπόρειε νὰ ἀπολογηθῇ. Μείναντες δὲ τὴν νύκτα ὁμοῦ ἀγρυπνοῦντες, βλέπει ὁ ἀρχιερεὺς Ζαχαρίας ἅγιον ἄγγελον λέγοντα εἰς αὐτόν· « Ἄφες, ὦ ἀρχιερεῦ, τὸν Νήφωνα νὰ ὑπάγῃ ὅπου βούλεται, ὅτι εἶναι διαλεκτὸν σκεῦος τοῦ Θεοῦ· » — Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ἔντρομος γενόμενος, ποιήσας εὐχὴν τὸ πρωῒ ἀπέλυσε τὸν Νήφωνα μετὰ μεγάλης εὐλαβείας λέγοντας· « Σύρε, ὦ τέκνον, ὅπου σὲ ὁδηγήσει ὁ Κύριος, τοῦ ὁποίου δέομαι ὁ ἀνάξιος νὰ ἀξιωθῶ πάλιν εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν νὰ σὲ ἀπολαύσω καὶ νὰ σὲ ἰδῶ, ὅταν θέλῃ ἡ αὐτοῦ πρόνοια. » — Καὶ ταῦτα εἰπόντος ἐχωρίσθησαν.

Ὁ δὲ μακάριος Νήφων λαβὼν συνοδοιπόρον τὰς εὐχὰς τοῦ ἀοιδίμου ἀρχιερέως, ἔτρεχεν εἰς τὸν Ἄθωνα ὡς ἀετὸς ὑπόπτερος, εἰς τὸν ὁποῖον ἔφθασεν, ὡς ἐπόθει. Καὶ ἐρχόμενος εἰς τὴν σεβασμίαν μονὴν τοῦ Βατοπαιδίου καὶ προσκυνήσας ἐκεῖ ὅλα τὰ ἱερὰ θαυμάσια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐζήτησε καὶ ηὗρεν εἰς τὴν σεβασμίαν αὐτὴν μονὴν πολλοὺς καὶ ἁγίους ἄνδρας, ὡς ἐπόθει καὶ ὠρέγετο ἡ ψυχή του,

---

Hierauf verging keine lange Zeit, es ereignete sich aber wieder ein schlechtes Hindernis und die grosse Kirche der Justiniana befiel Leid und Trauer. Denn von Tzarigrad wurde von Amira, dem türkischen Kaiser, Marko Xilokaraw geschickt, damit er zu Justiniana der Grossen Patriarch sei und man holte den Patriarchen Zacharias aus dem Stuhle weg; das tat der Kaiser, in der Zeit, als er sehr grosse Liebe zu Marko hatte. Also verliess der Patriarch Zacharias den Stuhl und ging mit seinem geistigen Sohne, mit Nifon, nach Tzarigrad, um seine Schuld zu erfahren, deretwegen er vom Stuhle entfernt wurde. O Trauer, weil er,

îmbrățișându-l cu lacrimi pe fericitul Nifon, a zis: « Acuma aveam nevoie mare să te am întru ascultarea mea, fiule, ca să fiu mângăiat și ușurat de sarcina care am pus-o pe umerii mei, fără să vreau, și acuma umbli să mă lași? La timp de nevoie trebuiesc prietenii și copiii pentru părinții în primejdie. Să nu mă lipsești, fătul meu Nifon, de a tot fericita ta privire ». — Și acestea cu lacrimi spunându-le arhiereul, râuri de lacrimi au curs dela fericitul Nifon, încât nu era în stare să dea vreun răspuns. Rămânând însă noaptea împreună priveghind, vede arhiereul Zaharie înger sfânt spunând către el: « Lasă, o arhieree, pe Nifon să plece unde vrea, că este vas ales al lui Dumnezeu! ». — Acestea auzind arhiereul și cutremurându-se, și-a făcut rugăciunea dimineață și l-a slobozit pe Nifon cu mare evlavie spunând: « Du-te, fiule, unde te va conduce Domnul, la care eu nevrednicul mă rog să fiu iarăși învrednicit în viața aceasta să mă bucur de tine și să te văd, când o să vrea pronia lui ». — Și spunând acestea, s'au despărțit.

Iar fericitul Nifon luând drept tovarăș de drum rugăciunile în veci amintitului arhiereu, a alergat la Atos ca un vultur înaripat, la care a ajuns, precum dorea. Și venind la cinstita mânăstire a Vatopedului și închinându-se acolo tuturor sfintelor minuni ale prea sfintei Născătoare de Dumnezeu, a cercetat și a descoperit în acea cinstită mânăstire mulți și sfinți bărbați, precum poftea și dorea sufletul lui, al căror râvnitor prea zelos

---

nachdem er nach Tzarigrad angekommen war, sich nicht lange Zeit aufhielt und in eine Krankheit verfiel, in welcher Krankheit er seine Seele in die Hände Gottes gab; und der selige Nifon pflegte ihn als seinen geistigen Vater und Hirten, der er war, und mit grosser Trauer beerdigte er ihn, nachdem er von ihm den Segen, wie es sich ziemt, samt allen, die dort waren, empfangen hatte.

Da verliess Nifon Tzarigrad und fuhr nach Sfetagora, denn seine Seele sehnte sich sehr, in jenem heiligen Orte sein Leben zu führen, gleich wie der Hirsch sich nach

τῶν ὁποίων ἐγένετο προθυμότατος ζηλωτής· καὶ ἄλλου μὲν ἐζήλωσε τὸν ἥσυχον καὶ ἀτάραχον βίον, ἄλλου δὲ τὸ ἄγρυπνον καὶ ταπεινόν, ἐκείνου μὲν τὸ συμπαθές, τούτου δὲ ἐγκράτειαν καὶ προσευχὴν καὶ κοντολογῆς κάθε καλὸν καὶ ἀγαθόν, ὁποῦ ἔβλεπεν εἰς αὐτούς, ἔβανε κάθε τρόπον καὶ πόθον, νὰ τὸ μιμηθῇ.

Ἐρχόμενος δὲ εἰς τὰς Καρεὰς ἀντάμωσε τὸν Πρῶτον τοῦ Ἁγίου Ὄρους Δανιὴλ ὀνομαζόμενον, ἄνθρωπον ἐνάρετον καὶ κατὰ πολλὰ διακριτικώτατον, ὁ ὁποῖος ἰδὼν τὸν μακάριον Νήφωνα ἐχάρη λίαν καὶ ἀσπαζόμενος αὐτὸν ἔλεγεν· «Ἐγὼ ἀπὸ πολλούς, ὦ σοφώτατε, ἔμαθον περὶ σοῦ καὶ ἐπαρακάλουν τὸν παντοδύναμον Θεὸν νὰ μὲ ἀξιώσῃ νὰ σὲ ἰδῶ πρὶν τῆς ἀναλύσεως μου καὶ ἰδοὺ δὲν ἐπαρεῖδε ὁ Πανάγαθος Θεὸς τὴν ταπεινὴν τοῦ δούλου του δέησιν. Διὸ δεόμεθά σου, δίδαξον τὸν ἀδελφότητα, ὁποῦ προθύμως ἐσυνάχθησαν διὰ λόγου σου.» — Ὁ δὲ ταπεινολογῶν ἔλεγε· «Δὲν εἶμαι ἐγὼ ἄξιος νὰ μοιράζω, πατέρες μου, βότανα εἰς τοὺς ὑγιεῖς καὶ ἐμπειροτάτους ἰατρούς, ἀλλὰ μάλιστα χρήζω, πάτερ μου, θεραπείας παρ' αὐτῶν.» — Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ· «Δὲν πρέπει νὰ φυλάττῃς τὰ θεῖα λόγια μόνον διὰ λόγου σου, πάτερ, ἀλλὰ νὰ ὠφελῇς καὶ ἄλλους καὶ μάλιστα τοὺς ἀδελφούς, ὁποῦ παραστέκονται διὰ λόγου σου.» — Ταῦτα λέγοντος τοῦ θείου Δανιὴλ κλίνας τὴν κεφαλὴν ὁ ἅγιος καὶ τὴν συνειθισμένην μετάνοιαν ποιήσας ἄρχησε νὰ λαλῇ τὰ πάνσοφα αὐτοῦ ῥήματα, ὥστε ὁποῦ ὅλοι τους ἐθαύμαζαν εἰς τὴν ἐλευθεροστομίαν καὶ σύνεσιν τῶν λόγων του, οἱ ὁποῖοι ἐφαίνοντο εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸν προφήτην· ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον γλυκύτεροι, ὅτι τόσον γλυκὸς ἦτον εἰς τὸ λέγειν, ὁποῦ τινὰς δὲν τοῦ ἔκανε καρδία νὰ τὸν χωρισθῇ πώποτε, ἀλλὰ ἀστόχα καὶ τὴν σωματικὴν τροφὴν ἀπὸ τὴν γλυκύτητα.

Περιερχόμενος δὲ τὴν σκήτην καὶ σπήλαια τῶν Καρεῶν εὕρισκεν ἐκείνους, ὁποῦ ἠγάπα καὶ ὠρέγετο ἡ ψυχή του, ὅτι ἦτον τότε πολλοὶ ἐνάρετοι καὶ φύλακες τῶν ἐντο-

---

dem Quellwasser sehnt, ein Sehnen, welches er im kurzen mit dem Willen Gottes erreichte. Und er ging zu dem Geistlichen Kyr Daniel dem Protos, welcher die Leitung von ganz Sfetagora

a devenit; și a unuia îi râvnea cu zel viața liniștită și netulburată, a altuia privigherea și smerenia, a aceluia milostivirea, a acestuia înfrânarea și rugăciunea și, într'un cuvânt, orice lucru bun și frumos pe care-l vedea la ei, își dădea toată silința și străduința să-l urmeze.

Venind la Carea s'a întâlnit cu protul Sfântului Munte, care se chema Daniil, om cu virtute și foarte cu socoteală, care văzându-l pe fericitul Nifon, s'a bucurat foarte și, îmbrățișându-l, a zis: «Eu dela mulți, prea înțelepte, am auzit despre tine și-l rugam pe a tot puternicul Dumnezeu să mă învrednicească să te văd înainte de izbăvirea mea și iată că prea bunul Dumnezeu n'a trecut cu vederea prea umilita rugăminte a robului lui. De aceea te rugăm, învață pe frații călugări, care cu zel s'au adunat pentru tine». — El însă grăind cu umilință, a zis: «Nu sunt vrednic eu să împărțesc, iubiți părinți, buruiene de leac către medici sănătoși și prea iscusiți, ci mai mult am nevoie, părinte, de tămăduire din partea lor». — El însă îi spune: «Nu trebue, părinte, să păstrezi numai pentru tine dumnezeieștile cuvinte, ci să folosești și altora și mai ales fraților care pentru tine stau de față aici». — Acestea spunând dumnezeiescul Daniil, sfântul plecând capul și făcând metania obișnuită, a început să vorbească cuvintele lui a tot înțelepte, încât ei cu toții se minunau de ușurința gurii lui și de cumințenia cuvintelor lui, care lor li se păreau după cuvântul profetului: mai dulci ca fagurele de miere, căci atât de dulce era la graiu, încât pe unii nu-i lăsa inima să se despartă de el niciodată, ci de dulceață uitau și de hrana trupească.

Umblând pe la schitul și peșterile dela Carea, i-a găsit pe aceia pe care îi iubea și dorea sufletul lui, pentrucă erau atuncea mulți cu virtute și păzitori ai po-

---

hat, von welchem er den Segen empfieng, und er begab sich zum Kloster Charitons; und er ist zu allen Höhlen und Zellen und zu allen grossen und kleinen Skiten, die in der Umgebung

---

27 *Psalm* 19, 11; 119, 103.

λῶν τοῦ Κυρίου. Ἦλθε δὲ καὶ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Χαρίτωνος, τουτέστι τοῦ Κουτλουμουσίου καὶ ἐκεῖ διατρίψας ἱκανὸν καιρὸν ἦλθε καὶ ἐπὶ τὴν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος. ποιήσας δὲ χρόνον ἐπῆγε καὶ εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου ὀνομάζεται Κρήτη, εἰς τὸν ὁποῖον τόπον ἐκατοίκουν θαυμάσιοι ἄνδρες μὲ μεγάλην στενοχωρίαν καὶ ἄκραν κακοπάθειαν, τοὺς ὁποίους ἐθαύμασεν ὁ μακάριος Νήφων διὰ τὴν ὑπερβολικήν τους ὑπομονήν. Ὅθεν ἔμεινεν μετ' αὐτῶν διδάσκων καὶ διδασκόμενος, ζῶντας μὲ τὴν καλλιγραφίαν του. Μετὰ δὲ χρόνου παρέλευσιν ἐκαλέσθη ὑπὸ τῶν προεστῶν τῆς Μεγάλης Λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου νὰ ὑπάγῃ καὶ ἐκεῖ, διὰ νὰ λάβουν ὠφέλειαν ἀπὸ τοὺς μελιρρύτους του λόγους.

Ὁ δὲ ὅσιος διὰ νὰ μὴν φανῇ παρήκοος, ἐπῆγε μετὰ χαρᾶς ὡς μιμητὴς τοῦ Δεσπότου προθυμότατος καὶ διδάξας ἱκανῶς καὶ ἐκεῖ καὶ χρονοτριβήσας ἤκουσε καὶ περὶ τῆς τοῦ Μεγάλου Κομνηνοῦ σεβασμίας μονῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῆς λεγομένης τοῦ κυρίου Διονυσίου, ὅτι ἦσαν ἐκεῖ πολλοὶ ἐνάρετοι καὶ φύλακες εἰς ὅλα τῆς μοναδικῆς πολιτείας, ἐξόχως δὲ κοινόβιον ἔχοντες καὶ τὸ φρόνημα ἓν καὶ μίαν γνώμην· ἀλλὰ καὶ τὰ σκεπάσματα καὶ ἐνδύματα κοινὰ κατὰ τὸν Μέγαν Βασίλειον, ὥστε ὅπου ἐκεῖ δὲν εἶχε τινὰς νὰ εἰπῇ· τὸ ἐδικόν μου, ἀλλὰ τὸ ἐδικόν μας. Ἀκούοντας, λέγω, ὁ Νήφων παρὰ πάντων ἐπαινούμενον τὸ ἱερὸν μοναστήριον αὐτὸ διὰ τὴν ἰσάγγελον αὐτῶν πολιτείαν εὐγῆκεν ἐκ τῆς Λαύρας καὶ ἐρχόμενος πρὸς δυσμὰς καὶ τραχεῖς καὶ δυσβάτους τόπους διαπεράσας, ἦλθεν εἰς τὴν σκήτην τῆς ἁγίας Ἄννης· καὶ προσκυνήσας καὶ τὰ ἐκεῖ ἀσκητήρια καὶ σπήλαια τῶν μοναχῶν ἦλθεν εἰς τὴν τοῦ Διονυσίου μονήν, ἣν ἐπόθει· καὶ ἠγαλλιάσατο ταύτην ἰδὼν καὶ εὐφραίνετο, ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην ἄγρυπνος διατελῶν καὶ δεόμενος τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ θείου

2 Κουτουλμουσίου B || 26 δυσμάς *corr.*, δεσμάς B.

von Karea sind, herumgegangen und er erflehte Gebet und Segen von allen geistlichen Vätern und ergötzte sich an ihren Lehren und erlernte von ihnen guten Ratschlag. Und er begab sich zu der Höhle Krit und dort fand er Mönche, welche sich in guten Taten bemühten und mit grosser Ausdauer fasteten und sich

runcilor Domnului. A venit și la mânăstirea lui Hariton, adecă a Cutlumusului și acolo rămânând destul timp a venit și la mânăstirea Pantocratorului; stând un timp, a mers și la peștera care se chiamă Criti în care locuiesc minunați bărbați în mare strâmtoare și desăvârșită pătimire, de care s'a minunat fericitul Nifon pentru covârșitoarea lor răbdare. De aceea a rămas dimpreună cu ei învățând și luând învățătură, trăind din caligrafia lui. După trecere de un an însă a fost chemat de proestoșii Lavrei celei Mari a sfântului Atanasie să meargă și acolo, ca să ia folos dela cuvintele lui care curgeau ca mierea.

Iar cuviosul, spre a nu se arăta neascultător, a mers cu bucurie ca un râvnitor prea zelos al Domnului și învățând îndeajuns și acolo și stând câtva timp, a auzit și despre venerabila mânăstire a Marelui Comnen a cinstitului Înaintemergător și Botezător Ioan, zisă a domnului Dionisie, că erau acolo mulți cu virtute și păzitori întru toate ai traiului călugăresc, dar mai cu deosebire având viață îndeobște și fiind de un singur cuget și de o singură părere; ba chiar și îmbrăcămintea și hainele le erau îndeobște după rânduiala lui Vasile cel Mare, încât acolo nu era careva să spună: al meu, ci numai al nostru. Auzind, zic, Nifon, fiind lăudată de toți această sfântă mânăstire pentru traiul lor asemenea îngerilor, a ieșit din Lavra și mergând spre apus și trecând peste locuri pripuroase și greu de umblat, a venit la schitul sfintei Ana; și închinându-se și la schimniciile și peșterile călugărilor de acolo, a venit la mânăstirea lui Dionisie, pe care o dorea; și s'a veselit văzându-o pe aceasta și s'a bucurat, întreaga noapte

nur von der Arbeit ihrer Hände ernährten; und auch Nifon schloss sich ihnen an, indem er sich von seiner Kunstfertigkeit im Abschreiben ernährte, denn er schrieb sehr gut und schön ab; und so hielt er sich dort mit ihnen lange Zeit auf. Und von dorten wurde er zu der grossen Lawra des heiligen Athanasios, dem Begründer des heiligen Berges Athos, gerufen und hielt sich dort mehr denn ein Jahr auf. Und von dort begab er sich zu dem Kloster

Προδρόμου νὰ τὸν ἀξιώσῃ νὰ μείνῃ εἰς ἐκεῖνον τὸν θειότατον τόπον, ὅτι τόσον ἔχαιρεν ὁ μακάριος διὰ τὸ δύσβατον καὶ σκληρὸν τοῦ τόπου, ὁποῦ τοῦ ἐφαίνετο, ὅτι βλέπει τὸν Βαπτιστὴν ἐνδιαιτώμενον ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ἐσθίοντα ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.

Καὶ δὴ βαλὼν μετάνοιαν ἐκουρεύθη εὐθὺς καὶ μικρόσχημος. Παρακαλεσθεὶς δὲ πολλὰ παρὰ τῆς ἀδελφότητος νὰ λάβῃ καὶ τῆς ἱεροσύνης ἀξίωμα, ὡς ταπεινόφρων ἔλεγε τοῦ λόγου του ἀνάξιον κατὰ πάντα. Ὅθεν μετ' ὀλίγον πάλιν παρακληθεὶς ἔστερξε καὶ ἐχειροτονήθη κατὰ βαθμοὺς ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, ἱεροδιάκονος καὶ ἱερεύς. Λαβὼν δὲ ὁ μακάριος Νήφων τῆς ἱερωσύνης τὸ ἀξίωμα ἔγινε τύπος καὶ εἰκὼν εἰς ὅλην τὴν ἀδελφότητα, διότι τότε ἀγωνίζετο περισσότερον εἰς τοὺς πνευματικοὺς κόπους, εἰς ἀκολουθίας καὶ ἀγρυπνίας, εἰς νηστείας καὶ προσευχάς, εἰς ἀγάπην ἀνόθευτον πρὸς πάντας. Καὶ τί νὰ λέγω; Μέγας φωστὴρ ἦτον ὁ τρισόλβιος καὶ ἕνας στῦλος οὐράνιος φωταγωγών, οὐ μόνον τὴν τοῦ Διονυσίου μονήν, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ Ὄρος περιαστράπτων, καθὼς ἐμαρτύρησεν ἕνας ἐνάρετος γέρων καὶ μέγας εἰς τὴν ἀρετήν, Πετρώνιος ὀνόματι, ὅστις μίαν νύκτα μένοντας κατὰ πρόνοιαν Θεοῦ ἔξω τῆς μονῆς μετὰ τοῦ μακαρίου Νήφωνος, ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς ἐσηκώθη ὁ Πετρώνιος, διὰ νὰ προσευχηθῇ, καὶ βλέπει ὀφθαλμοφανῶς τὸν ἅγιον ὄρθιον ὑψωμένας τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα πρὸς οὐρανὸν ἔχοντα καὶ ὅλον ὄντα γεμάτον ἀπὸ φῶς, τὸ ὁποῖον ἀνέβαινεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ διέλαμπε πανταχοῦ, ὥστε ὁποῦ τὴν φωταυγίαν καὶ τὴν λαμπρότητα μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ ὁ Πετρώνιος, ἐπέσεν ὡσεὶ νεκρὸς κατὰ γῆς. Ὁ δὲ ἅγιος τὸν ἐσήκωσεν ἔκθαμβον· ἀφ' οὗ δὲ ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του ἔπεσεν εἰς τὰ ποδάρια του ὁ γέρων. Ὁ δὲ μακάριος Νήφων ἔσπευδε νὰ ἀποκρύψῃ τὴν θείαν ὅρασιν ἀπὸ τὸν Πετρώνιον, ἀλλ' ὁ Πετρώνιος πρακτικὸς ὢν καὶ δόκιμος, ἐπῆγεν εἰς τὸν ἡγούμενον μυστικὰ

19 καθὼς — *pg.* 58 *v.* 22 Νήφωνος *om.* **t**||

Dionysiat, um Demut zu erlernen, in welchem Kloster man ihn mit grosser Freude aufnahm; und er fügte sich im allen der Sitte

aceea petrecându-o în privighere și rugându-se la Botezătorul și dumnezeiescul Inaintemergător să-l învrednicească să rămână în acel dumnezeiesc loc, pentrucă așa de mult se bucura fericitul pentru greutatea și asprimea locului, încât i se părea că vede pe Botezătorul, petrecând în munți și în peșteri și mâncând lăcuste și miere sălbatecă.

Și deci făcând metanie s'a tuns de îndată-și întru treapta cea de jos a călugăriei. Rugat fiind însă mult de către frații călugări să ia și treapta preoției, ca un om cu cuget umilit, spunea că el e nevrednic întru toate. De acolea după puțin timp iarăși fiind rugat, a primit și a fost hirotonit după trepte citeț, ipodiacon, ierodiacon și preot. Primind fericitul Nifon demnitatea preoției, a devenit model și icoană pentru toți frații călugări, pentrucă atunci se nevoia mai din belșug în muncile duhovnicești, în slujbe și privegheri, în posturi și rugăciuni, în dragoste curată către toți. Și ce să spun? Mare luceafăr a fost de trei ori fericitul și un stâlp ceresc purtător de lumină, luminând nu numai mânăstirea lui Dionisie, ci și întreg Muntele, precum a mărturisit un călugăr bătrân vrednic și mare întru virtute, Petronie cu numele, care într'o noapte rămânând după pronia lui Dumnezeu afară de mânăstire cu fericitul Nifon, la miezul nopții s'a sculat Petronie, ca să se roage, și a văzut lămurit cu ochii pe sfântul stând drept cu mânile ridicate și cu ochii spre cer și întreg plin fiind de lumină care se înălța până la cer și strălucea în toate părțile, încât, neputând suferi tăria și strălucirea luminii, Petronie a căzut ca mort la pământ. Iar sfântul l-a ridicat pe el care era cu totul uimit; cum și-a venit însă în fire bătrânul, s'a aruncat la picioarele lui. Și fericitul Nifon se silea să ascundă de Petronie arătarea dum-

21 precum — *p.* 59, *r.* 23 Nifon *om.* **t**||.

und der Ordnung des Klosters und stellte sich kleiner denn alle und jeden Klosterdienst erfüllte er mit Liebe, so dass sich in alle Landrichtungen das Lob seiner Tugenden verbreitete.

καὶ εἶπε τὸ γενόμενον· εἰς τὸν ὁποῖον ἀπεκρίθη ὁ προεστώς· «Τοῦτο, πάτερ Πετρώνιε, δηλοῖ τοῦ ἀνδρὸς τὴν ἄκραν καθαρότητα καὶ ὅτι θέλουν φωτισθοῦν πολλοὶ διὰ μέσου του. Διὰ τοῦτο φυλάττου ἀπὸ τὴν σήμερον, μὴν εἴπῃς αὐτὸ ἄλλου τινός, μήπως τὸ ἀκούσῃ καὶ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ ἡμᾶς φεύγοντας τὸν ἔπαινον καὶ ζημιουθοῦμεν τοιοῦτον ψυχοσωτήριον ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς εἰς τὰς ἡμέρας μας μᾶς ἔδωκε καταφυγὴν καὶ στήριγμα.»

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἔτυχαν νὰ ἔλθουν δύο ἄρχοντες Θεσσαλονικεῖς εἰς προσκύνησιν τῶν ἱερῶν μοναστηρίων τοῦ Ἁγίου Ὄρους, οἵτινες εὑρεθέντες ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου μονῇ εἰς καιρόν, ὁποῦ ἐλειτούργει ὁ ἅγιος ἐν τῷ καθολικῷ, καὶ ἐπειδὴ μετὰ τῆς λειτουργίας ἄρχησεν ὁ ἅγιος τὴν μελίρρυτόν του διδασκαλίαν, ἀκούσαντες οἱ ἄρχοντες ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ὡς γραμματισμένοι καὶ αὐτοὶ καὶ ἐμπειρότατοι ὁποῦ ἦτον. Μετὰ δὲ τὸ τέλος ἑνωθέντες τῷ ἁγίῳ καὶ εὐφρανθέντες διὰ τὰ ψυχοσωτήρια αὐτοῦ παραγγέλματα, ἀπῆλθον τὴν ὁδὸν αὐτῶν χαίροντες, διαγγέλοντες πανταχοῦ τὴν ἰσάγγελον πολιτείαν τοῦ ὁσίου. Καὶ κατευοδωθέντες εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν διεφήμιζον εἰς ὅλους τοὺς Θεσσαλονικεῖς ἅπαντα τὰ τοῦ ἀοιδίμου Νήφωνος.

Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐκοιμήθη ὁ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Παρθένιος καὶ συναθροισθέντες οἱ ἐπίσκοποι καὶ ὅλος ὁ κλῆρος τῶν Θεσσαλονικέων, ὅλοι ὁμοῦ ἐσυμφώνησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ φέρουν τὸν ἅγιον, διὰ νὰ τὸν κάμουν τῆς Θεσσαλονίκης μητροπολίτην. Καὶ δὴ ἀποσταλέντες δύο ἐπίσκοποι καὶ κληρικοὶ ἦλθαν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος εἰς τὴν σεβασμίαν μονὴν τοῦ Διονυσίου καὶ συνομιλήσαντες καταμόνας μὲ τοὺς προεστωτέρους τῆς μονῆς τὰ κατὰ τὸν ἅγιον, ἐδυσώπουν αὐτοὺς νὰ παρακινήσουν τὸν ἅγιον νὰ δεχθῇ τὰς ψήφους. Οἱ δὲ βαρέως στενάξαντες ἔλεγον· «Ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ὁποῦ νὰ δίδῃ, ἅγιοι ἀρχιερεῖς, τὸν νομοθέτην καὶ διδάσκαλόν του; Καὶ ὅταν ἡμεῖς εἴμεθα

27 Καὶ δὴ — *pg.* 66, *v.* 7 τὸ στόμα του *om.* **t**||

Es ereignete sich nun, dass zu jener Zeit die grosse Kirche Soluns ihres Erzpriesters verwitwet geblieben war und versuchte

nezeiască, ci Petronie fiind pățit și încercat, a mers în taină la igumen și i-a spus ce s'a întâmplat; către care proestosul a răspuns: «Aceasta, părinte Petronie, arată extrema curăție a bărbatului și că mulți vor fi luminați prin mijlocirea lui. De aceea păzește-te de azi să nu spui altcuiva aceasta, ca nu cumva s'o audă și să plece dela noi, ferindu-se de laudă și noi să rămânem păgubași de un așa om de suflete mântuitor, pe care Dumnezeu ni l-a dat în zilele noastre spre izbăvire și întărire».

In zilele acelea s'a întâmplat să vină doi mari dregători din Salonic la închinarea sfintelor mânăstiri ale Sfântului Munte, care aflându-se în mânăstirea lui Dionisie în timpul, când liturghisea sfântul în biserica mare și pentrucă după liturghie a început sfântul învățătura lui care curgea ca mierea, ascultându-o dregătorii, au rămas uimiți de învățătura lui ca oameni cu cultură și ei și cu multă experiență ce erau. După slujbă întâlnindu-se cu sfântul și bucurându-se de cuvintele lui mântuitoare de suflet, au plecat la drumul lor veseli, povestind pretutindeni traiul asemenea îngerilor al cuviosului. Și ajungând cu bine în orașul lor, au dus faima la tot Salonicenii despre toate ale înveci pomenitului Nifon.

In zilele acelea a adormit mitropolitul Salonicului Partenie și adunându-se episcopii și tot clerul Salonicenilor, toți împreună s'au înțeles și au hotărît să aducă pe sfântul, ca să-l facă mitropolit al Salonicului. Și fiind deci trimeși doi episcopi și clerici, au venit în Sfântul Munte la venerabila mânăstire a lui Dionisie și vorbind cu câte unul cu cei mai de frunte ai mânăstirii despre cele privitoare la sfântul, îi rugau stăruitor pe ei să-l îndemne pe sfântul să primească alegerea. Ei însă suspinând din greu, au zis: «Cine este acela care să dea, sfințiți arhierei, pe dătătorul de lege și pe das-

27 Și — *p.* 67, *r.* 6, gura sa, *om.* **t**||.

überall die Bürgerschaft samt der Priesterschaft der Kirche, irgendwo einen solchen Menschen zu finden, der einer solchen Aufgabe ge-

διψασμένοι καὶ πεινασμένοι, πῶς νὰ δώσωμεν τὴν βρῶσιν καὶ πόσιν εἰς ἄλλους; Τόσον ἐκατήντησεν ἡ Θεσσαλονίκη ἡ περιβόητος, νὰ μὴν ἔχῃ τινὰ ἄξιον διὰ ποιμένα, καὶ ἤλθετε εἰς ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς νὰ μᾶς ὑστερήσητε τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων μας; Εἰς καιρὸν ὁποῦ μοναχοί σας βλέπετε, ποῦ καὶ εἰς ποίους κρημνώδεις καὶ δυσκολωτάτους τόπους κατοικοῦμεν, ὥστε καὶ ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα τῆς φύσεως ὑστερούμεθα, ὁ Κύριος ἐξαπέστειλεν εἰς ἡμᾶς παρηγορητὴν καὶ κυβερνήτην εἰς τὰς ἐπερχομένας μᾶς τλίψεις, καὶ τώρα νὰ τὸν ὑστερηθοῦμεν οἱ τάλανες; Πολλὰ δύσκολα μᾶς φαίνεται καὶ κίνδυνος μέγας κατὰ ἀλήθειαν ἔχει νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ, ἂν ζημιωθῶμεν τοιοῦτον πατέρα καὶ διδάσκαλον· ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ ἀδελφότης βεβαιότατα ἄκραν θλίψιν καὶ λύπην ἀμέτρητον ἔχει νὰ δοκιμάσῃ.» — Καὶ ταῦτα εἰπόντες ἀναχώρησαν λυπούμενοι.

Οἱ δὲ ἐπίσκοποι καὶ κληρικοὶ ἰδόντες, ὅτι οὐδὲν ἐκατώρθωσαν, ἱκέτευον καὶ ἐπαρακάλουν μετὰ θερμῶν δακρύων τὸν Θεόν, νὰ μὴ γυρίσουν κενοὶ καὶ ἄπρακτοι· ἔτι δὲ καὶ τὸν Βαπτιστὴν καὶ θεῖον Πρόδρομον ἐδυσώπουν, ὅπως δώσῃ αὐτοῖς τὸν ποθούμενον. Ταῦτα οἱ ἐπίσκοποι πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν Βαπτιστὴν παρακαλοῦντες ἔμειναν ἕως τὸ πρωῒ καὶ μέχρι τῆς ἀπολύσεως τοῦ ὄρθρου.

Ἰδὼν δὲ αὐτοὺς ὁ ὅσιος ἠρώτησε τὸν ἡγούμενον περὶ αὐτῶν. Ὁ δὲ ἡγούμενος ἐν λύπῃ γεγονὼς οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Ὁ δὲ ἅγιος πεφωτισμένος ὢν ἐκ τῆς χάριτος τοῦ παναγίου Πνεύματος, ἐκατάλαβε καὶ σκοπήσας μικρὸν λέγει τῷ προεστῶτι· «Μὴ λυπᾶσαι, ὦ πάτερ, ὅτι ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ ἕως τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως καὶ ἔχω νὰ δώσω τὸ κοινὸν χρέος εἰς τοῦτον ψυχοσωτήριον τόπον, καθὼς ἐπαρακάλεσα περὶ τοῦτο κατὰ τὴν ἀρχήν, ὅταν ἦλθον εἰς τὸ μοναστήριον, τὸν ἱερὸν Βαπτιστὴν καὶ ἐπήκουσε τῆς δεήσεώς μου.» — Ὁ δὲ ἡγούμενος, πρακτικὸς ὄντας καὶ ἐνάρετος, λέγει

---

wachsen wäre, sowohl die Kirchengemeinde als auch die Stadtgemeinde zu lehren. Doch Gott, der gesagt hat, dass das Licht aus der Finsternis leuchte und dass die geheimen Dinge wirklich aufgedeckt werden, wollte, dass die Burg, die auf dem Berges-

---

35 *Pavel Epist.* 2 *către Corint.* 4, 6. 36 *Evang. Matei* 5, 14.

călul lui? Și când noi suntem însătați și flămânzi, cum să dăm mâncarea și băutura la alții? Așa de departe a ajuns vestitul Salonic, să nu aibă pe careva vrednic de păstor, și ați venit la noi umiliții, ca să ne lipsiți de lumina ochilor noștri? In timp ce voi singuri vedeți, unde și în ce locuri prăpăstioase și foarte grele de umblat locuim, încât lipsiți suntem și de cele trebuincioase ale firei, Domnul ne-a trimes către noi mângăetor și chivernisitor la supărările ce vin asupra noastră, și acuma să fim lipsiți de el nenorociții?! Foarte greu ne vine și mare pericol cu adevărat o să ne ajungă din urmă, dacă rămânem păgubiți de un părinte și dascăl ca acesta; ci și toți frații de bună seamă au să încerce nemărginit necaz și supărare nemăsurată». — Și spunând acestea, s'au retras îndurerați.

Episcopii și clericii văzând că n'au izbutit nimic, implorau și se rugau cu lacrimi fierbinți la Dumnezeu, să nu se înapoieze în deșert și fără nicio ispravă; încă și la Botezătorul și dumnezeiescul Inaintemergător se rugau stăruitor, ca să li-l dea lor pe cel dorit. Rugându-se episcopii pentru aceasta la Dumnezeu și la Botezătorul, au rămas până dimineața și până la săvârșirea utrenii.

Văzându-i cuviosul, a întrebat despre ei pe igumen. Igumenul însă fiind foarte îndurerat, nu a răspuns nimică. Sfântul însă luminat fiind din darul prea sfântului Spirit, a înțeles și, căutând puțin, spune proestosului: «Nu te supăra, părinte, pentrucă eu cu voi sunt până la săvârșirea mea și am să-mi dau obșteasca datorie în acest loc de suflet mântuitor, precum m'am rugat pentru aceasta dela început, când am venit în mânăstire, la sfântul Botezător și mi-a ascultat rugă-

---

gipfel lag, nicht mehr verborgen bleibe, sondern er hat seine Tugenden wirklich gezeigt; und obwohl er aus Furcht vor der Schwierigkeit und wegen des eiteln Lobes dieser Welt im Zweifel war, die Ehre eines Erzbischofes anzunehmen, doch übernahm er auch ohne seinen Willen das Ruder des Erzbistums.

πρὸς τὸν ὅσιον· « Ναί, ἀγαπητέ, νὰ γένοιτό σοι παρὰ τοῦ θείου Προδρόμου, ὡς ἐζήτησας· Βλέπεις δὲ αὐτούς, περὶ τῶν ὁποίων ἠρώτησάς με, ἐπίσκοποι τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης ὑπάρχουν καὶ ἀπεστάλθησαν παρὰ παντὸς τοῦ κλήρου νὰ σὲ παραλάβουν, διὰ νὰ ποιμάνῃς τὴν ἐκκλησίαν αὐτῆς· καὶ ἡμεῖς μένομεν ὀρφανοὶ ἀπὸ λόγου σου καὶ μάλιστα ἐγὼ δὲν σὲ μεταβλέπω. » — Τοῦτο δὲ ἔλεγεν ὁ ἡγούμενος πεφωτισμένος ὢν παρὰ Θεοῦ, ὅτι ὅταν ἦλθε τὸ δεύτερον ὁ μακάριος Νήφων, εἶχε κοιμηθῇ ὁ ἡγούμενος καὶ δὲν τὸν εἶδε πλέον σωματικῶς, ὡς ἐπροφήτευσε. Ταῦτα λέγων ὁ ἐνάρετος ἐκεῖνος ἐπιστάτης ἔῤῥηνε ποταμηδὸν δάκρυα, ὁ δὲ πάνσοφος καὶ ταπεινόφρων Νήφων ἔπεσε κατὰ γῆς ἔσω τοῦ ἱεροῦ ναοῦ καὶ ἐπιῤῥαίνων δάκρυα εἰς τὸ ἔδαφος ἔλεγε· « Τίς εἰμὶ ἐγὼ ὁ ὢν σκωλήκων βρῶμα καὶ δυσωδία, νὰ δεχθῶ τέτοιον βαρύτατον ζυγὸν εἰς τὸν καταπληγωμένον μου τράχηλον; » —

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἐννοήσαντες τὸν ὀδυρμὸν τοῦ ὁσίου ἔδραμον συμφώνως ἅπαντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν νὰ ἰδοῦν τί ἦτον ἡ τοσαύτη του λύπη, μήπως καί τινας τὸν ἐλύπησε καὶ παρεπίκρανε; Ὁ δὲ ἡγούμενος ἰδὼν ἀθρόως πᾶσαν τὴν ἀδελφότητα συναχθεῖσαν ἐν τῷ ναῷ ἀνήγγειλεν ἅπαντα τὰ τῶν ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες ἐπεριτριγύρισαν τὸν ἅγιον κλαίοντες καὶ ὀδυρόμενοι τόσον, ὁποῦ ἀκούσαντες οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ κληρικοὶ ἦλθον εἰς τὸ μέσον καὶ ἀπέδωκαν εἰς χεῖρας τοῦ ἁγίου τὰ γράμματα παντὸς τοῦ κλήρου τῶν Θεσσαλονικέων. Ὁ δὲ ἅγιος ῥαίνων δάκρυα ἔλεγεν· « Ἐγώ, ἅγιοι ἀρχιερεῖς, μὲ τὸ νὰ εἶμαι καταπληγωμένος ὑπὸ τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν ἦλθα νὰ ἡσυχάσω εἰς τοῦτον τὸν τόπον καὶ νὰ δώσω τέλος· καὶ πῶς ἠμπορῶ νὰ φύγω τὴν ὁδὸν τῆς μετανοίας καὶ νὰ πάρω ἐπάνω μου τόσων ψυχῶν φροντίδα καὶ μέριμναν, ὁποῦ μόλις δύναμαι νὰ σώσω ἐγὼ τὴν ἁμαρτωλήν μου ψυχήν; » — Οἱ δὲ ἐπίσκοποι ἔλεγον· « Μὴ φανῇς, πάτερ, τῆς θείας χάριτος ἐνάντιος, ὅτι ὅλοι σὲ ζητοῦν μὲ μίαν φωνὴν νὰ κυβερνήσῃς τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καθὼς ὁ Κύριος ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του δι' ἡμᾶς ὡς πολυέλεος ἐπὶ τὸ πάθος· » — Τοῖς δὲ ἀδελφοῖς παρήνουν νὰ μὴν ὀδύρωνται. Ὁ δὲ ἡγούμενος τῆς μονῆς σταθεὶς λέγει ὡς ἐκ Πνεύματος ἁγίου πεφωτισμένος· « Σύρε,

ciunea mea ». — Igumenul însă, fiind om pățit și plin de virtute, spune către cuvios: « Da, iubite, da, de ți s'ar face ție de către dumnezeiescul Înaintemergător, precum ai cerut! Dar îi vezi pe ei, despre care m'ai întrebat, episcopi sunt ai eparhiei Salonicului și au fost trimeși de tot clerul, ca să te iaie, ca să păstorești biserica ei; și noi să rămânem orfani de dumneata și mai ales eu nu te mai văd după aceea ». — Aceasta a spus-o igumenul, luminat fiind de Dumnezeu, deoarece, când fericitul Nifon a venit a doua oară, igumenul murise și trupește nu l-a mai văzut, precum a prevestit. Spunând acestea acel vrednic conducător, râuri de lacrimi îi curgeau, iar atotînțeleptul Nifon cu cuget umilit a căzut la pământ înăuntrul sfintei biserici și, vărsând lacrimi pe jos, a zis: « Cine sunt eu, care sunt mâncarea viermilor și împuțiciune, ca să primesc un jug ca acesta foarte greu pe grumazul meu atât de rănit!? »

Frații observând tânguirea cuviosului, au alergat toți într'un gând în biserică să vadă ce era necazul lui cel atât de mare, ca nu cumva careva să-l fi și mâhnit și amărît? Iar igumenul văzând deodată adunată toată comunitatea fraților în biserică, le-a vestit toate cele ale episcopilor și clericilor. Frații auzind, l-au înconjurat pe sfânt, plângând și tânguindu-se atâta, încât auzind episcopii și clericii au venit la mijloc și au dat în mânile sfântului scrisoarea întregului cler al Salonicenilor. Iar sfântul vărsând lacrimi, spunea: « Eu, sfințiți arhierei, dat fiind că-s rănit de multele mele păcate, am venit în liniștea acestui loc să trăiesc și să-mi dau sfârșitul; și cum pot să fug din calea pocăinții și să iau asupra mea povara și grija atâtor suflete, eu care abia pot să-mi mântuesc păcătosul meu suflet? ». Episcopii însă au zis: « Nu te arăta, părinte, potrivnic al harului dumnezeiesc, că toți te cer într'un singur glas să cârmuești sufletele lor, precum Domnul s'a dat pe sine însuși pentru noi ca un mult milostiv la patimă! ». — Pe frați însă îi îndemnau să nu se tânguiască. Iar igumenul mânăstirii stând spune ca luminat

ὦ πάτερ τίμιε, ὅτι ἔτζι εἶναι τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα νὰ αὐξήσῃς τὸ τάλαντον, νὰ σωθοῦν πολλοὶ διὰ μέσου σου. Καὶ ἐνθυμοῦ ταύτην τὴν μονὴν πάντοτε καὶ τὴν παρ' ἡμῶν ἀγάπην καὶ τῶν ἀδελφῶν καὶ βοήθει μᾶς μὲ τὰς συχνάς σου προσευχὰς καὶ μὲ ὅτι ἄλλο σωματικὸν ἀναγκαῖον δύνασαι πρὸς κυβέρνησιν ἡμῶν. Ἡμεῖς δὲ ὡς κοινοβιάτην καὶ τέκνον τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου σὲ ἔχομεν πάντοτε εἰς τὴν μνήμην μας, διότι ἐφανέρωσεν ὁ Κύριος εἰς ἐμὲ τὸν ἀνάξιον ταύτῃ τῇ νυκτί, νὰ μὴν ἐμποδίσωμεν τὴν ὁδόν σου.» — Καὶ ταῦτα εἰπὼν κατεφίλησε τὸν μακάριον Νήφωνα, ὁμοίως καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ μετὰ δακρύων ἠσπάσαντο. Εἶτα ὁ μακάριος παραινέσας καὶ διδάξας αὐτοὺς εἶπε· «Ἄς γένῃ, ἀδελφοὶ καὶ πάτερ μου, τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα, καθὼς ὁρίζετε, εἰς ἐμένα τὸν ἀνάξιον, ἀλλὰ κίνδυνος μέγας εἶναι καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον·» —

Τούτων οὕτω γενομένων ἔμειναν μέχρι τῆς αὔριον· καὶ τὸ ταχὺ παραλαβόντες οἱ ἐπίσκοποι τὸν ἅγιον ἐπορεύθησαν χαίροντες. Ἀπερχομένων αὐτῶν εἰς τὲς Καρές, ἀκούσαντες οἱ συνασκητοὶ τοῦ ἁγίου καὶ κελλιῶται μοναχοὶ ἤρχοντο πλῆθος ἀσπαζόμενοι αὐτόν· ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Χαρίτωνος καὶ Παντοκράτορος ἔφθασαν προθύμως καὶ κατησπάζοντο τὸν ἅγιον, οἱ μὲν ἐν λύπῃ, οἱ δὲ καὶ μετὰ δακρύων ὀδυρόμενοι, πῶς τοὺς ἀφίνει ὀρφανούς. Βλέποντας δὲ οἱ ἐπίσκοποι, ὅτι διαδίδοται ἡ φρίκη καὶ μέλλουσιν ἐλθεῖν καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα μοναστήρια καὶ σκήτας, ἔκαμαν τρόπον, διὰ νὰ μισεύσουν τὸ συντομώτερον, φοβηθέντες μήπως καὶ καταπεισθῇ ὁ ἅγιος καὶ μείνῃ. Ὅθεν ἐμίσευσαν, μηδὲ εἰς ἄλλο μοναστήριον μείναντες, ἀλλὰ μόνον τὴν ὁδὸν αὐτῶν τρέχοντες, οἵτινες, καθὼς ἤθελεν ὁ Κύριος, κατευωδώθησαν μετὰ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν τῶν Θεσσαλονικέων μητρόπολιν.

Ἀκούσαντες δὲ ἔδραμον τόσοι πολλοὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νὰ ἰδοῦν τὸν ἅγιον καὶ νὰ λάβουν τὴν εὐλογίαν του, ὥστε ὁποῦ ἀπὸ τὸ πολὺ πλῆθος ἐστριμώνοντο καὶ ἐστενο-

8 ἐφανερωσε B || 19 ταῖς χαραῖς B.

Und sofort entflammte er vom guten Eifer zur guten Belehrung und Zurechtweisung der Kirche, indem er alle lehrte,

de Spiritul sfânt: «Pleacă, cinstite parinte, că aşa este voia lui Dumnezeu, să înmulţeşti talantul, ca mulţi să fie mântuiţi prin mijlocirea ta. Şi adu-ţi aminte întotdeauna de mânăstirea aceasta şi de dragostea din partea noastră şi a fraţilor şi ajută-ne nouă cu desele tale rugăciuni şi cu orice alt lucru poţi de nevoie trupesc pentru gospodăria noastră. Iar noi totdeauna te avem în amintirea noastră ca părtaş al obştei şi copil al sfintei mânăstiri, pentrucă în noaptea aceasta Domnul mi-a arătat mie nevrednicul, să nu te împiedecăm în drumul tău». Şi spunând acestea, l-a sărutat pe fericitul Nifon, de asemenea şi toţi fraţii l-au îmbrăţişat cu lacrimi. Apoi fericitul îndemnându-i şi învăţându-i pe ei, a zis: «Las să se facă, fraţilor şi părinte, voia lui Dumnezeu, precum doriţi, cu mine nevrednicul, ci pericol mare este şi rugaţi-vă pentru mine la Domnul!».

Acestea întâmplându-se astfel, au rămas până a doua zi; şi desdimineaţă luând episcopii pe sfântul, au pornit la drum cu bucurie. După ce au ajuns ei în Carea, auzind pustnicii şi monahii de aceeaşi chilie cu sfântul, au venit mulţime, luându-şi rămas bun dela el; ci şi din mânăstirea lui Hariton şi a Pantocratorului au ajuns în grabă şi l-au îmbrăţişat pe sfântul, unii îndureraţi, alţii şi cu lacrimi tânguindu-se, cum de-i lasă orfani. Episcopii însă văzând, că se răspândeşte frica şi că au să vină şi de pe la alte mânăstiri şi schituri, au făcut chip şi fel, ca să plece mai repede, temându-se nu cumva sfântul să fie înduplecat şi să rămână. De aceea au plecat, ne mai rămânând în altă mânăstire, ci mergând în grabă numai pe calea lor, ei care, precum a voit Domnul, au ajuns cu bine dimpreună cu sfântul în metropola Salonicenilor.

Auzind au alergat atât de mulţi bărbaţi şi femei să vadă pe sfântul şi să ia binecuvântarea lui, încât de mulţimea cea multă se împingeau şi se înghesuiau care

sich an die Satzungen der heiligen Apostel und Kirchenväter zu halten und sich vor Ungerechtigkeiten zu hüten und sich im Befolgen der heiligen Liturgie zu bemühen, bei welcher die Priester

χωροῦντο, ποῖος πρότερον νὰ προφθάσῃ καὶ νὰ προλάβῃ. Ἐρχομένης δὲ τῆς κυριακῆς ἐχειροτόνησαν τὸν ἅγιον ἀρχιερέα καὶ ποιμένα ἑαυτῶν. Ὁ δὲ μετὰ ἡμέρας τινὰς βλέπων διεσχισμένην τὴν ἐκκλησίαν καὶ συγχυσμένην ὑπὸ τῶν λατινοφρόνων καὶ τῆς καινοτομίας τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου, ἔτι δὲ καὶ τὰς ἀταξίας τῶν νεοβασιλευόντων Ἀγαρηνῶν, ἄνοιξεν ὥσπερ μία βρύσις ὁ ἅγιος τὸ στόμα του διδάσκων καθ' ἑκάστην καὶ παραινῶν καὶ ἀναθυμίζων τὰ θεῖα δόγματα τῶν ἀποστολικῶν διατάξεων καὶ τῶν θείων καὶ ἱερῶν συνόδων τῶν θεσπεσίων πατέρων, ἀποβάλων τελείως καὶ ἀποκηρύττων τὰς καινοτομίας <καὶ> τὰς σοφὰς ἀποδείξεις, ὁμοῦ δὲ καὶ παρακαλῶν τοὺς πιστοὺς νὰ ὑπομένουν τοὺς πειρασμοὺς τῶν δυσσεβῶν Ἀγαρηνῶν καὶ νὰ φυλάττουν τὴν πίστιν ἀνόθευτον ὡς κορωνίδα πάντων, τὴν ὁποίαν μάλιστα μὲ τὴν συχνὴν δέησιν τὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ γενομένην βεβαιοῦται κάθε πιστός, ἀναμένοντες τὴν ἐλπίδα δι' αὐτῆς τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν. Τοὺς δὲ ἀσυμπαθεῖς πλουσίους καὶ ἀνελεήμονας παρεκάλει καὶ μερικῶς ἐπιτίμα νὰ ἐλεοῦν τοὺς πτωχούς, ὅτι καὶ ὁ Κύριος δι' ἡμᾶς ἐπτώχευσεν, ὁ τῶν ἁπάντων ποιητής. Καὶ ταῦτα διδάσκων ἀεὶ μετέβαλεν ὁ πάνσοφος ἀρχιερεὺς τὰς καρδίας τῶν ἀπίστων εἰς πίστιν κρατερὰν καὶ καθ' ἑκάστην ἐπίστρεφον ἀπὸ τῆς πλάνης, ἐπειδὴ μὲ τὴν γλυκύτητα τῶν λόγων του ἐτράβιζε κάθε ἕνα ὡς ὁ μαγνήτης τὸν σίδηρον. Τόσον δὲ ἦτον συμπαθὴς καὶ φιλόπτωχος, ὥστε ὁποῦ πολλάκις μόνος του διὰ νυκτὸς ἐπήγαινε τὰ πρὸς τὴν χρείαν εἰς τὰς χήρας καὶ ὀρφανά· ὅθεν πανταχοῦ ἠκούσθη ἡ φήμη τοῦ μακαρίου ὄχι μόνον εἰς ὅλην τὴν Θετταλίαν, ἀλλὰ σχεδὸν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην· καὶ ἔτρεχον εἰς αὐτὸν πολλοί.

Διέδραμε δὲ καὶ εἰς τὴν μητέρα τῶν ἐκκλησιῶν ὡς ἄλλου ἀποστόλου ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ ἐπεθύμει αὕτη

11 <καὶ> V, *om.* B.

für die Menschen blutloses und reines Opfer Gott samt allen Heiligen darbringen, indem sie Gebete verrichten, um euch mit Christus zu vereinigen. Ebenso sagte er: Das Almosengeben möge von euch nicht fehlen, sondern immer gebet den Armen und den Witwen und den schuldlos in Verdacht Gefallenen und den Machtlosen, den Fremden und den in dem Gefängnis Schmachtenden,

să ajungă mai întâi și s'o ia înainte. Venind duminica, l-au hirotonit arhiereu pe sfântul și păstor al lor. Iar el după câteva zile văzând biserica sfâșiată și tulburată de către latinofili și de înnoirea sinodului dela Florența, încă și neorânduielile noilor împărați Agareni, ca un izvor a deschis sfântul gura sa, învățând zi de zi și îndemnând și aducându-li aminte dumnezeieștile dogme ale hotărîrilor apostolice și ale dumnezeieștilor și sfintelor sinoade ale de Dumnezeu inspiraților părinți, îndepărtând cu desăvârșire și vestijind înnoirile < și > dovedirile cele iscoditoare, totodată și rugând pe credincioși să rabde ispitirile nelegiuiților Agareni și să păzească credința nepătată ca o încoronare a tuturora, pe care fiecare credincios o întărește mai ales cu deasa rugăciune făcută în biserică, așteptând speranța bunătăților vestite prin ea. Iar pe bogații cei neîndurați și nemilostivi îi ruga și uneori îi certa să miluiască pe cei săraci, pentrucă și Domnul pentru noi s'a făcut sărac, el făcătorul tuturor. Și acestea învățând mereu atotînțeleptul arhiereu, a schimbat inimile necredincioșilor în credință puternică și zilnic se întorceau dela rătăcire, pentrucă prin dulceața cuvintelor lui atrăgea pe fiecare ca magnetul fierul. Și era atât de milos și iubitor de săraci, încât deseori singur el ducea în cursul nopții cele de trebuință la văduve și orfani; de aceea pretutindeni s'a auzit faima sfântului, nu numai în toată Tesalia, ci și aproape în întreaga lume; și mulți alergau la el.

Glasul lui ca al unui alt apostol a străbătut și la maica bisericilor și dorea aceasta să se bucure de el.

10 < și > V, *om.* B

den Hunger Leidenden und den Nackten und allen Notleidenden gebet hinreichend und unbehindert, damit auch ihr auf dieser Erde hundertfach mehr erreichet, im Himmelreich aber das ewige Leben, wie unser Herr Jesus Christus gesagt hat; und hütet euch vor allen Schmutzigkeiten und Listarten, damit mit euch die ganze Heiligung sei. So hatte er rastlos immer Beleh-

νὰ τὸν ἀπολαύσῃ. Καὶ μετὰ δύο χρόνους ἐκράχθη παρὰ πάσης τῆς ὁμηγύρεως τῶν ἀρχιερέων διὰ ὑποθέσεις ἀναγκαίας τῆς ἐκκλησίας. Τοῦτο δὲ γέγονε κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, διὰ νὰ τεθῇ τὸ φῶς εἰς ὑψηλότερον τόπον, ἵνα οἱ πορευόμενοι βλέποντες μὴ προσκόπτωσι. Πορευθέντος δὲ τοῦ ἁγίου εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐδέξαντο αὐτὸν μετὰ πάσης τιμῆς ὅ τε πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι ἦτον μαρτυρημένος ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν ἀρετήν του καὶ τὴν σοφὴν κυβέρνησιν τῶν πραγμάτων τῆς ἐπαρχίας του. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς χαρακτῆρας μόνους τοῦ προσώπου του διαλάμπων ἐδοξάζετο παρὰ πάντων.

Τότε εὗρεν ἐκεῖ καὶ τὸν τῆς Ἀχριδῶν μητροπολίτην Ζαχαρίαν, τὸν αὐτοῦ διδάσκαλον, τὸν ὁποῖον ἰδὼν ὁ ἅγιος χαρᾶς ἀπείρου ἐπλήσθη· ἀσπαζόμενοι δὲ ἀλλήλους ἀμοιβαίως ἠγαλλιῶντο τῷ πνεύματι. Καὶ ἐπληρώθη ἡ προφητεία τοῦ ἀρχιερέως Ζαχαρίου, ὁποῦ εἶπε, πῶς θέλουν ἀνταμωθοῦν πάλιν εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν. Ἐκεῖ οὖν εἰς ὀλίγας ἡμέρας νόσῳ περιπεσὼν ὁ ἁγιώτατος οὗτος Ζαχαρίας, ἔδωκε τέλος τῆς παρούσης ζωῆς, πορευθεὶς εἰς τὴν ἀγήρω μακαριότητα, τὸν ὁποῖον ἐντίμως ἐκήδευσεν ὁ θεῖος Νήφων ὡς αὐτοῦ μαθητής.

Καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς ἐκοιμήθη καὶ ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κὺρ Συμεὼν καὶ παρευθὺς χωρὶς ἀναβολὴν καιροῦ μετὰ βασιλικῆς ἐξουσίας ὅλοι εὑρεθέντες ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὶ Κωνσταντινουπόλεως ἀνεβίβασαν, καὶ μὴ θέλοντα, εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον τὸν σοφώτατον Νήφωνα. Καὶ παρευθὺς ἄναψεν ἀπὸ θεῖον ζῆλον ὁ ἅγιος καὶ ὥσπερ μία σάλπιγξ ὅλους ἐτράβιξε πρὸς τὴν φυλακὴν τῶν θείων δογμάτων μὲ τοὺς μεγαλοφώνους του λόγους, μὲ διδαχάς, μὲ παραινέσεις καθ' ἑκάστην ὡς ἄλλος ἀπόστολος, νουθετῶν, ἐπιτιμῶν μετρίως, κάθε τρόπον

13 Τότε — 22 μαθητής *om.* **t**||

rungen erteilt, bis ihn Gott zu einem höheren Thron und Ehre erhöhen wollte. Denn nach dem man seine Heiligkeit zum Erzbischof von Solun einsetzte, verging keine lange Zeit und verschied Seine Glückseligkeit der Patriarch Tzarigrads Symeon.

Și după doi ani a fost chemat de către toată adunarea arhiereilor pentru chestiuni de nevoie ale bisericii. Aceasta s'a făcut însă după orânduiala lui Dumnezeu, ca să fie așezată lumina într'un loc mai înalt, ca aceia ce călătoresc văzând să nu se poticnească. Plecând sfântul la Constantinopole, l-au primit cu toată cinstea și patriarhul și arhiereii și clericii Constantinopolei, pentrucă era mărturisit sfântul de virtutea lui și de înțeleapta cârmuire a treburilor eparhiei lui. Ci și numai după trăsăturile feței lui strălucind, era slăvit de toți.

Atunci a găsit acolo și pe mitropolitul Ohridei Zaharie, dascălul lui, pe care sfântul văzându-l se umplu de nemărginită bucurie; îmbrățișându-se unul pe altul, se bucurau reciproc întru duhul. Și s'a împlinit profeția arhiereului Zaharie, care a spus că vor să se întâlnească iarăși în această viață. Acolo deci în puține zile căzând la boală prea sfințitul acesta Zaharie, și-a dat sfârșitul acestei vieți, plecând la fericirea cea fără de bătrânețe, pe care dumnezeiescul Nifon ca ucenic al lui cu cinste l-a înmormântat.

Și după câteva zile a adormit și patriarhul ecumenic al Constantinopolei chir Simeon și îndată fără vreo amânare de timp cu învoire împărătească toți arhiereii aflători și clerici ai Constantinopolei l-au ridicat, și fără voia lui, pe scaunul ecumenic pe prea înțeleptul Nifon. Și îndată se aprinse de dumnezeiască râvnă sfântul și ca o trâmbiță pe toți îi trăgea spre paza dumnezeieștilor dogme cu cuvintele lui spuse cu glas tare, cu învățături, cu îndemnuri zi de zi ca un alt apostol, îndreptând, mustrând cu măsură, făcând chip și fel și ostenindu-se,

12 Atunci — 21 înmormântat *om.* **t**||

Es versammelten sich also alle Bischöfe aus der Eparchie des Patriarchen, um einen ehrenwerten Menschen für jene Aufgabe zu wählen, damit er die Kirche Gottes richtig leite, und sie wählten den seligen Nifon, doch nicht die Leute, sondern das Urteil Gottes; und alle Völker neigten sich vor ihm und sagten Gott

καὶ μόχθον ποιούμενος, διὰ νὰ φυλάξῃ τὴν ὀρθοδοξίαν ὁ ἀείμνηστος καὶ νὰ ἀποδιώξῃ τοὺς λύκους καὶ τοὺς σπέρνοντας τὰ ζιζάνια μακρὰν τῆς λογικῆς ποίμνης. Μὲ τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐκέρδαινε καὶ πολλοὺς τῶν ἀπίστων, διότι πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς κατὰ μόνας παρ' αὐτοῦ ἐλάμβανον τὸ θεῖον βάπτισμα καὶ μὲ τὰς εὐχάς του ἐνδυναμούμενοι ἀρνοῦνται πατρίδα καὶ γένος καὶ ἔφευγον μακράν, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύουν ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν.

Ἐχαίρετο λοιπὸν καὶ ἠγάλετο ἡ ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ τοιοῦτον ἔχουσα νυμφαγωγὸν ὡς ἄλλον ἥλιον διαλάμποντα εἰς πᾶσαν τὴν ὑφήλιον, ὥστε ὁποῦ εἰς τοὺς καιροὺς ἐκείνους δὲν εὑρίσκετό τινας ὅμοιός του. Ἀλλὰ ὁ πολύπλοκος ὄφις καὶ παλαιὸς πτερνιστής, ὁ βάσκανος διάβολος δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ τοιαῦτα καλά, ἀλλὰ ἐμηχανᾶτο μέ τι τρόπον νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κήρυγμα τοῦ ἁγίου, ὅτι κατετραυματίζετο καὶ κατεπληγώνετο καθ' ἑκάστην ὑπὸ τῶν προσερχομένων τῇ πίστει ἀσεβῶν καὶ προκοπτόντων ἐν τοῖς παραγγέλμασι τοῦ ἁγίου. Καὶ κατ' ἄλλον τρόπον δὲν ἠμποροῦσε τοῦτο νὰ κατορθώσῃ, εἰ μὴ νὰ εὐγάλῃ τῆς ποίμνης καὶ τοῦ θρόνου νὰ ἐξορίσῃ τὸν ἅγιον. Ἔσπειρε λοιπὸν ζιζάνια εἰς κάποια ὄργανα ἐδικά του καὶ ἄρχησαν μερικοὶ τοῦ κλήρου νὰ κατακρίνουν τὸν ἅγιον εἰς πράγματα, ὁποῦ δὲν ἐμέτεχεν, οὔτε παντελῶς ἐστοχάσθη ποτὲ εἰς τὴν ζωήν του ὁ μακάριος. Συναχθέντες οὖν καὶ ποιήσαντες φατρίας κατὰ τοῦ κοινοῦ

Dank um ihn. Nachdem nun die Erzbischöfe alle Sachen betreffs seiner Heiligkeit erfüllt hatten, weihten sie ihn mit der ihm gebührenden Ehre aus und setzten ihn auf den Patriarchatsthron ein und verneigten sich alle vor ihm als einem Gebieter und, nachdem sie von ihm den Segen empfangen hatten, gingen sie mit grosser Freude und in Fröhlichkeit ein jeder in sein Heim. Seine Heiligkeit aber, da er das Ruder der Mutter der Kirche übernahm, rief sofort alle wie eine Trompete zum Lobe Gottes und zu dem Nutzen jedweder guten Arbeit: dass sie den guten Glauben hüten und dass er ganz und gereinigt von Spreu und von der Trespe der Häretiker sei, von welchen sich jedwede Heiligung entfernt hat, weil sie die Lehre der Apostel und der heiligen Kirchenväter nicht einhalten wollten, sondern sich ganz den

ca să păzească ortodoxia în veci neuitatul și să izgonească lupii și sămănătorii de neghină departe de turma cea cuvântătoare. Cu acest chip a câștigat și mulți din necredincioși, pentrucă mulți din ei câte unul îndeosebi primeau dela el dumnezeiescul botez și întăriți prin rugăciunile lui s'au lepădat de patrie și neam și fugeau departe, ca să nu fie primejduiți de necredincioși.

Se bucura deci și se veselea biserica lui Dumnezeu cu un pețitor ca acesta, ca un alt soare strălucind peste tot pământul de sub soare, așa încât în timpurile acelea nu se afla careva asemenea lui. Ci mult uneltitorul șarpe și care din vechime se ține de călcâie, pismătarețul diavol nu suferea să vadă lucruri bune ca acelea, ci născocea în ce chip să împiedece predicarea sfântului, pentrucă era greu rănit și lovit zi de zi de necredincioșii ce treceau la credință și propășeau întru îndemnurile sfântului. Și în alt chip nu putea să isprăvească aceasta, decât să îndepărteze dela turmă și din tron să-l scoată pe sfântul. A semănat deci zizanie între câteva unelte de ale sale și au început unii din cler să-l învinovățească pe sfânt de lucruri, la care nu a luat parte, nici nu s'a cugetat de loc vreodată în viața lui sfântul. Adu-

9 pețitor νυμφαγωγόν B, mire νύμφιον V ||.

Juden, welche die Prophezeiungen der heiligen Propheten und der heiligen Patriarchen nicht einhalten wollten, ähnlich machten. Deswegen verringerten sich auch bei ihnen alle Wunder und alle Opfer, weil sie sich von Gott entfernt haben; deshalb kam über sie jedweder Zorn her. Denn wie der Glaube ohne die Taten tot ist, so sind auch die Taten ohne den Glauben tot. Indem er sich daher zu jeder Zeit Mühe gab, hat er viele mit der Lehre zu dem Wege der Gerechtigkeit gerichtet. Und allen war er alles, wie ein jeder ihn wollte, um dem Worte gemäss des Apostels Paul alle zu gewinnen und zu erwerben.

Doch der Teufel, der das Gute nicht liebt, als er so viele Verbesserung der Sünder, welche sich aus seinen Stricken und Listarten erretteten, sah, konnte die Verwundung und die Ermat-

33 *Pavel Epist.* I, *către Corint.* 9, 22.

ἀντιλήπτορος καὶ καλοῦ ποιμένος, ἔδραμον μετὰ βασιλικῆς ἐξουσίας καὶ ἐδίωξαν τὸν ἅγιον ἐκ τοῦ πατριαρχείου.

Ὁ δὲ πάνσοφος Νήφων μὴ γινώσκων τὸ σύνολον, διὰ ποίαν αἰτίαν διώχνεται μὲ τόσην ὀργὴν καὶ παράλογον θυμόν, ἐθαυμάζετο καὶ ἐλυπεῖτο, ὄχι διατὶ ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου καὶ τῆς τιμῆς, ἀλλὰ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ποιμνίου. Γνωρίσας, ὅτι ἐκ τοῦ πονηροῦ διαβόλου εἶναι ὅλα τὰ κινούμενα κατ' αὐτοῦ, ἐπαρακάλει μετὰ θερμῶν δακρύων τὸν Κύριον, νὰ συγχωρήσῃ τὸ ἁμάρτημα τῶν ποιούντων τὴν ἀνομίαν καὶ νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς ἐπιστροφὴν νὰ γνωρίσουν τὸ σφάλμα τους νὰ μετανοήσουν. Αὐτὸς δὲ ἐπορεύετο τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων, πῶς ἐλυτρώθη τῶν φροντίδων καὶ πῶς ἔχει νὰ ἀπολαύσῃ τὴν ἡσυχίαν, τὴν ὁποίαν ἠγάπα ἐκ νεότητος του. Ὅθεν ἀπέρασεν εἰς τὴν Σωζούπολιν εἰς ἕνα μοναστήριον τοῦ τιμίου Προδρόμου, ὃν ἐπόθει ἐκ ψυχῆς καὶ ἠγάπα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκάθισε μὲ τὴν κοινότητα τῶν ἀδελφῶν, ἡσυχάζων καὶ διάγων ζωὴν ὑπερθαύμαστον, τόσον ὁποῦ ἡ ἀκοὴ ἐδόθη εἰς ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέρη καὶ ἔτρεχον πανταχόθεν νὰ βλέπουν τὸν ἅγιον καὶ νὰ ἀκούουν τὴν διδασκαλίαν του.

Διέτριψε δὲ ὁ μακάριος δύο ὁλοκλήρους χρόνους ἐκεῖ εἰς τὸ μοναστήριον καὶ πάλιν ἐκαλέσθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀπὸ ὅλον τὸν κλῆρον καὶ ἀνέβη πάλιν εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον μετὰ μεγάλης παῤῥησίας τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀρχιερέων· καὶ ἔλαμψε πάλιν τὸ φῶς ἐπὶ τὴν λυχνίαν καὶ πᾶσα ἡ οἰκουμένη ἐφωτίσθη μὲ τὰς συχνὰς του διδαχὰς καὶ νουθεσίας. Ἀλλὰ πάλιν μὴ φέρων ὁ πονηρὸς διάβολος τὴν παῤῥησίαν τοῦ ἁγίου, ἤγειρε κατ' αὐτοῦ ἄλλην μέθοδον, διὰ νὰ τὸν διώξῃ πάλιν μακρὰν τῆς ποίμνης καὶ νὰ τὸν πικράνῃ μὲ τὲς συχνὲς ἐξουρίες.

19 βλέπων B || 21 Διέτριψε — 22 μοναστήριον *om.* **t** || 30 ταῖς συχναῖς ἐξουρίαις B ||

tung, mit der er wie mit einem scharfen Spiess gestochen wird, nicht ertragen; er widersetzte sich seiner Heiligkeit und fand Leute nach seinem Wunsch und trieb sie gegen seine Heiligkeit an und flocht listigen Neid und mit so vielen Anschuldigungen, dass man ihn von dem Patriarchenthrone wegstoss. O, Teufelsneid,

nându-se deci şi făcând clici în contra ocrotitorului obştesc şi a bunului păstor, au alergat cu împuternicire împărătească şi au alungat pe sfânt din patriarhie.

Iar atotînţeleptul Nifon neştiind de loc, pentru care vină este gonit cu atâta urgie şi mânie nesocotită, se minuna şi se mâhnea, nu pentrucă a fost scos din tron şi din cinste, ci pentru mântuirea turmei. Cunoscând că dela vicleanul diavol sunt toate cele pornite în contra lui, se ruga cu lacrimi fierbinţi la Domnul să le ierte păcatul celor ce fac fărădelegea şi să le dea lor întoarcere să-şi cunoască greşala, ca să se pocăiască. Iar el purcese la drumul lui bucuros, că a scăpat de grije şi că are să se bucure de linişte, pe care o îndrăgise din tinereţele lui. De acolea a trecut la Sozopol într'o mănăstire a cinstitului Inaintemergător, pe care-l dorea din suflet şi-l iubea, în care s'a aşezat dimpreună cu obştea fraţilor, ducându-şi în linişte şi trăindu-şi vieaţa prea minunată în aşa măsură, încât vestea s'a dat în toate laturile acelea şi alergau de pretutindeni să-l vadă pe sfânt şi să asculte învăţătura lui.

Şi a stat fericitul doi ani întregi în mânăstirea aceea şi iarăşi a fost chemat la Constantinopole de întreg clerul şi s'a urcat iarăşi pe tronul ecumenic cu mare izbândă a poporului şi a arhiereilor; şi iarăşi a strălucit lumina în sfeşnic şi lumea întreagă a fost luminată cu desele lui învăţături şi îndemnuri. Ci iarăşi nesuferind vicleanul diavol izbânda sfântului, a încercat altă cale în contra lui, pentru ca să-l gonească iarăşi departe de turmă şi să-l amărască prin desele deportări.

21 Şi... aceea *om.* **t** ||

siehe da was für eines Lichtes er die Kirche Gottes des Allerhalters verdunkelte. Indem doch seine Heiligkeit den Thron verliess, lobte er den Namen des himmlischen Herrn für alle Sachen, die ihm zugestossen waren, und begab sich nach Sozopol am Hellespont, welches nahe am Meere war. Und dort war auch ein Kloster des heiligen Johannes des Vorläufers und er wurde ins Kloster aufgenommen, wo er zusammen mit den Mönchen ein über-

Ἔτυχε καὶ μίαν φορὰν νὰ ἀνταμωθῇ ἔξαφνα ὁ ἅγιος εἰς τὴν ὁδὸν μὲ τὸν βασιλέα τῶν Τούρκων, ἐρχόμενος εἰς τὸ πατριαρχεῖον, ἀφ' οὗ ἐλειτούργησεν εἰς μίαν ἐκκλησίαν τῆς πόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε καλεσθῇ, καὶ ἐχαιρέτισεν αὐτὸν κατὰ τὸ πρέπον ἀναμερῶντας ὀλίγον ἀπὸ τὸν ὁδόν. Ὁ δὲ ὑπερήφανος βασιλεὺς ὕβρισε τὸν ἅγιον, πῶς δὲν ἠξεύρει νὰ τιμᾷ τοὺς βασιλεῖς καὶ νὰ τοὺς δίδῃ τὴν προσκύνησιν, καθὼς πρέπει, θέλοντας ἰσόθεον τιμήν. Ὁ δὲ ταπεινόφρων μηδὲν λαλήσας ἀνεχώρησε λέγοντας· «καὶ τοῦτο τέχνη σου εἶναι, πονηρὲ διάβολε». — Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν πηγαίνοντας εἰς τὸ παλάτιον μεθ' ἡμέρας τινὰς ἐξορίζει τὸν ἅγιον εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ προστάζει νὰ φυλάττηται ἐκεῖ ὑπὸ διωρισμένων στρατιωτῶν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ ἀσεβεῖς ἔκαμαν εἰς αὐτὸν πολλὰ κακὰ καὶ μεγάλην καταφρόνησιν εἰς τὴν στράταν, ὁποῦ ἐπήγαιναν, ἐδέετο τοῦ Θεοῦ ὁ ἅγιος νὰ τὸν φυλάξῃ ἐξ αὐτῶν ἀβλαβῆ. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, τοῦ ἐδόθη ἄδεια νὰ κατοικῇ εἰς μίαν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Στεφάνου μέσα εἰς τὴν πόλιν μὲ φύλαξιν ἀκριβεστάτην, χωρὶς νὰ διδάξῃ τὸ σύνολον. Ὁ δὲ ἅγιος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, πῶς τοῦ ἐδόθη εἰς παρηγορίαν ἡ ἐκκλησία τοῦ πρωτομάρτυρος, ἔχαιρε καὶ ἐδόξαζε τὸν Κύριον, εἰς τὸν ὁποῖον ὁλοψύχως παρεδόθη, μὴ ἐλπίζοντας εἰς καμμίαν ἀνθρωπίνην βοήθειαν.

1 Ἔτυχε — 11 τινὰς *om.* **t** ||

menschliches Leben führte, weswegen er in allen Landstrichen berühmt und gelobt wurde, so dass alle von überall zu seiner Heiligkeit kamen, um Lehre zum Nutzen ihrer Seelen zu erhalten, denn allen bereitete er ihr Seelenheil und alle gingen nach Hause verbessert und mit grosser Freude, indem sie Gott und den heiligen Nifon lobten. Dieser Arbeit wegen wurde er mit Hilfe Gottes wieder auf den Thron seiner Heiligkeit vom ganzen Volke mit grosser Ehre berufen. Also wieder leuchtete lichtvoll die nicht untergehende Sonne und erwärmte alle mit der Fröhlichkeit der Lehre seiner Heiligkeit. Hierauf verging keine lange Zeit und wieder konnte der Gegner Teufel das Licht der Lehre seiner Heiligkeit zu sehen nicht vertragen, sondern entflammte von Neid zur Vertreibung des Heiligen. Und trieb Leute an, dass sie sich begaben

S'a şi întâmplat odată, sfântul venind spre Patriarhie, în timp ce a liturghisit într'o biserică a oraşului, la care fusese chemat, să se întâlnească pe neaşteptate în cale cu împăratul Turcilor şi l-a salutat după cuviinţă, ferind puţin din cale. Ingâmfatul împărat însă îl batjocori pe sfânt, că nu ştie să cinstească pe împăraţi şi să le dea închinăciune, cum se cuvine, voind cinste asemenea lui Dumnezeu. El însă cu cuget umilit n'a vorbit nimică şi s'a îndepărtat spunând: «Şi asta e meşteşugul tău, viclene diavole!». — Iar împăratul mergând la palat, după câteva zile trimite pe sfântul în surghiun la Adrianopole şi dă poruncă să fie păzit acolo de ostaşi puşi anume. Pentrucă şi necredincioşii i-au făcut în calea pe care au mers, multe rele şi mare batjocură, se ruga sfântul lui Dumnezeu să-l păzească de ei nevătămat. De cum însă au ajuns la Adrianopole, i s'a dat voie să locuiască la o biserică a sfântului Ştefan înăuntrul în oraş cu pază foarte mare, fără să înveţe de loc. Sfântul mulţumind lui Dumnezeu, că i s'a dat spre mângâiere biserica celui dintâi mucenic, se bucura şi slăvea pe Domnul, căruia i s'a încredinţat din tot sufletul, ne mai având nicio speranţă în vreun ajutor omenesc.

1 S'a şi — 11 zile *om.* **t**

und ihn bei Amira, dem türkischen Kaiser, verklagten; und er schickte ihn zur Bewachung in die Festung Odriu. Und dort liess er sich bei einer Kirche des heiligen Apostels und des ersten Märtyrers, des Archidiakonen Stephan, nieder. Aber auch dort änderte er sein Bemühen und seine mönchische Lebensart nicht, an die er gewöhnt war, nämlich das Fasten und das Beten und andere guten Taten, sondern noch mehr strengte er sich an, seine ganze Lebenseinrichtung, an die er gewöhnt war, zu erfüllen. Deswegen kann man wagen, sagen zu dürfen, dass sich der Ruf seiner Tugenden über die ganze Erde verbreitete, dass man auch im Rumänischen Lande davon hörte.

Und erfuhr auch der Herrscher Radu Wojewod, welcher sich auch hinbegab und mit eigenen Augen ihn gesehen und ihn als einen vollkommenen Mann im Aussehen und im Reden und

'Επειδὴ δὲ καὶ εἰς τὴν Μεγάλην Βλαχίαν διεδόθη ἡ μεγάλη φήμη τοῦ ἁγίου, ἐπεθύμει ὁ τότε αὐθέντης, ῾Ράδουλας ὀνόματι, νὰ ἀξιωθῇ νὰ ἰδῇ τὸν ἅγιον. Ἔτυχε δὲ νὰ κραχθῇ ὑπὸ τῆς βασιλείας εἰς Κωνσταντινούπολιν, διὰ νὰ πληρώσῃ τὰ βασιλικὰ τέλη· ὅθεν ἦλθε καὶ εἰς τὴν 'Αδριανούπολιν, ἀκούσας περὶ τοῦ ἁγίου, ὅτι εὑρίσκετο ἐκεῖ ἐξόριστος τοῦ θρόνου καὶ φυλαττόμενος ὑπὸ τῆς βασιλείας. Κάμοντας λοιπὸν κάθε τρόπον, ἔλαβε ἄδειαν ἀπὸ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν [καὶ] νὰ ἀνταμώσῃ τὸν ἅγιον μὲ μεγάλην εὐλάβειαν καὶ πόθον ἀμέτρητον· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν ἐπροσκύνησεν αὐτὸν καὶ καταφιλήσας μὲ μεγάλην ζέσιν τὰς ἁγίας αὐτοῦ χεῖρας εἶπεν αὐτῷ· « 'Εγώ, δέσποτα ἅγιε, εἶχα μεγάλον πόθον νὰ ἀξιωθῶ νὰ ἰδῶ τὴν πανόλβιον θέαν σου καὶ νὰ λάβω τὴν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν σου, τὴν ὁποίαν καὶ ἠξιώθην σήμερον καὶ ἔλαβα, ὡς ἐπόθει καὶ ὠρέγετο ἡ ψυχή μου. Θλίβομαι δὲ ὅμως καὶ λυποῦμαι περισσῶς εἰς τοὺς πειρασμοὺς καὶ θλίψεις, ὁποῦ δοκιμάζεις. » — 'Απεκρίθη ὁ ἅγιος· « Διὰ τῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἐκλαμπρότατε αὐθέντα, καθὼς μᾶς παραγγέλει καθ' ἑκάστην ὁ Κύριος καὶ ὁ θεῖος ἀπόστολος βοᾷ, ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι. Πρέπει λοιπὸν νὰ ὑπομένωμεν τοῦ παρόντος βίου τὰς περιστάσεις, καθὼς ὁ Κύριός μας ἔλαβε θάνατον δι' ἡμᾶς. Καὶ τί ἀνταπόδομα νὰ δώσωμεν, ὁποῦ δι' ἡμᾶς ὁ πάντων πλούσιος ἐνηνθρώπησε καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος χωρὶς ἁμαρτίας; 'Ενθυμήσου, τιμιώτατε ῾Ράδουλε, τοὺς ἀποστόλους, πῶς εἰς καιρόν, ὁποῦ

1 'Επειδὴ — 2 ἁγίου B, Εἰς δὲ τὴν Μεγαλοβλαχίαν ἔστωντας καὶ νὰ δοθῇ εἰς μεγάλην φήμην ὁ ἅγιος A ‖ 3 Ἔτυχε δὲ B, Καὶ ἔστωντας καὶ A ‖ 7 φυλαγόμενος A ‖ 8 Κάμοντας — 9 ἅγιον B, ἐλυπεῖτο μέν, πῶς εὐγῆκε τοῦ θρόνου, ὁποῦ δὲν ἦτο εἰς τοὺς καιρούς τους ἄλλος ὅμοιός του, καθὼς εἶχε ἐξ ἀκουῆς. 'Εχάρη δὲ πάλιν, πῶς ἠξιώθη νὰ τὸν ἰδῇ σωματικῶς, νὰ πάρῃ τὴν εὐλογίαν του, ὁποῦ ἐπεθύμα πρὸ πολλοῦ. Κάνωντας δὲ κάθε τρόπον ὑπὸ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ἐπῆγε ὁ αὐθέντης A ‖ 17 δοκιμάζεις B, σοῦ ἔρχονται A ‖

im Tun verstanden hat; und er wunderte sich viel über die Stärke seiner Vernunft und ersuchte den Heiligen, in sein

Pentrucă însă s'a răspândit și în Marea Țară Românească marea faimă a sfântului, dorea domnul de atunci, Radu cu numele, să se învrednicească să vadă pe sfântul. S'a și întâmplat să fie chemat de împărăție la Constantinopole, pentru ca să plătească dările împărătești, și așa a venit și la Andrianopole, auzind despre sfântul că se afla acolo scos din tron și păzindu-se de împărăție. Făcând deci chip și fel, a luat voie dela stăpânirea împărătească [și] să se întâlnească cu sfântul cu mare evlavie și dor nemăsurat; și plecând capul, i s'a închinat și, sărutând cu mare căldură sfintele lui mâni, i-a zis: « Eu, sfințite stăpâne, mi-a fost tare dor să fiu învrednicit să văd a tot fericita fața ta și să iau rugăciunea și binecuvântarea ta, pe care am și fost învrednicit azi și am luat-o, precum dorea și poftea sufletul meu. Mă doare însă totuși și sunt foarte supărat de ispitirile și necazurile care le încerci ». — Sfântul a răspuns: « Prin necazuri trebue noi să intrăm în împărăția cerurilor, prea luminate domnitor, precum ne spune zilnic Domnul și dumnezeiescul apostol strigă că nu-s vrednice pătimirile timpului de acuma în asemănare cu slava ce are să fie arătată. Se cuvine deci să răbdăm stările de lucruri ale vieții acesteia, precum Domnul nostru a primit moartea pentru noi. Și ce răsplătire să-i dăm, unde el pentru noi cel bogat de toate s'a întrupat și s'a făcut om afară de păcat?! Adu-ți aminte, prea cinstite Radule, de apostoli, cum în timpul, când

8 Făcând — 9 sfântul B, era supărat, că a fost scos din tron el care nu era în timpurile lor altul asemenea lui, precum a aflat din auzite. Dar și se bucura iar, că a fost învrednicit să-l vadă în persoană, ca să ia binecuvântarea lui, pe care o dorea de mult. Făcând chip și fel la stăpânirea împărătească, a mers domnitorul A ‖ 17 încerci B, îți vin A ‖.

Land zu kommen, denn das Land sehnt sich sehr stark nach ihm. Der Heilige aber sagte: « Herr, deine Hoheit sieht selbst

20 *Apostol Pavel Epist. către Romani* 8, 18.

καὶ παρὰ Ἰουδαίων ἐμαστίχθησαν, καὶ ὄχι μόνον δὲν ἐθλίβοντο οἱ μακάριοι, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἔχαιρον, καθὼς εἰς τὰς Πράξεις ἱστορεῖ ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου συνέβη αὐτοῖς ἀτιμασθῆναι. Καὶ ὁ θεῖος Παῦλος πάλιν βοᾷ· Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου, ἀδελφοί· Καὶ ταῦτα πάντα ὑπέμειναν οἱ τρισόλβιοι ἀναμένοντες τὴν μακαρίαν ἐλπίδα· ἡμεῖς δὲ τί ἠμποροῦμεν νὰ ὑπομείνωμεν ὀλιγόψυχοι ὄντες; » —

Καὶ ταῦτα λέγοντος τοῦ μακαρίου Νήφωνος, κατενύγη ὁ αὐθέντης καὶ κατεφίλει τὸν ἅγιον λέγοντας· «Ὄντως δοῦλος Θεοῦ ὑπάρχεις, πάτερ, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶναι ἔσω εἰς τὴν καρδίαν σου κάτοικον· Διὰ τοῦτο δέομαι σου, δός μοι τὸν λόγον σου καὶ ἐγὼ νὰ μεσιτεύσω εἰς τοὺς αὐθέντας τῶν ἀσεβῶν, νὰ ἔλθῃς μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν Βλαχίαν νὰ μᾶς ἐδιδάξῃς, ὁποῦ δὲν ἔχει καμμίαν σύστασιν ἡ ἐκκλησία μας, ἀλλ' ἔρημοι εἴμεθα παντελῶς ἀπὸ νουθεσίαν πνευματικὴν καὶ ἀπὸ ποιμένα διδακτικόν· καὶ θέλεις ἀναπαυθῇ, ὅτι ὅλοι θέλομεν σὲ δεχθῇ μετὰ πάσης περιχαρείας. » — Καὶ ταῦτα λέγοντος τοῦ αὐθεντὸς ἔστερξεν ὁ ἅγιος. Ὅθεν κάνοντας τρόπον μὲ τὴν μεσιτείαν αὐτοῦ ἔλαβε τὸν ἅγιον μὲ λόγου του εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ πάντες ἐδέξαντο αὐτὸν ὡς ἀπὸ Θεοῦ πεμπόμενον.

Ἰδὼν δὲ ὁ ἁγιώτατος Νήφων τὴν ἐκκλησίαν τῆς Μεγάλης Βλαχίας μηδεμίαν τάξιν ἔχουσαν καὶ τὸν κόσμον εἰς ἀμέλειαν εὑρισκόμενον καὶ εἰς τρυφὰς μόνον καὶ σαρκικὰς ἐπιθυμίας καθ' ἑκάστην καταγινόμενον, ἔτι δὲ τοὺς μονα-

pg. 76 *v.* 25 Ἐνθυμήσου — 1 ἐθλίβοντο B, Ἰδές, τιμιώτατε Ῥάδουλε, τοὺς ἀποστόλους πῶς ὄχι μόνον, ὁποῦ παρὰ Ἰουδαίων λιθαζόμενοι, παρὰ Ἑλλήνων διωκόμενοι, καὶ ὄχι μόνον ἐθλιβούντων A || 16 ἤμαστε A || 19 λέγοντος τοῦ αὐθεντὸς B, λέγων ὁ Ῥάδουλας ἡγεμὼν A || 20 τὴν μεσιτείαν αὐτοῦ B, τοὺς αὐθέντας A || 21 μὲ λόγου του B, ὁ Ῥάδουλας βοϊβόνδας καὶ ἦλθεν μετ' αὐτοῦ A || 25 εὑρισκόμενον — 26 καταγινόμενον B, μόνον τῇ πορνείᾳ καὶ τῇ γαστέρα δουλεύωντας A ||

die Verfolgung und die Bewachung, die mir von den wahren Feinden Gottes zuteil ist; wie werde ich doch in dein Land kommen können? ». Der Herrscher aber sagte: « Trage keine Sorge darum, sondern überlass sie mir! ». — Der heilige Patriarch sagte:

erau chinuiţi şi de către Iudei, şi nu numai că nu se supărau fericiţii, ci şi mai mult se bucurau, precum în Faptele istoriseşte Luca evanghelistul, că pentru numele Domnului li s'a întâmplat să fie ocărîţi. Şi dumnezeiescul Pavel iarăşi strigă: Acuma mă bucur întru pătimirile mele, fraţilor! Şi toate acestea le-au răbdat ei de trei ori fericiţii, aşteptând speranţa fericită; noi însă ce putem să răbdăm, mici la suflet fiind?! ». —

Şi spunând acestea fericitul Nifon, s'a impresionat domnul şi săruta pe sfântul spunând: « Cu adevărat serv al lui Dumnezeu eşti, părinte, şi Spiritul sfânt este înăuntrul întru inima ta sălăşluind! De aceea te rog, dă-mi cuvântul tău şi eu să mijlocesc la domnii necredincioşilor, să vii dimpreună cu mine în Ţara Românească să ne înveţi, unde biserica noastră n'are nicio organizare, ci pustii sântem cu totul de vreo învăţătură duhovnicească şi de un păstor care să ne înveţe; şi vei găsi loc de linişte, că toţi o să te primim cu toată bucuria cea mare ». — Şi spunând domnul acestea, a consimţit sfântul. De aceea făcând chip şi fel cu mijlocirea lui a luat pe sfântul cu sine în Ţara Românească şi toţi l-au primit pe el ca pe un trimes dela Dumnezeu.

Văzând însă prea sfinţitul Nifon biserica Marii Ţări Româneşti neavând nicio rânduială şi lumea în nepăsare găsindu-se şi dedându-se zi de zi numai la îmbuibări şi la pofte trupeşti, dar încă şi călugării mânăsti-

pg. 77 *r.* 26 Adu-ţi — 2 supărau B, Ai văzut, prea cinstite Radule, apostolii, cum nu numai, când de Iudei cu pietre împroşcaţi, de Elini prigoniţi fiind, şi nu numai nu se supărau A || 21 mijlocirea lui B, domnii A | cu sine B, Radul Voevod şi a venit cu el A || 25 găsindu-se — 26 trupeşti B, numai preacurviei şi pântecelui slujind A ||

« Wie du weisst, tue! ». — Und sofort schickte Radu Wojewod zu der kaiserlichen Regierung, dass er diesen grossen Hirten begehre, und sein Verlangen wurde nicht abgewiesen, sondern

3 *Fapt. Apost.* 5, 41. 5 *Ap. Pavel Către Coloseni* 1, 24.

χοὺς τῶν μοναστηρίων ἀμελεστέρους, ἔπασχε μὲ κάθε τρόπον νὰ τοὺς φέρῃ εἰς ἠθικὴν κοσμιότητα καὶ εἰς τάξιν ἐκκλησιαστικήν. Ὁ δὲ αὐθέντης Ῥάδουλας λέγει πρὸς τὸν ἅγιον· «Ἀπὸ τῆς σήμερον, πάτερ μου, σὲ ἔχομεν ὁδηγὸν καὶ ποιμένα μας, νὰ μᾶς ὁδηγήσῃς εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Ἐγὼ μὲν νὰ αὐθεντεύω εἰς τὰ ἐξωτερικά, ἡ δὲ ἀρχιερωσύνη σου νὰ ἔχῃς πᾶσαν τὴν φροντίδα τῆς ἐκκλησίας εἰς τὰ ἐσωτερικά. Καὶ εἴ τι προστάξῃς, νὰ γίνηται·» — Ὁ δὲ μακάριος Νήφων ἐπαινέσας τὴν ἀγαθὴν γνώμην τοῦ αὐθεντὸς εἶπεν· «Ἐπαινῶ σου, αὐθέντα, τὴν γνώμην τὴν καλήν, ὁποῦ κατὰ τὸ παρὸν ἔδειξες· τὴν ὁποίαν ἄμποτες νὰ ἔχῃς μέχρι τέλους. Δέομαι δὲ ὁ ἀνάξιος νὰ μή σου βαρύνῃ τὸ ἱλαρὸν ἦθος ὁ λόγος μου. Παρακαλῶ, εἴ τι ἐπιχειρισθῶ εἰς τὴν Τζάρα πρὸς νουθεσίαν, νὰ τὸ δεχθῆτε μετὰ χαρᾶς. Καὶ ἐὰν καὶ ἐσὺ ὁ ἴδιος σφάλῃς, λάμβανε νουθεσίαν πνευματικήν, διότι, ὁπόταν ἰδοῦν ὁ κοινὸς λαὸς τὸν αὐθέντην τους δεχόμενον διόρθωσιν μετανοίας, καὶ αὐτοὶ εὔκολα διορθοῦνται· ἐξεναντίας δὲ ὅταν ὁ αὐθέντης ἀγριώνηται εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ καταπατῇ νόμους καὶ ἀθετῇ ἀποστολικὰς παραγγελίας, τότε γίνεται πτῶσις πολλή, ὅτι εἰς τὸ κακὸν εὔκολα καὶ οἱ ἐπίλοιποι κλίνουσιν.» — Ὁ δὲ βαϊβόδας Ῥάδουλας λέγει πρὸς τὸν ἅγιον· «Ὅ τι εἶναι, πάτερ, πρὸς τὸ συμφέρον, ποίησον καὶ μετὰ χαρᾶς τὸ ὑποδεχόμεθα.». —

Τότε λοιπὸν ὁ πάνσοφος Νήφων ἐπρόσταξε νὰ γένῃ τοπικὴ σύνοδος, νὰ κραχθοῦν οἱ ἡγούμενοι τῶν μοναστηρίων Οὐγκροβλαχίας καὶ οἱ ἱερεῖς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ὅλοι τοῦ παλατίου μετὰ τοῦ αὐθέντου· καὶ ἔτζι ἐμαζώχθησαν ἅπαντες. Καὶ ἄρχησεν ὁ πάνσοφος τῆς μελιρρύτου αὐτοῦ νουθεσίας καὶ ἱερᾶς διδασκαλίας ἀποτρέπων κάθε κακὴν συνήθειαν μὲ ἀπόδειξιν τῶν θεοπνεύστων γραφῶν τῶν

2 ἠθικὴν κοσμιότητα B, θεογνωσίαν A ‖ 11 ἄμποτες B, om. A ‖ 12 τέλος B ‖ 24 βοϊβόνδας A ‖ 27 αὐθεντὸς A ‖

erfüllt, denn der Kaiser gab ihm ihn heraus. Und in der Eile schickte er, den Heiligen in sein Land zu bringen, und gab ihm alles auf die Hand, indem er ihm sagte: Ich mag herrschen, du aber sollst uns zurechtweisen und das Gesetz Gottes sollst du uns lehren und sollst Vater und Hirt mir und allen Leuten sein

rilor mai nepăsători, s'a nevoit în tot chipul, ca să-i aducă la bună purtare și la rânduială bisericească. Iar domnul Radu spune către sfântul: «De azi, părinte, pe tine te avem povățuitor și păstor al nostru, ca să ne povățuești la legea lui Dumnezeu. Eu unul să domnesc întru cele din afară, iar prea sfinția ta să aibi toată grija bisericii întru cele dinăuntru. Și orice o să orânduești, să se facă!». — Fericitul Nifon lăudând cugetul cel bun al domnului, a zis: «Iți laud, doamne, cugetul cel bun pe care deocamdată l-ai arătat; pe care, o dacă l-ai avea până la capăt! Eu nevrednicul mă rog însă să nu-ți cadă greu cuvântul meu la firea ta senină. Am rugămintea, dacă o să încerc ceva în Țară spre îndreptare, să o primiți cu bucurie. Și dacă și însuți chiar o să greșești, primește îndreptare duhovnicească, deoarece, când vede poporul de obște pe domnul lor primind îndreptarea pocăinții, și ei ușor se îndreptează; din contră însă dacă domnul se sălbătăcește spre cele bisericești și calcă legile și strică învățăturile apostolicești, atunci se face decădere multă, pentrucă la rău ușor se pleacă și ceilalți:» — Voevodul Radu însă spune către sfântul: «Orice este, părinte, spre folos, fă și cu bucurie o primim».

Atunci deci atotînțeleptul Nifon a orânduit să se facă un sinod local, să fie chemați igumenii mânăstirilor Ungrovlahiei și preoții eparhiilor și dregătorii toți ai palatului dimpreună cu domnul; și astfel s'au adunat cu toții. Și a început atotînțeleptul îndemnul lui ce curgea ca mierea și sfânta învățătură, vestejind orice obiceiu rău cu arătarea de Dumnezeu inspiratelor scrieri ale

2 bună purtare B, cunoaștere de Dumnezeu A ‖ 10 o dacă l-ai B, să-l ai A ‖

und dich bei Gott für uns verrwenden. Der Heilige fand aber die Herde ungebeugt und ungehorsam und die Kirche aufgewiegelt und mit schlechten und unbedachten Gebräuchen. Und er berief alle Äbte von allen Klöstern des Landes Ungrowlachien und den ganzen Klerus der Kirche ein und machte eine grosse

θείων πατέρων, ὥστε ὁποῦ ἐγλυκάνθησαν ἅπαντες. Ἀπὸ ὀλίγον ἐδιώρθωσεν ὁ ἅγιος ὅλας τὰς τάξεις καὶ ἤθη τοῦ λαοῦ. Καὶ εὐθὺς ἐχειροτόνησε δύο ἐπισκόπους δίδοντάς τους διωρισμένας ἐπισκοπάς, διδάσκοντάς τους νὰ ἐπιμελοῦνται τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ, ὅτι θέλει πάρῃ λογαριασμὸν ἀπὸ αὐτοὺς ὁ δίκαιος κριτής.

Εἰς δὲ τὸν αὐθέντην εἶπεν εἰς ἐπήκουον πάντων· « Εἰς ἐσένα, τέκνον καὶ αὐθέντα τοῦ τόπου, Ῥάδουλε, ἐπειδὴ ἔχεις τὴν αὐθεντικὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ χέρι σου, πρέπει νὰ νουθετῇς καὶ νὰ παιδεύῃς τοὺς ἀτάκτους μὲ κρίσιν δικαίαν κατὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον εἶπε πρὸς τὸν Μωϋσῆν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, νὰ μὴ φιλοπροσωπήσῃς μήτε εἰς μέγαν μήτε εἰς μικρόν, ὅτι ἡ κρίσις εἶναι τοῦ Θεοῦ. ».

Καὶ ταῦτα διδάσκων μετὰ πολλῆς ταπεινώσεως ἀπέλυσε τὴν σύνοδον ἅπασαν καὶ τὸν λαὸν καὶ τοὺς ἱερεῖς· τοὺς δὲ μακρυνοὺς ἱερεῖς τε καὶ μονάζοντας ἐκράτησε μίαν ἑβδο-

7 Εἰς δὲ τὸν αὐθέντην B, τοῦ αὐθεντὸς δὲ A | ἐπήκουον AB || 12 φιλοπροσωπήσεις A || 14 διδάσκων B, διδάσκοντος A | *post.* ταπεινώσεως *ad.* τοῦ ἁγίου A ||

Synode samt dem Herrscher und allen grossen Würdenträgern, mit den Priestern und den Weltlichen und liess Quellen lauterer und ununterbrochener Belehrung hören. Und er sagte ihnen aus der heiligen Schrift vor und belehrte alle und liess sie das Wasser des Erbarmens des wahren Glaubens reichlich trinken. Und er sprach zu ihnen über das Gesetz und den Glauben und über die Kirchenordnung und über Gottesdienst, über die Herrschaft und Ämter, über Klöster und Kirchen und über andere Ordnungen, die nötig waren. Und er ordnete alle Gewohnheiten nach Gesetz und Satzung der heiligen Apostel. Er weihte also auch zwei Bischöfe aus und teilte ihnen abgegrenzte Sprengel zu, soweit ein jeder leiten wird; und lehrte sie, wie sie ihren Dienst versorgen und die redenden Schafe weiden werden, die ihrer Obhut überlassen sind, damit das ganze Land von den Erzpriestern zurechtgewiesen werde.

Zum Herrscher sagte er aber: «Dir, Herr, geziemt es sich, die Ungerechten mit starkem und unerschrockenem und gerechtem Urteil zurechtzuweisen nach dem Worte Gottes, der zu seinem willfährigen Moses und zu allen Söhnen Israels gesagt hat, indem

38 *Mos. II, 23 (Ieşirea).*

dumnezeieştilor părinţi, încât toţi s'au îndulcit. Incetul cu încetul a îndreptat sfântul toate rânduielile şi obiceiurile poporului. Şi îndată a hirotonit doi episcopi, dându-le lor episcopii hotărîte, învăţându-i să poarte grijă de turma lui Hristos, pentrucă o să ia dare de seamă dela ei dreptul judecător.

Iar către domnul a zis în auzul tuturor: «Ţie, fiul meu şi domn al locului Radule, pentrucă ai puterea domnească în mâna ta, trebue să îndreptezi şi să pedepseşti pe cei fără rânduială cu judecată dreaptă după cuvântul lui Dumnezeu, pe care l-a spus către Moisi şi către fiii lui Israil, să nu părtineşti nici celui mare, nici celui mic, pentrucă judecata este a lui Dumnezeu».

Şi acestea învăţându-le cu multă umilinţă, a slobozit sinodul întreg şi poporul şi preoţii; pe preoţii de departe însă şi pe călugări i-a ţinut o săptămână întreagă,

er sprach: Sehet, mein Gesetz und das Urteil und das Rechtsprechen habe ich in euere Hand gegeben. Doch du sollst kein Heuchler sein weder vor dem Kleinen noch vor dem Grossen, weder vor der Witwe noch vor dem Hergelaufenen, und beim Rechtsprechen sollst du weder mit dem Armen Mitleid haben, noch vor dem Reichen schüchtern sein und ihm vorheucheln, denn Rechtsprechen ist Gottessache; und im heiligen Evangelium heisst es: Sprechet Recht nicht in Heuchelei, sondern urteilet nach Gerechtigkeit. Und wieder sagte noch Gott zu den Israeliten, wenn ihr mein Gesetz hüten und nach meinen Befehlen wandeln und sie erfüllen werdet, werde ich euch zu rechter Zeit Regen geben und die Erde wird ihre Frucht und die Bäume ihr Obst tragen und wird euch ein Rest vom Weizen- und Weinüberschuss bleiben und der Wein wird bis zur Zeit des Ackerns übrigbleiben. Und das Brot werdet ihr sattsam essen und werdet in eurem Lande mit Erfolg und grosser Macht wohnen; und ich werde Frieden im Lande geben und feindliche Heere werden es nicht durchschreiten. Und ihr werdet alle euere Feinde besiegen und sie werden vor euch fallen und fünf von euch werden hundert Feinde, hundert aber tausend besiegen. Und meinen Blick werde ich erbarmungsvoll auf euch richten und werde euch segnen und vermehren und mein Gesetz werde ich über euch legen und ich

11 *Ieşirea* 23, 2. 24 *Ev. Ioan* 7, 24. 25 *urm. Levitic* 26, 3 *urm.*

μάδα, ἕως νὰ τοὺς διορθώσῃ. Ἀπερχόμενοι δὲ ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τοὺς ἑαυτῶν οἴκους ἠγάλλοντο καὶ εὐφραίνοντο, πῶς ἦτον τελείως μακρὰν τῆς θείας ὁδοῦ καὶ εὐσπλαγχίσθη ὁ Κύριος καὶ τοὺς ἔστειλε τοιοῦτον μέγιστον φωστῆρα, ὁποῦ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς αὐτήν, τοῦ ὁποίου ὅλος ὁ κόσμος δὲν ἦτον ἀντάξιος· καὶ ἔτζι ἅπαντες ὠνόμαζον αὐτὸν νέον Χρυσόστομον.

Ἐλειτούργει δὲ ὁ ἅγιος κάθε κυριακὴν καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς ἁγίων, διὰ νὰ συντρέχῃ ὁ λαὸς καὶ αὐτὸς ὁ αὐθέντης, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν του, βάνοντας μέγαν κόπον ὁ θαυμάσιος νὰ τοὺς εὐγάλῃ ἀπὸ τὴν κακὴν παρακίνησιν τῆς μέθης, ὅτι ἦτον εἰς αὐτὸ τὸ πάθος μὲ ὑπερβολὴν ὅλοι πεσμένοι, νέοι καὶ γέροντες καὶ ἄρχοντες καὶ πλούσιοι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πάθος γεννῶνται ὅλα τὰ πάθη καὶ τὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα, ἐξόχως δὲ ἡ βδελυρὰ καὶ ἀκάθαρτος πορνεία καὶ ἡ δαιμονικὴ παιδοφθορία, τουτέστιν ἡ ἄθεσμος ἀρσενοκοιτία, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ περισσότεροι ἦτον πεσμένοι. Διὰ τοῦτο ἔπασχεν ὁ πάνσοφος νὰ κόψῃ τὴν φλόγα τῆς μέθης, ἐξ ἧς τίκτονται αὐτὰ ὅλα. Ταῦτα καθ' ἑκάστην τοῦ ἁγίου διδάσκοντος ἐπέστρεφον πρὸς μετάνοιαν πλῆθος πολὺ δοξάζοντες τὸν Κύριον.

6 ὠνομαζαν B, ὀνομαζαν A || 13 μὲ ὑπερβολὴν B, ἐξαιρέτως A || 14 γενοῦνται A ||

werde euch Gott sein, ihr aber werdet mir meine Leute sein. Wenn ihr aber nich gehorchen und meine Befehle nicht erfüllen, noch euch beugen werdet, werde ich Dürre und Mangel über euch legen und euere Saat werdet ihr vergebens säen und die Frucht euerer Bemühung werden euere Feinde verzehren. Und werde mein Gesicht von euch abwenden und ihr werdet vor eueren Feinden fallen und werdet ihnen Sklaven sein und werden euere Feinde über euch herrschen und werdet zu Grunde gehen, ohne von jemand verfolgt zu sein. Und ich werde machen, dass der Himmel für euch wie aus Eisen und die Erde wie aus Erz sein wird; und die ganze euere Tüchtigkeit wird vergeblich eintreten und die Erde wird ihre Frucht nicht geben und die Bäume werden ihr Obst nicht tragen. Und werde über euch wilde Tiere auf der Erde schicken, dass sie euch fressen und euch und euer Vieh vermindern. Und ihr werdet zu Grunde gehen durch das Schwert

până ce i-a îndreptat. Plecând poporul fiecare pe la casele lor, erau veseli și bucuroși, cum erau cu desăvârșire departe de calea dumnezeiască și cum s'a milostivit Domnul și le-a trimes un luminător foarte mare ca acesta, care să-i ducă la ea și care e mai de preț ca lumea întreagă; și astfel toți îl numeau un nou Hrisostom.

Iar sfântul liturghisea fiecare duminică și de sărbătorile sfinților, pentru ca să alerge poporul la un loc și însăși domnul, ca să asculte învățătura lui, punând mare muncă minunatul, ca să-i îndepărteze dela pornirea cea rea a beției, pentrucă erau căzuți la acea patimă toți peste măsură, tineri și bătrâni și dregători mari și avuți, patimă din care se nasc toate patimile și păcatele de moarte, îndeosebi însă spurcata și necurata curvie și drăceasca stricare a băieților, adecă nelegiuita dormire împreună cu partea bărbătească, în care cei mai mulți erau căzuți. De aceea se nevoia a tot înțeleptul să taie văpaia beției, din care se nasc acestea toate. Acestea, zi de zi, sfântul învățându-le, se întorceau spre pocăință mulțime multă, slăvind pre Domnul.

aller Zungen, die über euch kommen werden, und wird euer Land öde und euere Gehöfte öde sein. Und wenn ihr euch von mir abwenden werdet, werde auch ich mich von euch abwenden und entfernen; so spricht Herr Gott der heilige zu Israel. Diese und viele andere dergleichen Lehren lehrte er sie aus der heiligen Schrift. Und er sagte noch: Die Trunksucht und die Hurerei mag gänzlich von euch aufgegeben und ausgerottet werden; denn der Apostel hat gesagt: die Hochzeit ist rein und ein unbesudeltes Bett; die Hurer aber und Oberhurer wird Gott urteilen. Der Hurerei wegen ist die erste Welt ertrunken, später aber ist auch Sodom mit fünf Städten zu Grunde gegangen und durchs Feuer und mit Schwefel verbrannt worden der Sodomie wegen, denn man trieb nämlich Hurerei mit männlichem Geschlecht: und hierin zeigt sich das Haupt der grössten Sudelei. Fliehet also, Brüder, die Hurerei und jede Schmutzigkeit, wie der Apostel Paul sagt, und gehet der Reinlichkeit nach, damit ihr Gott sehet. Dies alles, sage ich euch, zu hüten, wenn ihr das Himmelreich erben wollet.

28 *Ap. Pavel, Epist. către Evrei* 13, 4.

῾Ο δὲ μισόκαλος διάβολος τί ἐνεργεῖ πάλιν κατὰ τοῦ ἁγίου, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κήρυγμά του; ῾Ράδουλας ὁ αὐθέντης ἔδωσε τὴν ἀδελφήν του εἰς ἕνα μεγαλοπρεπῆ ἄνθρωπον, ὄντα ἐκ τῆς Μπογδανίας, ὅστις κακότροπος ὢν ἔφυγεν εἰς τὴν Βλαχίαν, διὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν αὐθεντικὴν ἐξουσίαν, ἔχων καὶ γυναῖκα ὁ ἄνομος. ῎Εστειλε λοιπὸν γράμματα ἀπὸ τὴν Μπογδανίαν ἡ γυναῖκα προσκλαιομένη καὶ φανερώνουσα, πῶς εἶχε τέκνα μὲ αὐτόν. Αὐτὰ δὲ ὅλα τὰ ἤξευρε μὲν πρότερον καὶ ὁ αὐθέντης ῾Ράδουλας, παρέβλεψεν ὅμως νόμους πατέρων καὶ κανόνας ἐκκλησιαστικοὺς κατεφρόνησε καὶ ἔστεψε παρανόμως τὴν ἰδίαν του ἀδελφὴν μὲ τὸν παράνομον ἐκεῖνον Μπόγδανον. ᾿Αλλὰ καὶ ὁ ἅγιος ἤξευρε ταῦτα καὶ προτήτερα ἐκ Πνεύματος ἁγίου, ἐπαρακάλει δὲ τὸν Θεόν, νὰ ἐπιστραφοῦν πρὸς μετάνοιαν, διδάσκων αὐτόν τε καὶ τὸν αὐθέντην σκιωδῶς, ἕως νὰ εὕρῃ δικαίαν καὶ εὔλογον αἰτίαν, νὰ ἐλέγξῃ αὐτούς. ῞Οταν δὲ ἔλαβε τὰ γράμματα παρὰ τῆς νομίμου γυναικὸς τοῦ Μπογδάνου, ἔκαμε τὴν εὐαγγελικὴν παραγγελίαν· τὸ ἐὰν ἁμαρτήσῃ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε καὶ ἔλεγξε αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου. Καὶ κράξας τὸν Μπόγδανον ἐλάλησεν εἰς αὐτὸν μετὰ ταπεινώσεως καὶ γλυκύτητος τὰ πρέποντα, νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ νὰ ἀποφύγῃ ἀπὸ τὴν παράνομον μίξιν καὶ νὰ προσέλθῃ τῇ νομίμῳ αὐτοῦ γυναικί. ῾Ο δὲ πονηρότατος καὶ ἀμετανόητος ὢν τῇ καρδίᾳ ἀνεχώρησε φοβερίζοντας αὐτόν. Κινήσας οὖν εἰς θυμὸν τὸν αὐθέντην κατὰ τοῦ ἁγίου, ἔσπευδε νὰ τὸν διώξῃ ἀπὸ τὴν Βλαχίαν. ῾Ο δὲ μακάριος μηδὲν δειλιάσας τοὺς φοβερισμοὺς καὶ τὰ μελετώμενα κατ᾿ αὐτοῦ ἐπῆγε ἀθρόως εἰς τὸ παλάτι τοῦ αὐθεντὸς καὶ ἔδωσε ἐν πρώτοις τὰς ἐπιστολὰς τὰς πεμφθείσας ὑπὸ τῆς

2 ῾Ράδουλας... ἔδωσε B, ῾Ο ῾Ράδουλας ὁ αὐθέντης ἔστωντας νὰ δώσῃ A || 4 ἐκ τὴν Μπουγδανίαν A || 4—8 ὅστις ἔφυγεν ἐκεῖσε διὰ ἔτοια τῆς κακίας του, νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τῆς αὐθεντικῆς ἐξουσίας· καὶ αὐτὸς εἶχεν γυναῖκα ὁ ἄνομος Μπουγδάνος· καὶ ἔστειλε γράμματα ἀπὸ τὴν Μπουγδανίαν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἅγιον, πῶς A || 12 et 20 Μπουγδάνον A || 17 Μπουγδάνου A || 24 βοφερίζωντας B || 26 Μεγαλοβλαχίαν A || 28 ἐπῆγε B, ἐκράτει τὸν νόμον τῆς ἐκκλησίας καὶ πηγένωντας A | καὶ B, *om.* A ||

Als der neidische Teufel solche seelennützliche Lehren sah, konnte er nicht ertragen, sondern stellte viele Kniffe und Listen

Dar diavolul care urăște binele, ce lucrează iarăși în contra sfântului, pentru ca să împiedice predicarea lui? Radu domnul a dat pe soru-sa după un om de mare vază fiind din Moldova care, fiind cu rele apucături, a fugit în Țara-Românească, pentru ca să scape de autoritatea domnească, având și femeie nelegiuitul. Și a trimes scrisori din Moldova femeia, plângându-se și arătând că avea copii cu el. Toate acestea însă le știa de mai înainte și domnul Radu, a trecut totuși cu vederea legiuirile părinților și canoanele bisericești nu le-a băgat în seamă și a cununat în fărădelege pe însăși soru-sa cu nelegiuitul acela de Moldovean. Ci și sfântul le știa acestea și de mai înainte din Spiritul sfânt, dar se ruga lui Dumnezeu, ca să se întoarcă spre pocăință, învățându-l pe el și pe domnul prin aluzii umbrite, până ce să afle o cauză dreaptă și binecuvântată, să-i dovedească pe ei. Când însă a primit scrisoarea dela femeia legiuită a Moldoveanului, a făcut îndemnarea evanghelică: adecă, de greșește fratele tău, mergi și mustrează-l pe el între tine și dânsul numai. Și chemându-l pe Moldovean a grăit către el cu umilință și dulceață cele cuvenite, ca să se întoarcă și să fugă de împreunarea nelegiuită și să meargă înapoi la femeia lui legiuită. El însă fiind întru inima lui foarte rău și nepocăit, a plecat amenințându-l. Impingând deci pe domn la mânie în contra sfântului, se străduia să-l alunge din Țara-Românească. Fericitul însă neîntimidându-se de loc de amenințările și de cele puse la cale în contra lui, a mers deodată la palatul domnului și întru cele

4—8 care a fugit de acolo pentru oarecare fapte ale răutății lui, ca să scape de autoritatea domnească; și el avea femeie nelegiuitul Moldovean; și a trimes femeia scrisori din Moldova către sfântul, că A || 29 a mers B, a luat legea bisericii și mergând A | și B, *om.* A ||

an, um den glücklichen Nifon aus dem Lande Panoniens zu vertreiben, wie er es auch auf eine solche Weise vollbrachte. O wehe! Bitteres Wehe! Denn sagte der Herrscher Radu Wojewod samt

19 *Evanghelistul Matei* 18, 15.

γυναικός. Ἔπειτα ἀνοίξας τὸν θεῖον νόμον παρεκάλει αὐτοὺς νὰ μὴ καταφρονήσουν τὰς ἀποστολικὰς παραγγελίας καὶ ἀποφάσεις καὶ τῶν ἱερῶν συνόδων. Ὁ δὲ Ῥάδουλας ξεσκεπάσας τὸ προσωπεῖον τῆς προτέρας εὐλαβείας ἄρχησε νὰ ἀγριώνῃ τὸ ἦθος κατὰ τοῦ ἁγίου λέγοντας· « Δὲν σοῦ πρέπει, δέσποτα, τόσην αὐστηρίαν νὰ ἔχῃς εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὸν λαόν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχῃς καὶ ἐντροπὴν καὶ φόβον εἰς τοὺς αὐθέντας· Ἐγὼ καὶ προτήτερα ἤθελα νὰ σοῦ εἰπῶ, ὅτι εὐθὺς ὁποῦ σὲ ἔφερα εἰς τὴν Τζάρα, κατεπάτησες καὶ ἀθέτησες ὅλας μας τὰς παραδόσεις καὶ τάξεις καὶ μόνον κατὰ τὴν γνώμην σου ἀλλοιώνεις τὰ πράγματα ὡς φρενοβλαβής. Διὰ τοῦτο ἀπὸ τὴν σήμερον μήτε τὴν διδασκαλίαν σου θέλομεν, μήτε τὰς παραδόσεις καὶ τάξεις σου, ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἄνθρωποι τοῦ κόσμου καὶ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἀκολουθοῦμεν κατὰ τὴν γνώμην σου.» — Λέγει τὸν ὁ ἅγιος· «Ἐκλαμπρότατε ἡγεμών, αὐτὰ ἐθάῤῥουν ἐγὼ νὰ μοῦ ἀποκριθῇς; Δὲν ἦλθες ἡ ἐκλαμπρότης σου δύο καὶ τρεῖς φορὲς μὲ τοὺς ἄρχοντάς σου εἰς τὴν ἡσυχίαν, ὁποῦ μοῦ ἐδόθη διὰ φυλακήν, καὶ μὲ ἐπαρακάλεσας νὰ ἔλθω πρὸς ὠφέλειαν τῶν ψυχῶν σας; Δεῖξον μοι, ὑψηλότατε, ποίαν κακὴν παράδοσιν καὶ τάξιν σᾶς ἔδωσα καὶ ἀθέτησα τὰς εἰδικάς σας; Ὢ ἀλλοίμονον, βλέπω τώρα φανερά, ὅτι θέλει νὰ ἔλθῃ μεγάλη ὀργὴ εἰς τοῦ λόγου σας καὶ εἰς ὅλην τὴν Τζάρα καὶ λυποῦμαι διὰ τὰς ψυχάς σας· Διὰ δὲ τὸν ἑαυτόν μου οὐδόλως φροντίζω ἔχοντας τὸ θάῤῥος μου ὅλον εἰς ἐκεῖνον, ὁποῦ ἐκ νεότητος ἐπόθησα καὶ ποθῶ καὶ εἰς χαρὰν τὸ λογίζομαι νὰ χύσω τὸ αἷμά μου, ἂν κάμῃ χρεία, διὰ τὴν ἀγάπην του. Ἤξευρε, αὐθέντα, πῶς ὅλη ἡ ἰσχὺς καὶ δύναμις ἡ ἐδική μου εἶναι ὁ νόμος τῆς ἐκκλησίας, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριός

2 ἀποστολικὰς] ἀποστολικαῖς A, *om.* B || 3 *post* Ῥάδουλας *ad.* ἡγεμὼν A || 9 ἤφερα AB | τζάρα B, τζάρα μᾶς A || 13 εἴμασθεν A || 17 φοραῖς B || 20 Δεῖξόν μοι, ὑψηλότατε B, Εὗρέ μου, ὑψηλότατε ἡγεμών A || 21 ἀθέτησα B, ἀπόφυγα A || 22 ὅτι θέλει B, ὁποῦ θὲ A || 23 τζάραν B, τζάρα καὶ μέρη τῆς ἡγεμωνίας σου A || 24 διὰ τὰς B, εἰς τὰς A | Διὰ — φροντίζω B, Ἐγὼ δὲ οἷον κατ' ἐμοῦ κινεῖσθαι κακὸν χαρά μου εἶναι A || 26 εἰς — 27 χρεία B, τὸ αἷμά μου νὰ χύσω ἂν ἔμελε A ||

seinen Würdenträgern zu ihm: Mache dich auf und gehe aus

dintâi i-a dat scrisorile trimese de femeie. După aceea deschizând dumnezeiasca lege, îi ruga să nu despreţuiască îndemnurile apostolice şi hotărîrile şi ale sinoadelor. Iar Radu desbrăcând masca evlaviei de mai înainte, a început să-şi înăsprească felul în contra sfântului, zicând: « Nu ţi se cade, stăpâne, să aibi atâta asprime faţă de noi şi de popor, ci trebue să aibi şi sfială şi frică faţă de domni. Eu şi de mai înainte voiam să ţi-o spun, că îndată ce te-am adus în Ţară, ai călcat în picioare şi ai stricat toate obiceiurile noastre moştenite şi rânduielile şi numai după socoteala ta schimbi lucrurile ca un ieşit din minte. De aceea de azi înainte nici învăţătura ta nu o vrem, nici obiceiurile nici rânduielile tale, pentrucă noi suntem oameni ai lumii şi nu putem să ne luăm după socoteala ta ». — Ii spune sfântul: « Prea luminate doamne, la acestea mă aşteptam eu să mi le răspunzi?! N'ai venit strălucirea ta de două, trei ori cu dregătorii tăi în liniştea mea, care mi s'a dat mie pentru pază, şi m'ai rugat să viu pentru folosul sufletelor voastre? Arată-mi, prea înălţate, care obiceiu rău şi rânduială rea v'am dat şi am stricat ale voastre? O vai, văd acuma limpede, că va veni mare urgie asupra dumneatale şi asupra Ţării întregi şi-mi pare rău de sufletele voastre! Cât însă de spre mine de loc nu-mi pasă, tot curajul meu avându-l în acela pe care din tinereţe l-am dorit şi-l doresc şi întru bucurie o socotesc, să-mi vărs sângele, dacă e nevoie, pentru dragostea lui. Să ştii, doamne, că întreaga mea putere şi tărie este legea bisericii, pentru care

4 *după* Radu *ad.* ighemon A || 9 *după* ţara *ad.* noastră A || 20 Arată-mi, prea înălţate B, Găseşte-mi, prea înălţate domn A || 22 stricat B, fugit de A || 23 *după* întregi *ad.* şi a părţilor domniei tale A || 24 Cât — 25 pasă B, Iar despre mine, orice rău în contra mea s'ar pune în mişcare, mie îmi e o bucurie A || 27 întru . . . nevoie B, sângele să-mi vărs, dacă ar fi să fie A ||.

unserem Lande hinaus, denn dein Leben und Betragen und deine Belehrungen können wir nicht ertragen, da du unsere Bräuche

μου ἔχυσε τὸ πανάγιον αἷμά του, διὰ νὰ τὴν καθαρίσῃ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καὶ ἀκαθαρσίας καὶ νὰ τὴν ἁγιάσῃ· καὶ ἔσται καθαρὰ καὶ ἁγία μὲ τὴν ἐργασίαν τῶν θείων ἐντολῶν, τὰς ὁποίας ποθῶ νὰ φυλάξω καὶ ἐγὼ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μου.» —

Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἅγιος εὐγῆκε τοῦ παλατίου καὶ ἐρχόμενος εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπρόσταξε τοὺς ἐπὶ τῆς εὐταξίας νὰ συνάξουν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον ἱκανῶς διδάξας πρότερον ἐνεδύθη τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν καὶ ἀφώρισε παρρησίᾳ τὸν παρανομώτατον Μπόγδανον καὶ τοὺς συμβοηθοῦντας αὐτοῦ ἐν τῇ παρανομίᾳ, ἐξωκλησιάσας αὐτὸν μετὰ τῆς μοιχαλίδος του ὡς παραβάτας καὶ παρανόμους· τὸν δὲ λοιπὸν λαὸν παραινέσας καὶ νουθετήσας ἀκριβῶς ἐπροφήτευσεν, ὅσα ἔμελλον νὰ γένουν εἰς ὅλην τὴν Βλαχίαν. Διὰ δὲ τὸν αὐθέντην Ῥάδουλαν καὶ τὸν πονηρότατον Μπόγδανον προεῖπεν, ὅτι ἔχουν νὰ τελευτήσουν μὲ κακὸν καὶ ἐντροπιασμένον θάνατον καὶ ὅτι ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτῶν ἀπολοῦνται. Ταῦτα καὶ ἕτερα πλείονα λέγοντας ἀπόθεσε τὴν ἱερατικὴν στολὴν ἐπὶ τῆς ἱερᾶς τραπέζης καὶ ἀσπασθεὶς τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀνεχώρησε κατ' ἰδίαν.

Ὁ δὲ Ῥάδουλας ἀφ' οὗ ἔμαθε ταῦτα, ἔδωκεν ἀπόφασιν εἰς ὅλην τὴν χώραν, νὰ μὴν τὸν ὀνομάζουν πλέον ἀρχιερέα, οὔτε νὰ τὸν ἔχουν ὡς ἕνα τῶν ποταπῶν μοναχῶν, οὔτε καμμίαν τιμὴν νὰ τοῦ προσφέρουν, οὔτε νὰ τὸν προσέχουν ὁλότελα· καὶ ὁποῖος ἤθελεν ἀκουσθῇ, πῶς ἢ δωρεὰν αὐτῷ

7 εἰς B, ἐπὶ A || 10 Μπουγδάνον A || 11 ἐν A, *om.* B | ἐξωκλησιάσας αὐτὸν B, καὶ τὸν εὔγαλε τῆς ἐκκλησίας A || 15 Διὰ — 16 μὲ B, καὶ περὶ τοῦ αὐθεντὸς Ῥάδουλου μετὰ τοῦ πονηροτάτου Μπουγδάνου πῶς θὲ νὰ τελευτήσουν A || 19 τῇ ἱερᾷ τραπέζῃ A || 21 ἀφ' — ἔδωκεν B, τὰ πάντα ἐγνωκὼς ἔδωσε A || 24 τιμὴν νὰ του προσφέρουν B, φιλοτιμίαν νὰ ἔχει ἀπό τινας A ||

verdirbst. Als aber der heilige Nifon solche verrückte und wütende Worte hörte, wunderte er sich und sagte: Nicht so, Herr, nicht so, sondern richte dich nach dem Gesetze Gottes, dich und deine Würdenträger, damit ihr nicht etwa den Zorn Gottes in Bewegung setzet und über euch und in euer Land bringet; denn ich sehe vor, dass im kurzen euere Gesetzesübertretungen auf

Domnul meu şi-a vărsat prea sfânt sângele său, pentru ca să o curețe de tot păcatul şi necurăţia şi ca să o sfinţească; şi va fi curată şi sfântă prin lucrarea dumnezeieştilor porunci, pe care doresc să le păzesc şi eu până la sfârşitul vieţii mele ».

Spunând acestea sfântul, a ieşit dela palat şi venind în biserică, a poruncit celor însărcinaţi cu ordinea să adune mulţimea poporului, pe care învăţându-l îndeajuns mai întâiu, a îmbrăcat odăjdiile arhiereşti şi a caterisit cu îndrăsneală pe prea nelegiuitul Moldovean şi pe ajutătorii lui întru fărădelege, scoţându-l din biserică dimpreună cu femeia lui curvă ca pe nişte apostaţi şi călcători de lege; pe celălalt popor însă îndemnându-l şi învăţându-l, a profeţit întocmai câte aveau să se întâmple în Ţara-Românească întreagă. Iar pentru domnul Radu şi prea răutăciosul Moldovean a spus înainte că au să se săvârşească de moarte rea şi ruşinoasă şi că se vor prăpădi întru păcatul lor. Spunând acestea şi altele mai multe, a pus odăjdiile arhiereşti pe sfânta masă şi sărutând sfintele icoane, a plecat acasă.

Iar Radu de cum a aflat acestea, a dat ordin în ţara întreagă să nu-i spună mai mult arhiereu, nici să nu-l aibă ca pe unul dintre monahii de rând, nici să-i dea vreo cinste, nici să nu-l bage de loc în seamă; şi oricare s'ar fi auzit că i-au dat sau un dar sau pâne sau

11 scoţându-l B, şi l-a dat afară A || 15 Iar — 17 săvârşească B, şi despre domnul Radu dimpreună cu prea răutăciosul Moldovean că vor să se săvârşească A || 22 de cum a aflat acestea B, cunoscând toate A || 24—25 nici să-i dea vreo cinste B, nici să aibă dela careva vreo atenţie A ||.

euch losgehen werden. Mich aber geht es gar nicht an, was ihr mir saget, denn meine Kraft und Stärke ist das Gesetz, welches ich vor deiner Hochheit und vor allen Würdenträgern scheulos und ohne Heuchelei vortrage. Denn wider das Gesetz hast du deine Schwester mit Bogdan verheiratet, da er eine rechtmässige Frau hat und sie ohne jedwede Schuld verlassen hatte und deine

ἔδωκε ἢ ἄρτον ἢ ἄλλο τι ἢ ὅλως εἰς τὸ σπῆτί του τὸν ἐδέχθη, νὰ ζημιώνηται τὴν ἰδίαν του ζωὴν καὶ τὰ πράγματά του νὰ γίνωνται αὐθεντικά.

Ἐπειδὴ λοιπὸν εἰς τόσην ὀργὴν ἐκινήθη ὁ αὐθέντης, ἔδωκε τόπον ὁ ἅγιος τῇ ὀργῇ καὶ ἀνεχώρησεν εἰς μίαν ἄκρην τῆς χώρας μένοντας εἰς μικρὸν καὶ στενότατον οἶκον καὶ ἔχων τὴν πᾶσαν ἐλπίδα καὶ μέριμναν εἰς τὸν Θεὸν κατὰ τὸν λόγον τοῦ προφήτου· Μὴ πεποίθατε ἐπ᾽ ἄρχοντας καὶ τὰ ἑξῆς. Ὁ δὲ πανοικτίρμων Θεός, ὁποῦ ἔστελνέ ποτε διὰ τοῦ κόρακος εἰς τὸν προφήτην Ἠλίαν τὴν τροφὴν καὶ εἰς τὸν Δανιὴλ ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων διὰ τοῦ Ἀββακούμ, ἔστελνε τὰ πρὸς τὴν χρείαν καὶ εἰς τὸν μακάριον Νήφωνα, διότι ἕνα ἀρχοντόπουλον ἀπὸ τὴν γενεὰν τῶν Βασαράβων, Νεάγουλος ὀνομαζόμενος, πνευματικὸν τέκνον τοῦ ἁγίου ὑπᾶρχον, τοῦ ὁποίου τὴν νουθεσίαν καὶ πνευματικὴν τροφὴν ἐπιθύμει πάντοτε νὰ ἀπολαμβάνῃ, ὄντως ἐκ ῥίζης ἀγαθῆς ἀγαθὸς καρπός, ἰδὼν τὸν ἅγιον εἰς τόσην στενοχωρίαν ἐλυπεῖτο πολλά. Ὁ δὲ μακάριος Νήφων τοῦ ἔλεγε νὰ μὴ λυπᾶται διὰ τὰς θλίψεις του, ὅτι αὐτὸς τὰς ἔχει χαράν. Καὶ ἀπὸ τότε ὁ τίμιος Νεάγουλος ἔφερνε τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἅπαντα εἰς τὸν ἅγιον μόνος του διὰ εὐλάβειαν κρυφίως φοβούμενος τὴν ὀργὴν τοῦ αὐθέντου.

2 ζημιώνεται A || 7 κατὰ — 9 ἑξῆς **At,** *om.* B || 12 ἔστελνε — Νήφωνα B, ἐφύλαγε καὶ τὸν μακάριον Νήφωνα καὶ τοῦ ἔστελνε τὰ πρὸς τὴν χρείαν A || 14 Νεάγγουλος B, Νεάγγουλας A || 15 ὑπάρχον B, εὑρίκεν τὸν ἅγιον A || 16 ἀπολαμβάνῃ B, ἀκούῃ παρὰ τοῦ ἁγίου A || 17 ἐλυπᾶτο A || 19 *post* χαράν *ad.* Καὶ ταῦτα πρὸς τὸν Νεάγγῳ λέγοντας τὸν εὐχῆθει καὶ ἀνεχώρισε A || 20 Νεάγουλος B, Νεάγγος A || 21 κρυφά A || 22 αὐθεντός A ||

Schwester heiratete; und er ist Hurer und deine Schwester Hure. Lass sie doch scheiden und gib dem Manne seine Frau und stille den Zorn Gottes, bevor er über euch losgeht. Doch diese Worte brachten sehr auf und erzürnten das Herz des Herrschers und sofort vertrieb er den Heiligen von seinem Angesicht und befahl, dass niemand ihn mehr beachte, noch Rücksicht auf ihn nehme, noch ihn ehre.

altceva sau că numai l-a primit în casa lui, să fie pedepsit chiar cu moartea, iar lucrurile lui să fie ale domnului.

Și pentrucă domnul a fost împins la o mânie atât de mare, sfântul a făcut loc mâniei și s'a retras într'o margine de țară, rămânând într'o casă mică și foarte strâmtă și având toată nădejdea și grija în Dumnezeu după cuvântul profetului: Nu vă încredeți în domni, și așa mai departe. A tot milostivul Dumnezeu însă, care odinioară a trimes prin corb profetului Ilie hrana și lui Daniil în groapa leilor prin Avacum, a trimes cele de trebuință și fericitului Nifon, pentrucă un fecior de înalți dregători din neamul Basarabilor, cu numele Neagul, fiu sufletesc al sfântului fiind, a cărui învățătură și hrană sufletească o dorea întotdeauna să o primească, cu adevărat rod bun din tulpină bună, văzând pe sfântul într'o strâmtoare atât de mare, îi părea foarte rău. Fericitul Nifon însă îi spunea să nu se supere pentru necazurile lui, pentrucă el le are ca o bucurie. Și de atunci cinstitul Neagul aducea toate cele de trebuință la sfântul, el singur din evlavie pe ascuns, fiindu-i teamă de mânia domnului.

8 după — 9 departe **At,** *om.* B || 11 a trimes — 12 Nifon B, l-a păzit și pe fericitul Nifon și i-a trimes cele de trebuință A || 14 fiind B, l-a aflat pe sfântul A || 15 să o primească B, să o asculte dela sfântul A || 19 *după* bucurie *ad.* Și acestea spunând către Neagoe, l-a binecuvântat și a plecat A ||.

Doch der göttliche Nifon achtete auf nichts noch war er besorgt darum, sondern setzte seine Hoffnung auf Gott, wie der Prophet sagt: Hoffet nicht auf die Herrn noch auf die Söhne der Menschen. Gott hat den Raben geschickt, dass er den Propheten Elias ernähre und desgleichen wartete des Propheten Daniel mit Nahrungsmitteln durch Abbakum auf und auf eine solche Weise wartete er auch dessen auf. Denn ein Sohn von

8 *Psalm* 146, 3.

῾Ο δὲ μακάριος Νήφων ἀστενάξας ἐκ βαθέων ψυχῆς ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν ὡσὰν εἰς κοινὸν καὶ ποταπὸν ἄνθρωπον λέγων· «῾Ράδουλε, ῾Ράδουλε, μήτε τὸ ἀργύριόν σου θέλω εἰς τὴν χρείαν μου, μήτε τὸ ἔνδυμά σου χρειάζομαι διὰ σκέπασμά μου, μηδὲ καμμίαν τιμὴν θέλω, μὴ γένοιτο, ἀπὸ λόγου σου· ᾿Ενθυμᾶσαι πόσον ἔκαμες, νὰ μὲ φέρῃς εἰς τὴν Βλαχίαν, διὰ νὰ σᾶς διδάξω τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ· καὶ ἂν σᾶς ἔκαμα καμμίαν παρανομίαν, μαρτύρησαί το· ᾿Εγὼ ἐβάλθηκα ὑπὸ τοῦ Κυρίου νὰ ἐλέγχω τοὺς παρανόμους καὶ διὰ τὴν παρανομίαν ταύτην δὲν θέλω συγκοινωνήσῃ πώποτε, ὅτι κανένας νόμος δὲν τὴν συγχωρεῖ. Μόνος σου μὲ ἔκραξες καὶ μόνος σου πάλιν μὲ διώχνεις. Καὶ ἐγὼ μὲν κατὰ προσταγήν σου πηγαίνω, ὅπου μὲ ὁδηγήσει ὁ Κύριος· ἐσεῖς ὅμως θέλετε ἀποθάνῃ εἰς τὴν ἀνομίαν σας μὲ πολλὰς ὀδύνας καὶ πόνους καὶ θέλετε μὲ ζητήσῃ, ἀλλὰ δὲν θέλετε μὲ εὕρῃ. Καὶ πολλὰ καὶ ἄπειρα κακὰ θέλουν ἔλθουν εἰς τὸν τόπον σας καὶ διαφθοραὶ εἰς ὅλον τὸ πλῆθος.» —

Ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἁγίου μὲ τόσον θάρσος καὶ ἐλευθεροστομίαν ἐξέστησαν ἅπαντες. Καὶ οὕτως ἐξελθὼν τοῦ παλατίου εὑρίσκει τὸν πνευματικόν του υἱὸν Νεάγγον καὶ ἀναχωρήσας κατ᾿ ἰδίαν, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἅγιος· « Βλέπω, τέκνον Νεάγγω, ὅτι πολλὴ ὀργὴ μέλλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Τζάρα καὶ εἰς ὅλον τὸν λαόν· καὶ ἐσὺ θέλεις νὰ κινδυνεύσῃς μὲ τὸ γένος σου ὅλον, ἀλλὰ ὁ Θεὸς ἔχει νὰ σὲ φυλάξῃ ἀπὸ κάθε βλάβην τῶν κακῶν τῶν μελλόντων ἔρχεσθαι, ἐὰν φυλάξῃς πάντα, ὅσα πνευματικῶς σὲ ἐνουθέτησα· καὶ ὄχι

2 εἰς αὐτὸν B, τοῦ αὐθεντός **A** || 6 ᾿Ενθυμᾶσαι B, ἠξεύρεις **A** || 10 συγκοινωνήσει B || 11 τὴν **συγχωρεῖ** B, εἶναι A | μόνος σου **corr.**, μόνον ὅσου B, *in marg.* ἴσως μ ό ν ο ς B, μόνο σου **A** || 12 μόνος σου πάλιν B, αὐτός A || 14 ἀποθάνει B || 15 θέλεις A || 16 θέλουν ἔλθουν B, θέλετε πάθῃ A || 17 διαφθορὰν A || 20 εὑρίσκει — *p.* 98 *v.* 14 αὐτοὺς AB, *om.* **t** || 21 ὁ ἅγιος A, *om.* B || 24 ἔχει B, θὲ A || 25 διέρχεσθαι A ||

Freunde habet ihr mich mit vielen Bitten in euer Land gebracht und habt mich euch das Gesetz Gottes lehren lassen. Wenn ich euch also etwas schlechtes und gesetzwidriges gelehrt habe, saget und bezeuget meine Gesetzübertretungen; wenn aber ihr Ge-

Fericitul Nifon însă suspinând din adâncul sufletului, a răspuns către el ca unui om de obște și de rând, zicând: « Radule, Radule, nici argintul tău nu-l vreau pentru trebuința mea, nici îmbrăcămintea ta nu-mi trebuește pentru acoperirea mea, nicio cinste nu vreau, să nu mi se facă, dela dumneata! Iți aduci aminte cât ai făcut să mă aduci în Țara-Românească, pentru ca să vă învăț legea lui Dumnezeu; și dacă v'am făcut vreo călcare de lege, mărturisește-o! Eu am fost pus de Domnul să fac mustrări călcătorilor de lege și pentru această călcare de lege nu voiu fi niciodată părtaș, pentrucă nicio lege nu o îngădue. Tu singur m'ai chemat și tu singur iarăși mă gonești. Și eu după porunca ta mă duc, unde mă va duce Domnul; voi totuși veți muri întru fărădelegea voastră cu multe dureri și chinuri și mă veți căuta, ci nu mă veți afla. Și multe și nesfârșite rele vor veni în țara voastră și stricăciuni în toată populația ».

Grăind acestea sfântul cu atâta curaj și îndrăsneală, au rămas toți uimiți. Și așa ieșind dela palat, îl găsește pe fiiul său sufletesc Neagu și, mergând acasă, spune către dânsul sfântul: « Văd, fiule Neagoe, că multă urgie are să vină în Țară și asupra întregului popor; și tu cu întreg neamul tău vei să ajungi în pericol, ci Dumnezeu are să te păzească de orice stricăciune a relelor ce au să vină, dacă o să păzești toate, câte sufletește te-am învățat; și nu numai că ai să te izbăvești de pericole, ci ai să te urci la mare cinste și

2 către el B, domnului A || 6 Iți aduci aminte B, știi A || 12 o îngădue B, este A || 16 mă vei A || 17 vor veni B, veți pătimi A | stricăciune A || 20 îl găsește — *pg.* 99 *r.* 13 dânșii AB, *om.* **t** || 22 sfântul A, *om* B ||

setzwidriges machet, wie auch ihr offenkundig und wirklich erscheinet und euere Taten euch zeigen, warum denn vertreibet ihr mich ohne Gerechtigkeit aus euerem Lande? Weil ich euch die Wahrheit gesagt habe? Doch ich werde euerem Worte gemäss weggehen, ihr bleibet aber in euerer Sünde. Und ihr werdet mich

μόνον μέλλεις νὰ λυτρωθῇς τῶν κινδύνων, ἀλλὰ καὶ εἰς μεγάλην τιμὴν μέλλεις νὰ ἀναβῇς καὶ νὰ αὐξηνθῇ τὸ ὄνομά σου πανταχοῦ· νὰ ἐνθυμᾶσαι δὲ καὶ ἐμένα, τοῦ πνευματικοῦ σου πατρός, καὶ ἐγὼ θέλω δέεσθαι πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ σοῦ, ἀνίσως καὶ εὕρῃ ἐκεῖ ἄνεσιν ἡ ψυχή μου.» — Καὶ ταῦτα λέγων κατενύγει ὁ ὅσιος καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν λέγων· «Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὃν προσκυνῶ καὶ λατρεύω ἐκ νεότητός μου, νὰ σὲ φυλάξῃ, τέκνον μου, ἀπὸ κάθε βλαβερὸν σωματικὸν καὶ ψυχικόν.» — Καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν καὶ ἀνεχώρησεν. Ὁ δὲ Νεάγγος ἔκλαιε τὴν ὀρφανίαν τοιούτου πατρὸς ὀδυρόμενος.

Ὁ δὲ μακάριος Νήφων ἔχων μετ' αὐτοῦ δύο μαθητὰς πάνυ ὡραίους κατὰ σῶμα καὶ κατὰ πνεῦμα ὡραιοτέρους, Ἰωάσαφ καὶ Μακάριον τὰ ὀνόματα, συμπαραλαβὼν αὐτοὺς ἦλθεν εἰς τὴν Μακεδονίαν κἀκεῖθεν εἰς τὰ Πετόλια, στηρίζων καὶ διδάσκων τὰς ἐκκλησίας. Ἐκεῖθεν διαβὰς ἔρχεται εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπόθει· καὶ ἐπαρακάλει τὸν Θεὸν μετὰ θερμῶν δακρύων νὰ ἀξιωθῇ, νὰ δώσῃ ἐκεῖ τέλος τοῦ παρόντος ματαίου βίου. Ἦλθε δὲ εἰς τὴν τοῦ Βατοπαιδίου μονήν, ἐν ᾗ καὶ δύο του μαθητὰς εἶχεν ἀφήσῃ ὁ ἅγιος. Ἰδόντες δὲ τοῦτον οἱ ἀδελφοὶ τῆς μονῆς ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην καὶ ἐδέξαντο μετὰ πάσης εὐλαβείας καὶ σεμνότητος δοξάζοντες τὸν Κύριον, πῶς τοὺς ἀξίωσε νὰ λάβουν τὸν οἰκουμενικὸν διδάσκαλον. Ἀκούσαντες δὲ πάντες οἱ εἰς τὸ ὄρος ἀσκηταὶ ἐσυνάζοντο, διὰ νὰ λάβουν τὴν εὐλογίαν του καὶ νὰ ἀκούσουν καὶ τὰ ψυχωφελῆ καὶ σωτήριά του διδάγματα. Ἐν ὅσῳ δὲ ἦτον ἐν τῇ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου ἐκοιμήθησαν ἐκεῖνοι οἱ δύο μαθηταί, ὁποῦ εἶχεν ἀφήσῃ

1 *et* 2 μέλλει B, θὲ A || 2 ἀναβῇς B, ἀνέβης A || 4 δέεσθαι A, δέομαι B || 14 συμπαραλαβὼν αὐτοὺς B, ὅστις ἔλαβον καὶ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον μετὰ ταῦτα. Εἶχε δὲ ἀφήσῃ καὶ πρότερον εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Βατοπαιδίου ἄλλους δύο νὰ ἀγωνίζωνται. Ὅθεν συμπαραλαβὼν τόν τε Ἰωάσαφ καὶ Μακάριον τοὺς φοιτητάς A || 15 Πετούλιαν A, ***Betoliia*** V || 17 εἰς$_1$ B, διὰ A || 18 ἐκεῖ A, *om.* B || 19 εἰς B, ἐπὶ A || 21 δύο του B, τοὺς A || 25 εἰς τὸ ὄρος B, ἐκ τοῦ ὄρους A | ἐσυνάζοντο B, ἐσυνάζουνταν πλῆθος μοναχῶν A ||

wieder suchen in einer Zeit, in welcher ihr mich nicht finden

numele tău o să sporească pretutindeni; dar să-ți aduci aminte și de mine, părintele tău sufletesc, și eu vreau să mă rog la Dumnezeu pentru tine, dacă o să afle și sufletul meu acolo odihnă». — Și acestea spunând, se umilea cuviinciosul și l-a binecuvântat, zicând: «Dumnezeu cel veșnic, căruia mă închin și-i slujesc din tinerețele mele, să te păzească, fiul meu, de orice vătămare trupească sau sufletească!». — Și l-a sărutat și a plecat. Iar Neagoe plângea că a rămas orfan de un părinte ca acela, tânguindu-se.

Fericitul Nifon însă având cu el doi ucenici de tot frumoși la corp și la spirit mai frumoși, Ioasaf și Macarie după nume, luându-i cu el pe dânșii a venit în Macedonia și de acolo la Bitolia, întărind și învățând bisericile. De acolo trecând, merge la Sfântul Munte de care îi era dor; și se ruga cu lacrimi fierbinți la Dumnezeu să fie învrednicit, ca acolo să dea sfârșit al acestei vieți deșarte de acuma. Și a venit la mânăstirea Vatopedului, în care sfântul lăsase și doi ucenici de-ai lui. Văzându-l pe acesta frații mânăstirii, s'au bucurat bucurie mare și l-au primit cu toată evlavia și cuviința, slăvind pe Domnul, că i-a învrednicit să primească pe dascălul ecumenic. Și auzind toți pustnicii din munte, se adunau, pentru ca să primească binecuvântarea lui și ca să asculte și învățăturile lui de suflet folositoare și mântuitoare. In timpul cât a fost în mânăstirea Vatopedului, ador-

13 luându-i cu el pe dânșii B, care au luat și cununa muceniciei după aceea. Lăsase însă și de mai înainte în mânăstirea Vatopedului alți doi, ca să se nevoiască. De aceea luând cu el și pe Ioasaf și pe Macarie ucenicii A || 14 Betoliia V || 17 acolo A, *om.* B || 23 ***după*** adunau ***ad.*** mulțime de călugări A ||.

werdet, sondern werdet in euerer Sünde sterben und es wird niemanden geben, der in jener Zeit euch helfe.

Und wenn er so sagte, ging er aus dem Lande weg und kam in den Ort, wohin ihm Gott befahl, gleich wie Abrahaam nach Eliu. Dieser aber reiste wieder durch Makedonien und Tuteliia und ging in den Heiligen Berg, der Athos heisst, damit er dort

ἐκεῖ τὸ πρότερον, καὶ ἐνταφίασεν αὐτοὺς μόνος του ὁ μακάριος.

"Ενας δὲ ἀπὸ τοὺς ζῶντας μαθητάς, ὁποῦ εἴπομεν, τοῦ ἁγίου, ὁ Μακάριος λέγω, ἦν πάνυ σώφρων καὶ ἐγκρατής, ἀγωνιζόμενος μὲ πολλοὺς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως, κατὰ πάντα ζηλωτὴς τῆς ἀρετῆς τοῦ ἁγίου· ὅστις καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ἄκρον τῆς θεϊκῆς ἀγάπης καὶ ἐφλέγετο ἡ καρδία του νὰ ἀξιωθῇ νὰ τελειωθῇ διὰ μαρτυρικοῦ αἵματος· ἐφανέρωσε δὲ καὶ τὸ μελετώμενον εἰς τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ ἀκούσας λέγει πρὸς αὐτόν· «Ἄπελθε, τέκνον, εἰς τὴν ὁδὸν τῆς μαρτυρίας, ὅτι κατὰ τὴν προθυμίαν σου θέλεις ἀξιωθῇς τῶν στεφάνων τῆς ἀθλήσεως, νὰ ἀγάλλεσαι αἰωνίως μετὰ μαρτύρων καὶ ὁσίων. Καὶ ποιήσας εὐχὴν καὶ σφραγισάμενος αὐτὸν μὲ τὸ σημεῖον τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ κατεφίλησε χαίρων καὶ τὸν ἀπέλυσεν. Ὁ δὲ Μακάριος ἔτρεχε φθάσαι τὸν ποθούμενον ἀγῶνα· καὶ ἐλθὼν εἰς Θεσσαλονίκην παρέδωκεν ἑαυτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν ἀθέων Ἀγαρηνῶν διδάσκων καὶ κηρύττων παρρησίᾳ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταβάντα ἐκ τῶν κόλπων τοῦ πατρὸς καὶ δι' ἡμᾶς γενόμενον ἄνθρωπον καὶ ἄλλα παρόμοια. Τὸ δὲ βάρβαρον καὶ ἀπάνθρωπον γένος ὥσπερ ἄγριοί θῆρες ὥρμησαν κατ' ἐπάνω του μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ὥσπερ ποτὲ οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατεπλήγωσαν αὐτὸν εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ ἔρραιναν ποταμηδὸν τὰ αἵματα ἀπὸ τὰς πληγάς· εἶτα ἀπέκλεισαν αὐτὸν εἰς φυλακήν. Τὸ δὲ πρωῒ συναχθέντες εἰς

3 "Ενας — 4 λεγω B, καὶ ἀπῆλθον ἐν τῇ ἀγήρῳ μακαριότητι. Ὁ δὲ εἷς ὁ Μακάριος, ὃς ἦν μετ' αὐτοῦ μετὰ Ἰωάσαφ A || 5 πολλὰς B || 11 τῶν στεφάνων A, τὸν στέφανον B || 21—22 μαχαίρων B ||

in dem Orte, welcher den Mönchen verheissen ist, sein Leben zubringe. Und sobald er dorthin gegangen war, wählte er sich sofort den Aufenthaltsort in dem heiligen und grossen Kloster Watopedi; und die, welche sich sehnten, gewannen und erwarben den, welchen sie vermissten, und erfreuten sich und dankten Gott dafür. Und als sie hörten, gingen alle in jenem Berge emsig wie zu einem lebenspendenden Quell hin, aus welchem sich alle den körperlichen und seelischen Frohtrunk schöpften. Und wohnte der Heilige in jenem Kloster mehr als ein Jahr; und solange der

miră acei doi ucenici, pe care îi lăsase acolo de mai înainte, și i-a înmormântat pe ei însuși fericitul.

Unul dintre ucenicii în viață, despre care am spus, ai sfântului, adecă Macarie, era de tot cuminte și cu înfrânare, nevoindu-se cu multe nevoințe ale pustniciei, întru toate următor zelos al virtuții sfântului; acesta s'a și urcat la cea mai înaltă treaptă a iubirii dumnezeiești și ardea inima lui să fie învrednicit să se săvârșească prin sânge de martir; și planul și l-a arătat sfântului. Iar el auzind spune către dânsul: « Mergi, fiule, pe calea muciniciei, pentrucă după zelul tău vei fi învrednicit de cununile muciniciei, ca să te veselești veșnic dimpreună cu martirii și cuvioșii. Și făcând rugăciune și făcând asupra lui semnul de viață făcătoarei cruci, l-a sărutat cu bucurie și i-a dat drumul. Iar Macarie mergea repede să ajungă lupta dorită; și venind în Salonic, s'a dus în adunarea Agarenilor fără de Dumnezeu, învățând și predicând cu îndrăsneală pe fiiul lui Dumnezeu, care s'a coborît din sânurile tatălui și pentru noi s'a făcut om și altele asemănătoare. Neamul acela însă barbar și brutal ca niște fiare sălbatice s'au repezit asupra lui cu cuțite și cu lemne, ca odinioară Iudeii în contra Domnului, și l-au umplut de răni pe întreg corpul și curgeau râuri de sânge din răni; apoi l-au încuiat în închisoare. Dimineața însă adunându-se la judecătoria lor nelegiuită, l-au adus pe martir și au

3 Unul — 4 adecă B, și au mers întru fericirea fără de bătrânețe. Unul însă Macarie, care era dimpreună cu el după Ioasaf A ||.

Heilige dort wohnte, zwei von den Brüdern, welche mit ihm gegangen waren, sandte er zu Gott; den dritten aber liess er nach der Stadt Solun gehen und bestärkte ihn mit seinen Gebeten, damit er durch Märtyrertod geheiligt werde, was er auch erreichte; und indem er viele Marter erduldete, endete er für den Glauben und erwarb sich den Kranz aus drei Flechten mit Fasten, Gehorsam und Arbeit. Und sein viel gemarterter Körper, Makaries nämlich, denn so hiess jener Märtyrer, wurde in Solun

τὸ ἀσεβὲς αὐτῶν κριτήριον, ἔφεραν τὸν μάρτυρα καὶ ἄρχησαν μὲ κολακείας, πάσχοντες καὶ μὲ δωρεὰς καὶ χαρίσματα νὰ ἀλλάξουν τὴν γνώμην τοῦ τρισμάκαρος καὶ σπουδάζοντες νὰ τὸν τραβίξουν εἰς τὴν ἀσεβῆ αὐτῶν πλάνην. Ὁ δὲ μάρτυς μετὰ παῤῥησίας ἀπεκρίνατο· «Ἄμποτες καὶ ἐσεῖς νὰ γνωρίζετε τὴν ἀληθινὴν καὶ ἄμωμον πίστιν τῶν χριστιανῶν, νὰ βαπτίζεσθε εἰς πατέρα, υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα, τὴν ὁμοούσιον καὶ ἀδιαίρετον τριάδα, καὶ νὰ λυτρώνεσθε ἀπὸ τὴν κατηραμένην πλάνην τοῦ ψευδοπροφήτου σας.» — Ταῦτα δὲ λέγοντα τὸν ἅρπασαν κρούοντες, κεντῶντες μὲ τὰ ξίφη καὶ σπαθίζοντες, ἕως οὗ καὶ τὴν τιμίαν κεφαλὴν ἀπέτεμον. Καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον ὁ τρισόλβιος ἐν οὐρανοῖς καὶ ἀγάλλεται μετὰ τῶν μαρτύρων ὁσίων τε καὶ ἀσκητῶν. Ὁ δὲ μακάριος Νήφων ἔγνω πάντα ταῦτα ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἕτερον αὐτοῦ μαθητὴν Ἰωάσαφ· «Σήμερον, τέκνον, ἐτελειώθη ὁ Μακάριος καὶ συνάδελφός σου διὰ τοῦ μαρτυρίου καὶ ὑπάγει νὰ ἀγάλλεται εἰς τοὺς οὐρανούς.» —

Συμπαραλαβὼν λοιπὸν αὐτὸν εἶπε· «Καιρός ἐστι παντὸς πράγματος, τέκνον·» — Καὶ οὕτω κρυφίως, χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ τινάς, ἀνεχώρησε μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ Βατοπαιδίου· καὶ διαπερῶντας τοὺς δυσβάτους τόπους τοῦ βουνοῦ ἦλθεν ἀγνώριστος εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Διονυσίου, εἰς τὴν ὁποίαν πρότερον ἐκουρεύθη καὶ τὰς συνθήκας ἐποίησεν εἰς τὸν ἱερὸν Βαπτιστήν. Καὶ εὑρὼν ὅλας τὰς παραδόσεις καὶ κανόνας καὶ τάξεις τοῦ μοναστηρίου καθὼς καὶ πρότερον ἐχάρη λίαν. Εὗρε δὲ καί τινας τῶν ἀδελφῶν τῆς μονῆς τελειωθέντας καὶ μάλιστα τὸν καθηγούμενον, καθὼς ἐκεῖνος ἐπροφήτευσεν, ὁ τρισόλβιος.

Ἦτον δέ, ὡς λέγουν, κανὼν καὶ συνήθεια τοιαύτη διωρισμένη ἀπὸ τὸν ἅγιον Διονύσιον, τὸν κτήτορα ταύτης τῆς μονῆς, ἐξ οὗ καὶ τὴν ὀνομασίαν ἔχει μέχρι τῆς σήμερον,

7 ἐβαπτίζεσθε B || 8—9 ἐλυτρώνεσθε B || 30 Ἦτον — *pg.* 108 v. 32 *transponit in pg.* 112 *post* v. 26 A ||

begraben, seine Seele aber tanzt mit den Heiligen in dem Himmel. Der göttliche Nifon sah nun ein, dass auch sein Lebensende nahe sei, und er freute sich seelisch und frohlockte; und nahm

început cu lingușiri, nevoindu-se cu daruri și cu favoruri să schimbe părerea de trei ori fericitului și silindu-se să-l târască în rătăcirea lor nelegiuită. Martirul însă a răspuns cu îndrăsneală: «O de-ați cunoaște și voi credința cea adevărată și nepătată a creștinilor, ca să vă botezați în tatăl, fiul și spiritul sfânt, Treimea cea de o ființă și nedespărțită, și să vă izbăviți de blestemata rătăcire a profetului vostru mincinos!». — Spunând însă acestea, l-au însfăcat lovindu-l, înțepându-l cu săbiile și tăindu-l cu spadele, până ce i-au tăiat și cinstitul cap. Și a luat cununa de trei ori fericitul în ceruri și se veselește dimpreună cu martirii și cuvioșii și cu pustnicii. Fericitul Nifon însă le-a cunoscut toate acestea din Spiritul sfânt și a spus către celălalt ucenic al său Ioasaf: «Astăzi, fiule, s'a săvârșit Macarie, confratele tău, prin martiriu și merge să se veselească în ceruri».

Apoi luându-l cu el, i-a spus: «E timpul pentru tot lucrul, fiule!». — Și așa pe ascuns, fără să știe careva, a plecat cu el dela mânăstirea Vatopedului; și trecând locurile greu de străbătut ale muntelui, a venit necunoscut la sfânta mânăstire a lui Dionisie, în care a fost tuns mai înainte și a făcut voturile către sfântul Botezător. Și aflând toate tradițiile și canoanele și rânduielile mânăstirii ca și mai înainte, s'a bucurat foarte. A găsit însă și unii dintre frații mânăstirii săvârșiți și mai ales pe egumen, precum acela a profețit, el de trei ori fericitul.

Și era, precum se spune, un canon și obiceiu ca acesta, rânduit de sfântul Dionisie, ctitorul acestei mânăstiri, după care are și numele până azi, că oricare ar veni

29 Și — *p.* 109 *v.* 33 *transpune la p.* 113 *după r.* 26 A ||.

seinen Dienstbruder, welcher ihm geblieben war, den Ioasaph, und überschritt jenseits den Berg und ging in das Kloster Dionysiat und liess sich dort nieder, denn auch früher hatte er dort gewohnt;

ὅτι ὅποιος ἤθελεν ἔλθῃ νὰ μονάσῃ εἰς τὴν μονήν του, ἐρωτᾶτο ἀπὸ τὸ προεστῶτα, ἀνίσως καὶ ἐκαταδέχετο νὰ γένῃ πρῶτα εἰς τὰ μουλάρια βορδωνάρης, νὰ φέρνῃ ξύλα καὶ νὰ κάνῃ κάθε ἄλλην ἀναγκαίαν χρείαν ὁποῦ εἶχον, εἰς ὅσον καιρὸν ἤθελε διορισθῇ ἀπὸ τὸν προεστῶτα. Καὶ ἂν ἐδέχετο νὰ κάμῃ τὴν δοκιμὴν εἰς τοιαύτας εὐτελεῖς ὑπηρεσίας, τότε τὸν ἔπερναν ἔσω τοῦ μοναστηρίου καὶ τὸν ἐκούρευαν καλόγηρον· ἢ ἂν ἦτο καλόγηρος πρότερον, τὸν ἐσυναριθμοῦσαν μόνον εἰς τὸ κοινόβιον.

Λοιπὸν ἐρχόμενος ὁ ἅγιος Νήφων τὸ δεύτερον εἰς τὸ μοναστήριον, δὲν ἐφανερώθη, ὅτι ἦτον πατριάρχης, ἀλλὰ ἐφαίνετο ὡσὰν ἕνας ποταπὸς καὶ εὐτελὴς μοναχὸς καὶ ἔμεινεν ἀγνώριστος ἀπὸ τὴν ἀδελφότητα μερικὸν καιρόν. Ὅθεν κατὰ τὴν συνήθειαν ταύτην ἐρωτηθεὶς ἔβαλε μετάνοιαν καὶ ὑπηρέτα τὰ μουλάρια εἰς τὸ βορδωναρεῖον.

Ἐν ὅσῳ δὲ καιρῷ ἦτον ἀκόμι ἀγνώριστος, ἦλθον ἀπὸ τὴν μητέρα τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἐζήτουν αὐτὸν μετὰ βασιλικῆς ἐξουσίας, νὰ τὸν ἀναβάσουν πάλιν εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον, ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ μὴν ἐδυνήθησαν νὰ τὸν εὕρουν, ὡς ἀγνώριστος, ἀνεχώρησαν.

Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἐδόθη ἡμερονύκτιον νὰ φυλάττῃ βίγλαν εἰς τόπον ὑψηλὸν ἄντικρυς τοῦ μοναστηρίου διὰ τοὺς θαλαττίους λῃστὰς καὶ φούστας, ὁποῦ αἰφνιδίως ἤρχοντο τὸν καιρὸν ἐκεῖνον καὶ ἐσκλάβωναν πολλοὺς καὶ ἅρπαζαν ὅ τι ἐπρόφθαναν· Ὅθεν εἰς τὸ μέσον τῆς νυκτὸς ἱσταμένου τοῦ ἁγίου εἰς προσευχήν, ἐκεῖ ὁποῦ ἐφύλαττεν, εἶδαν ἀπὸ μακρόθεν τινὲς μοναχοὶ ἐνάρετοι, ὁποῦ ἀγρυπνοῦσαν τριγύρω εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὡσὰν μίαν φλόγα πολλήν, ὁποῦ ἀνέβαινεν ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὸν οὐρανόν. Τοῦτο δὲ φοβερὸν θέαμα εἶδόν τινες ἀπὸ τὸ μοναστήριον· καὶ ἕνας ἀδελφὸς εὑρισκόμενος μαζὶ μὲ τὸν ὅσιον εἰς τὴν βάρ-

8 ἢ — 9 κοινόβιον B, *om.* A || 11 δὲν — 12 μοναχὸς καὶ B, *om.* A || 15 τὰ βορδονάρια A || 16 Ἐν ὅσῳ — *pg.* 108 v. 32 ἄσκησιν AB, *om.* t ||

und Gott wollte noch, dass der Heilige sein Leben dort beende. Und siehe, solange er sich dort aufhielt, im allen war er den an-

să se călugărească în mânăstirea lui, era întrebat de stareț, dacă se și primește să fie mai întâiu la catâri catârgiu, să care lemne și să facă orice altă treabă de trebuință pe care o au, atâta timp cât ar fi fost rânduit de proestos. Și dacă ar primi să facă ispitire la astfel de servicii de rând, atunci îl luau înăuntrul mânăstirii și-l tundeau călugăr; sau dacă era călugăr de mai înainte, îl numărau în viața de obște.

Venind deci sfântul Nifon a doua oară în mânăstire, nu s'a arătat că a fost patriarh, ci părea ca un călugăr simplu și de rând și a rămas necunoscut de comunitatea fraților o bucată de timp. De aceea, după obiceiul acesta, întrebat fiind, a bătut metanie și îngrijea de catâri în grajd.

In timpul însă cât era încă necunoscut, au venit dela maica bisericilor și-l căutau pe el cu învoire împărătească, să-l ridice iarăși pe tronul ecumenic, ci dat fiind că nu au putut să-l afle, ca necunoscut, au plecat.

Intr'una din zile i s'a dat o zi și noapte să țină straja într'un loc înalt din fața mânăstirii pentru hoții de mare și corăbiile piraterești care veneau pe neașteptate în timpul acela și robeau mulți și prădau orice apucau. Și așa, la miezul nopții, când stătea sfântul în rugăciune, acolo unde păzea, au văzut de departe unii călugări plini de virtute, care stăteau de veghe, de jur-împrejur în locul acela, ca o flacără multă care se ridica dela pământ la cer. Această înfricoșătoare vedere însă au văzut-o unii dela mânăstire; și un frate ce se afla împreună cu cuviosul la strajă, s'a sculat

7 sau — 8 obște B, *om.* A || 10 nu — 11 rând și B, *om.* A || 15 In — *p.* 109, *r.* 33 ascesa A B, *om.* t ||.

deren Brüdern gleich, auch im Essen und Fasten, in der mühevollen und ununterbrochenen Arbeit, so dass andere Brüder sich vor seiner Demut und Anstrengung schämten.

δίαν ἐσηκώθη ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ τὸν ὕπνον, ὡς ὑπό τινος κεντούμενος, καὶ βλέπει τὸν ἅγιον πύρινον ὅλον γενόμενον. Ὅθεν συρθεὶς ἐκ τοῦ τόπου του καὶ ἔντρομος γενόμενος ἦλθεν εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἐδιηγήθη εἰς ἅπαντας τὸ γενόμενον. Ὁμοίως δὲ ἐδιηγήθησαν τὸ πρᾶγμα καὶ οἱ ἄλλοι ἐκεῖνοι ἐνάρετοι μοναχοὶ καὶ τὸ ἐβεβαίωσαν εἰς τοὺς προεστῶτας.

Ὅθεν συναχθέντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἅπαντες ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ νὰ τοὺς φανερώσῃ, ποταπὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, εἰς τὸν ὁποῖον φαίνονται τοιαῦτα ἐξαίσια σημεῖα. Ὁ δὲ Κύριος ὁ τῶν φοβουμένων <αὐτὸν> ποιῶν τὸ θέλημα εἰσήκουσε τῆς αὐτῶν δεήσεως μὲ τέτοιον τρόπον. Ὁ δὲ ἡγούμενος τῆς μονῆς κοιμώμενος βλέπει εἰς τὸ ὅραμά του, πῶς εὑρέθη μέσα εἰς τὸν ναόν, ἐν ᾧ ἐφάνη ὁ ἱερὸς Βαπτιστὴς καὶ τοῦ λέγει· « Σύναξαι πᾶσαν τὴν ἀδελφότητα καὶ ἐξέλθετε εἰς προϋπάντησιν τοῦ πατριάρχου Νήφωνος· καὶ φθάνει ἡ τόση ὑπερβολικὴ ταπείνωσις, ὁποῦ ἔδειξε, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῆτε τὰ μέγιστα.» — Ὁ δὲ προεστὼς ἄλλος ἐξ ἄλλου γενόμενος, μετὰ ὥραν ἱκανὴν ἐλθὼν εἰς ἑαυτόν, ἔκρουσε τὸν σημαντῆρα καὶ πάντων τῶν ἀδελφῶν συναχθέντων διηγήσατο αὐτοῖς τὰ ὁραθέντα. Τότε ἔγνωσαν ἀληθῶς, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ μακάριος πατριάρχης Νήφων. Ὅθεν μετὰ θυμιαμάτων καὶ λαμπάδων, ἐρχομένου ἄντικρυς τοῦ κοιμητηρίου, προϋπάντησαν αὐτὸν μετὰ παῤῥησίας μεγάλης καὶ χαρᾶς. Ὁ δὲ θαυμάσιος καὶ ταπεινόφρων εὐθὺς ὁποῦ τοὺς εἶδεν, ἔῤῥιψε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν γῆν ῥαίνων τὸ ἔδαφος μὲ τὰ δάκρυα. Ὁ δὲ ἡγούμενος προσκυνήσας αὐτὸν καὶ ποιήσας μετάνοιαν ἠσπάσατο τὰς τιμίας χεῖρας αὐτοῦ λέγοντας· « Φθάνει, φθάνει, ὦ ἀρχιερεῦ καὶ οἰκουμενικὲ φωστήρ, ἡ τοσαύτη σου καρτερία· φθάνει ἡ ἄκρα αὕτη ταλαιπωρία, ὁποῦ θεληματικῶς ὑπέμεινας· σώνει ἡ τοσαύτη ταπείνωσις, ὁποῦ ἔδειξες, χωρὶς νὰ ἠξεύρωμεν ἡμεῖς οἱ εὐτελεῖς οὔτε ἡ ὅλη σύνοδος, ἡ ὁποία καὶ εἰς κάθε τόπον ἐπιπόνως σὲ ἐζήτουν.» — Ταῦτα τοῦ προεστῶτος λέγοντος ἔκλαιον πάντες οἱ ἀδελφοὶ καὶ μάλιστά τινες, ὁποῦ ἀγνοοῦντες ἐλύπησαν αὐτὸν εἰς κανένα τι, καὶ ἐπροκυλιν-

11 αὐτὸν V.

în ora aceea din somn, ca şi împuns de cineva, şi-l vede pe sfântul întreg fiind o văpaie de foc. De aceea îndepărtându-se din locul lui şi cutremur cuprinzându-l, a venit în mânăstire şi a povestit la toţi ce s'a întâmplat. De asemenea au povestit lucrul şi ceilalţi călugări plini de virtute şi l-au adeverit către proestoşi.

De aceea adunându-se în biserică, toţi se rugau la Dumnezeu să le arate ce fel de om este el în care se arăta semne minunate ca acelea. Domnul însă care face voia celor ce se tem < de el >, a ascultat rugăciunea lor într'un chip ca acesta: Egumenul mânăstirii adormind, vede în vedenia lui că se afla înăuntru în biserică, în care a apărut sfântul Botezător şi-i spune: « Adună-ţi pe toţi fraţii şi ieşiţi întru întâmpinarea patriarhului Nifon; şi ajunge atâta umilire covârşitoare pe care a arătat-o, pentru ca să nu vă păgubiţi de cele mai mari. ». — Stareţul ieşit cu totul din fire, după timp destul venindu-şi în sine, a bătut toaca şi, toţi fraţii adunându-se, le-a povestit cele văzute. Atunci au cunoscut cu adevărat că el era fericitul patriarh Nifon. De aceea cu tămâieri şi cu făclii, venind în preajma cimitirului, l-au întâmpinat cu mare fast [1]) şi bucurie. Minunatul însă şi cu cugetul umilit din dată ce i-a zărit, s'a aruncat la pământ, vărsând lacrimi pe jos. Egumenul însă închinându-i-se şi bătând metanie, a sărutat cinstitele lui mâni, spunând: « Ajunge, ajunge, arhiereule şi luminătorule a toată lumea, stăruinţa ta atât de mare, ajunge această desăvârşită trudă, pe care de bună voie ai luat-o asupra-ţi; e de ajuns o umilinţă atât de mare, pe care ai arătat-o, fără să ştim noi nimernicii, nici întreg sinodul care şi te căutau cu oste-

11 de el V.

[1]) μετὰ παῤῥησίας μεγάλης, *cu îndrăsneală, cu succes mare, adecă făcându-i-o întâmpinare frumoasă, cu alaiu şi fast; compară* p. 119, r. 20.

δοῦντο εἰς τοὺς ἱεροὺς αὐτοῦ πόδας. Ὁ δὲ ἅγιος μετὰ πολλῶν δακρύων ἀπεκρίνατο· « Διὰ τοῦτο, πατέρες καὶ ἀδελφοί μου, μὲ ἀπέκρυψεν ὁ Κύριος εἰς τοῦτον τὸν ψυχοσωτήριον τόπον, καθὼς τοῦ ἐζήτησα, διὰ νὰ λυτρωθῶ τῶν φροντίδων τοῦ κόσμου καὶ νὰ ἐλεηθῶ παρὰ τοῦ σωτῆρος εἰς ἐκεῖνο τὸ ἀπαραίτητον καὶ φοβερόν του κριτήριον, διότι, καθὼς αὐτὸς μᾶς παραγγέλει, ἀνίσως καὶ δὲν ἀρνηθῶμεν πατέρας, ἀδελφοὺς καὶ συγγενεῖς καὶ πρὸς ἔτι κάθε δόξαν ἀνθρωπίνην καὶ προσπάθειαν τοῦ κόσμου τούτου, δὲν εἴμεθα ἄξιοι νὰ τοῦ ἀκολουθήσωμεν. Διατί, ἀδελφοί μου, ἀνίσως καὶ ἠθέλαμεν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ τὴν ψυχήν μας νὰ ζημιώσωμεν, τί ὄφελος θέλει γένῃ εἰς ἡμᾶς; Οὐδὲν ἄλλο, βέβαια, εἰ μὴ τὸ νὰ θησαυρίσωμεν εἰς τὰς ψυχάς μας τὴν φλόγα τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως.» — Πρὸς δὲ τοὺς συγχώρησιν ζητοῦντας ἔλεγε· « Δὲν πρέπει, ὦ τέκνα καὶ ἀδελφοί, εἰς ἐκείνους, ὁποῦ ἀγωνίζονται εἰς τὴν ἀρετήν, νὰ ὀργίζωνται, ἀλλὰ νὰ ἔχουν τὴν ἀοργησίαν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, κἂν τὰ μύρια κακὰ ἤθελαν πάθωσιν ὑπ' αὐτῶν, ὅτι πάντες ἄνθρωποί ἐσμεν καὶ οὐδεὶς εἶναι ἀπὸ λόγου μας καθαρός.» — Καὶ ταῦτα λέγων εὐλόγησε καὶ κατεφίλησεν αὐτούς, νουθετῶντάς τους νὰ μὴ κάμνουν εἰς ἄλλους παρόμοια, ἀλλὰ χωρὶς ὀργῆς καὶ γογγυσμοῦ νὰ κάμνουν τὰς διακονίας ἕκαστος βοηθῶντας ὁ εἷς τὸν ἄλλον κατὰ ἰδίαν του δύναμιν. Εἶπε δὲ καὶ τοῦτο· Ὅποιος πηγαίνει εἰς τὴν διακόνημα τοῦ μοναστηρίου καὶ δὲν καβαλικεύσῃ ζῶον, ἕως ὁποῦ νὰ ἀπεράσῃ τοὺς δυσβάτους καὶ σκληροὺς τόπους, νὰ εἶναι συγκεχωρημένος, ἀνίσως καὶ μείνῃ ὁ κανόνας του τὴν ἡμέραν ἐκείνην, τὸ ὁποῖον αὐτὸ ἐφύλλαττον πάντοτε οἱ εὐλαβεῖς μοναχοὶ τῆς μονῆς ταύτης. Ταῦτα καὶ πλείονα διδάξας ὁ μακάριος εἰσῆλθεν ἔσω τοῦ μοναστηρίου καὶ ἔμεινεν ἀγωνιζόμενος μὲ ἄκραν σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν.

Ἔχαιρον λοιπὸν οἱ ἀδελφοὶ ἅπαντες εἰς τὸν θησαυρόν, ὁποῦ ἀπόκτησαν. Ἀκούσαντες καὶ οἱ ἀσκηταὶ ἀπὸ τὰς σκήτας τὴν ἔλευσιν καὶ τὸν ἀναγνωρισμὸν τοῦ ἁγίου ἐσυνάζοντο, διὰ νὰ τὸν βλέπουν καὶ νὰ ἀκούουν τὴν διδασκαλίαν του. Καὶ ἤθελεν ἰδῇ τινας ταύτην τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ θείου Βαπτιστοῦ ὡς πόλιν πεπληθυσμένην εἰς κάθε

nealā în orice loc ». — Acestea spunând egumenul, plângeau toți frații și mai ales unii care, necunoscându-l, i-au făcut vreo supărare, și se aruncau la sfintele lui picioare. Sfântul însă cu multe lacrimi a răspuns: « De aceea, părinților și fraților mei, m'a ascuns Domnul într'acest loc de suflet mântuitor, precum i-am cerut, pentru ca să fiu liberat de grijile lumii și să fiu miluit de mântuitorul la acel județ al lui neapărat și înfricoșător, pentrucă, precum ne spune el, dacă nu ne-am lepădat de părinți, frați și rude și deasupra încă de orice mărire omenească și năzuință a lumii acesteia, nu suntem vrednici să-i urmăm lui. Pentrucă, frații mei, daca am și câștiga lumea întreagă și ne-am pierde sufletul, ce folos ne va fi nouă? Niciunul desigur, decât doar vom aduna pentru sufletele noastre văpaia chinului fără de sfârșit ». — Iar către cei ce cereau iertare spunea: « Nu se cade, fiilor și fraților, la cei ce se nevoiesc spre virtute, să fie cuprinși de mânie, ci să fie lipsiți de mânie și să fie cu iubire către cei de aproape, chiar dacă ar suferi zeci de mii de rele dela ei, pentrucă toți oameni suntem și niciunul din noi nu este curat ». — Și acestea spunând, i-a binecuvântat și i-a sărutat, povățuindu-i să nu facă față de alții asemenea, ci fără mânie și cârtire să-și facă serviciile, fiecare ajutându-se unul pe altul după puterea lui. A mai spus și aceasta: Oricare merge la lucrul mânăstirii și nu o să încalece, până ce va trece locurile cele grele de umblat și aspre, să fie iertat, dacă și a mai rămas canonul lui în ziua aceea, ceea ce păzeau întotdeauna evlavioșii călugări ai mânăstirii acesteia. Acestea și mai multe învățând fericitul, a intrat înăntrul mânăstirii și a rămas nevoindu-se cu un traiu desăvârșit de aspru și cu ascesa.

Se bucurau deci toți frații de comoara pe care au dobândit-o. Auzind și pustnicii dela schituri sosirea și recunoașterea sfântului, se adunau, ca să-l vadă și să asculte învățăturile lui. Și se putea vedea această sfântă mânăstire a dumnezeiescului Botezător ca un oraș des

κυριακὴν ἀπὸ μοναχοὺς καὶ εἰς κάθε ἀγρυπνίαν ἑορταζομένων ἁγίων.

Ἀλλὰ ποῖος νοῦς, ἀδελφοί μου ἐν Χριστῷ, εἶναι ἱκανός, λέγει ὁ ἱστορήσας καὶ γράψας τὸν βίον καὶ τὴν γλυκυτάτην ταύτην διήγησιν τοῦ ἁγίου ὁ τότε ὁ πρῶτος τοῦ Ὄρους, λέγω κὺρ Γαβριήλ, περὶ τοῦ ὁποίου εἴπομεν εἰς τὴν ἀρχήν, νὰ διηγηθῇ καταλεπτῶς τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς κόπους, οὓς ἐτέλει, ἀφ' οὗ ἦλθε τὸ δεύτερον εἰς τὸ μοναστήριον; τίς νὰ παραστήσῃ λέγω, τὰς ὑπερφυεῖς αὐτοῦ ἀρετάς, τὴν ἀέναον προσευχήν, τὴν ὑπερφυᾶ ταπείνωσιν, ὁποῦ ἔδειξεν ὁ μακάριος, ὅστις, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ ἦτον γηραλέος καὶ ἀπὸ τοὺς κινδύνους καὶ ἐξορίας καταδαμασμένος, πάλιν ἐβοήθει εἰς ὅλους. Τοὺς ἐν ἀσθενείᾳ καὶ κόπῳ ἐπαραμύθει· τοὺς θλιβομένους ἐπαρηγόρει. Ἐξόχως τὰς παραδόσεις καὶ κανόνας τῶν θείων πατέρων ἐδίδασκε πάντοτε νὰ φυλάττουσιν, ὥστε ὁποῦ ἐξεπλήττετο πᾶσα ἡ ἀδελφότης εἰς τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ καὶ ἔνθεα κατορθώματα. Πολλὰς οἰκοδομὰς ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων εἰς τὸ τοῦ Διονυσίου ψυχωφελὲς μοναστήριον ὁ τρισμακάριος οὗτος καὶ ἀοίδιμος πατριάρχης καὶ ὑπηρέτα εἰς ὅλα τὰ χρειαζόμενα ὡς ἕνας τῶν εὐτελεστέρων μοναχῶν.

Εἶδα ὀφθαλμοφανῶς, λέγει ἐκεῖνος ὁποῦ ἔγραψε τὸν παρόντα βίον τοῦ ἁγίου, περὶ οὗ προείπομεν, διότι πολλάκις ἔμεινα εἰς αὐτὸ τὸ ἱερὸν μοναστήριον, διὰ νὰ λαμβάνω ψυχωφελῆ καὶ χρυσόρεθρα νάματα τῆς διδασκαλίας ἀπὸ τὸν πάγχρυσον στόμα τοῦ ὁσίου, τὰ ὁποῖα ἦτον βέβαια εἰς τὴν καρδίαν μου ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον. Ἔβλεπα, λέγει, αὐτὸν τὸν μακάριον πολλὲς φορὲς εἰς τὸν κῆπον μὲ τοὺς κηπουροὺς νὰ σκάπτῃ, εἰς τὸν μύλον νὰ βοηθᾷ, εἰς τὸν ἀρσανᾶν μόνος του νὰ καταβαίνῃ διὰ τὰς χρείας τῶν καραβιῶν καὶ νὰ συγκοπιᾷ μὲ ὅλους τοὺς διακονητὰς ὁ τρισόλβιος, μόνον διὰ νὰ μὴ γογγύζουν καὶ χάνουν τὸν μισθὸν τοῦ κόπου των.

8 ἀφ' — 9 ἀρετάς B, μετὰ τὴν πατριαρχίαν αὐτοῦ ἐρχομένου τὸ δεύτερον ἀπὸ Οὐγκροβλαχίας ἐν τῷ μοναστηρίῳ· τὴν ἄκραν νηστείαν A || 28 πολλαῖς φοραῖς A B ||

Denn allen war er ein Vorbild zur Belehrung und Ermahnung und er bemühte sich zu allen Dienstleistungen und half allen

populat în fiecare duminică de călugări şi la fiecare slujbă de privighere a sfinţilor sărbătoriţi.

Ci care minte, fraţii mei întru Hristos, este în stare, spune cel ce a istorisit şi a scris viaţa şi această prea dulce povestire a sfântului, protul de atunci al Muntelui, adecă chir Gavriil, despre care am spus la început, să istorisească amănunţit nevoinţele şi ostenelile ce le săvârşea, de când a venit a doua oară în mânăstire; cine să ne pună înainte, zic, virtuţile lui suprafireşti, rugăciunea neîntreruptă, umilirea mai pre sus de fire, ce a arătat fericitul, care, cu toate că era bătrân, şi sdrobit de pericole şi surghiunuri, iarăşi ajutora pe toţi?! Pe cei la boală şi muncă îi încuraja; pe cei necăjiţi îi mângâia. Indeosebi tradiţiile şi canoanele dumnezeieştilor părinţi învăţa întotdeauna să le păzească, încât rămânea uimită întreaga comunitate a fraţilor de nevoinţele lui şi de dumnezeieştile lui isprăvi. Multe clădiri le-a ridicat din temelie în de suflet folositoarea mânăstire a lui Dionisie acest întreit fericit şi mult lăudat patriarh şi slujea la toate cele de trebuinţă ca şi unul dintre călugării mai de rând.

L-am văzut cu ochii, spune acela care a scris această Viaţă a sfântului, despre care am spus mai înainte, pentrucă adeseori am rămas în această sfântă mânăstire, ca să primesc izvoarele de suflet folositoare şi care curgeau ca aurul, ale învăţăturii din gura cea cu totul de aur a cuviosului, care de bună seamă erau inimii mele mai mult decât fagurele de miere. Il vedeam, zic, pe însuşi fericitul de multe ori în grădină cu grădinarii să sape, la moară să ajute, în port singur el să scoboare pentru trebuinţele corăbiilor şi să lucreze împreună cu toţi servitorii, el de trei ori fericitul, numai pentru ca să nu cârtească şi să nu piardă plata muncii lor.

8 de când — 9 suprafireşti B, după patriarhia lui, când a venit a doua oară din Ungrovlahia în mânăstire: postul desăvârşit, A ||.

Brüdern bei allen Dienstarbeiten: in die Mühle ging er mahlen und in die Küche helfen und in die Bäckerei gleichfalls und bei

'Αλλὰ μὲ ὅλα ταῦτα δὲν ἔλιπεν ὁ πειράζων νὰ πολεμῇ τὸν ἀοίδιμον, διότι εὑρίσκοντας μερικοὺς ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς μονῆς ἐλαφροὺς εἰς τὴν γνῶσιν καὶ σκεύη πονηρὰ καὶ ὄργανα ἐδικά του, ἔσπειρε τὴν κακίαν του εἰς αὐτούς. Ὅθεν ἄρχησαν νὰ κατηγοροῦν τὸν ἅγιον καὶ νὰ τὸν λοιδωροῦν καὶ νὰ τὸν ἐμπαίζουν, ὀνομάζοντες αὐτὸν ὑποκριτὴν καὶ φλυαρόν. Ὁ δὲ πάνσοφος γνωρίζοντας ἀπὸ τὴν πολλὴν πεῖραν, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὰ τοιαῦτα, τὰς ἐνέδρας τοῦ σατανᾶ, ἐδέετο τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ Βαπτιστοῦ, νὰ τὸν δυναμώνῃ νὰ ὑποφέρῃ μέχρι τέλους τὸν τοιοῦτον ἀγῶνα καὶ νὰ ἀναλύσῃ πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστὸν ἀμέμπτος. Ἐδέετο δὲ μετὰ θερμῶν δακρύων καὶ περὶ τῶν συκοφάντων ἐκείνων μοναχῶν, νὰ μὴ τοὺς παιδεύσῃ ὁ Κύριος, ἀλλὰ νὰ τοὺς σώσῃ ὡς ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος. Τόσην δὲ ἄκραν ὑπομονήν, σκληραγωγίαν καὶ πτωχίαν ἑκούσιον ἔδειξεν ὁ ἀείμνηστος εἰς τὸ τέλος του, ὁποῦ παντελῶς δὲν ἐλογίαζε διὰ τὸ οὐδὲν τὸ ἀξίωμα τὸ ἀρχιερατικὸν ὁποῦ εἶχεν, οὔτε πῶς ἐστάθη οἰκουμενικὸς πατριάρχης τῆς μητρὸς τῶν ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἐνόμιζεν ὡς σκιὰς καὶ ὄνειρατα.

Παρέδωκε δὲ ὁ μακάριος καὶ διεξοδικωτέρους κανόνας εἰς ταύτην τὴν ἱερὰν μονὴν ἀπὸ ὅ τι εἶχε τὸ πρότερον, οἱ ὁποῖοι κανόνες ὠνομάζοντο ἀπὸ τοὺς ἐνασκουμένους ἐκεῖ πατέρας τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Νήφωνος, ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ ἐπυρπολήθη τὸ μοναστήριον, ἐκάησαν τὰ ἐκείνων χειρόγραφα μετὰ καὶ ἄλλων ἱερῶν καὶ ἐπισήμων κειμηλίων καὶ πολλῶν θαυμαστῶν καὶ ἐξαιρέτων βιβλίων.

Βλέπων δὲ ὁ ὅσιος μίαν φοράν, ὅτι οἱ ἀδελφοί, ὁποῦ ἔφερον τὴν εἰσοδείαν τοῦ μοναστηρίου ἔξωθεν ἀπὸ τὰ μετόχια, ἐκινδύνευον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὅτι τὸ πλοῖον,

20 παρέδωκε — pg. 116 *v.* 10 πολυτίμητος AB, *om.* t || 26 *post v.* 26 *transposuit* pg. 102 *v.* 30 — pg. 108 *v.* 32 A || 2 ἤφερον B ||

allen anderen Dienstarbeiten, so dass seine Mühen gerade zu schrien, wie auch ich ihn solche Arbeiten verrichten gesehen habe. Und was könnte ich über seine viele Demut und über seine Abmühungen sagen! Denn das besagen nicht nur die Brüder, welche in jenem Kloster wohnhaft sind, sondern auch andere aus den Klöstern in der Umgebung besagen es alle und bezeugen, dass

Ci cu toate acestea n'a încetat ispititorul să lupte cu în veci amintitul, pentrucă, găsind câțiva dintre frații mânăstirii ușurateci la cuget și vase viclene și unelte de ale lui, și-a semănat răutatea între ei. De aceea au început să-l învinovățească pe sfânt și să-l bârfească și să-l batjocurească, numindu-l fățarnic și palavragiu. Atotînțeleptul însă cunoscând din multa lui experiență ce-o avea la unele ca acestea, lațurile satanei, se ruga lui Dumnezeu și sfântului Botezător, să-l întărească să suporte până la capăt o nevoință ca aceea și să ajungă până la Hristos cel dorit fără prihană. Dar se ruga cu lacrimi fierbinți și despre acei călugări defăimători, să nu-i pedepsească Domnul, ci ca să-i mântuie ca un milostiv și de oameni iubitori. Și atâta desăvârșită răbdare, traiu aspru și sărăcie de bună voie a arătat în veci amintitul la sfârșitul lui, încât nu ținea de loc la demnitatea de arhiereu pe care o avea, nici că a fost patriarh ecumenic al maicii bisericilor, ci toate acestea le socotea ca niște umbre și visuri.

A dat fericitul acestei sfinte mânăstiri și canoane mai deosebite decât ceea ce avea de mai înainte, care canoane erau numite de părinții cari pustniceau acolo, ale în veci amintitului patriarh Nifon, ci arzând mânăstirea, au ars și manuscrisele acelora dimpreună și cu alte odoare sfinte și însemnate și cu multe cărți minunate și alese.

Văzând cuviosul odată că frații care aduceau recolta mânăstirii de afară dela metoace, erau în pericol pe mare și că vasul, de cum s'a apropiat lângă mânăstire, era în pericol să fie sfărâmat de stânci, afară, de pu-

20 A dat — *p.* 117, *r.* 8 de mult preț A B, *om.* t || 26 *după acest rând transpune p.* 103, *r.* 29 — 109, *r.* 33 A ||.

er zum **Dienstverrichten** und Beuchten und zur Reue und Reinheit sehr strebsam war; und alle anderen schalt er und belehrte, indem er sprach: Bitter wird es sein, Brüder und Väter, dem, den der Tod nicht reuevoll finden wird, denn in der Hölle gibt

ἀφ' οὗ ἐπλησίασε κοντὰ εἰς τὸ μονάστήριον, ἐκινδύνευε νὰ συντριφθῇ ἔξω εἰς τοὺς βράχους ἀπὸ τὴν βίαν τῶν κυμάτων, ἔκαμε τρόπον καὶ ἐμβῆκε μέσα εἰς τὸ πλοῖον ὁ τρισμακάριστος καὶ εὐθύς, ὁποῦ ἐμβῆκε μέσα, ὢ τῶν θαυμασίων σου Χριστὲ βασιλεῦ, ἐν τῷ ἅμα ἐκόπασεν ἡ θάλασσα καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. Ἰδόντες δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην καὶ πίπτοντες εἰς τοὺς ἱεροὺς πόδας του ἔλεγον μεγαλοφώνως· «Πιστεύομεν, πάτερ σεβασμιώτατε, ὅτι ὅσα αἰτήσεις τὸν Θεόν, δώσει σοι διὰ τοὺς κόπους καὶ ἀγῶνας, ὁποῦ δι' αὐτὸν ἐδοκίμασες· Ὅθεν παρακαλοῦμεν σέ, κάμε προσευχὴν πρὸς τὸν Κύριον, ὡς παῤῥησίαν ἔχων, διὰ νὰ ἀπερνῶμεν εἰς τὸ ἑξῆς ἀκινδύνως τὴν θάλασσαν τὴν καθ' ἡμῶν ἀγριαίνουσαν καὶ νὰ φέρνωμεν τὴν τροφὴν ἄνευ ζημίας εἰς τὸ μοναστήριον.» — Ὁ δὲ θαυμάσιος ἀπεκρίνατο· «Ἀνίσως καὶ δὲν ἀμελῆτε τοὺς κανόνας καὶ τὰς ἀκολουθίας σας καὶ νὰ μὴν ἀργολογῆτε καὶ λέγητε αἰσχρὰ καὶ ἄτοπα λόγια, ἅπερ οὐχ ἁρμόζει τοῖς μοναχοῖς, εὔκολα σᾶς εἰσακούει ὁ Κύριος καὶ σᾶς ἐλευθερώνει πάντοτε ἀπὸ κάθε περίστασιν.» — Ταῦτα λέγων ὁ ὅσιος ὕψωσε τὰς χεῖράς του καὶ ὄμματα πρὸς οὐρανὸν καὶ γονατίσας ἐπάνω εἰς τοῦ πλοίου τὴν ἄγκυραν ἐπροσηύχετο ὥραν πολλὴν μυστικῶς· ἔπειτα ἐγειρόμενος εὐλόγησε τὴν ἄγκυραν τρὶς λέγοντας· «Προσέχετε, ἀδελφοί, πάντοτε νὰ θέτετε τοῦτο τὸ σίδηρον εἰς καθαρὸν τόπον καί, ὅταν σᾶς ἔλθῃ κίνδυνος, νὰ τὸ κρεμνᾶτε εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔχετε νὰ διαπερνᾶτε ἀκινδύνως τὴν θαλασσοπορείαν σας.» — Αὐτὸ τὸ μέγα θαυμάσιον ἐτελεῖτο εἰς κάθε κίνδυνον τῆς θαλάσσης καὶ εὐθὺς ὁποῦ ἤθελε φουρτουνιάσῃ, ἐκρεμοῦσαν εἰς τὴν θάλασσαν οἱ μοναχοὶ τὸ σίδηρον μετ' εὐλαβείας ἐπικαλούμενοι τὸ θαυμάσιον ὄνομα τοῦ ἁγίου καὶ παρευθὺς γαλήνη ἐγίνετο. Τόσον δὲ εὐλαβοῦντο οἱ ἀδελφοὶ τὸ εὐλογηθὲν ἐκεῖνο σίδηρον παρὰ τοῦ ἁγίου, ὁποῦ ὅταν

es keine Reue. Und viele hat er sogar aus dem Rachen des Teufels herausgeholt; und viele von den Heiden, Türken, Armeniern, Papstanhängern und Anhängern anderer Häresien, hat er umzukehren veranlasst, so dass er sie taufte und mit dem heiligen Öle salbte; und zu dem wahren Glauben der Orthodoxie hat er

terea valurilor, a făcut fel și chip și a intrat înăuntru în corabie întreit fericitul și îndată, de cum a intrat înăuntru, o minunele tale Hristoase împărate, în aceeași clipă s'a potolit marea și s'a făcut liniște mare. Iar frații toți văzând, s'au bucurat bucurie mare și căzând la picioarele lui sfinte, spuneau cu glas mare: «Credem, prea venerabile părinte, că oricâte le vei cere lui Dumnezeu, ți le va da pentru ostenelile și nevoințele, pe care le-ai încercat pentru dânsul. De aceea te rugăm, fă rugăciune către Domnul, ca unul ce ai succes, pentru ca în viitor să trecem fără pericol marea care se înfurie în contra noastră, și să aducem hrana fără pagubă în mânăstire». — Și a răspuns minunatul: «Dacă nu nesocotiți canoanele și slujbele voastre dumnezeiești și nu stați la palavre și nu vorbiți cuvinte urîte și nesocotite care nu se potrivesc călugărilor, ușor vă ascultă Domnul și vă izbăvește întotdeauna de orice nevoie». — Spunând acestea cuviosul, și-a înălțat mânile și ochii către cer și îngenunchind deasupra pe ancora corăbiei, s'a rugat în taină mult timp; apoi ridicându-se, a binecuvântat ancora de trei ori și spune: «Luați seama, fraților, să puneți totdeauna acest fier într'un loc curat și, când o să vă vină primejdie, să-l atârnați în mare și aveți să isprăviți fără niciun pericol călătoria voastră pe mare». — Această mare minune se săvârșea la orice pericol pe mare și, îndată ce voia să se ridice furtună, atârnau în mare călugării fierul cu evlavie chemând numele cel minunat al sfântului și îndată liniște se făcea. Așa de mare evlavie aveau frații de acel fier binecuvântat de sfântul, încât, când voiau să tămâieze în corabie, cântând slujba lor dumnezeiască,

mehr denn 4.000 Seelen gebracht. Die Erbarmungswürdigen aber und die Armen, denen er Almosen gab und, diejenigen, welche er aus der Knechtschaft loskaufte, sage ich, dass jene zahllos sind; so barmherzig war er und allen gegenüber gut und göttlich gerecht.

ἤθελον θυμιάσουν εἰς τὸ καράβιον ψάλλοντες τὴν ἀκολουθίαν των, ἐθυμίαζον καὶ τὸ σίδηρον μετ' εὐλαβείας, νομίζοντες νὰ βλέπουν τὸν ἴδιον ἅγιον. Ἔτρεχε δὲ ἡ ὀνομασία τούτη ἀναμέσον τῶν ἀδελφῶν καί, ὅταν ἤθελε σηκωθῇ ἐναντίος ἄνεμος ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἐφώναζον πρὸς ἀλλήλους· « Καταιβάσετε, καταιβάσετε τὸν πατριάρχην εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ παύσῃ ὁ ἄνεμος·» — Ἐφυλάχθη δὲ τὸ σίδηρον αὐτὸ πλέον τῶν ἑκατῶν πεντήκοντα χρόνων εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἐδιατηρεῖτο ὡσὰν ἕνας θησαυρὸς πολυτίμητος.

Ἔφθασε δὲ ὁ ἅγιος εἰς τὰς ὑστέρας ἡμέρας τῆς αὐτοῦ μεταστάσεως, πλήρης ἡμερῶν γενόμενος ἕως ἐτῶν ἐνενήκοντα· καὶ γνωρίσας ἐκ θείας ἀποκαλύψεως, πῶς μέλλει νὰ διαβῇ πρὸς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἐκ βρέφους ποθούμενον, ἐσύναξε πᾶσαν τὴν ἀδελφότητα καὶ παραινέσας αὐτοὺς μὲ διαφόρους μαρτυρίας καὶ ἀποδείξεις τῶν θείων γραφῶν, ἐξόχως παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ φυλάττωσιν ἀκριβῶς τοὺς τῆς μοναδικῆς πολιτείας κανόνας τε καὶ παραδόσεις καὶ νὰ ἀγωνίζωνται, διὰ νὰ ἀξιωθοῦν τῆς αἰωνίου ζωῆς. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἔκλαιον πάντες καὶ ἐκόπτοντο τὴν ὀρφανίαν τοιούτου πατρὸς καὶ μεγάλου ποιμένος ὀδυρόμενοι. Καὶ μάλιστα δύο ἀδελφοί, οἱ ὁποῖοι πρότερον ἀπὸ ἀγνωσίας τους τὸν ὠνείδιζον, ἔκλαιον ἀπαρηγόρητα. Ὁ δὲ ἅγιος τοὺς ἐπαρηγόρησε καὶ τοὺς ἐνουθέτησε καὶ εὐλογήσας αὐτοὺς εἶπε πρὸς τοὺς προεστῶτας· « Ζητήσατε, τέκνα καὶ ἀδελφοί μου, ὅ τι πνευματικὸν ζήτημα θέλετε παρὰ τῆς ἐμῆς ταπεινότητος, πρὶν νὰ παραδώσω τὸ πνεῦμά μου εἰς τὸν Κύριον.» — Ἀπεκρίθησαν ἅπαντες· « Θέλομεν, πάτερ παναγιώτατε, τὰς θείας σου εὐχὰς ἐγγράφως, ἵνα εἰς κάθε ἀδελφὸν μετὰ τὴν ἀποδημίαν τοῦ παρόντος βίου ἀναγινώσκωνται εἰς τὸν τάφον αὐτοῦ, διὰ νὰ λαμβάνῃ τὴν λύσιν τῶν ἁμαρτημάτων του, οἷα ὡς ἄνθρωπος ἥμαρτεν.» — Ὁ δὲ μακάριος καὶ μέχρι τέλους ὑπήκοος ὢν δὲν ἐπαρεῖδεν τὴν αἴτησιν ταύτην, ἀλλὰ προσευξάμενος μετὰ θερμῶν δακρύων νὰ γένῃ παρ' αὐτοῦ εἰς αὐτούς, καθὼς εἰς τὸν Ἐλισ-

25 εἶπε — *p.* 118 v. 11 οὐράνια AB, *om.* t||

Und Gott verherrlichte den, der ihn verherrlicht hatte und berief ihn zu sich. Als der Heilige aber sein Übergehen aus dieser

tămâiau şi fierul cu cucernicie, crezând să vadă pe însuşi sfântul. Şi s'a răspândit denumirea aceasta în mijlocul fraţilor şi, când voia să se ridice un vânt potrivnic pe mare, strigau întreolaltă: « Coborîţi, coborîţi pe patriarh în mare, pentru ca să înceteze vântul! ». — Şi a fost păzit fierul acesta în mânăstire mai mult de o sută cincizeci de ani şi era păstrat ca o comoară de mult preţ.

Şi a ajuns sfântul la cele din urmă zile ale mutării lui din viaţă, plin de zile fiind până la nouăzeci de ani; şi cunoscând din dumnezeiască descoperire că are să treacă la acela, care era dorit de el din copilărie, a adunat toată comunitatea fraţilor şi, povăţuindu-i pe ei cu diferite mărturii şi arătări de ale sfintelor scripturi, le-a spus mai ales să păzească întocmai canoanele şi tradiţiile traiului călugăresc şi să se nevoiască, pentru ca să se învrednicească de viaţa cea de veci. Fraţii însă plângeau şi se văietau toţi, tânguindu-se că rămân orfani de un părinte ca acela şi de un mare păstor. Şi mai ales doi fraţi cari mai înainte din neştiinţa lor l-au batjocurit, plângeau nemângâiaţi. Sfântul însă i-a mângâiat şi i-a povăţuit şi, binecuvântându-i pe dânşii, a spus către proestoşi: « Cereţi, fiilor şi fraţilor mei, orice cerere duhovnicească vreţi dela mine umilitul, înainte de ce să-mi dau duhul întru Domnul! ». — Cu toţii au răspuns: « Vrem, prea atot sfinţite părinte, dumnezeieştile tale rugăciuni în scris, ca la fiecare frate după plecarea din această viaţă să fie citite la mormântul lui, pentru ca să ia deslegarea păcatelor lui, pe care ca om le-a păcătuit ». — Şi fericitul rămânând până la capăt ascultător, n'a trecut cu vederea rugămintea aceasta, ci rugându-se cu lacrimi fierbinţi să se facă din partea lui către ei,

22 a spus — *p.* 119 *r.* 10 ceruri A B, *om.* t||.

Welt wirklich erkannte, erfreute sich ihm sehr die Seele und sofort rief er zu sich alle Brüder und sagte ihnen von der Zeit seines Lebensendes und wie Christus ihn in das vorbereitete Himmelreich ruft; und erteilte ihnen den Segen, wie es Brauch ist,

σαῖον παρὰ τοῦ Ἠλίου ἔγινεν, καὶ ἀφ' οὗ ἐτελείωσε τὴν προσευχήν του μὲ τοῦτα τὰ λόγια, ὅτι δεδοξασμένος εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας, Κύριε, λέγει τῷ μαθητῇ αὐτοῦ Ἰωάσαφ· « Τέκνον, γράψαι εἰς χάρτην τὰ λεγόμενα, διὰ νὰ μείνουν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς παρηγορία αἰώνιος·» —

Ἀφ' οὗ δὲ αἱ συγχωρητικαὶ εὐχαὶ ἐγράφησαν, λέγει πάλιν τῷ μαθητῇ αὐτοῦ· « Τέκνον, ἰδοῦ ἐγὼ εὐγαίνω ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ ἐσὺ ἄπελθε εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τελείωσαι, ὅσα μυστικά σου ἐπαρήγγειλα· Καὶ ἐκεῖ θέλεις λάβῃ καὶ τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως, νὰ ἀγάλλεσαι αἰωνίως εἰς τὰ οὐράνια.» — Καὶ λαβὼν παρὰ πάσης τῆς ἀδελφότητος συγχώρησιν ἐκοινώνησε τῶν ἀχράντων μυστηρίων καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας παρέδωκε τὴν μακαρίαν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ τῇ ἑνδεκάτῃ τοῦ Αὐγούστου. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ τῆς μονῆς ἔκλαιον πάντες τὴν ὑστέρησιν τοῦ καλοῦ ποιμένος καὶ φωστῆρος ἁπάσης τῆς οἰκουμένης. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀναχωρηταὶ καὶ οἱ ἐν τοῖς μοναστηρίοις ἀκούσαντες ἔτρεχον εἰς τὴν μονὴν τοῦ Διονυσίου, νὰ ἀσπασθοῦν τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον. Καὶ συναχθέντες πλῆθος πολὺ μοναχῶν ἔκαμαν ὁλονύκτιον ἀγρυπνίαν· καὶ οὕτω μετὰ παῤῥησίας πολλῆς καὶ ψαλμῳδίας παρέδωσαν τῷ τάφῳ τὸν στῦλον καὶ φωταυγῆ φωστῆρα τῆς οἰκουμένης, τὸν στερεὸν λίθον τῆς ὑπομονῆς, τὸν καρτερικώτατον ἐν κινδύνοις καὶ πειρασμοῖς διαφόροις, τὸν δοκιμασθέντα ὡς χρυσὸν ἐν καμίνῳ καὶ ὑπομείναντα πάντα διὰ ἀγάπην τοῦ Κυρίου.

Οὕτως ὁ ἅγιος ἔζησεν, οὕτως ἐπολιτεύσατο εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν, ὅστις διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος ἀνα-

---

und verzieh allen und allen erwies er Liebe und keinen Neid. Und so viele ihm Schlechtes und Unannehmlichkeiten gemacht haben und so viele unter Fluch gefallen waren, allen vergab er und erlöste sie als ein wahrhafter Jünger Christi, mit dessen Leib und Blut er auch versehen worden ist. Und so hauchte er seine Seele in dessen Hände aus und empfing das Licht der himmlischen Lichter, in denen Christus ist. Und was aus Erde war, hinterliess er der Erde. Und unter vielem Gesang seitens aller Mönche aus allen Klöstern des Berges Athos wurde seine Leiche mit grosser

precum s'a făcut către Elisei din partea lui Ilie, şi cum a isprăvit rugăciunea lui cu aceste cuvinte, că slăvit eşti în veci, Doamne, spune ucenicului său Ioasaf: « Fiule scrie pe hârtie cele spuse, pentru ca să rămână fraţilor mângâiere veşnică ».

De cum rugăciunile de iertare au fost scrise, spune iarăşi ucenicului său: « Fiule, iată eu plec din această viaţă şi tu pleacă la Constantinopole şi îndeplineşte câte ţi le-am spus în taină! Şi acolo vei lua şi cununa muceniciei, ca să te veseleşti veşnic în ceruri ». — Şi luând dela toată comunitatea fraţilor iertare, s'a împărtăşit cu prea curatele taine şi după trei zile şi-a dat fericitul lui suflet în mâinile lui Dumnezeu la unsprezece August. Iar fraţii mânăstirii plângeau toţi pierderea bunului păstor şi luminător a toată lumea. Ci şi pustnicii şi cei din mânăstiri auzind, au alergat la mânăstirea lui Dionisie, ca să sărute dumnezeieştile şi sfintele lui moaşte. Şi adunându-se mulţime multă de monahi, au făcut privighere de toată noaptea; şi astfel cu mult fast şi cântare au pus în groapă pe stâlpul şi luceafărul luminos al lumii, piatra tare a răbdării, pe cel fără de nicio şovăire în pericole şi ispite diferite, pe cel încercat ca şi aurul în cuptor şi care toate le-a răbdat, pentru dragostea Domnului.

Aşa a trăit sfântul, aşa şi-a dus traiul în această viaţă, el carele prin dumnezeiescul botez, când era pa-

---

Ehre im Monat August, den 12., bestattet, als der Lauf der Jahre seit dem Erschaffen der Welt 7016 war. Und unterging der Strahl vor allen Augen und unter allen Brüdern verblieb Weinen und trostloser Jammer und es gab keinen unter ihnen, der wegen des Vermissens des guten Vaters und Lehrers der ganzen Welt keine Thränen vergossen hätte.

Ioasaph aber, der Dienstbruder des gottliebenden Nifon, indem er sich bemühte, den Auftrag seines Ordensvaters zu erfüllen, gab er all das Leid und die Trauer auf und unbedingt ging er nach Tzarigrad und richtete alle Aufträge des Heiligen sehr gut aus und erlitt dort viele Marter für den Glauben. Hierauf aber verbrannten ihn die Türken im Feuer und er wurde in die Schar

γέννησε πατριάρχης ὢν Τούρκους, Ἑβραίους, Σκύθας καὶ Ἀρμενίους καὶ διὰ τῶν θείων του καὶ μελιῤῥύτων διδαγμάτων πολοὺς σεσωσμένους ἐπρόσφερε πρὸς Κύριον, ὁποῦ σχεδὸν ἀριθμὸν δὲν ἔχουσι. Ἀλλὰ καὶ μὲ μαρτυρικοὺς στεφάνους ἀνέπεμψε πρὸς Θεὸν τοὺς μαθητάς του, ὡς εἴπομεν, διότι καὶ μακάριος Ἰωάσαφ μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ ἁγίου ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ποιήσας κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ ὁσίου παρεδόθη εἰς τὸ κριτήριον τῶν ἀθέων Ἀγαρηνῶν, ὁμολογῶν καὶ βοῶντας μετὰ παῤῥησίας τὴν τρισυπόσταθον παναγίαν Τριάδα. Οἱ δὲ Ἀγαρηνοὶ ὡς κύνες ἀγριώτατοι ἐπαίδευσαν αὐτὸν μὲ διαφόρους βασάνους ἀνηλεῶς, ἕως ὁποῦ καὶ τὸ μακάριον τέλος ἔδωκαν εἰς αὐτὸν κόπτοντες τὴν τιμίαν αὐτοῦ κεφαλήν.

Μετὰ δὲ τὴν κοίμησιν τοῦ ἁγίου ἔπεσεν εἰς δεινὴν καὶ ἀνιάτρευτον ἀσθένειαν ὁ τῆς Βλαχίας ἡγεμὼν Ῥάδουλας, διότι ὅλον του τὸ κορμὶ ἐτρύπησε καὶ εὔγαινεν ἀπὸ αὐτὸ μεγάλη δυσωδία καὶ ἀνυπόφορος, ὁποῦ σχεδὸν τινας δὲν ἐδύνατο νὰ τοῦ πλησιάσῃ. Πρὸς τούτοις δὲ ἐγέρθησαν καὶ μεγάλα σκάνδαλα ἀπὸ τοὺς ἄρχοντάς του· καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Βλαχίας σύγχυσις καὶ ταραχὴ ἠκολούθησαν ἀπὸ τὸν καιρόν, ὁποῦ ἐδιώχθη ἀπὸ ἐκεῖ ὁ μακάριος Νήφων. Διὰ τοῦτο πανταχοῦ ἔστειλνεν ὁ ἡγεμὼν καὶ ἐρεύνα περὶ τοῦ ἁγίου καὶ ζῶντος αὐτοῦ ἀκόμι, διότι ἦλθεν εἰς τὴν Βλαχίαν μεγάλη πεῖνα, ἀνομβρίες καὶ ταραχὴ καὶ βία ἀνέμων· καὶ ἐγνώρισαν ἅπαντες, ὅτι, διὰ νὰ διωχθῇ ὁ ἅγιος

16 Μεγάλης Βλαχίας A || 17 εὔγαινεν — 18 ἀνυπόφορος B, εὔγαινε μεγάλην δυσωδίαν καὶ βρῶμα A || 19 τούτοις δὲ B, δὲ τούτου A || 23 ἔστελνε A || 26 ἔγνωσαν A | ὅτι B, πῶς A ||

der Märtyrer würdig eingereiht. Denn auch diesbezüglich hat der heilige Nifon im vorhinein ausgesagt, gleich wie auch betreffs des Rumänischen Landes, als er zu dem Landesführer Radu sagte, indem er so sprach: Ich sehe der Kirchenunordnung wegen und der Unzahl euerer Freveltaten wegen den Zorn Gottes über euer Land herabkommen.

Als nun der glückselige Nifon aus dem Lande Panonien weggegangen war, verging keine lange Zeit und der Landführer

triarh, a făcut să renască Turci, Evrei, Sciți și Armeni, și care prin dumnezeieștile lui învățături care curgeau ca mierea, pe mulți, după ce au fost mântuiți, i-a dus către Domnul, care aproape sunt fără de număr. Ci și cu cununi de mucenici a trimes către Domnul ucenicii lui, precum am spus, pentrucă și fericitul Ioasaf după adormirea sfântului a plecat la Constantinopole și, făcând după povața cuviosului, a fost dat în judecata nelegiuiților Agareni, mărturisind și strigând cu îndrăsneală pe atotsfânta Treime cea în trei ipostase. Agarenii însă ca niște câini foarte sălbateci l-au pedepsit cu diferite chinuri fără de milă, până ce i-au dat și fericitul sfârșit, tăind cinstitul lui cap.

După adormirea sfântului, domnul Țării-Românești Radu, a căzut într'o boală grozavă și de nevindecat deoarece întreg trupul lui s'a găurit [1]) și se răspândea dela el miros foarte rău și de nesuferit, încât aproape nu se putea apropia careva de el. Pe lângă acestea s'au ridicat și mari certe din partea dregătorilor lui; și în biserica Țării-Românești au urmat nerânduială și tulburare din timpul, de când a fost gonit de acolo fericitul Nifon. De aceea pretutindeni a trimes domnul și cerceta despre sfântul și fiind el încă în viață, deoarece a venit în Țara-Românească mare foamete, secete și sguduire și vânturi mari; și au cunoscut toți

14 *înainte de* Țării *ad.* Marii A || 16 se răspândea — 17 nesuferit B, răspândea miros foarte rău și cangrenă A ||.

Radu verfiel in schreckliche und grausame Krankheit und viele andere Unglücksfälle kamen über ihn her. Und die Notfälle verringerten sich nicht mehr, sondern je die Zeit verging, desto schwieriger gestalteten sich ihm seine Sorgen. Und im Lande entstanden Übelstände und Streitigkeiten und in der Kirche Unordnung und unter derartigen schlechten Unglücksfällen verschied Radu Wojewod. Doch vor seinem Lebensende suchte er den Heiligen, wie er gesagt hatte, und fand ihn nicht, sondern war seine Seele voll Furcht und Zittern. Und da sahen alle ein,

[1]) ἐτρύπησε *s'a găurit, s'a umplut de bube.*

ἦλθον αἱ ἀπειλαὶ αὐταὶ καὶ μάστιγες παρὰ Θεοῦ. Ἀλλὰ ἐξόχως ὁ τιμιώτατος Νεάγγος βλέποντας τὰς πληγὰς ἐνθυμεῖτο τὸν ἅγιον καὶ ἐλυπεῖτο καὶ ἔκλαιε δεόμενος νὰ ἀποφύγῃ κάθε βλαβερὸν διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου. Ὁ δὲ Ῥάδουλας ὁ αὐθέντης μὲ πολλὰς ὀδύνας ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη εἰς τὴν μονὴν τοῦ μεγάλου Νικολάου, ὁποῦ ὀνομάζεται τοῦ Ντάλου, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν. Ὁ δὲ Κύριος εἰς φόβον τῶν παρεστώτων καὶ μετὰ τὴν ταφὴν αὐτοῦ ἔκαμε καὶ ἔτρεμεν ὁ τάφος του τρεῖς ἡμέρας, καθὼς καὶ εἰς βασιλίδα Εὐδοξίαν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Χρυσοστόμου ἠκολούθησε. Φόβος δὲ καὶ τρόμος κατέλαβε πάντας καὶ ἐνθυμοῦντο τὸν ἅγιον.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Ῥάδουλος ἐπῆρε τὴν ἡγεμονίαν ὁ υἱὸς τοῦ Δράκου ἀρμάση, Μίχνας ὀνόματι, ὁ ὁποῖος ἔκαμε μεγάλον ἀφανισμὸν εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ πολλοὺς μὲν ἐπισήμους ἄρχοντας ἀνηλεῶς ἐφόνευσεν, ἄλλους δὲ ἐβασάνιζε καὶ ἔπερνε τὸν βίον τους· τὰς δὲ ἐπισήμους γυναῖκας ἐμοίχευεν τῶν ἀρχόντων. Καὶ ἦτον τότε κατὰ

2 Νεάγγως A ¦ ἐνθυμεῖτο B, ἐνεθυμήτω A || 9—10 ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς βασιλίδος Εὐδοξίας A || 12 ἐνθυμοῦντων A || 13 Ῥάδουλε A |

dass die Worte des Heiligen in Erfüllung gegangen waren, welche er betreffs Radu Wojewod und des Rumänischen Landes vorhergesagt hatte. Die Leiche Radus des Wojewoden aber beerdigte man in der Gruft, welche er im Vorhause der Klosterkirche Dealu errichtet hatte, die dem heiligen Wundertäter Nikolaus geweiht ist und die er in der Zeit seiner Herrschaft von Grund aus aufbaute nur aus schön gemeisseltem Steine und die Tür- und Fensterahmen nur aus Marmor, eine schöne und wunderbare Kirche, wie man sie auch jetzt sieht; sie aber auszumalen ist er nicht dazu gekommen, sondern sie wurde später in dem Auftrage Neagoes des Wojewoden mit Farben und Gold ausgemalt.

Nach seinem Tode also konnten sich die Würdenträger nicht einigen, wen sie zum Herrscher einsetzen sollen. Denn die einen sagten: soll der sein; die anderen aber: nein, jener; und unter ihnen war Hader und Zank dem Worte des Evangeliums gemäss, welches sagt: Wenn man nicht in eigenem Hause einig ist, da

36 *Matei*, 12, 25.

că, deoarece a fost gonit sfântul, au venit aceste ameninţări şi bătăi dela Dumnezeu. Dar mai ales prea cinstitul Neagoe văzând acestea plăgi, şi-a adus aminte de sfântul şi se îndurera şi plângea, rugându-se să scape de orice rău prin solirile [1]) sfântului. Iar domnul Radu cu multe dureri s'a săvârşit şi a fost înmormântat în mânăstirea marelui Nicolae care se chiamă a Dealului, pe care însuşi a zidit-o. Iar Domnul spre înfricoşarea celor ce au stat de faţă şi după înmormântarea lui a făcut şi s'a cutremurat mormântul lui trei zile, precum s'a întâmplat şi la împărăteasa Eudoxia în timpul lui Hrisostom. Şi frică şi cutremur a cuprins pe toţi şi-şi aduceau aminte de sfântul.

Dar după moartea lui Radu a luat domnia feciorul lui Dracu armaşul, Mihnea cu numele, care a făcut mare omor în Ţara-Românească şi pe mulţi boieri însemnaţi i-a ucis fără milă, iar pe alţii îi chinuia şi le lua averea; şi cu femeile mai alese ale boierilor preacurvea. Şi

11 la B, sub A ¦ 14 Radulos B, Radule A ¦

wird es verwüstet. Weil sie nun so entzweit waren, hoben sie selbst ihrer Sünden wegen Strafe über sich, wie der heilige Nifon gesagt hatte, und setzten zum Herrscher auf den Tron des Landes Mihnea, den Sohn des Heerführers Dracza, ein. Und sobald er die Herrschaft erfasste, legte der Wolf das Schaffell sofort ab und verstopfte sich die Ohren wie die Aspis und der Wasilisk, und den Bogen spannte er an und Pfeile bereitete er vor zum losschiessen und den Säbel zückte er und die Hand stärkte er sich, um zu verwunden. Und er liess alle die grossen und auserlesenen Würdenträger gefangen nehmen und folterte sie mit vielen und schrecklichen Foltern und nahm ihnen das ganze Vermögen weg und legte sich vor ihren Augen mit ihren Frauen und Töchtern schlafen. Also den einen hat er die Nasen und die Lippen abgeschnitten, andere hat er aufgehängt und andere ertränkt; er aber bereicherte sich und wuchs wie die Zeder bis in den Himmel hinauf und erfüllte sich jeden Wunsch.

[1]) διὰ πρεσβειῶν *prin soliile, prin rugăciunile de intervenţie.*

ἀλήθειαν ἀφόρητος τυραννὶς εἰς ὅλον τὸν τόπον ἐκεῖνον. Ταῦτα καὶ πλείονα ποιῶντας οὗτος ὁ τύραννος ἔπασχε μὲ κάθα μέθοδον καὶ τέχνην νὰ φιλιωθῇ μὲ τὴν εὐσεβεστάτην γενεὰν τῶν Βασαράβων. Διὰ τοῦτο ὁ ἀνομώτατος ἐσχηματίσθη καὶ ἔκαμε φρικωδεστάτους ὅρκους, ποτὲ νὰ μὴ δείξῃ καμμίαν κακίαν εἰς αὐτούς, ὡς τίμιον καὶ δίκαιον γένος ὁποῦ ἦτον. Αὐτὸς δὲ ὁ ἀλιτήριος εἶχε σκεπαστὸν τὸν δόλον εἰς τὴν καρδίαν του καὶ ἤθελε κατὰ πάντα τρόπον νὰ ἀφανίσῃ τοὺς ἀναιτίους καὶ μάλιστα τὸν εὐσεβέστατον Νεάγγον, τὸν ὁποῖον ἐφύλαττεν ἡ πρεσβεία τοῦ πνευματικοῦ του πατρὸς καὶ Νήφωνος, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε καὶ αὐτὸς προσηλωμένον τὸν νοῦν του ἡμέρας τε καὶ νυκτός, παρακαλοῦντάς τον, νὰ τὸν διασώσῃ, καθὼς τοῦ ἔταξεν. Ὅθεν τὴν ἡμέραν, ὁποῦ ἐγίνετο ἡ ἐπιβουλὴ κατὰ τοῦ τιμίου Νεάγγου, ἕνας ἐκ τοῦ παλατίου τοῦ κακοῦ τυράννου Μίχνα ἐπῆγε μετὰ σπουδῆς καὶ εὗρηκε τὸν Νεάγγον καὶ

1 εἰς — ἐκεῖνον B, εἰς ὅλην τὴν Μεγαλοβλαχίαν A || 10 Νεαγγω A || 12 νυκτός A, νύκτας B || 13 διασώζῃ A | τοῦ ἔταξεν A, τὸν ἐτ. B ||

Betreffs eines Geschlechtes aber, welches auserlesener und gottesfürchtiger war, dessen Name nach dem Gutsgebiete Banovtzi, nämlich Bassaraber war, verband er sich mit den Würdenträgern, die zu jenem Geschlechte gehörten, durch Hinterlisten und Kniffe mit schweren Eidschwüren, dass er sie nicht töten, noch ihnen irgendeinen Unglücksfall zufügen werde; und liess Eidschwüre und Fluche auch schriftlich niederlegen. An allen Tagen aber grub er das Grab und dachte nach, wie er wird machen können, um sie und ihr Geschlecht zu Grunde zu richten, so dass ihr Andenken im Lande Panonien verschwinde. Doch das Gebet des heiligen Nifon hielt ihn fest und liess ihn nicht, ihnen irgendein Übel zuzufügen, sondern alle seine hinterlistigen Nachstellungen zerstoben wie Spinngewebe. Indem er aber von der Schlechtigkeit seines Wesens in einem fort angetrieben war, rief er seinen grössten Ratgeber namens Stoikan zu sich und trat nur mit ihm in den Palastkeller hinein und die Kellermeister trieb er heraus; doch mit dem Willen Gottes blieb ein Hofpage zurück, welcher auch zu dem Geschlechte gehörte, das er ins Verderben zu stürzen den Beschluss gefasst hatte. Und als er den

era atunci cu adevărat o tiranie de nesuferit în întreaga ţara aceea. Acestea şi mai multe făcând acest tiran, se silea pe orice cale şi cu orice meşteşug să se împrietenească cu neamul cel prea cucernic al Basarabilor. De aceea prea nelegiuitul s'a prefăcut şi a jurat jurăminte foarte înfricoşătoare, să nu arete niciodată vreo răutate faţă de dânşii, ca un neam cinstit şi drept ce era. El însă criminalul avea acoperit vicleşugul întru inima lui şi voia în tot chipul să-i nimicească pe nevinovaţii şi în deosebi pe prea cucernicul Neagoe, pe care-l păzea solirea [1]) părintelui său spiritual Nifon, de care îşi avea şi el pironit zi şi noapte cugetul său, rugându-l să-l scape, precum i-a orânduit. De aceea în ziua, când s'a făcut complotul în contra cinstitului Neagoe, unul din palatul răului tiran Mihnea a mers în grabă

2 ţara aceea B, Marea Ţară Românească A ||. 12 zi şi noapte A, zilele şi nopţile B || 13 i-a A, l-a B ||.

ungerechten Herrscher in den Keller hereintreten sah, geriet er in Furcht und Schrecken und, da er nicht wohin zu entfliehen hatte, trat er in ein leeres Fass ein und versteckte sich, denn so hat es Gott gefügt. Und wie der Herrscher mit Stoikan in den Keller eingetreten war, begannen sie, sich zu beraten, wie und in welcher Weise sie tun werden, um jenes Geschlecht auszurotten, wobei sie dachten, dass im Keller niemand sei, der sie hören könnte. Als sie also den Ratschluss erfunden hatten, riefen sie die Kellermeister herein und sagten ihnen, dass sie ihnen vom besten Wein zum trinken geben; und nachdem sie getrunken hatten, gingen der Herrscher und Stoikan lustig aus dem Keller heraus, weil sie dachten, dass niemand ihren hinterlistigen Ratschluss gehört hat. Nach ihnen nun ging auch der Hofpage heimlich heraus und sagte niemandem nichts, sondern sah sich um seine Arbeit und den Dienst um, bis er Zeit und Gelegenheit fand, seinen Eltern und den grössten Anverwandten die Umtriebe und die Hinterlisten des meineidigen Herrschers mitzuteilen.

[1]) Vezi p. 123, r. 5.

ἐδιηγήσατο εἰς αὐτὸν ἅπαντα τὰ κατ' αὐτοῦ, τὸν δόλον δηλαδὴ καὶ τὴν ἀπάτην, ὁποῦ ἐμελέτα ὁ τύραννος καὶ ἔσπευδε νὰ ἀφανίσῃ ὅλην τῶν τιμίων Βασαράβων γενεάν.

Ὁ δὲ Νεάγγος ταῦτα μαθὼν ἐπῆρεν ὅλους τοῦ γένους του κρυφίως καὶ ἀπέρασεν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Πέστρας εἰς τὸν ποταμόν, τὸ ὁποῖον ᾠκοδόμησαν αὐτοὶ οἱ εὐσεβέστατοι Βασαράβαι, καὶ ἐκεῖθεν διαβὰς ἀπέρασε τὸν Δούναβιν. Ὁ δὲ κατάρατος ἡγεμὼν μανθάνοντας τὰ γενόμενα ἐπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἐκατάκαυσεν αὐτὸ καὶ τελείως ἀφάνισε μὲ ὅλους τοὺς κοινοβιάτας πατέρας, καὶ οὐ μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐκ βάθρων κατέσκαψεν ὁ ἀνομώτατος. Ὁ δὲ Νεάγγος παραστάθεὶς εἰς τὰ βασίλεια ἐν Κωνσταντινουπόλει διηγήσατο ἅπαντα. Λοιπὸν τοῦ ἐδόθησαν στρατιῶται καὶ ἀπέρασεν εἰς τὰ σύνορα τῆς Βλαχίας καὶ εὑρῆκε τὸ φουσάτον τοῦ μιαροῦ Μίχνα ἑτοιμασμένον διὰ πόλεμον. Ὅθεν συμπλακέντες ἐκτυπήθησαν καὶ τῇ

5 καὶ — 7 Βασαράβαι AB, *om.* **t** || 15 φουσάτον B, φωσάτον A | Μίχνα B, Μίχνε τοῦ αὐθεντός A ||

Als sie nun das hörten und einsahen, dass seine Worte wahr sind, da kamen sie zusammen, berieten sich und nahmen Vermögen und Leute, soweit sie konnten, und gingen über die Donau hinüber. Und so entflohen sie alle der Nachstellung des meineidigen Wojewoden Michne, denn Gott und die Gebete des heiligen Patriarchen Nifon waren mit ihnen und niemand konnte sich mit ihnen messen, gleich dem grossen Propheten Moses. Als aber der jähzornige Herrscher von ihrer Landesflucht erfuhr, vor Kummer änderte er sich sein Wesen und seine Fröhlichkeit schlug in Trauer um und er legte den Zorn und den Hass, den er gegen sie hatte, an den Tag. Persönlich konnte er ihnen nichts schaden, doch aus Groll verbrannte er ihre Gehöfte und vertrieb ihr Hausgesinde auseinander. Und alle von dem Geschlechte, welche er zurückgeblieben gefunden hat, hat er sie mit vielen Martern gemartert; auch hat er einige getötet und ihr Kloster, welches sie am Flusse Bistritz erbaut haben, hat er von Grund aus zerstört und die Kirche zu heiligen Aposteln, welche Neagoe, der Verehrer des heiligen Nifon, gebaut hat, damit sie zur Begräbnisstätte diene, hat er gleichfalls niederreissen lassen; auch

şi a găsit pe Neagoe şi i-a povestit toate planurile în contra lui, adecă vicleşugul şi înşelăciunea pe care le punea la cale tiranul şi se grăbea să nimicească întreg neamul cinstiţilor Basarabi.

Neagoe aflând acestea a luat în taină pe toţi din neamul său şi a trecut la mânăstirea Bistriţa pe râu, pe care au clădit-o înşişi prea cucernicii Basarabi, şi de acolo mergând mai departe a trecut peste Dunăre. Iar blestematul domn aflând cele întâmplate, a mers la mânăstire şi a ars-o şi a nimicit-o cu desăvârşire dimpreună cu toţi părinţii chinoviţi; şi nu numai mânăstirea, ci şi biserica a dărâmat-o din temelie preanelegiuitul. Neagoe însă înfăţişându-se la palat în Constantinopole, le-a povestit toate. Atunci i s'au dat ostaşi şi a trecut la marginle Ţării-Româneşti şi a găsit oastea spurcatului Mihnea gătită de războiu. De aceea încăierându-se s'au lovit şi prin solirea părintelui său spiri-

6 Bistriţa pe râu] Pestrii, la râu V || 6 şi a — 7 Basarabi AB, *om.* **t** || 16 Mihnea B, Mihnea domnul A ||.

die Obstbäume hat er fällen und aus den Wurzeln reissen lassen. Und er hob eine grosse Verfolgung gegen jenes gottgesegnete Geschlecht an. Und den Priestern in ihren Gutsdörfern liess er allen zum Spotte der Kirche die Nase abschneiden. Und er versuchte und fasste den Ratschluss, alle Äbte in allen Klöstern zu verbrennen und viele andere Übeltaten wollte er tun. Doch Gott, der Durchschauer der Herzen und Gedanken, wollte die Gerechten in die Hände der Folterer nicht fallen lassen, sondern errettete sie vom grausamen Tode.

Also gingen jene gerechten Würdenträger, welche Gott aus den Händen des Folterers gerettet hatte und über welche oben die Rede war, zu der kaiserlichen Regierung und sagten dem Kaiser alle Übeltaten Michnes des Wojewoden aus. Wenn der Kaiser aber so hörte und einsah, dass ihre Worte wahr seien, beriet er sich mit ihnen zusammen, indem sie sich ausdachten, in welcher Weise sie es werden machen können, um Michne Wojewod von dem Throne des Landes Panonien zu vertreiben. Und er setzte ihnen zum Herrscher Wlad, den Bruder Radus des Wo-

πρεσβείᾳ τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ καὶ ἀοιδίμου Νήφωνος ἐνίκησεν αὐτοὺς κατὰ κράτος· καὶ ἄλλους μὲν κατέκοψεν, ἄλλους δὲ ἐπίασε ζωντανοὺς καὶ ἐπαρέδωκεν εἰς τὸν πασᾶν ὁποῦ ἦτον ἀπεσταλμένος ὑπὸ τῆς βασιλείας.

Ὁ δὲ ἀσεβέστατος Μίχνας ἀκούσας ταῦτα ὅλος ἔντρομος ἐγένετο· ὅθεν κρυφὰ ἔφυγε καὶ διεσώθη ὁ ἀλιτήριος εἰς τὴν Οὐγγρίαν καὶ ἐκεῖ ἔδωκεν κακὸν θάνατον. Γυρίζοντας δὲ εἰς τὰ βασίλεια οἱ βασιλικοὶ ἄνθρωποι καὶ ὁ Νεάγγος, ἔκαμαν αὐθέντην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ῥάδουλα βοεβόνδα, Βλάδουλαν ὀνόματι, ὁ ὁποῖος ἔκαμεν ὅρκους, νὰ μὴ πειράζῃ τινὰ ἐκ τῆς γενεᾶς τῶν Βασαράβων. Ἀποσταλεὶς δὲ ὁ Μεχμὲτ-πασᾶς ὑπὸ τῆς βασιλείας ἕως τὸν Δούναβιν μὲ αὐτούς, ἔγιναν σταθερώτεροι ὅρκοι καθέμπροσθεν τοῦ πασᾶ καὶ ἀπὸ τὸν Νεάγγον καὶ ἀπὸ τὸν αὐθέντην· καὶ ὁ μὲν Νεάγγος εἶπεν· «Ἀνίσως καὶ δὲν δουλεύσωμεν ἡμεῖς τὸν αὐθέντην μας Βλάδουλαν πιστὰ χωρὶς

7 Οὐγκρίαν A | ἀπόδωσεν A || 8—9 Γυρίζοντες — Νεάγγος B, Αὐτὸς γυρίζοντας εἰς τὰ βασίλεια A || 10 ὁ ὁποῖος ἔκαμεν B, μὲ τὸν ὁποῖον ἔκαμαν A || 11 τινὰν ἐκ τὴν γενεὰν A || 13 ἔγιναν σταθερώτεροι ὅρκοι B, ἔκαμαν σταθερωτέρους ὅρκους A || 14—15 καὶ ἀπὸ — εἶπεν B, λέγοντας ὁ Νεάγγως A || 16 Βλάδουλαν πιστά B, πιστὰ Βλάδουλε A ||

jewoden, welcher Herrscher vor Michne Wojewod gewesen war, von den oben die Rede war, denn jenen haben sie vom Kaiser verlangt. Also sagte der Kaiser zu ihnen: Sehet, ich gebe ihn in euere Hände und euch in seine Hände und mitten unter euch Gott. Wenn nun ihr ihm oder er euch hinterlistig nachstellen wird, Gott möge euch samt euerem ganzen Geschlechte von der Erdoberfläche verschwinden lassen. Sie aber sagten alle: Amen! Und angesichts des Donau-Paschas legten einen Eidschwur Wlad Wojewod und die Würdenträger. Und gab ihnen der Kaiser ein grosses Heer und sie brachen auf. Und als sie an die Donau angekommen waren, schwuren sie vom neuen vor Mechmet dem Donau-Pascha. Und sagte das Geschlecht der Bassaraber: Wenn wir also mit hinterlistigen Gedanken umgehen und nicht mit Gerechtigkeit unserem Herrscher Wlad Wojewod dienen werden, verschwinden mag für ewig unser Geschlecht und unser Name aus diesem Lande; und alle sagten Amen! Gleichfalls sagte auch Wlad Wojevod zu

tual, a în veci pomenitului Nifon, i-a învins cu desăvârşire; şi pe unii i-a tăiat, pe alţii însă i-a prins de vii şi i-a predat paşalei care fusese trimes de împărăţie.

Prea necredinciosul Mihnea auzind acestea, cutremur l-a cuprins întreg; de aceea pe furiş a fugit şi a scăpat nelegiuitul în Ungaria şi acolo a avut o moarte rea. Intorcându-se la palat oamenii împărăteşti şi Neagoe, au făcut domn pe fratele lui Radu Voievod, cu numele Vlad, care a făcut jurăminte, să nu supere pe careva din neamul Basarabilor. Şi trimes fiind de împărăţie Mehmet-paşa până la Dunăre dimpreună cu dânşii, s'au făcut jurăminte mai statornice în faţa paşalei şi din partea lui Neagoe şi din partea domnului; şi Neagoe a zis: « Dacă noi nu vom sluji pe domnul nostru Vlad

7 Intorcându-se — Neagoe B, El întorcându-se la împărăţie A || 9 care a B, cu care au A || 11 s'au B, au A || 12 şi din — 14 a zis B, zicând Neagoe A ||14 Vladule A ||.

Mechmet-Pascha: Wenn ich irgendein Übel diesem Geschlechte antun oder einen Hinterhalt anlegen werde, mag dein Schwert mit grosser Schande mein Haupt abhauen und du sollst mein Geschlecht in diesem Lande vernichten; und wieder sagten alle: Amen!

Und so überschritten sie die Donau mit dem ganzen Heere und, nachdem sie hinüber waren, teilten sie das Heer in drei Abteilungen und eine Abteilung übernahm Neagoe, indem er seine Hoffnung auf das Gebet seines geistlichen Vaters, des heiligen Nifon, setzte. Als aber Mircza, der Sohn Michnes des Wojewoden, dies erfahren hatte, ging er im geheimen zum Kloster Kotmana, welches das Abendmahl heisst, nämlich ein Metochion des Klosters Kozia, und plötzlich wurde von dem Heere Neagoes ein grosser Lärm gemacht. Und als der Sohn Michnes des Wojewoden dies hörte, kaum ist er in der Eile mit einem Sohne Stoikans, von dem oben die Rede war, in der Nacht barfüssig, ungegürtet und ohne Mützen durch ein Fenster entkommen. Neagoe machte aber ihr Heer nieder; die er aber nicht niederhieb, alle nahm er lebendig gefangen; kaum sind nur barfüssig und ungegürtet, wie es

καμμίαν δολιότητα, νὰ εἴμεσθεν παντελῶς ἀφανισμένοι ἀπὸ τὸ σπαθὶ τῆς κρατερᾶς βασιλείας.» — Ὁ δὲ Βλάδουλας βοηβόνδας ἀπεκρίνατο καὶ αὐτὸς λέγων· «Ἀνίσως καὶ ἐγώ, πολυχρονημένε πασᾶ, δὲν τοὺς ἀγαπήσω καὶ δὲν τοὺς προσέχω ὡς τιμίους μὲ δίχως καμμίαν δολιότητα, νὰ κόψῃ τὸ σπαθί σου τὸν λαιμόν μου·» — Καὶ εἶπαν ὅλοι οἱ παρόντες ἐκεῖ τὸ Ἀμήν·

Ἀπεχωρίσθησαν λοιπὸν ἀπὸ τὸν πασᾶ καὶ ἦλθαν εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸν θρόνον ὁ Βλάδουλας βοεβόδας πάσης Οὐγγροβλαχίας καὶ οἱ ἄρχοντες ἤρχοντο καὶ ἐπροσκύνουν αὐτὸν μὲ μεγάλας δωρεὰς καὶ χαρίσματα· καὶ αὐτὸς τοὺς ἐδέχετο μὲ μεγάλον σπλάγχνος καὶ ἀγάπην

1 ἤμεσθεν B | ἀπὸ B, ὑπὸ A || 2—3 Βλάδουλας βοηβόνδας B, Βλάδουλε βοϊβόνδας A || 8 πασᾶ B, μπασιᾶ A || 9—10 Βλάδουλας βοεβόδας B, Βλάδουλε βοεβόνδας καὶ ἡγεμὼν A || 10 ἤρχονταν A || 12 ἐδέχουνταν A ||

oben erwähnt wurde, der Sohn des Folterers Michne und der Sohn Stoikans entkommen, die Waffen aber nahm er ihnen weg. Und er beruhigte das Kloster und die Mönche vor der Furcht, die sie hatten. Der Sohn Michnes ging aber zu seinem Vater und erzählte ihm alles voll Furcht. Als er aber dies hörte, erschrack er und sagte zu ihnen: Wer hat ihnen das angetan? Und sie sagten: Neagoe, der Anführer der Polizeileute. Als Michne Wojewod dies vernahm, geriet er in grosse Furcht und sagte: Wenn einmal der Löwenjunge das so macht, wenn aber der grosse Löwe kommen wird, was wird der erst machen? Und im selben Augenblicke erhob er sich vom Throne und floh ins Ungarnland und dort erholte er sich aus seiner Furcht. Andere aber zerstreuten sich durch das ganze Muntenische Land und es gab niemanden, der ihnen helfen sollte, denn so hilfreich war das Gebet des glückseligen Nifon und der Zorn Gottes, den seine Heiligkeit prophezeit hatte, ist in Erfüllung gegangen.

Also sass Wlad Wojewod auf den Throne und das ganze Land kam und beugte sich vor ihm und man brachte ihm viele Geschenke und alle kehrten mit grosser Freude heim, ein jeder nach seinem Hause. Wlad Wojewod aber mit Gotteshilfe gedieh noch mehr im Frohsinn und in der Tugend und Ehre, solange er auf

cu credinţă fără nicio viclenie, să fim nimiciţi cu totul de sabia puternicii împărăţii!». — Iar Vlad Voievod a răspuns şi el, zicând: «Dacă şi eu, să trăieşti întru mulţi ani paşă, nu-i voiu iubi şi nu voiu lua aminte de ei ca de nişte cinstiţi cu fără de nicio viclenie, să taie sabia ta grumazul meu!». — Şi au zis toţi cei de faţă acolo: Amin!.

S'au despărţit deci de paşă şi au venit în Ţara-Românească şi a şezut în tron Vlad Voievod al întregii Ungrovlahiei; şi boierii veneau şi se închinau la el cu mari daruri şi pocloane; şi el îi primea cu mare milă

9 Vladule Voievod şi conducător A ||.

die Ratschläge jenes gerechten Geschlechtes achtete. Michne Wojewod verfiel aber in die Häresie der Lästerung des heiligen Geistes. Denn wie nun sich das ganze Abendland verhält, dass es mit Gross-Rom in seinen Häresien verfault und wie der zweite Julian der Abtrünnige wegen der Götzenanbetung zu Grunde gegangen ist, so auch dieser wegen der Bekämpfung des heiligen Geistes, weil er sich mit den Ungarn befreundet hat und listigen Hinterhalt gegen den jungen Wlad Wojewod anstellte; und sie kamen gegen ihn. Und als die Heere auf einander stiessen, der Grossdwornik Danczul aber dem Wlad Wojewod half, denn er gehörte auch einem guten und gerechten Geschlechte an, besiegten sie das Heer des Abtrünnigen und Lästerers Michne Wojewod und sie flohen alle verschämt in das ungarische Land. Und erreichte der Zorn Gottes Michne den Wojewoden, den zweiten Julian, und er wurde von dem tapferen Demeter Jakschicz verwundet und starb; welchen Gott gleich wie den heiligen Märtyrer Mercurius gegen den Heiden Julian geschickt hatte. Und gleich wie der heilige Nestor mit dem Gebet des heiligen Demetrius den Lia tötete, so verwundete und tötete auch dieser Demeter Jakschicz durch das Gebet des heiligen Nifon den verhassten Folterer Michne. Und er stand wie Finees im Lande Madiam für die Hebräer und seine Sachen gestalteten sich dem Verheissen gemäss; so stand auch dieser Demeter und allen wurde er dem Verheissen gemäss; und der Krieg hörte auf und er erwarb vom Geschlecht zu Geschlecht Lob.

ἀνείκαστον καὶ πάντες ἔχαιρον. Καὶ ἕως μὲν ἐκράτει τὴν συμβουλὴν τῶν εὐσεβεστάτων Βασαράβων, ἐπέρνα καλὰ μὲ μεγάλας εὐτυχίας καὶ παρὰ πάντων ἐδοξάζετο.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἀπὸ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἄρχησε νὰ ἐμβαίνῃ εἰς τὰς κακὰς συμβουλὰς τοῦ παρανόμου Μπογδάνου ἐκείνου, ὁποῦ προείπαμεν, πῶς παρανόμως ἐπῆρε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ εἰς γυναῖκα ‹μὴ› ἀποθανόντος Ῥάδουλα· καὶ ἐπεχείρησε νὰ ζημιώνῃ τὴν εὐσεβεστάτην ταύτην γενεὰν τῶν Βασαράβων καὶ τελείως νὰ τοὺς μισῇ. Ὁ γὰρ παράνομος Μπόγδανος καθ' ἡμέραν ἔπλεκε δόλους καὶ ἐνέδρας κατὰ τοῦ εὐσεβεστάτου Νεάγγου καὶ ἔλεγεν εἰς τὸν αὐθέντην· «Μὴ πιστεύῃς ποτὲ τοῦ Νεάγγου τοὺς ὅρκους, ὅτι ἐγώ, αὐθέντα, εἶμαι κατὰ πάντα βέβαιος, πῶς ἔχει κάθε ἑτοιμασίαν νὰ σοῦ πάρῃ τὴν αὐθεντίαν· μόνον νὰ κάμῃς κάθε τρόπον νὰ τὸν τυφλώσῃς καὶ παντελῶς νὰ τὸν ἀφανίσῃς.» — Ὁ δὲ αὐθέντης ὅλος ἐμπῆκεν εἰς τοῦ Μπογδάνου τοὺς λόγους καὶ ἐπαρατήρει νὰ εὔγῃ ὀμπρός του ὁ Νέαγγος. Μερικοὶ δὲ ἄρχοντες ἐγνώρισαν τὴν ἀπάτην

---

3 μεγάλαις εὐτυχίαις A || 4 Μετὰ — 5 συμβουλὰς B, Ὅμως μετὰ ταῦτα ἀπὸ ὀλίγον εἰς ὀλίγον ἐμπένῃ εἰς ταῖς κακαῖς συμβουλαῖς A || 5 Μπουγδάνου A || 6 παρανόμως A, *om.* B || 7 μὴ V, *om.* AB | ἀποθανόντος Ῥάδουλα B, *om.* A || 8 ἐπεχείρησε B, ἄρχησε A || 9 τελείως B, κατὰ κράτος A | μισᾷ A || 9—10 Ὁ γὰρ — ἔπλεκε B, Ἔπασχε δὲ καθ' ἡμέραν ὁ παράνομος Μπουγδάνος καὶ ἔπλεκεν A || 11—12 εἰς τὸν αὐθέντην B, τοῦ αὐθεντός A || 16—17 Μπογδάνου τοὺς λόγους B, Μπουγδάνου τὸν λόγον A || 17 ἐπαρατήρει B, ἐγήρευε A || 18 Μερικοὶ δὲ B, Οἱ δὲ μερικοὶ A ||

Über den Wlad Wojewod verbreitete sich aber grosser Ruf überall wegen des Krieges und wegen des guten Glückes, solange er sich an die Ratschläge jenes von Gott erwählten Geschlechtes der Bassaraber hielt. Wenn er aber die Ratschläge jenes Geschlechtes verliess und die anderer annahm gleich Awessalom, dem Sohne Davids, als er sich gegen seinen Vater erhob, so hat auch Wlad Wojewod den Ratschlag des Frevlers Bogdan angenommen und sich über jenes von Gott begnadete Geschlecht hergemacht, da liess sich der Zorn Gottes auch über ihn nieder. Denn wenn Wlad Wojewod scharf wurde und über jenes gerechte Geschlecht in

și dragoste neasemănată și toți se bucurau. Și cât a ținut sfatul prea cucernicilor Basarabi, îi mergea bine cu mare noroc și de toți era slăvit.

După aceea însă încetul cu încetul a început să intre în sfaturile rele ale acelui nelegiuit Moldovean, despre care am spus mai înainte, că în fărădelege a luat pe sora lui de femeie, nemurind încă Radu; și a încercat să strice acestui neam prea cucernic al Basarabilor și cu desăvârșire să-i urască. Căci nelegiuitul Moldovean zilnic împletea vicleșuguri și curse în contra prea cucernicului Neagoe și zicea către domn: « Să nu crezi vreodată jurămintele lui Neagoe, că eu, doamne, sunt întru toate sigur, că el are orice pregătire să-ți ia domnia; să faci numai chip și fel să-l orbești și să-l nimicești cu totul ». — Iar domnul întreg a intrat în cuvintele Moldoveanului și pândea să-i iasă înainte Neagoe. Unii boieri însă au cunoscut înșelăciunea și vicleșugul și spun către

---

4 însă B, Totuși A || 7 nemurind încă Radu *corr.*, trăind încă Radu V, murind Radu B, *om.* A | încercat B, început A || 9 Căci — zilnic B, Și se nevoia zilnic nelegiuitul Moldovean și A || 15 cuvântul A || 16 pândea B, căuta A ||.

---

grossem Zorne sehr aufloderte, den der Frevler Bogdan, welchen der gottselige Nifon mit dem Bann belegt und aus der heiligen Kirche seiner Hurerei wegen verwiesen hatte, wie es in dem ersten Teile der Rede berichtet wurde, anregte und anzettelte, da sprach er Lügen zu dem Herrscher, indem er über den jungen Neagoe so sagte: Herr, ich habe wirklich eingesehen, dass Neagoe dich vom Throne stürzen will, du aber bemühe dich, ihm den Kopf zu zermalmen oder ihm die Nase abzuschneiden oder ihm ein Auge auszustechen. Also billigte sehr der Herrscher seinen Rat, weil es ihm vorkam, dass es wahr sei, und er liess sich in Versuchung bringen, dieses Unding zu verrichten, und schickte Leute, um jenen gerechten Sprössling, den geliebten Neagoe, zu ihm zu bringen. Als aber andere Würdenträger dies eingesehen hatten, sagten sie zu dem Herrscher: Herr, gib das auf, höre nicht auf die Worte Bogdans, denn Neagoe ist wirklich unser Sohn und

καὶ τὸν δόλον καὶ λέγουν εἰς τὸν αὐθέντην· « παῦσαι, ὦ αὐθέντα, τῆς ὀργῆς ταύτης καὶ μὴ πιστεύῃς τὰ λόγια τοῦ Μπογδάνου, διατὶ δὲν εἶναι ἀληθινά· » — Καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς· « Λοιπὸν ἂν εἶναι καθαρὸς, ἂς μὴ φοβᾶται νὰ λάβῃ ποτὲ κακὸν ἀπὸ λόγου μου καὶ ἂς ἔρχεται ἔμπροσθέν μου ὡς καὶ τὸ πρότερον, δίδοντας καὶ τρίτην φορὰν συνθήκας καὶ ὅρκους εἰς τοὺς ἄρχοντας, ὅτι νὰ μὴν ἔχῃ καμμίαν δειλίαν καὶ φόβον ἀπὸ λόγου μου· » — Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἦτον προσωπεῖον, ὅτι αὐτὸς ὁ ὄντως ἐπίορκος εἶχε μετὰ τοῦ Μπογδάνου βουλὴν καὶ ἀπόφασιν νὰ ἀφανίσῃ τὸν Νεάγγον καὶ τοὺς συγγενεῖς του.

Ἀλλὰ ὁ Κύριος, ὁποῦ φυλάττει τοὺς ἀναιτίους, διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου Νήφωνος ἔκαμε καὶ ἐγνώρισαν τὸν δόλον τῶν μιαρῶν μερικοὶ καὶ τὰ ἀνήγγειλαν ἅπαντα εἰς τὸν Νεάγγον, ὅστις χωρὶς καμμίαν ἄργητα εἶπε μυστικὰ εἰς τοὺς λοιποὺς τῆς συγγενείας του· καὶ ἔφυγαν καὶ τῇ πρεσβείᾳ τοῦ ἁγίου ἔφθασαν εἰς ἕνα νησὶ τοῦ ποταμοῦ Δούναβιν. Αὐτὸς δὲ ὁ φρενόληπτος ἡγεμὼν κατεδίωξεν ὀπίσω των, ἀλλὰ ἀπέτυχε, ὅτι ὁ Θεὸς ἦτον μετ' αὐτῶν καὶ τοὺς ἐφύλαττεν ὡς δικαίους.

1 εἰς τὸν αὐθέντην B, τοῦ αὐθεντός A ‖ 2 αὐθέντα B, αὐθέντη A ‖ 3 Μπουγδάνου A | διατί B διότι A ‖ 4 ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς B, τοὺς ἀπεκρίθη A ‖ 5 λάβῃ B, ἔχῃ A | κατέμπροσθεν A ‖ 6 τρίτην φορὰν B, τρίτον A ‖ 7 ὅτι B, *om.* A ‖ 8 ἀπὸ λόγου μου B, *om.* A ‖ 9 ταῦτα — ὅτι B, *om.* A ‖ 10 Μπουγδάνου A | βουλὴν καὶ ἀπόφασιν B, κάθε τρόπον A ‖ 11 τὸν — του B, πάντας κατὰ τὸν λόγον τοῦ παρανόμου Μπουγδάνου A ‖ 13 ἔκαμε καὶ B, *om.* A ‖ 14 *pos*: δόλον *ad.* καὶ ἀπάτην A | μερικοὶ B, *om.* A | τὰ B, *om.* A | ἀναγγείλαντες A ‖ 14—15 εἰς τὸν Νεάγγον B, τοῦ Νεάγγου A ‖ 15 χωρὶς — 16 λοιποὺς B, μὴ δὲ κάμμίαν ἄργητα λαβὼν ἐσύντυχε μυστικὰ τῶν λοιπῶν A ‖ 19 των B, *om.* A ‖ 19 20 καὶ τοὺς ἐφύλαττεν B, *om.* A ‖ 20 δικαίους B, καθαρὸν γένους A ‖

hat nichts hinterlistiges in sich, wie alle Würdenträger des Muntenischen Landes in aller Wirklichkeit es wissen. Der Herrscher aber sagte: Wenn es dem so ist, bringet ihr ihn her und schwöret für ihn. Und sie gaben sich Mühe, ihn mit Bogdan zu konfron-

domn: « Lasă-te, doamne, de această urgie și să nu crezi cuvintele Moldoveanului, pentrucă nu sunt adevărate! ». — Și el răspunse către ei: « Deci dacă e curat, să nu se teamă că o să ia vreun rău dela domnia mea și să vină în fața mea ca și mai înainte, dând și a treia oară făgăduințe și jurăminte către boieri, că dela domnia mea să nu aibă nicio teamă și frică ». — Ci toate acestea erau fățărnicie, pentrucă el, cu adevărat călcător de jurământ, avea dimpreună cu Moldoveanul sfat și hotărîre să nimicească pe Neagoe și neamurile lui.

Ci Domnul care păzește pe cei nevinovați, prin solirile sfântului Nifon a făcut și au cunoscut unii vicleșugul spurcaților și le-au anunțat toate lui Neagoe, care fără nicio întârziere a spus în taină celorlalți din neamul lui; și au fugit și prin solirea sfântului au ajuns într'o insulă a râului Dunărea. Iar el nebunul domn a gonit în urma lor, ci n'a izbutit, că Dumnezeu era cu ei și-i păzea ca pe niște drepți.

4 ia B, aibă A | dela domnia mea B, despre el V, *om.* A ‖ 7 toate — 8 pentrucă B, *om.* A ‖ 10 sfat și hotărîre B, fel și chip A | pe Neagoe și neamurile lui B, pe toți după cuvântul nelegiuitului Moldovean A ‖ 13 a făcut și B, *om.* A ‖ 13 unii B, *om.* A | *după* vicleșugul *ad.* și înșelăciunea A ‖ 14 le-au anunțat B, anunțând A ‖ 15 fără — celorlalți B, neluând nicio întârziere, s'a întâlnit în taină cu ceilalți A ‖ 18—19 și-i păzea B, *om.* A ‖ 19 niște drepți, B, un neam curat A ‖.

tieren; doch er der Frevler und Verruchter riet immer dem Herrscher zu, Neagoe und sein Geschlecht zu töten. Indem Bogdan immer so den Herrscher antrieb, entflammte er in Zorn, um sie zu töten, und wollte, dass niemand was davon erfahre. Und wenn Gott einen Mönch nicht geschickt hätte, dass er es ihnen aussagte, alle hätte er ins Verderben gestürzt. Doch mit Hilfe Gottes und durch das Gebet des heiligen Nifon wurden sie von dem Zorne und dem jähen Tode erlöst und entflohen auf eine Insel, woher sie die Donau übersetzten, wie Jesus Navi den Jordan.

'Επῆγε δὲ ὁ Νεάγγος μὲ τοὺς συγγενεῖς του καὶ ἄρχοντας καὶ ἀντάμωσαν τὸν ἴδιον ἐκεῖνον πασᾶν καὶ διηγήσαντο ἅπαντα τὰ τοῦ ἐπιόρκου Βλάδουλα. Αὐτὸς δὲ ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἦτον ἀσεβής, ἀλλὰ ἔκρινε δικαίως καὶ κατέμπροσθεν τῆς βασιλείας παρασταθεὶς ἐδιηγήθηκεν ἅπαντα. Καὶ λαβὼν ἐξουσίαν παρὰ τῆς βασιλείας ἐσύναξε στράτευμα περισσὸν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Βλαχίαν μὲ τὸν Νεάγγον καὶ τοὺς λοιπούς. Καὶ ἔξαφνα κτυπῶντας μέσα εἰς τὴν χώραν τοῦ Βουκουρεστίου ἐνίκησε κατὰ κράτος τὸν Βλάδουλ βοεβόνδα πιάσας αὐτὸν ζῶντα μετὰ τοῦ πονηροτάτου καὶ παρανόμου Μπογδάνου. 'Εφώναξε δὲ ὁ Μεχμὲτ πασᾶς μεγάλῃ τῇ φωνῇ λέγων πρὸς αὐτόν· « Βλάδουλε ἐπίορκε, τώρα, τώρα νὰ σὲ κόψῃ τὸ σπαθί μου, τὸ ὁποῖον ἠκόνισες καταπάνω σου μὲ τοὺς ψευδεῖς ὅρκους σου· » — Καὶ γυμνώσας τὸ σπαθί του ὁ ἴδιος πασᾶς ἔκοψε τὴν κεφαλήν του.

Εἰς δὲ τὸν παράνομον Μπόγδανον νὰ μαρτυρήσῃ εἶπε τὸν βίον καὶ τὰ ἄσπρα, ὁποῦ ἐπῆρε τυραννικῶς μὲ τὸν αὐθέντην, καὶ νὰ τοῦ χαρίσῃ τὴν ζωήν του. 'Ο δὲ μιαρὸς οὐκ ἠθέλησε· καὶ ἔτζι τὸν ἐβασάνισε μὲ μεγάλα παιδευτήρια καὶ εἰς τὸν ὕστερον τὸν ἐκρέμασεν· καὶ ἐπρήσθη καὶ τὸν ἀνέρριψαν ἔξω κατάβρωμα εἰς τοὺς σκύλους. 'Αλλὰ δὲν τὸν

1 ἐπῆγε B, ἦλθεν A | μὲ B, μετὰ A || 2 πασιᾶ A || 3 Βλάδουλε A || 5 ἐδιηγήθηκεν B, ἐπαρέστησε A || 6 στράτευμα B, φουσάτον A || 8 ἐξάφνου A || 9 τοῦ Βουκουρεστίου B, Μπουκουρέστην A || 9—10 τὸν Βλάδουλ βοεβόνδα B, τὸ φουσάτον τοῦ Βλάδουλε βοεβόνδα A || 10 πιάσας B, λαβῶντας A || 11 Μπουγδάνου B || 11 Μεχμὲτ πασᾶς] Μεεμέτπασας B, Μεεμὲτ πασιᾶς A || 13 ἠκόνισες A, ἀκόνησες B || 15 τὴν σπάθην A || 17 εἰς δὲ τὸν B, τὸν δὲ A | Μπουγδάνον A || 22 εἰς τοὺς σκύλους B, τῶν σκύλων A |

Und wieder gingen sie zu Mechmet-Pascha und sagten ihm all das Leid, das ihnen seitens Wlads des Wojewoden zugestossen ist. Der Pascha aber wurde von der Gottheit zur Erlösung jenes Geschlechtes entflammt, obwohl er Heide war, und sammelte ein grosses Heer und setzte die Donau zusammen mit ihnen über und lieferte eine Schlacht in der Nähe der Stadt Bukarest und besiegte das Heer Wlads des Wojewoden. Als er aber seine Armee

Și a mers Neagoe cu neamurile lui și cu boierii și s'au întâlnit cu același pașă și au povestit toate cele ale călcătorului de jurământ Vlad. El însă măcar că era necredincios, ci a judecat cu dreptate și stând în fața împărăției a povestit toate. Și luând împuternicire dela împărăție, a strâns o oaste numeroasă și a venit în Țara-Românească dimpreună cu Neagoe și cu ceilalți. Și deodată ciocnindu-se în regiunea Bucureștiului, a învins cu totul pe Vlad Voevod, prinzându-l pe el de viu dimpreună cu prea vicleanul și nelegiuitul Moldovean. Și a strigat Mehmet-pașa cu mare glas, zicând către el: « Vladule călcător de jurământ, acuma, acuma să te taie spada mea, pe care o ai ascuțit asupra ta cu jurămintele tale mincinoase! ». — Și scoțându-și sabia însuși pașa i-a tăiat capul.

Iar către călcătorul de lege Moldovean a spus să mărturisească averea și banii pe care i-a luat în chip asupritor dimpreună cu domnul, și să-i dăruiască viața. Spurcatul însă n'a voit; și așa l-a chinuit cu mari pedepse și pe urmă l-a spânzurat; și s'a umflat și l-au aruncat afară mâncare câinilor. Ci nu s'au apropiat cu

5 povestit B, înfățișat A || 9 pe Vlad Voievod B, oastea lui Vlad Voievod A ||.

besiegt und gefallen gesehen hatte, wollte er fliehen; doch mit dem Hindernis Gottes wurde er von dem Heere Mechmet-Paschas gefangen genommen und man brachte ihn in Fesseln nach Bukarest zu dem Pascha. Wenn aber der Pascha ihn sah, sagte er zu ihm mit Hohn: O du Meineidiger, so mag es dir nach dem Worte deines Eides geschehen und mein Säbel soll dein Haupt abhauen, wie es auch in Erfüllung ging. Denn der Pascha selbst hat ihm mit eigener Hand in der Stadt zu Bukarest unter einem Birnbaum den Kopf abgeschnitten, gleich wie als Ioav den Awessalom mit dem Pfeil durchbohrte, indem er an dem Aste einer Eiche in Ephrem-Haine mit den Haaren verwickelt war. Und das gerechte Urteil und die Erlösung Gottes ging in Erfüllung. Und seine Leiche nahm man und überführte ins Kloster Dealu, welches sein Bruder Radu erbaut hatte, dass man sie beerdigte.

ἔγγιξαν τελείως οἱ σκῦλοι ὡς ἀφωρισμένον ὑπὸ τοῦ ἁγίου· ὅθεν τὸν ἔχωσαν εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ παύσῃ ἡ καταίσχυνη.

Ὁ δὲ πασᾶς, ἐπειδὴ καὶ ἦτον διωρισμένος ὑπὸ τῆς βασιλείας νὰ κάμῃ αὐθέντην, οἷον θελήσει ὁ λαός, εἶπεν εἰς τοὺς παρεστῶτας ἄρχοντας, ποῖον θέλουν νὰ κάμουν αὐθέντην; Καὶ πάντες ἀπεκρίθησαν, ὅτι θέλουν τὸν εὐσεβέστατον Νεάγγον Βασαράβαν. Ὁ δὲ Νεάγγος ἀκούσας ἔλεγε μεγάλῃ τῇ φωνῇ· «Ἄλλον ἂς κάμουν, ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος· » — Ὁ δὲ λαὸς ἔκραζον· « Δὲν θέλομεν ἄλλον, μόνον ἐσένα, χριστιανικώτατε Νεάγγουλε· » — Ὅθεν ὁ πασᾶς κατὰ τὴν ζήτησιν τοῦ λαοῦ ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν Νεάγγον καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τῆς ἡγεμονίας πάσης Οὐγκροβλαχίας.

Ὑποστρέψαντος δὲ τοῦ πασᾶ εἰς τὰ ὀπίσω, ἔμεινε κύριος πάσης τῆς ἐξουσίας ὁ ἡγεμὼν Νεάγγος, ὁ ὁποῖος ἄναψεν εὐθὺς ἀπὸ θεϊκὸν ζῆλον καὶ μὲ τὴν θέλησιν καὶ ἄδειαν τοῦ τότε πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κυρίου Παχωμίου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἱερωτάτων μητροπολιτῶν ἐχειροτόνησαν Μακάριόν τινα μητροπολίτην Οὐγκροβλαχίας ὑπέρτιμον καὶ ἔξαρχον Πλαγινῶν καὶ Σεβερίνων, ἄνδρα

1 τελείως B, *om.* A || 2 ὅθεν B, μόνον A | αἰσχύνη A || 3 πασιάς A | ἐπειδὴ καὶ ἦτον B, ὡς ἦν A || 4 εἰς B, *om.* A || 6 ὅτι θέλουν B, *om.* A || 7 Βασαράϐαν A, Βασαράϐων B || 8 *post* ἔλεγε *ad.* μὲ A || 8—9 ἐγὼ δὲν εἶμαι B, αὐτὸς δὲν ἦτον A || 10 Νεάγγουλε A, Νεάγγε B | Ὅθεν ὁ πασᾶς B, Ὁ δὲ πασιάς A || 11 ἔδωσε A || 11—12 εἰς τὸν Νεάγγον B, τοῦ Νεάγγουλῳ A || 14 καὶ ἐπιστρέψας ὁ πασιὰς A || 16 μὲ B, μετὰ A | καὶ ἄδειαν A, *om.* B || 18 αὐτὸν B, αὐτοῦ A || 19 τινὰν A || 20 πλαγηνῶν B | καὶ σεϐερίνον A, *om.* B ||

Was aber jenen anbelangt, von dem sie sagten, dass sie ihn aus Neid, da er sich zum Herrscher aufschwingen will, umbringen sollen, jenen hat Gott mit seinem Willen und mit seiner Hand zum Herrscher gesalbt und eingesetzt. Und alle sagten mit dem Propheten Jeremia: Vor deiner Geburt habe ich dich gezeichnet und auserwählt, damit du grösser unter den Israeliten seiest. Er wollte sich aber in keiner Weise bewegen lassen, Herrscher zu sein, sondern mit lauter Stimme sagte er

33 *Prof. Ierem.* I, 5.

desăvârşire cânii de el ca fiind caterisit de sfântul; de aceea l-au îngropat în pământ, ca să înceteze ruşinea.

Iar paşa, pentrucă avea şi poruncă dela împărăţie să facă domn, pe care-l va voi poporul, a spus către boierii ce stăteau de faţă, pe cine-l vreau să-l facă domn? Şi toţi au răspuns că-l vreau pe prea cucernicul Neagoe Basarab. Iar Neagoe auzind, spunea cu glas mare: « Pe altul să-l facă, pentrucă eu nu sunt vrednic! ». — Poporul însă striga: « Nu vrem pe altul, numai pe tine, prea creştinescule Neagule! ». — De aceea paşa după cererea poporului a dat puterea lui Neagoe şi l-a urcat pe el pe tronul domniei a toată Ungrovlahia.

Şi paşa întorcându-se înapoi, a rămas domn a toată puterea domnitorul Neagoe, care s'a aprins îndată de zel dumnezeiesc şi, cu voinţa şi îngăduirea patriarhului de atunci al Constantinopolei, a domnului Pahomie, şi a prea sfinţiţilor mitropoliţi din jurul lui, l-au hirotonit pe unul Macarie prea cinstit mitropolit al Ungrovlahiei şi exarh al Plaiurilor şi al Severinului, bărbat strălucit la cuget şi faptă. Şi au încetat smintelile bisericii şi

1 cu desăvârşire B, *om.* A || 2 de aceea B, numai A || 3 pentrucă şi B, cum A || 6 că-l vreau B, *om.* A || 7 Basarab A, al Basarabilor B || 8 eu nu sunt B, el nu era A || 10 Neagule A, Neagoe B | De aceea B, Iar A || 15 şi îngăduirea A, *om.* B || 19 al Severinului AV, *om.* B ||

zu dem ganzen Volke: Setzet einen anderen Herrscher ein, den ihr auch mit unserem Ratschlag wünschen werdet, mir aber verzeihet, denn ich will nicht sein. Das Volk aber schrie in einemfort und sagte zu ihm: Siehe, Gott will nicht, dass ein anderer sei, noch wir, sondern nur du sollst unser Herrscher sein. Und so geschah auch diesmal, wie längsther im alten Bunde: Saul ist verrückt geworden und Ioathan ist durchs Schwert gefallen, David aber wurde zum Kaiser erhoben. Also beugte sich auch Neagoe vor der Stimme der Volksmassen und nahm die Krone und den Thron des ganzen Rumänischen Landes an und sofort liess er Rechtsprechen und Gerechtigkeit unter den Leuten entstehen. Und gleich wie David die Bundeslade Gottes hob, so hob

εἰς θεωρίαν καὶ πρᾶξιν διαλάμποντα. Καὶ ἔπαυσαν τὰ σκάνδαλα τῆς ἐκκλησίας καὶ εἰρήνη μεγάλη ἐβασίλευσεν εἰς ὅλον τὸν τόπον ἐκεῖνον τῆς Βλαχίας καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἐχαίρετο εἰς τὸν ἄξιον καὶ εὐσεβῆ αὐθέντην Νεάγγον, ὁποῦ ἀπόκτησε, διὰ τὰ καλά του ἔργα καὶ τὰς ἡρωϊκὰς ἀρετάς του.

Συλλογιζόμενος λοιπὸν ὁ εὐσεβέστατος καὶ χριστιανικώτατος οὗτος αὐθέντης τὰς προφητείας τοῦ ἁγίου Νήφωνος μίαν πρὸς μίαν, πῶς ἐπληρώθησαν ὅλαι, ἠθέλησε νὰ ἀνακομίσῃ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον εἰς τὴν Βλαχίαν, ὅτι ἐκαταφλέγετο ὑπὸ τοῦ θεϊκοῦ ἔρωτος, νὰ σηκώσῃ τὸ ἱερὸν λείψανον τοῦ πνευματικοῦ του πατρὸς εἰς τοὺς ὤμους του, ὥσπερ καὶ ὁ προφήτης Δαβὶδ τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ ἁγιασθῇ ὁ τόπος ἐκεῖνος ἀπὸ τὴν παρουσίαν τοῦ ἁγίου λειψάνου, ὁποῦ ἦτον καταδαμασμένος ἀπὸ κάθε

1 διαλάμπων A || 2 εἰρήνη—3 Βλαχίας BV, ἀνοίχθησαν οἱ θησαυροὶ τῆς γῆς A || 4 Νεάγγον B, Νεάγγουλὲ A || 4 ὁποῦ — 5 ἀρετὰς του B, διὰ τὰ καλά του ἔργα A || 7 Νήφωνος — 3 ὅλαι B, *om.* A || 11 του πατρὸς B, φωστῆρος A || 13 παρουσίαν B, συνέλευσιν A || 14 λειψάνου B, καὶ κατὰ ἀλήθειαν οὕτως ἐγένετο A ||

auch Neagoe Wojewod die gefallene Kirche und setzte Makarie zum Metropoliten des ganzen Rumänischen Landes von Plaiu und Severin, mit dem Segen Pachomios, des Patriarchen von Tzarigrad. Seit der Zeit also bis heutzutage herrschte Ruhe im Lande und man hörte mit den Zankereien auf und die Kirchen frohlockten, denn so hilfreich war das Gebet des heiligen Nifon.

Der verruchte Bogdan wollte aber nicht wegfliehen, sondern Gott mit seinem Urteile der Verleumdung, mit der er den heiligen Nifon verleumdete, und seines hinterlistigen Wesens wegen liess ihn nicht entkommen, sondern er fiel in den Fallstrick und man erfasste ihn wie ein betrügerisches Wild, welches mit beiden Beinen in der Falle gefangen wird; und er wurde in dem Fallstricke erjagt, in welchem er Neagoe erjagen wollte. Denn indem er vor Neagoe wie vor einem Löwen floh, kam er an die Donau an und war dem Krokodil entkommen, aber von der Schlange erfasst und man brachte ihn zu Neagoe Wojewod. Wenn er ihn aber in einer solchen misslichen Lage sah, sagte er ihm: O, wehe

pace mare a domnit în întreg locul acela al Țării-Românești și întreaga lume se bucura de vrednicul și credinciosul domn Neagoe, pe care l-a dobândit, pentru faptele lui bune și virtuțile lui eroice.

Cugetând apoi acest prea credincios și prea creștin domn la profețiile sfântului Nifon, una după alta, cum s'au împlinit toate, a voit să aducă sfintele lui moaște în Țara-Românească, pentrucă ardea de dragoste dumnezeiască să ridice pe umerii săi sfintele moaște ale părintelui său sufletesc, ca și profetul David chivotul lui Dumnezeu, și pentru ca să se sfințească locul acela de venirea sfintelor moaște, care era lovit de toată bătaia

1 pace — Românești BV, s'au deschis comorile pamântului A || 3 Neagoe B, Neagule A || 3—4 pe — eroice B, pentru faptele lui bune A || 6 Nifon — 7 toate B, *om.* A || 10 părintelui său B, luceafărului A || 12 sfintelor moaște B, sfântului și cu adevărat așa s'a întâmplat A ||

dir, verzweifelter! Hat es sich dir geziemt, einen derartigen Hinterhalt anzustellen? Hast du denn Gott nicht gefürchtet, der alles bekannte und unbekannte weiss und sieht? Aber weshalb hat dein verbrecherisches hinterlistiges Wesen so viel Blut vergossen? Um Gottes Willen nun, siehe da, ich verzeihe dir alles und von jetzt an sollst du deine Schlechtigkeiten bereuen; doch das Kronvermögen, das du ungerechter Weisse entwendet und versteckt hast, sage es mir aus und wirst kein Übel leiden. Wenn aber nicht, so mag die Sünde auf deinem Kopf und deiner Seele sein. Er wollte aber nichts aussagen, denn der Teufel, den er liebte, hatte ihm die Vernunft und das Herz verdunkelt; deswegen hat er viele Foltern erlitten, bis er auch die Seele aushauchte, wie ihm diesbezüglich auch der heilige Nifon prophezeit hat, indem er ihm sagte: dass eines schlechten Todes Bogdan sterben wird. Seine Leiche aber konnten weder die wilden Tiere noch die Vögel noch die Erde aufzehren, sondern sie entzündete sich und verschwärzte sich nur allen zum Übel. Und Gott vernichtete alle Gegner Neagoes Wojewod und beugte sie unter seine Füsse und alle Reichtümer hat er ihm entdekt und die Erde liess Wohlstand und Früchte hervorsprudeln. Und alle

πληγὴν θεϊκήν, καὶ ἐξόχως διὰ νὰ λάβῃ τὴν συγχώρησιν ὁ ʽΡάδουλ βοεβόδας, ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν ἀρὰν τοῦ ἁγίου.

Καὶ οὕτως ἐγένετο δεύτερος Θεοδόσιος, διατὶ καθὼς ἐκεῖνος διὰ τὴν μητέρα του τὴν Εὐδοξίαν ἔφερεν ἀπὸ τὴν Κουκουσὸν τὸ ἱερὸν λείψανον τοῦ Χρισοστόμου μετὰ τιμῆς, ἔτζι καὶ ὁ ἀοίδιμος Νεάγγος ἔκαμεν εἰς τὸν νέον Χρυσόστομον καὶ θεῖον Νήφωνα, διότι ἔπεμψε δύο ἐπισήμους ἄρχοντας καὶ δύο ἡγουμένους τῶν μοναστηρίων εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος εἰς τὸ ἱερὸν μοναστήριον τοῦ Διονυσίου μὲ ἐπιστολὰς καὶ δωρεὰς καὶ χαρίσματα. Οἱ δὲ ἐλθόντες ἔδωκαν τὰ γράμματα τῷ ἡγουμένῳ τῆς μονῆς. Ὁ δὲ ἀναγνοὺς ταῦτα εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν ἀδελφῶν, ἔμειναν ὥραν πολλὴν ἄφωνοι. Ἕνας ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς γέροντας ἀπεκρίθη εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους· «Εὐσεβέστατοι ἄρχοντες, ἡμεῖς οὔτε τοῦ μεγάλου αὐθεντὸς Νεάγγου καταφρονοῦμεν τὸ πρόσταγμα, οὔτε πάλιν τολμῶμεν νὰ ἁπλώσωμεν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου· καὶ τὸ περισσότερον, ὁποῦ δὲν ὑποφέρομεν νὰ ζημιωθῶμεν οἱ ταλαίπωροι ἀπὸ τὸ μοναστήριόν μας τοιοῦτον θησαυρόν, ὁποῦ εἶναι τῆς μονῆς ἡμῶν ταύτης παραμυθία. Καὶ καθὼς καὶ εἰς ζωήν του ἦτον φύλαξ σωτήριος ἡμῶν, οὕτω καὶ τώρα μετὰ θάνατον ὁ τάφος αὐτοῦ μὲ τὸ ἱερόν του λείψανον μᾶς γίνεται μεγάλη παρηγορία εἰς πᾶσαν θλῖψιν καὶ στενοχωρίαν, ὁποῦ καθ' ἑκάστην μᾶς ἐπανέρχονται ἀπὸ τοὺς ἀθέους Ἀγα-

2 ʽΡάδουλ βοεβόδας B, ʽΡάδουλας βοϊβόνδας A || 3 διατὶ καθὼς B, ὅστις A || 4 ἤφερε A || 6 ἔτζι καὶ B, καὶ οὕτως A | ἔκαμεν εἰς B, *om.* A || 7 διότι ἔπεμψε B, καὶ πέμψας A || 9 τὸ — μὲ B, τοῦ ἁγίου Διονυσίου τὸ ἱερὸν μοναστήριον μὲ A || 10 ἐλθόντες ἔδωκαν B, κατευοδούμενοι ὡς, ὁ Θεὸς ἤθελε, ἔδωσαν A || 12 ἐπίκουον A || 13 Εἷς δὲ τῶν παλαιῶν γερόντων A || 15 Νεάγγου B, Νεάγγουλε A || 17—18 ὁποῦ δὲν ὑποφέρομεν B, πῶς A | 18—19 ἀπὸ — μας B, ἐκ τοῦ μοναστηρίου A || 20 ταύτης B, *om.* A || 21—22 τώρα — τάφος B, νῦν βλέποντες τὸν τάφον A || 22 μὲ B, μετὰ A || 22—23 μᾶς — παρηγορία B, παρηγορούμεθα A ||

dankten Gott für seine Herrschaft, dass sie für würdig befunden wurden, einen solchen Herrscher zu sehen.

Es kam ihm nun ein göttlicher guter Sinn und Gedanke in sein Herz, gleich wie längsher dem Kaiser Theodosios dem Kleinen,

dumnezeiască, și mai ales pentru ca să ia iertare Radu Voevod, care era sub afurisenia sfântului.

Și așa s'a făcut al doilea Teodosie, pentrucă precum acela pentru maicăsa Eudoxia a adus dela Cucusos sfintele moaște ale lui Hrisostom cu cinste, așa și în veci amintitul Neagoe a făcut cu noul Hrisostom și dumnezeiescul Nifon, fiindcă a trimes doi dregători însemnați și doi egumeni de mânăstiri în Sfântul Munte la sfânta mânăstire a lui Dionisie cu scrisori și cu daruri și pocloane. Și venind au dat scrisorile egumenului mânăstirii. Iar el citindu-le acestea în auzul tuturor fraților, au rămas mult timp fără de glas. Unul din călugării vechi a răspuns către cei trimeși: « Prea cucernici dregători, noi nici porunca marelui domn Neagoe nu vrem să nu o băgăm în seamă, dar nici nu îndrăsnim să ne atingem de mormântul sfântului; și mai ales că nu suferim să fim păgubiți noi nenorociții dela mânăstirea noastră de o comoară ca aceasta care e a mânăstirii noastre acesteia mângâiere. Și precum și în viața lui a fost un păzitor mântuitor al nostru, așa și acuma după moarte mormântul lui cu sfintele lui moaște ne este o mare mângâiere la toată supărarea și strâmtorarea care zilnic vin asupra noastră dela Agarenii fără de

3 pentrucă precum B, care A || 6 a făcut cu B, pe A || 7 fiindcă a trimes B, și trimețând A || 10 Și venind B, Și ajungând cu bine, precum Dumnezeu a voit A || 14 Neagoe B, Neagule A || 16—17 că nu suferim B, cum A || 18 noastră B, *om.* A || 19 acesteia B, *om.* A || 20—21 după moarte B, privind A ||

der die Reliquien des heiligen Johannes Chrysostomos von Kukusos nach Tzarigrad überführte, um seiner Mutter, der Kaiserin Eudoxia, Vergebung und Heilung zu verleihen, auf derselben Weise glich ihm auch der christliche Neagoe Wojewod. Und er schickte von seinen treuen Würdenträgern mit Briefen nach dem Heiligen Berge Athos, damit sie die Reliquien des heiligen Vaters Nifon des Patriarchen bringen, so dass die Sünde Radus Wojewod und anderer, welche ohne irgendeine Schuld seiner Heiligkeit eine Schlechtigkeit erwiesen haben, gereinigt und geheilt

ρανούς, καὶ εἰς ἄλλα μύρια δεινά, ὁποῦ πάσχομεν, καθὼς καὶ μοναχοί σας βλέπετε, εἰς ποῖον δύσβατον καὶ κρημνώδη τόπον κατοικοῦμεν καὶ ὅλως ἀπαρηγόρητον· καὶ ἄλλην παρηγορίαν δὲν ἔχομεν παρὰ τῶν ἁγίων ἀγωνιστῶν τὰ ἱερὰ λείψανα καὶ μάλιστα τὸ ἱερὸν λείψανον τοῦ μακαρίου πατριάρχου τούτου, ὅστις ἠγωνίσθη εἰς τοῦτο τὸ μοναστήριόν μας· καὶ τώρα νὰ κομισθῇ ἀλλοῦ; Παράξενον μᾶς φαίνεται καὶ λύπη καὶ πόνος ἀνείκαστος ἔχει νὰ προξενηθῇ εἰς ἡμᾶς. » — Οἱ δὲ ἡγούμενοι ἐκεῖνοι καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπεκρίθησαν· « Ὁσιώτατοι πατέρες, ἀκούσατε ἡμῶν καὶ κάμετε κατὰ τὸν λόγον τοῦ αὐθέντου μας καὶ ἀπόδοτε μὲ τὰς ἁγίας σας εὐχὰς τὸ ἅγιον λείψανον· καὶ ἐκλέξατε ἀπὸ λόγου σας δύο προεστούς, νὰ ἔλθουν εἰς τὴν συνοδίαν ἡμῶν καὶ σᾶς ὑποσχόμεθα, ὅτι ἀφ' οὗ ὑπάγωμεν εἰς τὸν αὐθέντην, θέλει σᾶς δώσῃ μεγάλην βοήθειαν· καὶ τὸ ἅγιον λείψανον πάλιν θέλει ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν μονήν· καὶ μεγάλας εὐεργεσίας θέλει κάμῃ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦτο. » — Ταῦτα τῶν ἀποσταλέντων λεγόντων ἀπεκρίθησαν οἱ πατέρες· « Λοιπὸν κάμετε μοναχοί σας, εἴ τι ὁρίσετε· Ἡμεῖς δὲν τολμῶμεν νὰ σκάψωμεν· » — Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας, ὁ μέγας λογοθέτης, πιάσας τὴν δίκελλαν καὶ ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ εἶπεν· « Ἐγὼ εἰς πίστιν καὶ εὐλάβειαν τοῦ αὐθέντου μου ἐπιχειρίζομαι τὸ ἔργον καὶ ἐλπίζω εἰς τὴν πρεσβείαν τοῦ ἁγίου νὰ μὴ βλαφθῶ· » — Ταῦτα λέγων ἄρχησε νὰ σκάπτῃ προσεχόντων πάντων·

3 καὶ ὅλως ἀπαρηγόρητον B, *om.* A || 3—4 ἄλλην — παρὰ B, ὅλη μας ἡ παρηγορία εἶναι A || 5 καὶ — 7 τώρα B, πόσον μᾶλλον νὰ εἶναι οἱ κόποι καὶ οἱ ἀγῶνες ἐδῶ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου; καὶ A || 8 λύπη *corr.* λύπην AB | ἔχει νὰ προξενηθῇ B, γίνεται A || 11 αὐθεντός A || 12—13 ἀπὸ λόγου σας B, ἐξ ἡμῶν A || 14 σᾶς — ὑπάγωμεν B, κατευοδούμενοι A || 16 μεγάλαις εὐεργεσίαις A || κάμει B, δόσῃ A | ἐτοῦτο A || 19 εἴ τι *corr.*, ἤτοι AB | τολμοῦμεν A || 20 Εἷς δὲ τῶν ἀρχόντων A || 21 πιάσας B, ἀδράξας A || 23 εὐλάβειαν A, εὐλαβείας B | αὐθέντου B, αὐθεντός A |

werde. Und wenn die Würdenträger nach Sfetagora angekommen waren, gingen sie in das Kloster Dionysiat und verrichteten ihr Gebet in der Kirche, wie es der christliche Brauch ist;

Dumnezeu, şi la alte zeci de mii de grozăvii pe care le îndurăm, precum şi voi singuri vedeți în ce loc greu de umblat şi prăpăstios locuim şi cu totul fără de mângâiere; şi altă mângâiere nu avem decât sfintele moaşte ale sfinților ostenitori şi mai ales sfintele moaşte ale acestui fericit patriarh care s'a nevoit în această mănăstire a noastră; şi acuma să fie dus aiurea?! Dar mare lucru ni se pare şi scârbă şi durere neasemănată are să ne fie aduse nouă! ». — Iar egumenii aceia şi marii dregători au răspuns: « Prea cuvioşi părinți, ascultați-ne pe noi şi faceți după cuvântul domnului nostru şi dați-ne dimpreună cu sfintele voastre binecuvântări sfintele moaşte; şi alegeți dintre voi înşivă doi proestoşi să vină întru însoțirea noastră şi vă promitem că, de cum o să ajungem la domnul, vă va da mare ajutor; şi sfintele moaşte iarăşi le va întoarce la mânăstire; şi mari binefaceri va face mânăstirii acesteia ». — Spunând acestea trimeşii, au răspuns părinții: « Faceți deci singuri voi orice veți pofti! Noi nu cutezăm să săpăm! ». — Unul din marii dregători, marele logofăt, apucând hârlețul şi făcând semnul cinstitei cruci, zise: « Eu întru credința şi cucernicia domnului meu încerc lucrul şi sper întru solirea sfântului să nu rămân păgubaş! ». — Spunând acestea a început să sape în aşteptarea

3 şi cu — mângâiere B, *om.* A || 4 altă — decât B, întreaga noastră mângâiere sunt A || 5 şi mai — 7 şi acuma B, cu cât mai mult să fie ostenelile şi nevoințele de aici ale prea fericitului patriarh? Şi A || 9 are — aduse B, se face A || 14 vă promitem — 15 ajungem B, ajungând cu bine A || 17 face B, da A || 20 apucând B, înşfăcând A ||

und nachdem sie den Segen der Priester empfangen hatten, gaben sie den Brief des Herrschers in die Hände des Abtes und der Alten, sie aber verneigten sich. Und wenn sie den Brief gelesen hatten, durchdachten sie alles im einzelnen und wunderten sich alle über jene grosse Sache und über das Verlangen des Herrschers, wie sie es tun werden. Und in keiner Weise wagten sie an jene Arbeit zu treten, den Heiligen herauszuge-

καὶ ὅταν ἐπλησίασε κοντὰ εἰς τὸ ἅγιον λείψανον, ὢ τῶν ἀῤῥήτων σου, Χριστὲ βασιλεῦ, μυστηρίων, ἐπληρώθη ὅλος ὁ τόπος ἐκεῖνος εὐωδίας ἀῤῥήτου καὶ ἐθαύμαζον ἅπαντες. Καὶ ἄραντες τὸ ἅγιον λείψανον τὸ ἔβαλαν εἰς ἕνα σεντούκιον καὶ ἔφερον αὐτὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ καὶ ἐγέμωσε τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ ἄῤῥητον εὐωδίαν. Συναχθέντων δὲ τῶν ἀδελφῶν καὶ ὁλονύκτιον ἀγρυπνίαν τελούντων ἐδόθη ὁ λόγος εἰς τὰ πέριξ κελλία καὶ σκήτας καὶ ἔτρεχον μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας νὰ ἀσπάζωνται τὸ ἅγιον λείψανον.

Θέλοντας δὲ ὁ Κύριος νὰ δοξάσῃ τὸν ἅγιον καὶ μετὰ τὴν κοίμησιν διὰ τοὺς ὑπερβολικοὺς καμάτους καὶ ἱδρῶτας τῆς ἀσκήσεώς του, τί οἰκονόμησεν; Ἕνας μοναχὸς πρὸ πολλοῦ καιροῦ ὢν παντελῶς βουβὸς καὶ κωφὸς καὶ μόνον μὲ τὸ νεῦμα καταλαμβάνων ἐπῆγε μετὰ τῶν λοιπῶν καὶ αὐτὸς νὰ ἀσπασθῇ τὸν ἅγιον. Καὶ παρευθὺς ἐγγίζοντας εἰς τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου καὶ ἀσπασάμενος, ὢ τοῦ θαύματος, ἐλάλει ἀνεμπόδιστα καὶ εὐχαριστῶν τὸν ἅγιον ἐδιηγεῖτο τὸ θαῦμα πανταχοῦ. Ἄλλος δὲ πάλιν ἦτον τυφλὸς τελείως καὶ ἀπὸ τοὺς δύο ὀφθαλμοὺς καὶ εὑρίσκετο εἰς τὸ νοσοκομεῖον· χειραγωγούμενος λοιπὸν ἦλθε καὶ κατεφίλει τὸ ἅγιον λείψανον καὶ τρίβοντας τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς αὐτὸ ἀνέβλεψεν, ὢ τοῦ μεγίστου τερατουργήματος· Καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἅπαντες οἱ μοναχοὶ τοῦ ὄρους τὸν ποιοῦν-

5 ἤφεραν A ‖ 6 ἀπὸ — εὐωδίαν B, ἡ ἄῤῥητος εὐωδία ἐκείνη A ‖ 7 ἀγρυπνίαν A, προσευχὰς A | διατελούντων A ‖ 9 ἀσπάζουνται A ‖ 14 ὢν B, ἔμεινεν A ‖ 15 καταλαμβάνων ἐπῆγε B, ἐκαταλάμβανε· συρόμενος δε A ‖ 16 ἅγιον. Καὶ παρευθὺς B, ἅγιον, παρευθὺς A ‖ 17 λείψανον B, ῥᾶσο A | ὢ τοῦ θαύματος B, ἐγερθεὶς A ‖ 19 Ἄλλος δὲ πάλιν B, Ἕτερος δὲ ὁποῖος A ‖ 20 εὑρίσκονταν A ‖ 23 εἰς αὐτὸ B, μὲ τὸ ῥάσω τοῦ ἁγίου A | τερατουργήματος B, θαύματος A ‖ 24 ἐδόξαζον — ὄρους B, ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Οἱ μοναχοὶ τοῦ ὄρους βλέποντες ταῦτα ἐμεγάλυνον τὸν Κύριον A ‖

ben, noch liessen sie jemanden sich seinem Grabmale nähern, um es zu öffnen, sondern nur gerieten alle in Schrecken und Beben. Der treue Hofbedienstete aber, welcher zu dem Zwecke gesandt wurde, trat zu ihnen und sagte: Geheiligte Väter, habet

atentă a tuturora; și când s'a apropiat aproape de sfintele moaște, o nespusele tale taine, Hristoase împărate, s'a umplut întreg locul acela de mireasmă nespusă și se minunau toți. Și ridicând sfintele moaște, le-au pus într'o ladă și au dus-o în mijlocul bisericii și a umplut biserica de nespusă mireasmă. Adunându-se frații și săvârșind privighere de toată noaptea, s'a dat cuvânt la chiliile și schiturile din jur și au venit în grabă cu credință și cucernicie să sărute sfintele moaște.

Și voind domnul să slăvească pe sfânt și după adormire pentru nemărginitele osteneli și sudori ale nevoinței lui, ce a dispus? [1]). Un călugăr de mult timp fiind cu totului tot mut și surd și numai prin semne înțelegând, merse dimpreună cu ceilalți și el să sărute sfântul. Și de îndată apropiindu-se de moaștele sfântului și sărutându-le, o minune, a început a grăi fără nicio piedică și, mulțumind sfântului, povestea minunea pretutindeni. Iar altul era cu desăvârșire orb de amândoi ochii și se afla în spital; dus deci de mână, a venit și săruta sfintele moaște și, frecându-și ochii de ele, a văzut,

6 de B, acea A ‖ 7 privighere de B, rugăciuni A ‖ 12 fiind B, a rămas A ‖ 13—14 înțelegând, merse B, înțelegea; plecând însă A ‖ 14—15 sfântul. Și de îndată B, sfântul, de îndată A ‖ 15 moaștele B, rasa A ‖ 16 sărutând-o A | o minune B, sculându-se A ‖ 18 *după* altul *ad.* care A ‖ 20 de ele B, cu rasa sfântului A ‖

keine Furcht davor; doch verzeihet uns, denn wir bauen unsere Hoffnung auf den Glauben unseres Herrschers, welchen er an seine Heiligkeit hat, und keiner wird Gefahr laufen, weder ihr noch wir. Da sagten sie: Machet, wie euer Wille ist! Und sofort nahm den Spaten jener grössere Hofbedienstete, dessen Name Danczul der Logothet war, und, indem er den Glauben seines Herrschers anrief, den er an den glückseligen Nifon hatte, liess er jedwede Furcht bei Seite und begann zu graben, bis er zu den Reliquien des Heiligen anlangte. Also nahm er sie heraus und tat sie in einen Sarg aus wohlduftendem Holz ein; und versam-

[1]) οἰκονόμησεν *a chivernisit, a aranjat, a dispus.*

τα μεγάλα τε καὶ ἐξαίσια εἰς ἐκείνους, ὁποῦ φυλάττουν τὰ θεῖά του προστάγματα. Καὶ οὐ μόνον δὲ ταῦτα ἐτέλεσεν ὁ μακάριος Νήφων μετὰ τὸν θάνατόν του καὶ ἀποβίωσιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα μύρια, τὰ ὁποῖα παρατρέχω διὰ βραχυλογίαν. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα τὰ ὀλίγα ὁποῦ ἔγραψα, τὰ ἔγραψα διὰ νὰ παραστήσω τὴν παῤῥησίαν, ὁποῦ ἔλαβε πρὸς τὸν Θεὸν ὁ ἅγιος.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας λοιπὸν μετὰ τὴν ἀνακομιδὴν ἄραντες τὸ ἱερὸν λείψανον οἱ ἀπεσταλμένοι καὶ μερικοὶ ἐκ τῆς μονῆς ἀνέβησαν εἰς τὴν Βλαχίαν. Καὶ περνῶντες τὸν Δούναβιν ποταμὸν ἔστειλαν μήνυμα εἰς τὸν αὐθέντην, ὅστις ἀπέστειλε παρευθὺς εἰς προϋπάντησιν τοῦ ἁγίου ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ διακόνους καὶ μοναχοὺς καὶ ἀπὸ τὸν κλῆρον. Ὅταν δὲ ἐπλησίασε τὸ λείψανον εἰς τὴν χώραν τοῦ Βουκουρεστίου, εὐγῆκε καὶ αὐτὸς ὁ εὐσεβὴς αὐθέντης μετὰ παντὸς τοῦ πλήθους καὶ μετὰ λαμπάδων καὶ θυμιαμάτων· καὶ ἀγκα-

1 φυλάγουν A ‖ 2 Καὶ A, *om.* B ‖ 4 τὰ ὁποῖα B, ὁποῦ A | 6 τὰ ἔγραψα B, *om.* A ‖ 6 ὁποῦ — 7 ἅγιος B, *om.* A ‖ 8 *ante* Μετὰ *ad.* Ὅμως A | μετὰ τὴν ἀνακομιδὴν A, τῆς ἀνακομιδῆς B | ἐπάραντες A ‖ 9 οἱ — μονῆς B, *om.* A ‖ 11 ποταμὸν — 12 παρευθύς B, ἔδωσαν λόγον τοῦ αὐθεντὸς καὶ ἀποστςείλας A ‖ 13 Ὅταν — 14 λείψανον B, Ὕστερον πλησιάσας A ‖ 14 Βουκουριστίου B, Μπουκουρέστι A ‖ 16 μετὰ B, με A | ἀγκαλ.] ἐγκαλλιασάμενος B, ἀγγαλησάμενος A ‖

melten sich alle Mönche aus allen Klöstern und kamen und beteten den Heiligen an und küssten die Reliquien, indem sie Gott dankten, welcher seinen sich viel abmühenden Knecht verherrlicht hat, und sagten: Glücklich ist dein Andenken, Nifon, du Zurechtweiser unserer Eltern und Lehrer der ganzen Welt! Und sofort zeigte Gott Wunder: denn er heilte einen Mönch, der seit vielen Jahren taubstumm war, und einen anderen von Kopfweh und einen anderen von Fieberleiden und viele andere von vielen Arten von Krankheiten machte er sie gesund.

Also traf man um ihn als um einen Verehrten alle Vorsorgen gut und mit Ehre und schickte ihn in das Land Panonien zum Herrscher Neagoe Wojewod. Und man schickte mit seiner Heiligkeit auch Kyr Neophytos, einen auserlesenen heiligen Menschen,

o lucrare prea minunată! Şi slăveau toţi călugării muntelui pe Dumnezeu, care face lucruri mari şi minunate întru cei ce păzesc poruncile lui dumnezeieşti. Şi nu numai acestea le-a săvârşit fericitul Nifon după moartea sa şi încetarea din viaţă, ci şi altele nenumărate [1], pe care le trec pentru scurtarea vorbirii. Ci şi acestea puţine ce le-am scris, le-am scris, pentru ca să înfăţişez izbândirea [2]) pe care a luat-o sfântul la Dumnezeu.

Şi deci după trei zile după desgropare ridicând sfintele moaşte oamenii trimeşi şi câţiva călugări din mânăstire, au plecat în Ţara-Românească. Şi trecând râul Dunărea, au trimes ştire către domn, care a trimes de îndată întru întâmpinarea sfântului arhierei şi preoţi şi diaconi şi monahi şi din cler. Când s'au apropiat moaştele de localitatea Bucureştiului, a ieşit şi însuşi bine credinciosul domn cu toată populaţia şi cu făclii şi tămâieri;

1 lucrare prea minunată B, minune A ‖ 1—2 slăveau — D-zeu B, slavea pe D-zeu. Călugării muntelui văzând acestea, premăreau pe Domnul A ‖ 7 le-am scris B, *om.* A ‖ 8 pe — D-zeu B, *om.* A ‖ 10 oameni — mânăstire B, *om.* A ‖ 12 au trimes — 13 îndată B, au dat cuvânt domnului şi trimeţând A ‖ 14 Când — moaştele B, Mai apoi apropiindu-se A ‖.

welcher jenen Vätern aus der alten Zeit gleich war und aus der Stadt Achila in Evrosta Hellespont stammte, und mit anderen Mönchen aus dem Kloster. Und wenn sie im Rumänischen Lande angekommen waren, machten sie rasch dem Herrscher Neagoe Wojewod bekannt. Er aber, indem er seinen geistigen Vater erwartete, liess er den ganzen Klerus der Kirche und alle Würdenträger sich versammeln. Und als sie in seiner Residenzstadt angekommen waren, umarmte der Herrscher den Sarg mit den Reliquien des Heiligen mit dem Glauben seiner Seele und seines Herzens, da er wusste, dass sie seinem Liebenden gehören, und küsste sie in Tränen und mit grosser Fröhlichkeit samt

[1]) μύρια *zeci de mii, adecă foarte multe.*

[2]) παῤῥησίαν *îndrăsneală, succes; rugăciunile sfântului D-zeu le ascultă.*

λιασάμενος τὴν σορὸν κατεφίλει καὶ ἠσπάζετο ἀχόρταστα καὶ μετὰ δακρύων τὸ ἅγιον λείψανον. Καὶ ἀσηκώσας εἰς τοὺς ὤμους αὐτοῦ μετὰ ἐπισήμων ἀρχόντων τὴν λάρνακα ἦλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν· καὶ ποιήσαντες τὴν συνήθη εὐχὴν ἦλθον εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ντάλου, τὴν ὁποίαν ὁ αὐθέντης Ῥάδουλας ᾠκοδόμησε, καὶ ἔθεσαν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου ἐπάνω εἰς τὸν τάφον αὐτοῦ. Καὶ ἐποίουν ὁλονύκτους εὐχὰς παρόντος καὶ τοῦ εὐσεβεστάτου αὐθέντου Νεάγγου καὶ δεομένου μετὰ δακρύων νὰ συγχωρήσῃ τὸ ἀνόμημα τοῦ ἐλεεινοῦ Ῥάδουλα. Ὁ δὲ Κύριος ὁ τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῶν τὸ θέλημα, ἐν τῷ μεσονυκτίῳ, ὁποῦ ἀγρυπνοῦσαν, ἀπεκοιμήθη ὁ ἡγεμὼν Νεάγγος πλησίον τῆς λάρνακος τοῦ ἁγίου καὶ ἐν ἐκτάσει γεγονὼς βλέπει ὡσὰν ὅτι ἀνοίχθη ὁ τάφος τοῦ Ῥάδουλα καὶ ἐφάνη τὸ κορμί του κατάμαυρον, τὸ ὁποῖον δυσωδίαν πολλὴν ἀνέπεμπε καὶ ἔτρεχε σχεδὸν ἀπὸ ὅλα του τὰ μέλη ὄμπιον καὶ βρῶμα ἀνείκαστον. Μὴ δυνάμενος λοιπὸν ὁ θεοφιλὴς ἡγεμὼν νὰ ὑποφέρῃ ἐκεῖνο τὸ ἐλεεινὸν θέαμα, ἐδέετο τοῦ ἁγίου νὰ κάμῃ ἔλεος εἰς αὐτὸν τὸν ταλαίπωρον Ῥάδουλαν. Καὶ παρευθὺς βλέπει ὡσὰν μίαν βρύσιν ἢ κολυμβήθραν, ὁποῦ εὔγαινεν ἐκ τῆς

---

2 ἀσηκώσας εἰς B, ἐπάρας ἐπὶ **A** || 4 et 5 εἰς B, ἐπὶ **A** || 5—6 τὴν ὁποίαν — Ῥάδουλας B, ὁποῦ αὐτὸς **A** || 6 οἰκοδόμησε B, ὀκοδόμησε **A** || 8 αὐθεντὸς **A** || 10 ἐλεεινοῦ Ῥάδουλα B, Ῥάδουλε **A** || 13 post καὶ *ad.* ὡς **A** || 14 Ῥάδουλε **A** || 15 τὸ ὁποῖον B, καὶ **A** | ἔτρεχε B, τρέχοντας **A** || 16 ὄμπιος **A** | ἀνείκαστος **AB** || 19 ταλαίπωρον Ῥάδουλαν B, ἐλεηνὸν Ῥάδουλε **A** || 14 ὁποῦ B, ἀπὸ τὸν ἅγιον καὶ **A** ||

---

dem ganzen christlichem Volke. Und man führte den Sarg mit den Reliquien des Heiligen mit allen Leuten in das ehrwürdige Kloster Dealul, wo die Kirche zum heiligen Wundertäter und Hierarchen Nikolaus ist, und man stellte ihn auf das Grabmal Radus Wojewod. Und die ganze Nacht verrichtete man Gottesdienst im Beisein des Herrschers Neagoe Wojewod, indem man zu seiner Heiligkeit um die Vergebung der Sünde Radus Wojewod betete, welcher ohne Gerechtigkeit den Heiligen von sich weggestossen und aus seinem Lande vertrieben hat.

Wohlauf, höret jetzt, was Gott tat. Als es gegen Ende des Gottesdienstes war, indem Gott die Vergebung der Sünde Radus

și luând în brațe sicriul, săruta și îmbrățișa fără săturare și cu lacrimi sfintele moaște. Și ridicând pe umerii săi dimpreună cu însemnați dregători racla, au mers în biserică; și făcând obișnuita rugăciune, au mers la mânăstirea Dealului, pe care domnul Radu a zidit-o, și au așezat moaștele sfântului deasupra pe mormântul lui. Și făceau rugăciuni de toată noaptea, față fiind și bine credinciosul domn Neagoe și rugându-se cu lacrimi, ca să ierte fărădelegea vrednicului de milă Radu. Domnul însă care face voia celor ce se tem de dânsul, la miezul nopții, când privigheau, a ațipit domnitorul Neagoe aproape de racla sfântului și în extaz ajungând vede ca și cum că s'a deschis mormântul lui Radu și s'a arătat trupul lui negru de tot, care răspândea mult miros rău, și aproape din toate mădularele lui curgea puroiu și putreziciune de neînchipuit. Neputând deci de Dumnezeu iubitorul domn să sufere acea priveliște jalnică, se ruga la sfântul să-și facă milă de el, nefericitul Radu. Și deodată vede ca o fântână sau cristelniță care ieșea din racla moaștelor sfântului.

---

5 domnul Radu B, el **A** || 9 și 19 Radulas B, Radule **A** || 14 care B, și **A** || 15 curgea B, curgând **A** || 20 care B, dela sfântul și **A** ||

Wojewod und anderer, welche Not und Kummer dem Heiligen gemacht hatten, wirklich zeigen wollte, sah Neagoe Wojewod selbst von Gott eine solche Offenbarung: auf einmal brachen die eisernen Klammern und die Platte vom Grabmale Radus Wojewod und die Marmorplatten machten sich rasch auf und von drinnen kam zum Vorschein der Körper Radus Wojewod greulich und finster, voll von Eiter und Gestank. Und siehe, im selben Augenblicke öffnete sich der Sarg mit den Reliquien des Heiligen Nifon und von dem Heiligen quoll eine Wasserquelle und wusch den ganzen Körper Radus Wojewod und stellte ihn lichtvoll dar. Und hierauf machten sich wieder alle Verschlüsse und Steinplatten von selbst zu und verschlossen sich, wie sie früher waren. Und erschien auch der Herrscher Radu Wojewod dem Neagoe

λάρνακος τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου. Ἔβλεπε δὲ καὶ τὸν ἅγιον, ὁποῦ ἔπλυνε τὸ κορμὶ ὅλον τοῦ Ῥάδουλα, τὸ δυσῶδες καὶ ἄσχημον καὶ μὲ τὸ πλύσιμον ἔγινεν ὡραιότατον καὶ λαμπρότατον. Καὶ πάλιν τοῦ ἐφάνη, ὅτι ἐκλείσθη ὁ τάφος, καὶ τὸν ἅγιον εἶδεν ἐρχόμενον πλησίον του καὶ λέγοντα· «Ἰδού, τέκνον, ὁποῦ ὑπήκουσα τῆς δεήσεώς σου καὶ σοῦ παραγγέλω, νὰ ἔχῃς εἰρήνην πάντοτε μὲ τὸν λαόν σου καὶ νὰ ἀποστείλῃς εἰς τὴν μονήν μου τὸ λείψανόν μου εἰς παραμυθίαν τῶν ἐκεῖσε ἀσκουμένων ἀδελφῶν.» — Ταῦτα λέγων τοῦ ἐφάνη, ὅτι ἐπῆγε πάλιν εἰς τὸ σεντούκιον.

Ἐξυπνήσας λοιπὸν ὁ αὐθέντης Νεάγγος ἔμεινεν ὥραν πολλὴν συλλογιζόμενος ὅσα εἶδεν. Ἐρχόμενος δὲ εἰς τὸν ἑαυτόν του ἐφώναξε μεγαλοφώνως· «Δόξα σοι, βασιλεῦ

---

1 Ἔβλεπε — ὁποῦ B, καὶ ὀφθαλμοφανῶς τὸν ἅγιον καὶ A || 2 τοῦ Ῥάδουλα B, ἐκείνου A ||| 3 με — ὡραιότατον B, καὶ ἐφαίνετο ὁραῖον A || 5 του καὶ λέγοντα B, τοῦ εὐσεβοῦς αὐθεντὸς Νεάγγου καὶ λέγει του A || 6 σοῦ — 7 εἰρήνην B, εἰρήνην νὰ ἔχῃς A || 7 — 8 καὶ νὰ ἀποστείλῃς B, Ἀλλὰ ἀπόστειλον A || 11 Ἐξυπνήσας λοιπὸν B, Καὶ ἐγερθεὶς ἄλλος ἐξ ἄλλου ἀπὸ τὸν ὕπνον A || 12 ὅσα εἶδεν. B, καὶ A || 13 μεγαλοφόνως B, δυνατά A ||

Wojewod und sagte ihm grossen Dank für das Erbarmungswerk, das er für ihn getan hat. Und im selben Augenblick hörte er einen gewissen Lärm und er verschwand vor seinen Augen, Neagoe Wojewod erschrack aber und kam zu sich. Und er dachte an das Wunder des heiligen Nifon, wie die Vergebung Radus Wojewod wahrhaftig ist, und dankte Gott dafür und dem heiligen Nifon, dem Wundertäter, wie er auch sodann mit eigenen Augen den Körper Radus Wojewod vergeben gesehen hat. Gleichfalls machte seine Heiligkeit auch ein anderes Wunder, denn seine Heiligkeit selbst erschien Neagoe Wojewod und sagte ihm: «Mein Sohn Neagoe, denke dir eigens nach und schaue, dass alle mich für heilig halten, denn ich bin vom heiligen Geist mit der guten Gabe bedacht worden und alle küssen mit Glauben meine Reliquien und sie werden zweifach von der guten Gabe erfüllt; nur der betreffende hohe Würdenträger, und er nannte ihn beim Namen, wer er sei, hat keinen Glauben an mich, noch küsst er

L-a văzut și pe sfântul care spăla întreg trupul lui Radu, rău mirositor și urît, și cu spălatul se făcea foarte frumos și foarte strălucit. Și iarăși i s'a părut că s'a închis mormântul și a văzut pe sfânt venind aproape de el și spunând: «Iată, fiule, că am ascultat rugăciunea ta și-ți spun să aibi pace întotdeauna cu poporul tău și să trimeți în mânăstirea mea moaștele mele întru mângâierea fraților ce pustnicesc acolo». — Acestea spunând, i s'a părut că a mers iarăși în coșciug.

Deșteptându-se deci domnul Neagoe, a rămas mult timp gândindu-se la câte le-a văzut. Și venindu-și în sine, a strigat cu glas mare: «Slavă ție, împărate nevăzut,

---

1 L-a — care **B**, și în chip învederat pe sfântul și **A** | lui Radu **B**, aceluia **A** || 2 cu spălatul se facea foarte **B**, și părea **A** || 5 el și spunând **B**, cucernicul domn Neagoe și-i spune **A** || 6 îți spun **B**, *om.* **A** || 10 Deșteptându-se deci **B**, Și trezindu-se din somn ca ieșit din fire **A** || 11 la — Și **B**, și **A** || 12 cu glas mare **B**, tare **A** | *după* nevăzut *ad.* și al tuturor văzutelor **A** ||

---

meine Reliquien. Doch gib selber Acht, dass du die Sache wirklich siehst. Und wie er so sagte, wurde er nicht mehr gesehen. Wenn aber Neagoe Wojewod erwachte, schaute er und sah alle Leute die Reliquien des Heiligen küssen; jener aber, den ihm seine Heiligkeit genannt hatte, hinterlistig wie im Geheimen ist er vorbeigegangen und niemand merkte es ihm ab. Wenn aber Neagoe Wojewod das so gesehen hatte, rief ihn zu sich und sagte ihm: Was soll das bedeuten, dass alle Würdenträger und Leute die Reliquien des Heiligen küssen, du aber willst sie nicht küssen? Wie so kommst du, seine Heiligkeit so zu verhöhnen? Und sofort ergriff ihn Schrecken und Zittern, dass ihm die Seele beinahe ausging, wenn er seine Heiligkeit nicht anerkennen wollte, dass er heilig ist. Und sofort rief er den Namen des heiligen Nifon an und spendete seiner Heiligkeit Lob und Dank für das Erbarmen, das er ihm zeigte; und seit der Stunde hatte jener Würdenträger grossen Glauben zu den Reliquien seiner Heiligkeit. Ebenso auch viele andere Wunder und Erscheinungen hat Gott an allen Tagen mit den Reliquien seines Frommsten gemacht;

ἀόρατε, ὁ τὸν δοῦλόν σου καὶ πατέρα ἡμῶν Νήφωνα δοξάσας μὲ δόξαν ἀνεκδιήγητον· » — Ταῦτα λέγοντος τοῦ αὐθέντου ἔπαυσαν τὴν ψαλμῳδίαν οἱ ἀδελφοί· ὅθεν ἐδιηγήθη τὰ ὁραθέντα ὁ ἡγεμὼν εἰς πάντας. Καὶ τὸ πρωῒ γενομένης τῆς θείας λειτουργίας ἐσυνάχθησαν καὶ ἀπὸ τὰς ἔξω πόλεις τῆς Βλαχίας ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ἔχοντες μετ' αὐτῶν καὶ ἀναριθμήτους ἀσθενεῖς, οἵτινες μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν λαβόντες ἄδειαν παρὰ τοῦ αὐθέντου ἠσπάζοντο τὸν ἅγιον μετὰ δακρύων καὶ πίστεως καὶ καθένας ἐξ αὐτῶν ἐλάμβανε τὴν ποθουμένην ὑγιείαν του· χωλοὶ ἀνωρθοῦντο, οἱ ὑπὸ πυρετοῦ ὀδυνώμενοι ἔβλεπον τὴν θεραπείαν τους καὶ σχεδὸν πᾶσα ἀσθένεια καὶ νόσος ἐδιώκετο ἀπὸ τοὺς μετὰ πίστεως προσερχομένους.

Βλέποντας δὲ ὁ ἡγεμών, πῶς θαυματουργεῖ καθ' ἑκάστην ὁ ἅγιος, ἐπρόσταξε καὶ ἔκαμαν τοπικὴν σύνοδον καὶ ἐσύνθεσαν ἀκολουθίαν εἰς τὸν ἅγιον καὶ ἐδιώρησαν νὰ ἑορτάζηται κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Αὐγούστου μηνός, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἐκοιμήθη. Ἔδωσαν δὲ καὶ εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν εἴδησιν περὶ τῶν μεγίστων θαυμάτων τοῦ ἁγίου.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ ἀοίδιμος Νεάγγος ἐπρόσταξε καὶ ἔκαμαν ἕνα χρυσὸν κουβούκλιον πολυέξοδον μετὰ λίθων

---

1 *post* ἀόρατε *ad.* καὶ πάντων ὁρατῶν **A** || 2 μὲ — ἀνεκδιήγητον B, *om.* **A** || 3 ψαλμῳδίαν — ἐδιηγήθη B, αὐτὴν ὥραν τῆς ἀκολουθίας καὶ ἐδιήγετο **A** || 4 εἰς πάντας B, *om.* **A** || 8 αὐθεντός **A** || 10 καθένας — ἐλάμβανε B, ὢ τῶν μεγίστων τοῦ μακαρίου τερατουργημάτων ἢ μᾶλλον τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ διὰ μέσων τῶν δούλων του, ὅτι κάθε εἷς ἐλάμβανεν ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς **A** || 11 ἀνωρθοῦντο B, ἐθαραπεύουνταν **A** || 12—13 ἐδιώκετο ἀπὸ B, ἐθεράπευε **A** || 14 Βλέποντας — 19 ἁγίου **AB**, *aliis verbis infra transponit* **t** (*vide p.* 166 3—8 *et p.* 167 *v.* 29) || 16 ἐσύνθεσαν B, ἔκαμαν A | καὶ ἐδιώρισαν B, *om.* A || 17—18 κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ B, ὁποῦ A ||

---

und ein jeder der zu ihm ging und den Namen seiner Heiligkeit zur Hilfe anrief, erlangte er von ihm jedwede Genesung und Gesundheit.

Als also der Herrscher Neagoe Wojewod sah, dass die Reliquien des Heiligen so viele Wunder tun, liess er einen Sarg ganz

care ai slăvit pe robul tău și părintele nostru Nifon cu slavă nespusă! ». — Acestea spunându-le domnul, au încetat cântarea frații; de acolea a povestit domnul cele văzute către toți. Și dimineața săvârșindu-se dumnezeiasca liturghie, s'au adunat și din orașele de afară ale Țării-Românești și bărbați și femei, având dimpreună cu ei și nenumărați bolnavi care, după dumnezeiasca liturghie luând voie dela domn, sărutau sfântul cu lacrimi și cu credință și fiecare din ei își primea sănătatea dorită: ologii se îndreptau, suferinzii de friguri vedeau vindecarea lor și aproape toată slăbiciunea și boala era alungată dela cei ce se apropiau cu credință.

Văzând domnul că sfântul face zi de zi minuni, a poruncit și au făcut un sinod local și au alcătuit slujbă sfântului și au hotărît să fie sărbat la unsprezece a lunii August, în ziua în care a și răposat. Au dat și la Marea Biserică știre despre minunile cele foarte mari ale sfântului.

După acestea în veci lăudatul Neagoe a poruncit și au făcut un chivot de aur cu multă cheltuială împo-

---

2 cu slavă nespusă B, *om.* **A** || 3 cântarea — povestit B, în chiar ora aceea slujba și a povestit **A** || 4 către toți B, *om.* **A** ||. 9 fiecare — primea B, o, minunile cele prea mari ale fericitului sau mai degrabă ale puterii lui Dumnezeu prin mijlocirile robilor lui, că fiecare primea dintre bolnavi **A** || 10 îndreptau B, vindecau **A** || 11—12 era alungată dela B, vindeca pe **A** || 13 văzând — 17 sfântului **A** B, *transpune în alte cuvinte mai jos* **t** (*vezi p.* 166 *r.* 3—8 *și p.* 167 *r.* 29) || 14 alcătuit B, făcut**A** || 15 și au hotărît B, *om.* **A** || 16 în ziua în care B, când **A** ||

---

aus reinem Silber verfertigen und ihn mit Gold vergolden und mit schönen Perlen und anderen teueren Edelsteinen und mit Email verzieren und auf der Deckelseite die ganze Gestalt des Heiligen ausmalen; unten aber zu den Füssen des Heiligen liess er sich selbst auf den Knien betend zu seiner Heiligkeit ausmalen. Und er schickte ihn mit grosser Ehre ins Kloster Dionysiat zusammen mit seiner Heiligkeit, dem Metropoliten Kyr Neophytos, und mit seinen treuen Würdenträgern. Und wenn sie ihn ins Kloster gebracht hatten, gaben die Mönche von dort Neagoe

τιμίων καὶ σμάλτου περικεκοσμημένον, πάνυ ὡραῖον καὶ εὔμορφον, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ἄνωθεν σκέπασμα ἱστόρησε τὸν ἅγιον· τὸν δὲ ἑαυτόν του ἱστόρησε γονατιστὸν ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἅγιον. Καὶ βάνοντας ἐκεῖ τὰ ἱερὰ λείψανα ἐκράτησεν ὁ ἀείμνηστος μόνον τὴν κάραν τοῦ ἁγίου καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ μὲ τὴν θέλησιν τῶν πατέρων τῆς μονῆς καὶ εἰς ἀντάμειψιν αὐτῶν ἐχάρησεν εἰς αὐτοὺς τὴν πάντιμον κάραν τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου μετὰ χρυσῆς θήκης καὶ λίθων πολυτιμήτων, τὴν ὁποίαν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸ ἱερὸν μοναστήριον τοῦ Διονυσίου μετὰ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ μακαρίου Νήφωνος καὶ εὑρίσκεται μέχρι τῆς σήμερον πλοῦτος ἄσυλος εἰς αὐτό. Ἔδωκε δὲ καὶ πολλὴν βοήθειαν ὁ ἀοίδιμος οὗτος αὐθέντης εἰς τοὺς πατέρας καὶ πολλὰ κτίρια ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων καὶ ἐκαλλώπισεν εἰς τὸ μοναστήριον, ὅστις καὶ μνημονεύεται ἀκαταπαύστως ὡς κτήτωρ. Τὴν δὲ ἁγίαν κάραν καὶ τὴν χεῖρα τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἕως οὗ ἔζη ὁ ἀείμνηστος, τὰ εἶχε μαζί του, ὅπου καὶ ἂν ἤθελε διαβῇ, πρὸς ἁγιασμὸν καὶ ἀποτροπὴν παντὸς ἐναντίου. Μετὰ δὲ τὴν ἀποβίωσιν αὐτοῦ ἀφιέρωσεν αὐτὰ εἰς τὸ Ἄρτζεσι, τὸ περικαλλὲς μοναστήριον, ὁποῦ αὐτὸς ᾠκοδόμησε, καὶ εὑρίσκονται ἐκεῖ μέχρι τῆς σήμερον.

2 τοῦ ὁποίου — 4 ἔμπροσθενB,τὸ ὁποῖον ἱστόρησεν ἔσωθεν ἀπάνω εἰς τὸ σκέπασμα τὸν ἅγιον καὶ αὐτὸς ὁμοίως ὁ θεοφιλὴς αὐθέντης γονατιστῶς A || 6 μὲ τὴν B, μετὰ A || 7 εἰς$_1$ — αὐτοὺς B, αὐτὸς τοὺς ἀντάμειψεν A || 9 τὴν ὁποίαν B, om. A || 12 εὑρίσκεται μέχρι τῆς B, ἦν μέχρι τὴν A || 13 Ἔδωσε A || 15 ὅστις B, om. A || 18 μαζί B, σιμά A || 21 ὀκοδόμησε A, οἰκοδομησε B | 22 τῆς B, τὴν A ||

dem Wojewoden zum Geschenk die Schädel des Heiligen und eine Hand und den Segen von den heiligen Vätern, welche im Kloster waren, damit sie zur Weihe und zur Hilfe dem Herrscher seien. Er aber empfing jene Gaben mit grosser Freude gleich wie der Prophet Moses die Tafeln des alten Gesetzes, und führte sie immer mit sich, wohin er auch ging, sowohl am Hofe als auch in der Kirche; auf Reisen aber führte er sie auf dem Hofwagen wie Israel die Bundeslade. Im Berge Athos aber auf dem Grabmale des Heiligen baute er eine schöne Kirche im Namen des

dobit de jur-împrejur cu pietre scumpe şi email, de tot frumos şi plăcut la vedere, pe capacul de sus al căruia a pictat pe sfântul; iar pe sineşi s'a pictat în genunchi înaintea sfântului. Şi punând acolo sfintele moaşte, a reţinut în veci neuitatul numai capul sfântului şi mâna lui cu voia părinţilor mânăstirii şi în schimbul lor le-a dăruit a tot cinstitul cap al cinstitului Inaintemergător şi Botezător Ioan cu o cutie de aur şi cu pietre de mult preţ, pe care a şi trimes-o la sfânta mânăstire a lui Dionisie dimpreună cu sfintele moaşte ale fericitului Nifon şi se găseşte până astăzi avere neatinsă în ea. A dat şi mult ajutor acest în veci amintit domn părinţilor şi multe clădiri le-a ridicat din temelii şi le-a înfrumuseţat în mânăstire, care se şi pomeneşte neîncetat ca ctitor. Sfântul cap însă şi mâna părintelui său sufletesc, cât a trăit în veci neuitatul, le avea împreună cu el, oriunde ar fi mers, spre sfinţire şi îndepărtare a tot potrivnicului. După încetarea lui din viaţă le-a închinat la Argeş, prea frumoasa mânăstire pe care însuşi a clădit-o, şi se află acolo până astăzi.

2 pe căpacul — 4 înaintea B, pe care a pictat dinăuntru deasupra pe căpac pe sfântul şi însuşi aşijderea iubitorul de Dumnezeu domn în genunchi A || 5 în — 7 dăruit B, însuşi le-a dat în schimb A || 9 pe care a şi B, şi le-a A||. 11 se găseşte B, este A || 14 care se şi B, şi se A || 16 împreună cu B| aproape de A.

heiligen Nifon; das Kloster aber bereicherte er mit viel Vermögen und liess viele und hohe Gebäude aufführen.

Wohlan denn davon bis da.

Das Kloster Charitons aber, das allgemein Kotlomus heisst, welches von Grund aus Radu Wojewod zu erbauen begann, baute Neagoe Wojewod zu Ende und schmückte es inwendig und auswendig mit allen Schönheiten und Verzierungen aus, ringsherum aber umzäumte es mit Mauer. Und er erbaute die Kirche zum heiligen Wundertäter Nikolaus mit Türmen und Mönchszellen und Speisesaal, mit Keller und Bäckerei, Küche und Garten, mit kleinem und grossem Tore, mit Krankenhaus und Gastherberge und Vorratskammer, mit Getreidemagazin und Schatz-

kammer und mit anderen Gebäuden für alle Zwecke. Die Kirche und die Mönchszellen hat er ganz ausgestattet und mit Dächern versehen; die Kirche und die Vorhalle aber hat er ganz mit Bleidach bedeckt und in die Fenster Glas eingelegt und hat sie mit dem Segen des Erzpriesters und Protos und anderer Äbte von anderen Klöstern ausweihen lassen. Und alle hat er mit grosser Ehre bedacht und ihnen grosse Geschenke geschenkt und alle gingen ein jeder nach seinem Orte mit grosser Freude und Gott dankend. Ebenso baute er einen Landungsplatz am Meere in Askalun aus, damit er für die Schiffer sei, und rüstete ein grosses Schiff und ein anderes kleineres mit allem, was es nötig ist, aus und baute ihn ringsherum mit einer Mauer; und hat auch ein Schutzhaus mit Waffen und Türmen errichtet, damit es zum Wachposten diene. Auch andere Metochien mit allem, was nötig ist, hat er gebaut und errichtet und gut eingerichtet, von welchen das Hauptkloster viel Einkommen bezieht. Und er hat ihm den Namen beigegeben: Die grosse Lawra des Muntenischen Landes.

An der Lawra aber des heiligen Athanasios hat er die ganze Hauptkirche mit dem Altar und mit den Vorhallen restauriert. Und das alte Blei hat er mit anderem neuem vermengt und sie wieder vom neuen ganz bedeckt; und die Sakristei hat er vom Grund aus gebaut; und er hat Gefässe aus Gold und Silber zum Gebrauche der Kirche verfertigt und gestickte mit goldenem Draht sehr verzierte Bildervorhänge gegeben und ihr ein grosses Einkommen zu je 90.000 Thaler jährlich festgesetzt.

In der Lawra Iwiron aber hat er auf hohen Mauerwerken durch Röhren von einem zwei Meilen entfernten Orte Wasser geleitet und mit viel Vermögen sie bereichert. Seine verehrte Frau aber Despina hat einen ganz mit goldenem Draht gestickten und sehr verzierten Vorhang gegeben, damit er vor dem heiligen wundertätigen Tragbilde vorgelegt werde, auf dem die Gestalt der allreinen Jungfrau und Mutter Gottes Maria gemalt ist, welche die Pförtnerin heisst und in sehr wunderbarer Weise zu Meere in jenes Kloster gekommen ist, wie es darüber geschrieben steht.

Im Kloster Pantokrator hat er gleich wie zu Iwiron grosse Mauerwerke aufgebaut und viele Geschenke geschenkt.

In der grossen Lawra Chilandar hat er ebenso Wasser wie in Iwiron geleitet.

In dem vielgepriesenen Kloster Watopedi setzte er fest, dass alljährlich Einkommen gegeben werde gleich wie in der Lawra des heiligen Athanasios und auf das wundertätige Tragbild der Allreinen hat er einen mit Perlen und Edelsteinen geschmückten Apfel aus Gold angebracht; und er baute von Grund aus auch einen grossen Keller.

Auch in dem grossen Kloster Xeropotam hat er Ausstattungen vorgenommen, denn er baute von Grund aus einen Speisesaal und einen Keller.

Zum heiligen Paulus aber erbaute er von Grund aus einen Turm, der zur Wache dienen soll.

Wozu denn die Worte vermehren, indem man alle Klöster der Reihe nach nennt?! Denn alle Klöster in dem Heiligen Berge Athos hat er mit Geld, Gutsdörfern bereichert, auch noch Viehstücke hat er ihnen gegeben und viele Mauerwerke aufgeführt. Und er ist grosser Ktitor von ganz Sfetagora geworden.

An der grossen synodalischen Kirche zu Tzarigrad hat er das alte Blei wegtragen und neues noch mehr angekauft und sie ganz vom neuen bedeckt. Und alle Mönchszellen im Patriarchatsgebäude hat er restauriert und das Patriarchat mit Geld und vielen Geschenken bereichert.

Auch den heiligen Berg Sinai hat er mit allen Kirchengeräten und mit vielen anderen Geschenken reichlich bedacht und auch grosses jährliches Einkommen festgesetzt.

Die heilige Stadt Jerusalem, das Zion, welche die Mutter der Kirchen ist, hat er gleichfalls beschenkt und bereichert samt allen Kirchen in ihrer Umgebung. Und andere Klöster im Morgenlande gleichfalls alle.

Und auf dem Berge Misiens in dem Kloster Oreisk, wo sich die Reliquien des heiligen Wundertäters Gregor befinden, hat er die Vorhalle der Kirche aufgebaut und sie mit Bleidach bedeckt und auf dem Trone mit den Reliquien hat er einen kleinen steinernen Erker gemacht und ihn schön ausgemalt und vergoldet. Und auf dem Trone mit den Reliquien hat er einen seidenen ganz mit Golddraht genähten Teppich ausgebreitet.

Und in Metochion desselben Klosters, welches Menorlina heisst, hat er als Erholungsheim des Klosters ein grosses Haus gebaut, in welchem alle Dienste verrichtet werden, die nötig sind.

Auch in Hellas das heilige Kloster namens Meteor hat er mit vielen Gaben reichlich bedacht und viele Mauerwerke errichtet.

Gleichfalls hat er in Petlagonien das Kloster namens Treskawitz reichlich beschenkt; auch in Makedonien hat er das Kloster, welches Kusnitza heisst, mit Gaben bedacht. Auf dem Berge Kateska aber, der jetzt Kuczeina heisst, und an allen anderen Kirchen hat er vieles errichtet und sorgte für die Nahrung der Mönchsgemeinschaften und auch dort gleich wie an anderen Orten hat er viel Mauerwerk erbaut.

Was wird man denn die Sachen im einzelnen anführen und die Klöster, welche er beschenkt hat? Lasst uns auf einmal hersagen: alle, die in Evrota, in Thrakien, in Hellas, in Achaia, in Illyrikum, in Kampanien, in Hellespont, in Misien, in Makedonien, in Tetulia, in Sirmium, in Lugdonien, in Petlagonien, in Dalmatien und in allen Gegenden von Sonnenaufgang bis Sonnenuntergang und von Mittag bis zur Mitternacht sind, alle heiligen Kirchen erhielt er und überall verteilte er viele Gaben. Und besonders sorgte er ohne irgendeine Kargheit für den Unterhalt derjenigen, welche sich in Öden und Höhlen und in die Einsiedeleien zurückzogen. Und nicht nur den Christen war er gut, sondern auch den Heiden, und allen war er ein barmherziger Vater, indem er ähnlich dem himmlischen Herrn war, der seine Sonne strahlen und den Regen fallen sowohl über die Guten als auch über die Schlechten lässt, wie das heilige Evangelium zeigt.

Und besonders im Muntenischen Lande hat er grosse und wundervolle Klöster erbaut. Und in der Erzabtei des heiligen gotttragenden Vaters Nikodem, welche Tismana heisst, mit der Kirche zur Einschlafung der allreinen Gottesgebärerin Jungfrau Maria, hat er die ganze Kirche mit Bleidach bedeckt und andere Arbeiten ausgeführt. An dem Kloster aber in Nuczet mit der

29 *Evang. Matei* 5, 45.

Kirche zum heiligen Grossmärtyrer Georg hat er vieles restauriert und an das wundertätige Tragbild des heiligen Märtyrers hat Neagoe Wojewod selbst einen aus reinem Gold verfertigten mit Perlen und Edelsteinen verzierten Apfel mit Nägelchen angeschlagen. Und aus Tzarigrad hat er das wundertätige Tragbild gebracht, worauf die Gestalt unseren Herrn Jesus Christus des Allhalters gezeichnet war, welches ehemals ein Jude mit dem Dolche durchstochen hatte. Und wie er es durchstach, aus der Stelle des Dolches quoll sofort eine Quelle Blutes heraus, dass es auch die Kleider jenes Juden bespritzte; vor Furcht aber sah er nicht, dass die Kleider ihm blutbespritzt sind, sondern er sah nur das Blut, welches am Tragbilde war. Und indem er so von einem derartigen Schrecken befallen war, warf er das Bild in einen Brunnen, der in einem Keller war, denn er hatte auch im Keller das heilige Tragbild im geheimen durchstochen. Da kam er also heraus, gleich wie wenn er von jenem Wunder nichts wüsste, und wie er herausgekommen war, alsbald begegneten ihm einige Leute und, wenn sie ihn so blutbespritzt auf den Kleidern sahen, nahmen sie ihn fest und fragten ihn aus: Was soll das bedeuten? Als er aber die Kleider blutig sah, musste auch er das Wunder des Tragbildes wahrheitsgemäss eingestehen und liefen alle zusammen zum Brunnen und holten das Bild heraus. Das Blut aber quoll in einem fort aus dem Dolchrisse unaufhaltsam hervor, so dass auch das Brunnenwasser rot vom Blute ward. O, gross sind deine Wunder, Herr Jesus Christus, unser Gott! Wenn jener Jude das sah, glaubte er an den Christus, den Sohn Gottes, und liess sich mit seinem ganzen Hause taufen. Ebenso tauften sich auch viele andere Juden, welche mit eigenen Augen jenes grosse Wunder gesehen hatten. Über dieses Wunder ist es überall geschrieben und laut geworden [1]. Die Überführung aber jenes Tragbildes von Tzarigrad nach dem Rumänischen Lande ist so geschehen: es erschien dem Herrscher Neagoe Wojewod dieses heilige Bild im Traume und sagte ihm, er möge es aus Tza-

[1] Cf. LEON DIACON, X, 5, p. 166—168 ed. Bonn; V. GRECU, *Inv. lui Neagoe Basarab, versiunea grec.* (Acad. Rom., Stud. și Cercet., 60), București, 1942, p. 51, n. 1.

rigrad in sein Land überführen, was er auch tat. Radu Wojewod aber hat sich früher viel bemüht, es in sein Land zu bringen, als auch andere heilige und göttliche Ikonen und heilige Reliquien, doch ihm wurde es keineswegs folgsam. Als es aber willig wurde, da ging auch der göttliche Vorgang in Erfüllung und es liess sich überführen. Und mit grosser Freude und Genugtuung hat der Herrscher Neagoe Wojewod es erwartet und mit vielem Aufwande es gebracht. Und als es gebracht wurde, mit Liebe hat er es empfangen und ihm einen nur aus reinem Golde verfertigten Kranz gemacht und es mit auserlesenen Perlen und mit anderen verschiedenen Edelsteinen geschmückt.

Und er liess die erzbischöfliche Kirche zu Argeş von Grund aus niederreissen und erbaute an ihrer Stelle eine andere heilige Kirche nur aus gemeisselten und geglätteten und blumenverzierten Steinen. Und er hat alle Steine inwendig von rückwärts mit eisernen Klammern den einen mit dem anderen mit grosser Meisterschaft verbunden und goss Blei hinein, um sie stark zu befestigen. Und durch die Mitte der Kirchenvorhalle hat er 12 hohe, nur aus gemeisseltem Stein verfertigte und sehr schön gedrehte wunderbare Säulen, welche die 12 Aposteln versinnlichen, aufgestellt. Und im Altar über den heiligen Tisch hat er auch ein wundervolles Werk mit gegossenen Türmchen errichtet. Die Fenster der Kirche aber und des Altars und auch die Oberfenster der Vorhalle hat er ganz geschnitzt und aus durchbrochenem Stein mit grosser Kunst gemacht; und um die Mitte hat er ringsherum die Kirche mit einem steinernen, in drei Flechten geflochtenen, mit Blumen geschnitzten, vergoldeten Gürtel umgeben, und zwar die Kirche, den Altar und die Vorhalle, welche die heilige ungeteilte Dreifaltigkeit verbildlichen. Unter dem untersten Dachvorsprunge aber rings um die Kirche errichtete er ein Gesims ganz aus weissem Marmor mit ausgemeisselten Blumen, die sehr schön ausgehauen und ausgearbeitet waren. Das Dach aber war ganz aus Blei vermengt mit Zinn; und die Kreuze auf den Türmen waren ganz mit Gold poliert; und die Türme waren auch gemeisselt mit Blumen und einige gedreht gebaut; und ringsherum um die Gewölbe wurden Wappenzeichen angebracht, welche kunstvoll aus Stein ausgemeisselt und mit

Gold poliert waren. Und vor der Kirche hat er einen kleinen mit vier Säulen aus buntem Marmor wundervollen, gewölbten und ausgemalten Gang errichtet; und auch jener war mit einem Bleidach versehen. Und den Treppenaufgang der Kirche hat er gleichfalls aus Stein mit geschnitzten Blumen und mit 12 Stufen, die die 12 Stämme Israels versinnlichten, gemacht; und in der ganzen Kirche, in der Vorhalle, in dem Altar und in jenem kleinen Gang hat er den Fussboden aus weissem Marmor hergestellt. Und die Kirche hat er inwendig und auswendig sehr schön ausgeschmückt und alle Aushöhlungen der Steine an den Aussenwänden hat er mit blauem Lazur ausgemalt und die Blumen vergoldet. Und also können wir sagen, dass sie wirklich nicht so gross und umfangreich wie das Zion, das Solomon erbaute, noch wie die heilige Sofia, welche der grosse Kaiser Justinian erbaute, doch mit der Schönheit übertrifft sie jene.

Und wie seine Heiligkeit der Patriarch Nifon noch Radu Wojewod gesagt hatte, dass die Metropolie von Argeş nach Târgovişte versetzt werden wird, doch Radu Wojewod ist nicht würdig befunden, die Versetzung vorzunehmen, mit Neagoe Wojewod ging aber das Wort seiner Heiligkeit in Erfüllung und mit seinem Segen hat er die Kathedrale zu Târgovişte gross und schön mit 8 Türmen, die alle rund waren, aufgebaut, dass die Augen aller sich ihrer nicht satt anschauen können. Und zu Târgovişte baute er von Grund aus noch eine andere Kirche zum heiligen Grossmärtyrer Georg mit einem hohen Glockenturm über die Vorhalle.

In jenem Kloster Kozia aber, von dem wir bereits erzählt haben, hat er die alte Kirche restauriert und gar schöne Ikonen der heiligen und ungeteilten Dreifaltigkeit und der allreinen Gebieterin und Gottesgebärerin, der immerwährenden Jungfrau Maria, aufgestellt und andere Vorhänge für das Kirchenpult und viele und schöne Messgewänder gegeben. Denn dieses Kloster hat eine lärmlose ausgezeichnete Lage für den Aufenthalt der Mönche, weltentfernt und voll allerhand guter Sachen, umgeben von grossen Bergen und Tälern und umflossen von einem grossen Fluss und ringsherum grosse und viele Wasserquellen. Und es verfügt über jedweden Unterhalt für die Mönche:

über Waldwiesen und Auen, Nuss- und andere zahllose Obstbäume, Weinberge und Gärten; und dort fliessen auch Schwefelquellen und der ganze Boden in seiner Umgebung ist fruchtbarer Boden, welchen Ort auch wir selbst mit eigenen Augen gesehen und ihn das Land der Verheissung genannt haben.

Wohlan, denn auf diese Weise sah er sich veranlasst, auch die göttliche Arbeit, welche zu Argeş geschehen ist, vorzunehmen. Nunmehr, um nicht in die Länge zu gehen, lasst uns kürzer sagen und auch das Ende dieses Buches machen. Denn erteilte Neagoe Wojewod den Auftrag und liess alle Archimandriten aus dem Heiligen Berge Athos samt allen Klostervorstehern einladen; und er schrieb auch einen Brief. Als aber der Protos Gabriel den Brief und das Schreiben des Herrschers gesehen hatte, sofort berief er alle Vorsteher von allen den grossen Klöstern: von Lawra, Watopedi, Iwiron, Chilandar, Xeropotam, Karakal, von der Kirche des Alimpios [1]), von Chariton Kotlomus, welches rumänische Lawra ist, von der Kirche des Philotheos, von Xenophon, Zographu, welches bulgarische Lawra ist, von Simenska [2]), von Dochiariu, von der russischen Lawra, von Pantokrator, Konstamonitu, vom heiligen Paulus und von Dionysiat, von der Kirche des heiligen Gregorios und von Simonpetra. Alle diese Klostervorsteher zusammen mit dem Protos Gabriel, der oben genannt wurde, sind zum Herrscher Neagoe in das Rumänische Land gekommen. Also lud der Herrscher auch den Tzarigrader Theolipt, welcher Patriarch der ganzen Welt ist, ein und mit ihm vier Metropoliten: von Seres, Sardes, Midia und Melikin; und sie sind auch gekommen und der Herrscher empfing sie mit grosser Ehre. Und er liess auch alle Äbte aus eigenem Lande zu sich kommen und den ganzen Klerus und sie gingen alle mit Neagoe, dem Herrscher Panoniens, und mit dem Landes-Metropoliten Makarie zu dem wundervollen Kloster von Argeş. Und man verrichtete den Abendgottesdienst mit Totenmahl [3]) zu Ehren der

[1]) Gewesenes selbständiges Kloster zum heiligen Alypios; cf. Τσιοράν Σχέσεις τῶν ῥουμαν. χωρῶν μετὰ τοῦ Ἄθω καὶ δὴ τῶν μονῶν Κουτλουμουσίου κ. τ. λ. Ἀθῆναι 1938, p. 103.

[2]) Esfigmenu (?), welches in der Aufzählung fehlt und vom Kirchenslavischen Übersetzer höchstwahrscheinlich missverstanden wurde.

[3]) Aus gekochten, mit Honig versüssten Weizenkörnern.

Einschlafung der allreinen Gottesgebärerin und man liess dem Brauche gemäss alle Leute vom Totenmahle nehmen. Darauf gab er ein Nachmahl, damit die Leute Gott lobend sich erholen; nach dem Nachmahle klopfte man auf das Klangbrett und verrichteten der Patriarch und der Herrscher mit den Metropoliten, die oben erwähnt wurden, und mit dem Protos und mit allen Äbten von Sfetagora und des Landes Wachgottesdienst die ganze Nacht. Und man betete zu Gott mit Gebeten und Gesängen, die übrigen Leute aber sagten: Gott, erbarme dich unser. Und man endigte gegen den Tagesanbruch den Nachtgottesdienst. Und im Monate August am 15., als die erste Stunde des Tages vorüber war, läutete man die Glocken, damit der Patriarch mit den Metropoliten und mit dem ganzen Klerus ausgehe, um die Kirche einzuweihen. Den heiligen Tisch im Altar aber bereitete zur Einweihe zu und stattete Neagoe Wojewod selbst mit eigenen Händen aus und stellte an ihren Ort in der Kirche die wundertätigen Ikonen des Pantokrator und der allreinen Mutter Gottes auf, welche ganz mit Gold und Edelsteinen ausgeschmückt waren. Ebenso stellte er auch andere heilige Ikonen so viele, als ihrer auch in dem Narthex zwischen den Säulen Platz fanden. Und jene in dem Narthex waren auf beiden Seiten bemalt und oben kunstvoll mit geschnitzten Wölbungen und vergoldet. Und alle jene Ikonen waren mit reinem Silber beschlagen und mit Gold poliert, unter welchen Ikonen auch das Bild des heiligen Nifon war, ganz mit Gold beschlagen und mit Edelsteinen verziert so wundervoll, dass sich der Menschenverstand nicht vorstellen noch ausdrücken könnte. Nachdem also die Kirche eingeweiht war und alle Kirchengeräte an Ort und Stelle gesetzt und geweiht waren, da ruhte man ein wenig aus und sodann gingen wieder in die Kirche der Herrscher Neagoe Wojewod und seine Frau Despina und seine Kinder, die ihm Gott geschenkt hatte, und mit allen Würdenträgern, während der Patriarch mit den Metropoliten und mit allen Äbten und der Klerus in der Kirche waren. Und wenn sie die göttliche Liturgie geendigt hatten, gab der Herrscher ein grosses Gelage und einen Festschmaus für alle Leute und verteilte allen Geschenke und Gaben, den Grossen und Kleinen, den Armen und Witwen, den Armseligen und Schwa-

chen und allen, die einer Gabe würdig waren, hat er was gegeben.

Der heilige Gottesdienst aber, der dem glückseligen Nifon gemacht worden ist, wurde vom Patriarchen Theolipt und von der ganzen Synode gesegnet, damit er überall verrichtet und eingesetzt werde. Und man ordnete, dass man auch den Gottesdienst seiner Heiligkeit mit Vorabendgottesdienst, mit Frühgottesdienst und mit Liturgie machte.

Und den Kyr Joseph setzte man zum Archimandriten in jenes neues Kloster ein und segnete man ihn, dass er die Liturgie mit Epigonation zelebriere. Ebenso alle, die nach ihm sein werden, sollen Epigonation tragen und der Segen dazu wurde vom Patriarchen Theolipt erteilt und von der ganzen Synode, gleich wie es früher für das Kloster Tismana mit dem Segen des Patriarchen Philotheos erteilt und gemacht worden ist. Und man ordnete, dass beide diese Klöster die gleiche Ehrenstellung haben und Erzabteien und ihre Stühle höhergestellt als alle anderen Klöster des Muntenischen Landes seien. Und dies wurde mit grossen Verpflichtungs- und mit schrecklichen Fluchformeln festgelegt.

Die Metropolie aber wurde von Argeş nach Târgovişte verlegt, wie es auch der heilige Nifon vorhergesagt hatte; jetzt wurde das von dem Patriarchen Tzarigrads Theolipt und von dem Metropoliten Makarie und von Neagoe Wojewod, dem Herrscher Ungrowlachiens, und von allen grossen und kleinen Würdenträgern und von der heiligen Synode vollstreckt. Und so wurde es verordnet, dass von nunmehr zu Argeş nie in Ewigkeit eine Metropolie, sondern ein Kloster und Erzabtei sei; in Târgovişte aber soll eine ständige Metropolie sein, wie es angeordnet worden ist. Und die Verordnungen wurden mit grossen Verbots- und Fluchformeln erlassen worden, damit sie nie angerüttelt noch in Ewigkeit geändert werden, weder von irgendeinem Patriarchen noch Metropoliten, weder von irgendeinem Herrscher noch von Amtsträgern.

All das wurde angesetzt, als der Lauf der Jahre 7025, der Monat August, den 17., war, in den Tagen des gläubigen Herrschers Io Neagoe Wojewod und des Tzarigrader Patriarchen

Theolipt und des Metropoliten Ungrowlachiens Makarie zur Verherrlichung Gottes und zur Verschönerung und zum Lobe des ganzen Muntenischen Landes.

Und als Abschluss hat man dem Herrscher und seinen hohen Würdenträgern eine Lobrede gehalten und Ehrenworte auch für seinen ganzen Hof und für alle Landsleute gesagt.

Und hierauf hat der gute christusliebende Herrscher Neagoe Wojewod ihnen grosse Ehrenbezeigungen erwiesen und mit vielen Geschenken bedacht und entlassen, dass alle heimkehrten, ein jeder nach seinem Heimatsorte.

Das neue Kloster zu Argeş hat er aber ringsherum mit einem mauernen Hof umgeben und drinnen im Hofe hat er viele Zellen für Mönche gebaut und es mit verschiedenen Nutzgebäuden ausgestattet: er hat Gebäude für den Speisesaal, für die Küche, Bäckerei und Ölpresse, einen Keller und hohen Glockenturm aufgebaut und brachte grosse Glocken an und mit anderen schönen Sachen aller Art hat er es versehen und es ähnlich dem Eden Gottes gemacht. In der Mitte aber war jenes Gotteshaus, indem es gleich dem Lebensbaum in Eden stand. Doch dem ist es nicht ganz gleich so: denn von jenem haben unsere Vorfahren die Todesfrucht gekostet, in diesem aber nimmt man zu sich den lebenspendenden Körper und Blut unseren Herrn Jesus Christus, der an allen Tagen zur Vergebung der Sünden und zum ewigen Leben gestochen wird. Dieses alles hat der gutgläubige Herrscher Io Neagoe Wojewod geschaffen, [glückselig sei sein Andenken], und immer wuchsen und vermehrten sich seine Tugenden in dem Herzen dieses guten Herrschers.

Und er verfasste Gottesdienst und Gebete dem gerechten und glückseligen Nifon, seinem geistigen Vater und Helfer; die Gebete jenes aber bewahrten ihn mit Frieden in seiner Herrschaft und unterwarfen ihm unter die Füsse alle seine Gegner. Und gleich wie Abraham das Gebet und die Liebe und der Glaube erhöhten und gleich wie die Gebete des Propheten und Grosspriesters Samuel David gegen Goliath stärkten, so halfen auch jetzt Neagoe Wojewod, dem Herrscher Panoniens, die Gebete des heiligen Nifon.

Αὐτὴ εἶναι, εὐλογημένοι ἀδελφοί, ἡ ὑπερθαύμαστος ζωὴ καὶ τὰ ὑπερφυσικὰ καὶ ἡρωϊκὰ κατορθώματα τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου, ἀληθῶς καὶ χριστοφόρου καὶ πνευματοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νήφωνος, ὅστις ἐστάθη τῆς Θεσσαλονίκης τὸ καύχημα, τοῦ οἰκουμενικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνου τὸ σεμνολόγημα, τῶν ὁσίων ἡ δόξα, τῶν ἀρχιερέων ἡ καλλονή, τῶν ἁμαρτωλῶν ὁ σωτὴρ, τοῦ Ἁγίου Ὄρους τὸ ἀγλάϊσμα καὶ ἐξαιρέτως καὶ κατ' ἐξοχὴν τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Διονυσίου τὸ μέγα καὶ σεμνὸν καὶ περιφανέστατον ἐγκαλλώπισμα. Εἰς τοιοῦτον ἅγιον πρέπει νὰ καυχῶνται ὅλοι οἱ Διονυσιάται πατέρες καὶ ἀδελφοὶ διὰ τρία τινα· διὰ τὴν ζωήν του, διὰ τὰ ἅγια του λείψανα καὶ διὰ τὴν κατ' ἄμφω προστασίαν του καὶ βοήθειαν. Διὰ τὴν ζωήν του, ἐπειδὴ δὲν εὐχαριστήθη ὁ ἅγιος νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλα μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὁποῦ ἔχουν εὔμορφες τοποθεσίες καὶ πεδιάδες, ἀλλὰ ἐδιάλεξε τὴν σκληρωτάτην καὶ στενὴν τοποθεσίαν τῆς μονῆς των καὶ ἐκατόρθωσεν εἰς αὐτὴν τόσα καὶ τόσα ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀγωνίσματα. Διὰ τὰ ἅγια λείψανά του, ἐπειδὴ πρέπει νὰ στοχασθοῦν, ὅτι, ἀγκαλὰ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα μοναστήρια εἶχαν καὶ κτήτορας καὶ κοινοβιάτας ἁγίους, μ' ὅλον τοῦτο οὐδενὸς ἀπὸ τοὺς ἁγίους αὐτοὺς δὲν σώζονται λείψανα εἰς κανένα μοναστήριον πάρεξ εἰς μοναχὸν τὸ ἑαυτῶν μοναστήριον, τὸ ὁποῖον τῇ ἀληθείᾳ εἶναι πρᾶγμα ἄξιον πολλοῦ θαυμασμοῦ.

1 Αὐτὴ — *p.* 174 *v.* 5 ἀμήν B, Αὕτη ἐστὶ, ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἡ θαυμαστὴ πολιτεία τοῦ ἁγίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νήφωνος, τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ μιμοῦθα *(sic)* τὸ κατὰ δύναμιν, διότι, ἀνίσως καὶ καυχῶνται μὲ πεδιάδας καὶ εὐρυχωρίας οἰκοδομημάτων τὰ λοιπὰ μοναστήρια,

16 εὔμορφαις τοποθεσίαις καὶ πεδιάδαις B ||

Der glückselige Nifon aber sowohl damals als auch jetzt ist ungesehen immer mit uns und, wenn er auch mit den Engeln in dem Himmel tanzt, doch diejenigen, welche auf der Erde wohnen und seinen heiligen Namen anrufen, vermissen seine Hilfe nicht und wir glauben, dass er auch nach dem Tode lebt, dem Worte unseren Herrn Jesus Christus gemäss, der sagt: Derjenige, welcher an mich glaubt, wenn er auch sterben wird, wird er auferstehen. Dieser aber war von seiner Geburt aus in einem fort ge-

Aceasta este, binecuvântaților frați, viața prea minunată și isprăvile mai pre sus de fire și eroice ale cuviosului și de Dumnezeu purtătorului, cu adevărat și de Hristos purtătorului și de Spirit purtătorului părintelui nostru Nifon, care a fost fala Salonicului, mândria tronului ecumenic al Constantinopolei, slava cuvioșilor, faima arhiereilor, podoaba patriarhilor, mântuitorul păcătoșilor, strălucirea Sfântului Munte și mai ales și îndeosebi a sfintei și cinstitei mânăstiri a lui Dionisie împodobire mare și aleasă și prea strălucită. Intr'un sfânt ca acesta trebue să se mândrească toți părinții și frații Dionisiați pentru trei motive oarecare: pentru viața lui, pentru sfintele lui moaște și pentru ocrotirea și ajutorul lui în amândouă privințele. Pentru viața lui, deoarece nu i-a plăcut sfântului să meargă în alte mânăstiri ale Sfântului Munte care au așezări frumoase și locuri întinse, ci și-a ales așezarea foarte aspră și strâmtă a mânăstirii lor și a isprăvit întrânsa atâtea și atâtea nevoințe supraomenești. Pentru sfintele lui moaște, deoarece trebuie să cugete că, măcar că și toate celelalte mânăstiri au avut ctitori și chinoviți sfinți, cu toate acestea nici dela unul din sfinții aceștia nu se păstrează moaștele nici într'o mânăstire afară de numai în singura mânăstire a lor, ceea ce întru adevăr este un lucru vrednic

1 Aceasta — *p.* 175 *r.* 5, amin B, Acesta este, fraților și părinților, traiul minunat al sfântului și de Dumnezeu purtătorului părintelui nostru Nifon, al cărui (?) trebue să-l imităm după putință, pentrucă, dacă se și mândresc celelalte mânăstiri cu locuri întinse și cu lărgimea clădirilor, ci noi trebue mai mult să ne

14 în amândouă privințele A , de amândouă părțile (adecă de cel trupesc și sufletesc) V.

rechter Knecht des himmlischen Kaisers und Hirten, nicht aber Lohnarbeiter, und Heiliger der Heiligen und der Kirche Posaune mit lauter Stimme, welche die ganze rechtgläubige Welt zum Verstehen Gottes ruft, welche stark erschallt und sagt: Menschenkinder, bis wann werdet ihr mit schweren Herzen sein, bis wann

Καὶ τρίτον, πρέπει νὰ καυχῶνται διὰ τὴν βοήθειαν του καὶ προστασίαν, διατὶ ὁ ἅγιος ὄχι μόνον σωματικῶς ἐπροξένησε πολλὰς καὶ μεγάλας βοηθείας καὶ ἀντιλήψεις κατὰ καιροὺς εἰς τὸ αὐτῶν μοναστήριον, καὶ ζῶν ἔτι καὶ μετὰ θάνατον, ἀλλὰ καὶ ψυχικῶς πάντοτε προΐσταται καὶ ὑπερασπίζεται τῶν ἐν αὐτῷ ἀσκουμένων ἀδελφῶν μὲ τὰς ἀκαταπαύστους αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν πρεσβείας καὶ ἱκεσίας. Ὄχι μόνον δὲ πρέπει νὰ καυχῶνται εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον, ἀλλὰ μάλιστα νὰ σπουδάζουσι καὶ νὰ τὸν μιμοῦνται, ὅσον τὸ δυνατόν, εἰς τὴν ἐνάρετον ζωὴν καὶ τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν, διατὶ καὶ ὁ ἅγιος περισσότερον εὐφραίνεται, νὰ τὸν μιμοῦνται κατὰ τὴν ἀρετήν, παρὰ νὰ καυχῶνται εἰς τὸ ὄνομά του, ἐπειδὴ καὶ ἡ καύχησις αὐτὴ ἴσως νὰ γεννᾷ εἰς αὐτοὺς καμμίαν ὑπερηφάνειαν, ἀλλὰ ἡ μίμησις πάντοτε προξενεῖ εἰς αὐτοὺς ψυχικὴν τὴν ὠφέλειαν. Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἦτον τοιαύτη συνήθεια· καὶ ὅποιος χριστιανὸς εἶχε παιδίον ἀρσενικόν, τὸ ὠνόμαζε Μελέτιον· καὶ ἄλλο ὄνομα σχεδὸν δὲν ἀκούεται εἰς ὅλην τὴν μεγάλην πόλιν ἐκείνην παρὰ Μελέτιος, Μελέτιος. Τοῦτο δὲ τὸ ἔκαμναν διὰ τὴν μεγάλην ἀγάπην καὶ εὐλάβειαν, ὁποῦ εἶχον εἰς τὸν ἅγιον Μελέτιον, τὸν Ἀντιοχείας πατριάρχην, μὲ σκοπὸν διὰ νὰ παρακινοῦσι τὰ τέκνα των νὰ μιμοῦνται καὶ τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου Μελετίου, καθὼς εἶχον καὶ τὸ ὄνομά του. Τοῦτο τὸ ἴδιον <θὰ> ἔπρεπε νὰ κάμνουσι καὶ οἱ Διονυσιάται· καὶ ὅσοι ἔχουσιν ὄνομα κοσμικόν, ὁποῦ ἀρχινᾷ αὐτὸ τὸ στοιχεῖον Ν, νὰ μετονομάζωνται Νήφωνες, ὅταν καλογερεύωνται. Καὶ οἱ μὲν ἀρχιερεῖς, ὁποῦ εἰς αὐτὸ τὸ μοναστήριον εὑρίσκονται κοινοβιάται, ὁμοίως καὶ πάντες οἱ προηγούμενοι καὶ προεστῶτες πρέπει νὰ μιμοῦνται τὸν ἅγιον εἰς τὴν ταπείνωσιν καὶ εὐτέλειαν καὶ νὰ μὴν ἐπαιρῶνται, πῶς τάχα εἶναι ἀρχιερεῖς ἢ προηγούμενοι, ἀλλὰ νὰ ἐνθυμοῦνται τὸν ὅσιον

ἀλλὰ ἡμεῖς πρέπει περισσότερον νὰ χαιρόμεσθεν πνευματικῶς εἰς τοὺς ἀγῶνας καὶ κόπους τοῦ ἀοιδίμου τούτου ἀνδρός, ὁποῦ δὲν ἀπόβλεψεν εἰς εὐρυχώρους τόπους καὶ κατοικίας, ὁποῦ ἦτον οἰκουμενικὸς διδάσκαλος,

werdet ihr die eitelen Sachen lieben und werdet die Lügen versuchen? Wisset, dass der Herr seinen Frommsten voll Wunder gemacht hat.

de multă mirare. Şi al treielea, trebue să se mândrească pentru ajutorul lui şi ocrotirea, pentrucă sfântul nu numai trupeşte a adus multe şi mari ajutoare şi ocrotiri după vremuri mânăstirii lor, şi trăind încă şi după moarte, ci şi sufleteşte conduce şi apără pe fraţii ce se nevoiesc în ea cu neîncetatele lui soliri şi rugăciuni către Dumnezeu. Dar trebue nu numai să se fălească întru acest sfânt, ci mai ales să se silească şi să-l imiteze, pe cât e cu putinţă, întru viaţa cea plină de virtute şi întru traiul cel după Dumnezeu, pentrucă şi sfântul mai mult se bucură să-l imiteze după virtute, decât să se fălească întru numele lui, pentrucă şi această fălire poate să nască în ei oarecare trufie, ci imitarea totdeauna le aduce folos sufletesc. In Antiohia era un obiceiu ca acesta: orişicare creştin avea un copil de partea bărbătească, îi punea numele Meletie; şi alt nume aproape nici nu se auzea în întreg acel mare oraş decât Meletie, Meletie. Aceasta o făceau pentru marea dragoste şi evlavie, pe care o aveau către sfântul Meletie, patriarhul Antiohiei, cu scopul, pentru ca să îndemne pe copiii lor să imiteze şi lucrările sfântului Meletie, după cum aveau şi numele lui. Acelaşi lucru ar trebui să facă şi Dionisiaţii; şi câţi au numele profan, care începe cu aceeaşi literă N, să-şi schimbe numele în Nifon, când se călugăresc. Şi arhiereii cari se află chinoviţi în această mânăstire, de asemenea şi toţi foştii egumeni şi proestoşi trebue să-l imiteze pe sfântul întru umilinţă şi modestie şi să nu se îngâmfeze, că poate sunt arhierei sau foşti egumeni, ci să-şi aducă aminte

bucurăm cu spiritul de nevoinţele şi ostenelile acestui în veci lăudat barbat, care nu a căutat la locuri şi aşezări largi, el care a fost dascăl ecumenic, ci calea cea strâmtă şi plină de necaz,

O, du Zierde der Einsiedler und guter Leiter der Einsiedler! Du, welcher unbestreitbarer Anfänger und Klarseher der göttlichen Dinge bist und warmer Helfershelfer der gutgläubigen Kaiser und Herrscher und eilige Hilfe; der du unter ihre Füsse alle Gegner und Neider unterwirfst und die Hörner aller lästern-

Νήφωνα, ὅστις, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἦτον καὶ ἔγκριτος ἀρχιερεὺς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης τῆς Νέας Ρώμης-Κωνσταντινουπόλεως καὶ πρῶτος προεστὼς καὶ κτήτωρ νέος τῆς μονῆς ταύτης, μὲ ὅλον τοῦτο τόσον ἐταπεινώθη ὁ μακάριος, ὁποῦ ἔγινε καὶ βορδωνάρης τῶν μουλαρίων καὶ ἐκαταδέχετο νὰ συγκοπιάζῃ μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς διακονητὰς ἀδελφούς, ἕως καὶ εἰς τὰς πλέον εὐτελεστέρας καὶ ἀτιμοτέρας ὑπηρεσίας. Οἱ δὲ ἄλλοι ὑποτασσόμενοι ἀδελφοὶ πρέπει νὰ μιμοῦνται τὸν ὅσιον εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ μέχρι θανάτου εὐπείθειαν, χωρὶς νὰ ἀντιλέγωσιν εἰς τοὺς γέροντάς των καὶ προεστῶτας. Καὶ συντόμως εἰπεῖν, ὅλοι κοινῶς οἱ τοῦ μοναστηρίου πατέρες πρέπει νὰ ἔχουσιν ἔμπροσθέν τους παράδειγμα τοῦτον τὸν εὐλογημένον εἰς τὴν ἐγκράτειαν, εἰς τὴν προσευχήν, εἰς τὴν ἀγρυπνίαν, εἰς τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον καὶ εἰς ὅλας ἁπλῶς τὰς ἀρετάς, διατὶ ἀνίσως δὲν τὸν μιμοῦνται καὶ κατὰ τὰ ἔργα δὲν τοῦ ὁμοιάζουσι, ματαίως καυχῶνται νὰ τὸν ἔχουσι πατέρα καὶ συγκοινοβιάτην τους, ἐπειδὴ καὶ μὲ φυσικὸν λογαριασμὸν ὁποιον παιδίον δὲν ὁμοιάζει τοῦ πατρός του κατὰ τὴν φύσιν, ἐκεῖνο δὲν εἶναι γνήσιον ἀλλὰ νόθον καὶ ἀποξενομένον τῆς πατρικῆς κληρονομίας. Εἰ δὲ καί, ὅσον τὸ δυνατόν τους, τὸν μιμοῦνται καὶ τοῦ ὁμοιάζουν, βεβαιότατα καὶ ὁ ἅγιος θέλει τοὺς γνωρίζει διὰ τέκνα γνήσια ἐδικά του καὶ θέλει τοὺς βοηθεῖ καὶ ὑπερασπίζεται εἰς κάθε χρείαν καὶ περίστασιν, ὁποῦ ἤθελαν τὸν ἐπικαλεσθοῦν, καὶ συμπαραλαμβάνοντας τὸν μέγαν Πρόδρομον καὶ τὸν ἱερὸν Διονύσιον, τὸν πρῶτον κτήτορα τῆς μονῆς, οἱ τρεῖς ὁμοῦ θέλουν ἱκετεύουν τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον Τριάδα, ἵνα εἰς μὲν τὴν παροῦσαν ζωὴν χαρίζῃ εἰς αὐτοὺς ὅλους πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν

ἀλλὰ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδόν, κατὰ πάντα μιμούμενος τὸν Βαπτιστήν, διὰ νὰ ἀξιωθῇ τῆς πλατείας καὶ εὐρυχώρου ζωῆς. Καὶ οὐ μόνον τούτης ἠξιώθη, ἀλλὰ καὶ ἰαμάτων πηγὰς μεχρὶ τὴν σήμερον ἀναπέμπει

den Häretiker, welche gottverhasst sind, abbrichst und Friede und Ruhe der ganzen Welt, den göttlichen Kirchen, den christlichen Leuten und den Hirten gibst, welche in gerechter und wahrer Weise das Wort Gottes führen, ebenso verleihe auch mir

de cuviosul Nifon, care, cu toate că a și fost și distins arhiereu al Salonicului și patriarh ecumenic al Noii Rome-Constantinopole și prim proestos și ctitor nou al acestei mânăstiri, cu toate acestea atâta s'a umilit fericitul, care s'a făcut și catârgiu la catâri și primea să muncească dimpreună cu toți frații servitori, până și la serviciile cele mai de jos și fără de cinste. Iar ceilalți frați puși sub ascultare trebuie să imiteze pe cuviosul întru ascultare și supunere până la moarte, fără să contrazică bătrânilor lor călugări și proestoșilor. Și pe scurt spus, toți părinții de obște ai mânăstirii trebuie să aibă pe acest binecuvântat pildă înaintea lor la înfrânare, la rugăciune, la privighere, la dragoste către Dumnezeu și către aproapele și, simplu, la toate virtuțile, pentrucă, dacă nu se iau după el și nu i se asemenează întru lucrări, în deșert se mândresc să-l aibă părinte al lor și chinovit dimpreună cu ei, deoarece și după o socoteală firească acel copil care nu se asemenează după fire tatălui său, acela nu este copil drept, ci străin și îndepărtat din moștenirea părintească. Dacă însă pe cât le e cu putință, îl și imitează și i se asemenează, foarte de bună seamă și sfântul îi va cunoaște de copii drepți ai lui și-i va ajuta și-i va apăra la orice trebuință și împrejurare, când îl vor fi rugat, și luându-și în ajutor pe marele Înaintemergător și pe sfântul Dionisie, cel dintâiu ctitor al mânăstirii, câteși trei dimpreună se vor ruga la sfânta Treime cea de o ființă, ca preună se vor ruga la sfânta Treime cea de o ființă, ca întru această viață de față să le acorde lor tuturora toate cererile pentru mântuire, iar în cealaltă ca să-i

întru toate imitând pe Botezătorul, pentru ca să se învrednicească de viața cea largă și încăpătoare. Și nu numai de aceasta s'a învrednicit, ci și până astăzi izvoare de tămăduiri trimete

Heil, der ich aus meiner Unwissenheit und Ungelehrsamkeit dein göttliches Leben geschrieben habe. Doch mit deinen allheiligen Gebeten, die ich mit eigenen Ohren aus deinem heiligen und glückseligen Munde und von anderen gläubigen Leuten gehört habe, habe ich diese Ereignisse, die ich selbst gesehen habe, den

αἰτήματα, εἰς δὲ τὴν ἄλλην ἵνα τοὺς ἀξιώσῃ τῆς οὐρανίου μακαριότητος μετὰ πάντων τῶν ὁσίων τῶν ἐν ἀσκήσει λαμψάντων, ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

καὶ φύλαξ σωτήριος ὑπάρχει ἡμῶν εἰς δόξαν πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. A ||

Menschen auch mitgeteilt, damit sie dein göttliches Leiden und die Schönheit deiner Hochheit in vollendeter Weise zur Verherrlichung Gottes besingen und loben sollen; damit auch wir alle des Erbarmens und guten Empfanges seitens unseren Herrn Jesus Christus für würdig befunden werden sollen, welchem samt

învrednicească dimpreună cu toți cuvioșii care au strălucit în pustnicie, de fericirea cea cerească, pe care, de s'ar face, ca noi toți să o dobândim întru Isus Hristos Domnul Nostru, a cărui e slava și puterea în vecii vecilor, amin.

și este păzitorul nostru mântuitor întru slava tatălui și a fiului și a sfântului spirit în nesfârșiții vecii vecilor, amin. A ||.

---

seinem anfanglosen Vater und dem allguten, heiligen und lebenspendenden Geiste alle Verherrlichung, Verehrung und Anbetung jetzt und immerdar in Ewigkeit gebührt. Amen.

Ende des Betragens und des Lebens seiner Heiligkeit unseren Vaters Nifon des Patriarchen. t ||.

Zusammenfassende Anzeige: Eine für die rumänische Geschichte wichtige Quelle als auch für die nachbyzantinische hagiographische Literatur und Heiligengeschichte interessante Schrift ist das von Gabriel, dem Protos des Heiligen Berges, um das Jahr 1517 verfasste Leben des heiligen Nifon, d. h. des im Jahre 1508 verstorbenen, weiland Patriarchen von Konstantinopel Nephon II. Im Rumänischen ist eine Version dieser hagiographischen Schrift erhalten und ediert worden. Es ist eine alte rumänische Übersetzung, welcher möglicher Weise und wahrscheinlich der noch nicht ausfindig gemachte griechische Originaltext zu Grunde gelegen hat. Der Verfasser entdeckte in der Bibliothek des Klosters Dionysiu in Athos in zwei im 18. Jahrhunderte geschriebenen von Sp. Lambros in seinem Kataloge nicht verzeichneten Handschriften eine ältere Umarbeitung dieses hagiographischen Werkes, welche eine Mittelstellung zwischen der alten rumänischen Version und der in Νέον Ἐκλόγιον Venedig 1803, S. 373—388 herausgegebenen Redaktion einnimmt. Diese noch nicht veröffentlichte Version, da sie auch neues enthält, wird auf Grund jener zwei aufgefundener Handschriften ediert und ins Rumänische übersetzt. Der veröffentlichte Text fusst vielmehr auf die Handschrift B, da sie einen besseren und saubereren Text darstellt als A. Die Varianten aus A werden nur in den auf die rumänische Geschichte bezüglichen Abschnitten gegeben, da dies einen hinreichenden Einblick in das Verhältnis der beiden Texte gestattet und sonst es nicht der Mühe und des Druckes wert gewesen wäre, alles zu verzeichnen. Unter der Linie wird zum Vergleiche auch die alte rumänische Version, die reichhaltiger ist und, wenn sie nicht den Originaltext selbst darstellt, uns sichtlich eine dem Urtexte nähere Fassung erhalten hat, in deutscher Übersetzung beigegeben, damit sie den ausländischen Kreisen, welche der nachbyzantinischen hagiographischen Literatur irgendein Interesse entgegenbringen, auch zugänglich gemacht wird.

INDICE

Primul număr indică pagina, celelalte, până la punct și virgulă, rândul; după punct și virgulă deasemenea primul număr indică pagina, iar celelalte rândul.

a) *la textul românesc*

Agareni = Turci 31, 15, 25; 67, 5, 12; 101, 17; 121, 9; 143, 23.
Ana, sf. schit în Sf. Munte, vizitat de sf., Nifon 55, 27.
Andrianopole, unde sf. Nifon fiind în surghiun, e vizitat de Radu cel Mare 75, 11; 77, 6.
Antiohia 171, 14, 20.
Antonie cel Mare, sf. 39, 19; 41, 12.
Antonie, pustnic care îl călugărește pe sf. Nifon 41, 11—45, 10.
Argeș, mânăstirea Curtea de Argeș, unde Neagoe lasă după moartea sa capul și mâna sf. Nifon 157, 19.
Armeni 121, 1.
Ascalon, localitate nedeterminată cu port spre Marea Adriatică 47, 5.
Atanasie, sf. Atonitul, întemeietorul Sf. Munte 55, 10.
Atos, Sf. Munte. în care a pustnicit sf. Nifon 25, 5; 45, 17; 49, 19; 51, 21.
Atosul, cel mic (pare să fie o confusie a manuscrisului A. Atosul cel nou este o imitație rusească din Caucas) 25, 19.
Avacum, profet, 93, 11.

Basarabi 93, 13; 125, 4; 127, 4, 7; 129, 10; 133, 2, 8.
Biserică, Marea = patriarhia din Constantinopole, care a fost încunoștiințată de Neagoe Voevod despre minunile ce le-au făcut în Țara Românească moaștele sf. Nifon 155, 17.
Bistrița, mânăstire în care Neagoe se refugiază de prigoana lui Mihnea Vodă 127, 6.
Bitolia (= Monastir în Macedonia) 99, 14.
Bogdan, vezi Moldoveanul.
Bogdania, vezi Moldova.
București 137, 8; 149, 15.

Carea, capitala sf. Munte 53, 6, 31; 65, 19.

Comnen, marele, ctitor și ocrotitor al mânăstirii Dionisiu din Sf. Munte 55, 15.
Constantin XI Paleolog (1448—1453) 47, 17.
Constantinopole 25, 3; 47, 15; 69, 6, 23; 73, 22; 77, 5; 95, 20; 119, 8; 121, 7; 127, 13; 139, 16; 169, 6.
Criti, peșteră în Sf. Munte 55, 4.
Cucusos, în Armenia, locul de surghiun și moarte al sf. Ioan Gură-de-aur 143, 4.
Cutlumus, mânăstire în Sf. Munte, numită și a lui Hariton, 55, 2.

Dalmația = Sclavonia = Sârbia 35, 1, 5.
Daniil, profet 93, 11.
Daniil, protul (conducătorul) Sf. Munte 53, 7, 23.
David, profet 25, 9; 31, 5; 141, 10.
Dealu, mânăstirea, ridicată de Radu cel Mare (1496—1508) 123, 7; 151, 5.
Dimitrie, fratele sf. Nifon 37, 16, 28.
Dionisie, sf., ctitorul mânăstirii cu același nume din Sf. Munte, de aceea numită Dionisiu și Dionisiat 25, 6; 55, 17, 29; 57, 21; 59, 13; 103, 22, 30; 111, 19; 119, 17; 143, 9; 157, 9; 169, 9; 173, 26.
Dracu, armașul, tatăl lui Mihnea Vodă 123, 15.
Dunărea 127, 8; 129, 11; 135, 17; 149, 12.

Eftimie, dascălul de elinește al sf. Nifon 39, 28.
Elini = păgâni 79, 29.
Elisei, profet 119, 1.
Epidauru, oraș în Grecia, în partea de Nord-Est a Peloponesului 41, 9.
Eudoxia, soția lui Arcadie (395—408) și maica lui Teodosie cel Mic (408—450) 123, 11; 143, 4.
Evrei, botezați de sf. Nifon 121, 1.

Florența, sinodul din 1439 dela, 47, 3, 19; 67, 4.

Gavriil, Protul (conducătorul) Sf. Munte și autor al Vieții sf. Nifon 33, 10, 27; 111, 6.
Gheorghe, craiu al Dalmației = G. Brancovici domnind în Sârbia (1427—1456) 35, 5.
Gheorghe Scheder bei, domn al Albaniei, (Scanderbeg, mort în 1468, erou național albanez în luptele cu Turcii) 47, 9.

Hariton, mânăstirea lui 55, 1; 65, 22; vezi Cutlumus.
Hrisoston, Ioan sf. 123, 12; 143, 5.
Hrisostom, noul = sf. Nifon 85, 6; 143, 6.

Ilie, profet 93, 10; 119, 1.
Ioan Botezătorul 55, 16; 57, 2; 61, 19; 107, 14; 157, 8; 173, 26.
Ioan, sf., evanghelistul 25, 23; 27, 23.
Ioan VIII Paleolog (1425—1448) 47, 3, 16.

Ioasaf, ucenic al sf. Nifon 99, 12; 103, 15; 119, 3; 121, 6.
Iosif, ieromonah învățat, în ascultarea căruia intră sf. Nifon 41, 2, 13; 43, 1.
Israil 83, 12.
Iudeii, prigonitori ai sf. apostoli 79, 1; ai Domnului Nostru Is. Hr. 101, 23.
Iustiniana Prima = Ohrida 49, 5.

Lavra cea Mare, mânăstire în Sf. Munte 55, 10, 25.
Luca evanghelistul 79, 3.

Macarie Egipteanul, sf. 27, 17.
Macarie, ucenic al sf. Nifon și mucenic 99, 12; 101, 4, 15; 103, 15.
Macarie, mitropolit al Țării-Romănești 139, 18.
Macedonia 99, 13.
Manuil tatăl sf. Nifon 35, 1, 24; 37, 18.
Maria, maica sf. Nifon 33, 20; 37, 4, 13, 19.
Maria, sora sf. Nifon 37, 16.
Mehmet Pașa, trimes de împărăție pune domn pe Vlad 129, 11; taie capul lui Vlad 137, 15.
Meletie, sf., patriarh al Antiohiei 171, 16, 18.
Mihnea Voevod (1508—1510) prigonește pe Neagoe 125, 15; arde mânăstirea Bistrița 127, 10; ucide boieri 123, 15; oastea lui e bătută de Neagoe 127, 16; fuge în Ungaria 129, 4.
Moisi, profet 83, 11.
Moldova = Bogdania 87, 4.
Moldovean = Bogdan cununat cu sora lui Radu cel Mare 87, 12; 95, 17; sfântul îi prezice moartea 91, 10, 16; ațîță pe Vlad în contra lui Neagoe 133, 5; 135, 2, 9; e spânzurat de Mehmet-Pașa 137, 10, 16.
Morea, numele de azi al Peloponesului 33, 16; 35, 2.
Munte, Sfântul (Atos) 33, 11, 28; 53, 6; 59, 13; 99, 15; 169, 8, 16.

Narda, cetate turcește pentru Arta, în Epir 45, 12.
Neagoe Basarab (1512—1521), poartă de grijă sf. Nifon, urgisit de Radu cel Mare 93, 13, 20; înainte de a părăsi țara sf. Nifon se întâlnește cu Neagoe și îi prezice pericolele prin care are să treacă 97, 21; 99, 9; își aduce aminte de prezicerile sf. Nifon 123, 3; e prigonit de Mihnea Vodă 125, 10, 14; 127, 1; se refugiază la Bistrița 127, 6; merge la împărăție care face domn pe Vlad căruia îi jură credință 127, 13; 129, 7, 13; e prigonit de Vlad 133, 12, 16; 135, 10; fuge într'o insulă din Dunăre 135, 14; 137, 1; ajunge domn 139, 6, 11, 14; 141, 3; aduce moaștele sf. Nifon în țară 143, 6, 14; 151, 8; 153, 10; face chivot de aur pentru

moaştele sf. Nifon 155, 19; în versiunea grecească numele îi este şi Neagu Νεάγγω 96, 22; Neagul Νεάγουλος 92, 14, 20; şi Neagule Νεάγουλε 140, 4 ap. crit. 142, 15 ap. crit.

Nicodim Aghioritul 20, 14.

Nicolae, sf. 123, 7, hramul mânăstirii Dealul.

Nicolae, numele de botez al sf. Nifon 37, 16; 39, 4, 8; 41, 16, 20; 43, 4, 15.

Nicolae, arhiereu al Iustinianei Prime adecă al Ohridei 49, 5.

Nifon sf., a pustnicit în mânăstirea Dionisiu din Atos 25, 2; 29, 16; 31, 23; e originar din Pelopones 33, 14; la pustnicul Antonie 41, 13; 43, 16, 25; 45, 3, 10; la înţeleptul arhiereu Zaharie 47, 5, 14; pleacă la Atos 49, 16; 51, 12, 20; vine la Carea 53, 6; la peştera Criti 55, 6; la schitul sf. Ana şi la mânăstirea Dionisiu 55, 23; se face preot 57, 14; apare într'o lumină până în înaltul cerului 57, 24; faima lui ajunge la Salonic 59, 23; mitropolit al Salonicului 63, 13; 65, 11; 173, 1; înmormântează la Constantinopole pe Zaharie 69, 20; patriarh ecumenic 69, 26; scos din patriarhie 73, 4; în surghiun la Adrianopole vizitat de Radu cel Mare 79, 9; predică în Ţara Românească 79, 23; 81, 8; ţine sinod local şi hirotoneşte 2 episcopi 81, 24; primeşte cele de trebuinţă dela Neagoe 93, 12; pleacă din Ţara Românească 97, 1; în Macedonia 99, 11; presimţeşte moartea de martir a ucenicului său Macarie 103, 13; vine necunoscut la Dionisiu 105, 9; este recunoscut 107, 16, 21; canoanele date de el 113, 23; rugăciunea lui ocroteşte pe Neagoe 125, 11; 129, 1; 135, 13; împlinirea profeţiilor lui 141, 6; aducerea moaştelor lui în Ţara Românească 143, 7; minunile moaştelor lui 149, 4; canonizarea lui 155, 1; 157, 10; 171, 25.

Ohrida 49, 2, 6; 69, 12.

Pahomie, patriarh ecumenic (1505 până la 1514) 139, 16.

Pantocrator, mânăstire în Atos 55, 3; 65, 22.

Partenie, metropolit al Salonicului 59, 25.

Partenie, egumen la Curtea-de-Argeş 20, 25.

Pavel, sf. apost. 33, 23; 79, 5.

Pelopones 33, 15, 20; 35, 21, 25; 37, 4.

Petronie, călugăr văzând pe sf. Nifon plin de lumină 57, 22, 30; 59, 1.

Plaiurilor, titlu al miltropoliţilor Ţării Româneşti 139, 19.

Radu cel Mare (1496—1508) pleacă la Constantinopolea pentru plata dărilor şi întâlneşte la Adrianopole pe sf. Nifon 77, 3, 27; încredinţează sf. Nifon organizarea bisericească a ţării 81, 3, 21; 83, 8; mărită pe soru-sa 87, 3, 9; 133, 7; goneşte pe Nifon 89, 4; 91, 16, 22; încearcă să se împace cu Nifon 95, 1; 97, 3; se îmbolnăveşte greu 121, 15; moare 123, 5, 14; este iertat de moaştele sfântului 143, 1; 153, 1; — 129, 8; 151, 5, 9; 133, 7; — In versiunea grecească numele la vocativ îi este Ῥάδουλε Radule 82, 8; 96, 3; dar şi la genetiv şi acc. 122, 13 ap. crit. 150, 10, 14, 19 ap. crit.

Roma, **Noua** = Constantinopole 29, 18; 173, 3.

Salonic 59, 12, 24; 61, 3; 63, 5; 101, 17; 169, 5.

Samuil, a copiat Viaţa Sf. Nifon 13, 28.

Scheder **bei vezi Gheorghe** Scheder bei

Sciţi, botezaţi de Nifon 17, 13, 23; 121, 1.

Sclavonia = Sârbia 35, 2.

Severinului, titlu al mitropoliei Ţării-Româneşti 139, 19.

Simeon, patriarh ecumenic (a treia oară (1481—1486) 69, 23.

Slavoni 45, 15.

Sozopol, azi Sizebolu în Bulgaria pe ţărmul Mării Negre la Sud de Burgas 73, 14.

Ştefan, sf. 75, 17.

Ţara, în sens de statul românesc 81, 13; 89, 9, 23.

Ţara-Românească, Marea 77, 1; 79, 14, 21, 23; 87, 5, 27; 91, 15; 97, 7; 121, 20, 24; 123, 16; 125, 16; 127, 15; 131, 8; 137, 7; 141, 1, 8; 149, 11; 155, 6.

Teodosie cel Mic, împărat bizantin (408—450) 143, 3.

Tesalia, ţară în Grecia 67, 27.

Toma, Paleolog, domn (despot) în Pelopones (1430—1460, vezi G. Ostrogorsky, Gesch. d. byz. St. p. 411 şi 418) 35, 25; 37, 9; 39, 1.

Truia (corupt pentru Kruia, oraş în Albania, spre Nord-Est de Durazzo 47, 8.

Turcii 47, 21; 75, 4; 121, 1.

Ungaria 129, 6.

Ungrovlahia, Ţara-Românească în deosebi în titulatura mitropoliei 81, 26; 111, 35; 131, 10; 139, 12, 18.

Vatoped, mânăstire în Atos 51, 23; 99, 18, 26; 103, 20.

Vasile, sf., cel Mare 29, 11, 27; 55, 21.

Velegrada (= Berat în Albania) mitropolie în arhiepiscopia Ohridei 14 n. 2 şi 3.

Veniamin Costache, traduce Viaţa sf. Nifon 18, 14 urm.

Vlad (1510—1512) e pus domn 129, 9, 14; 131, 2, 9; îşi calcă jurământul, e scos din domnie şi i se taie capul 137, 3, 9, 12. În versiunea grecească numele îi este şi Vladule Βλάδουλε 136, 9—10 ap. crit.

Zaharie, dascălul de slavonie al sf. Nifon 45, 14, 21; pleacă în Albania cu sf. Nifon 47, 4, 13; ales arhiereu al Ohridei 49, 7; lasă pe Nifon să plece în Atos 49, 20; 51, 11; moare în Constantinopole 69, 12, 18.

b) *la textul grecesc*

᾿Αββακούμ 92, 11.
᾿Αγαρηνοί 30, 14, 23; 66, 6, 13; 100, 17; 120, 9, 11; 142, 24.
῞Αγιον ῎Ορος 32, 12; 5, 28; 58, 11, 28; 98, 17; 142, 9; 168, 7, 15.
᾿Αδριανούπολις 74, 12, 17; 76, 5.
᾿Αθανάσιος, ὁ ἅγ. ᾿Αθωνίτης 54, 11.
῎Αθως 24, 5; 44, 19; 48, 20; 50, 22.
῎Αθως, ὁ μικρός 24, 18.
῎Αννα, τῆς ἁγ. σκήτης 54, 27.
᾿Αντιόχεια 170, 15, 21.
᾿Αντώνιος ὁ Μέγας, ἅγ. 38, 21; 40, 13.
᾿Αντώνιος, ἀσκητής, 40, 12, 20, 22, 23; 42, 15, 21, 25, 34; 44, 10.
᾿Αρμένιοι 120, 2.
῎Αρτζεσι, μονὴ περικαλλὴς τῆς Βλαχίας 156, 20.
᾿Ασκάλων, ἀγνώριστον χωρίον 46, 6.
᾿Αχριδῶν, ἡ — ἡ Πρώτη ᾿Ιουστινιανή 48, 2, 6; 68, 13.

Βασαράβαι, ἀρχοντικὴ γενεὰ τῆς Βλαχίας 92, 13; 124, 4; 126, 17; 128, 11; 132, 2, 9.
Βασίλειος ὁ Μέγας 28, 11, 26; 54, 21.
Βατοπαιδίου μονή 50, 24; 98, 20, 27; 102, 22.
Βλάδουλ, Βλάδουλας, Βλάδουλε, αὐθέντης τῆς Βλαχίας (1510—1512) 128, 10, 16; 130, 2, 9; 136, 3, 10, 12.
Βλαχία, ἡ Μεγάλη 76, 1; 78, 14, 21, 24; 86, 5, 26; 90, 14; 96, 7; 120, 16, 21, 25; 122, 15; 126, 14; 130, 9; 136, 7; 140, 3, 9; 148, 10; 154, 6.
Βελεγράδιον, πόλις ἐν τῇ ᾿Αλβανίᾳ (= Berat) 14, 16.
βοεβόδας τίτλος τοῦ ρουμανικοῦ αὐθέντου 130, 10, 142, 2. βοεβόνδας 130, 3; 136, 10; βαϊβόδας 80, 21; βοηβόνδας 130, 13; βοϊβονδας 78, 32; 80, 32; 94, 21; 130, 14; 142, 25.
Βουκουρεστίου χώρα 136, 9; 148, 14; Μπουκουρέστι 136, 25; 148, 22.

Γαβριήλ, ὁ πρῶτος τοῦ ῾Αγίου ῎Ορους, 32, 10, 27; 110, 6.

Γεώργιος, ὁ δοὺξ τῆς Δαλματίας, ἤτοι τῆς Σερβίας (1427—1456) 34, 5.
Γεώργιος Σχέδερ πέγης 46, 10.

Δαβίδ, προφήτ. 24, 9; 30, 4, 140, 12.
Δαλματία = Σερβία 34, 1, 5.
Δανιήλ, προφητ. 92, 11.
Δανιήλ, ὁ πρῶτος τοῦ ῾Αγίου ῎Ορους 52, 8, 23.
Δημήτριος, Νήφωνος ἀδελφός 36, 15; 38, 1.
Διονύσιος ἅγ. 172, 27 — κτήτωρ 102, 31; Διονυσίου μονή 24, 6; 54, 18, 29; 56, 18; 58, 11, 29; 102, 23; 110, 18; 118, 18; 142, 9; 156, 10; 168, 9.
Δράκος ἀρμάση, πατὴρ αὐθέντου Μίχνε τῆς Βλαχίας 122, 14.
Δούναβις ποταμός 126, 7; 128, 13; 134, 18; 148, 10.

῾Εβραῖοι 120, 1.
᾿Εκκλησία, ἡ Μεγ λη 154, 19.
᾿Ελισσαῖος προφήτ. 116, 35.
῞Ελληνες 78, 28.
᾿Επίδαυρος 40, 10.
Εὐδοξία βασιλὶς 122, 10; 142, 4.
Εὐθύμιος, διδάσκαλος Νήφωνος 38, 31.

Ζαχαρίας, ἀρχιερεὺς τῆς ᾿Αχριδῶν 44, 15, 23; 46, 15, 17; 48, 8, 21; 50, 11; 68, 14, 17, 19.

᾿Ηλίας, προφήτ. 92, 10; 118, 1.

Θεοδόσιος ὁ Μικρός (408—450) 142, 3.
Θεσσαλονίκη 58, 24, 27; 60, 2; 100, 16; 168, 4.
Θετταλία 66, 27.
Θωμᾶς Παλαιολόγος, Πελοποννήσου δεσπότης (1430—1460) 34, 26; 36, 9; 38, 2.

᾿Ιουδαῖοι 78, 1; 100, 22.
᾿Ιουστινιανή, ἡ Πρώτη, ἤτοι ἡ ᾿Αχριδῶν 48, 6.
᾿Ισραήλ 82, 12.
᾿Ιωάννης ὁ Βαπτιστής 54, 17; 56, 4; 60, 19; 72, 15, 106, 14; 108, 38; 156, 8.
᾿Ιωάννης ὁ εὐαγγελιστής 24, 23; 26, 23.
᾿Ιωάννης η' ὁ Παλαιολόγος (1425—1448) 46, 3, 18.
᾿Ιωάσαφ, μαθητὴς Νήφωνος 98, 14; 102, 16; 118, 3; 120, 6.
᾿Ιωσήφ, ἱερομόναχος, διδάσκαλος Νήφωνος 40, 2, 14, 19; 42, 1.

Καρεαί — Καρυαί, εἰς τὰς Καρεάς 52, 7; τῶν Καρεῶν 52, 32; εἰς τὲς Καρές 64, 19.
Κομνηνὸς ὁ Μέγας 54, 16.
Κουκουσός 142, 5.
Κουτλουμουσίου μονή 54, 2.
Κρήτη, σπήλαιον ἐν τῷ ῾Αγ. ῎Ορει 54, 5.
Κωνσταντῖνος ιά Παλαιολόγος (1448—1453) 46, 19.
Κωνσταντινούπολις 24, 3; 46, 17, 23; 68, 6, 24; 72, 22; 76, 4; 94, 20; 118, 8; 120, 7; 126, 13; 138, 17; 168, 5.

Λαύρα ἡ Μεγάλη 54, 11, 25.

Λουκᾶς ὁ εὐαγγ. 78, 3.

Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος 26, 18.
Μακάριος, μαθητὴς Νήφωνος, 98, 14; 100, 4, 15; 102, 16.
Μακάριος, μητροπολίτης Βλαχίας 138, 19.
Μακεδονία 98, 15.
Μανουήλ, ὁ τοῦ Νήφωνος πατήρ, 32, 20; 34, 25; 36, 17.
Μαρία, ἡ τοῦ Νήφωνος μήτηρ, 32, 20; 36, 4, 13, 18.
Μαρία, ἡ τοῦ Νήφωνος ἀδελφή, 36, 16.
Μεγαλοβλαχία 76, 28; 86, 35.
Μελέτιος, ἁγ., πατριαρχ. Ἀντιοχείας 170, 17, 19.
Μεχμὲτ-πασᾶς 128, 12, 136, 11.
Μίχνας, αὐθέντης Βλαχίας (1508—1510), 122, 14; 124, 16; 126, 15; 128, 5.
Μπογδανία = Μολδοβλαχία 86, 4, 7.
Μπουγδανία 86, 31.
Μπόγδανος 86, 12, 17, 20; 90, 10, 16; 94, 17; 132, 5, 16; 134, 3, 10; 136, 11, 17.
— Μπουγδάνος 86, 33, 34; 90, 26, 28, 94, 24; 132, 21, 24; 134, 22; 136, 27, 29.
Μπουκουρέστη, -ι, βλέπε Βουκουρεστίου.
Μωρέας, ὁ 32, 16; 34, 2.
Μωϋσῆς 82, 11.

Νάρδα, τὸ κάστρον (= Arta) 44, 13.
Νεάγγος Βασαράβας, αὐθέντης τῆς Βλαχίας (1512—1521) υἱὸς πνευματικὸς τοῦ ἁγίου Νήφωνος 92, 14, 20; τοῦ προφητεύει ὁ ἅγιος πῶς θέλει νὰ κινδυνεύσῃ 96, 20, 22; 98, 10, ἐνθυμεῖται τὸν ἅγιον 122, 2; ἡ προσευχὴ τοῦ ἁγίου τὸν φυλάττει ἀπὸ κινδύνους 124, 10, 15; 126, 4, 12; 128, 9, 15; 132, 11, 18; 134, 11, 15; 136, 1, 7; τὸν κάμνουν αὐθέντην Βλαχίας 138, 7, 15; 140, 4; φέρει τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου εἰς τὴν Βλαχίαν 142, 6, 15; 150, 8, 12; 152, 11; 154, 20; — Νεάγγε 138, 24; Νεάγουλας 92, 25; Νεάγουλε 138, 10; 140, 16; 142, 30; Νεάγουλος 92, 14, 20; Νεάγγουλω Νεάγγω 96, 22; 124, 17; — Νεάγγως 122, 19.
Νήφων, ὁ ἁγ., 28, 15; 30, 20; 62, 9; 92, 12, 18; 102, 14; 134, 13; 168, 4; 172, 1; ἀσκήσας ἐν Διονυσίου μονῇ 24, 2; ἔχει τὴν πατρίδα τὴν Πελοπόνησον 32, 14; πηγαίνει εἰς τὸν ἀσκητὴν Ἀντώνιον 40, 15; 42, 16, 26; 44, 4, 10; εἰς τὸν ἀρχιερέα Ζαχαρίαν 46, 5, 15; ἀναχωρεῖ εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω 48, 16; 50, 1—21; ἔρχεται εἰς Καρέας 52, 10; εἰς τὸ σπήλαιον Κρήτην τοῦ Ἄθω 54, 7. εἰς τὴν σκήτην τῆς ἁγ. Ἄννης καὶ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Διονυσίου 54, 23; γίνεται ἱερεὺς 56, 12; γεμᾶτος ἀπὸ φῶς 56, 22, 31; μητροπολίτης Θεσσαλονίκης 58, 22; 62, 12; 64, 10; κηδεύει ἐν Κ-πόλει τὸν Ζαχαρίαν τῆς Ἀχριδῶν 68, 21; οἰκουμενικὸς πατριάρχης 68, 28; τὸν διώκουν ἐκ τοῦ πατριαρχείου 72, 3; ἔρχεται εἰς τὴν Βλαχίαν 78, 9; διδάσκων ἐν τῇ Βλαχίᾳ 78, 23, 80, 9. συνάγει τοπικὴν σύνοδον 80, 24; ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς Βλαχίας 96, 1; εἰς τὴν Μακεδονίαν 98, 12; εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω 104, 10; 106, 16, 22; κανόνες τοῦ ἁγ. Νήφ. 112, 23; αἱ προφητεῖαι τοῦ ἁγ. πληροῦνται 120, 22; 124, 11; 128, 1; τὰ λείψανα τοῦ ἁγ. ἀνακομίζονται εἰς τὴν Βλαχίαν 140, 7; 142, 7; θαύματα τῶν ἁγ. λειψάνων 148, 3; 154, 1. τὰ λείψανά του ἀποστέλλονται εἰς τὴν μονὴν τοῦ Διονυσίου 156, 11.
Νικόλαος, ὁ ἁγ 122, 6.
Νικόλαος, ἀρχιερεὺς τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς ἤτοι τῆς Ἀχριδῶν 48, 5.
Νικόλαος, Νήφωνος ὄνομα κοσμικόν 36, 16; 38, 4, 8; 40, 4—29; 42, 2—15.
Ντάλου μονὴ ἐν τῇ Βλαχίᾳ 122, 7; 150, 5.

Οὐγγρία 128, 7.
Οὐγγροβλαχία, Οὐγκροβσλαχία = Βλαχία 80, 26; 110, 34; 130, 10; 138, 13, 19.

Παντοκράτορος μονὴ 54, 3; 64, 22.
Παρθένιος, μητροπ. Θεσσαλονίκ., 58, 24.
Παῦλος, ὁ ἀποστ. 32, 23, 78, 5.
Παχώμιος, οἰκουμ. πατριάρχ. (1505—1514) 138, 17.
Πελοπόννησος, ἡ 32, 15, 19; 34, 21, 25; 36, 4.
Πέστρα (μοναστήριον Βλαχίας = Bistritza) 126, 5.
Πετόλια Bitolia (ἐν Μακεδονίᾳ) 98, 15; Πετούλια 98, 33.
Πετρώνιος, γέρων τις ἰδὼν τὸν Νήφωνα γεμᾶτον ἀπὸ φῶς 56, 20—32; 58, 2.
Πλαγινῶν, ἔξαρχος, τίτλος μητροπολίτου τῆς Βλαχίας 138, 20.

Ῥάδουλ βοεβόδας, Ῥάδουλας, αὐθέντης τῆς Βλαχίας (1496—1508) 128, 9; 132, 7; ἐπισκέπτεται τὸν Νήφωνα ἐν Ἀδριανουπόλει 76, 2, 27; διαπιστεύει τῷ Νήφωνι νὰ διατάσσῃ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Βλαχίας 80, 3, 22; 82, 8; ὑπανδρεύει παρανόμως τὴν ἀδελφήν του 86, 2, 9; διώκει τὸν Νήφωνα ἐκ τῆς Βλαχίας 88, 3; 90, 15, 21; κράζει τὸν ἅγιον εἰς τὸ παλάτι του 94, 1; 96, 3; πίπτει εἰς δεινὴν ἀσθένειαν 120, 16; θάνατός του 122, 5, 13; συγχώρησίς του διὰ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου 142, 2; 150, 6—19; Ῥάδουλε 122, 20; 150, 23, 24.
Ῥώμη, Νέα 28, 17; 172, 3.

Σεβερίνων ἔξαρχος, τίτλος μητροπολίτου τῆς Βλαχίας 138, 20.

Σχέδερ πέγης, Γεώργιος βλέπε Γεώργιος Σχ.
Σχλαβωνία = Σερβία, 34, 1.
Σκύθαι βαπτισμένοι ὑπὸ Νήφωνος 120, 1.
Σλοβάνοι 44, 17=Παλαιοὶ Σλάβοι).
Στέφανος, ὁ ἁγ. 74, 18.
Συμεών, οἰκουμ. πατρ. (τριτ. φορ. 1481—1486) 68, 24.
Σωζούπολις 72, 14.

Τζάρα, ἡ = ἡ Ρουμανικὴ πολιτεία 80, 14; 88, 9, 23; 96, 23.
Τοῦρκοι 46, 24; 74, 2; 120, 1.
Τρουΐα = Κρουΐα ἐν Ἀλβανίᾳ 46, 10.
Φλωρεντία, σύνοδος (1439) 46, 4, 21; 66, 5.

Χαρίτωνος, μονὴ ἤτοι Κουτλουμουσίου 54, 1; 64, 21.
Χρυσόστομος, Ἰωάννης 122, 10; 142, 5.
Χρυσόστομος, ὁ νέος = Νήφων 84, 6; 142, 6.

c) *la textul german*

Abbakum 93, 33.
Abraham 99, 35; 167; 33.
Achaia 160, 17.
Achila = Anchialos 149, 24.
Albanesen, Arbanesen 49, 31.
Albanien, Alvanien, Arvanien 45, 28; 46, 37; 48, 24, 34.
Alimpios, gew. Kloster Alypios, seit 1428 zu Kutlumus gehörig 164, 16; (Siehe S. 164 anm. 1).
Amira, türk. Kaiser 50, 30; 75, 24.
Apelapov = Peloponnes 31, 27.
Argeş (Ardschesch) gewes. Erzbistum in der Walachei sodann Abtei und Kloster 162, 12; 163, 17; 164, 7, 31; 166, 21, 27; 167, 12.
Armenier 114, 34.
Askalun, Hafenplatz des Klosters Kutlumus 158, 10.
Askudon, verderbter geographischer Name für irgendeine Hafenstadt am Adriat. Meere 46, 31.
Askulun 46, 34; siehe das vorige.
Athanasios, hlger, Athonites 55, 35; 158, 18; 159, 5.
Athos 55, 36; 99, 37; 118, 36; 143, 34; 156, 36; 159, 16; 164, 11.
Awessalom 132, 32; 137, 32.

Banovtzi 124, 20.
Bassaraber, rumänisches Herrschergeschlecht, 124, 21; 128, 33; 132, 31.
Bistritz, Fluss u. Kloster in der Walachei 126, 34.
Bogdan, hoher Würdenträger in der Walachei zwischen 1502 u. 1512; 91, 36; 95, 30; 132, 34; 133, 22; 134, 36; 135, 29; 140, 26; 141, 31.
Bukarest 136, 36; 137, 26, 31.

Bulgaren 45, 28; 49, 30.

Charitons Kloster = Kutlumus 53, 35; 157, 29; 164, 16.
Chilandar 159, 1; 164, 15.
Chrysostomos Joh. 143, 29.
Cotmeana siehe Kotmana
Cozia siehe Kozia

Dalmatien = Serbien 33, 33; 34, 36; 36, 29; 160, 20.
Danczul, der Logothet, hoher Würdenträger in der Walachei um 1512; 131, 22; 147, 31.
Daniel, Prophet 93, 33.
Daniel, Protos des Hlg. Berges 52, 37.
David 132, 33; 139, 33, 37; 167, 35.
Dealu, Kloster in der Walachei 122, 25; 137, 36; 150, 29.
Demetrius, hlg. 131; 30.
Despina, Gemahlin Neagoes Wojevod (1512—1521) 158, 29; 165, 31.
Dionysiat, Kloster Dionisiu in Athos, 56, 35; 103, 34; 144, 36; 155, 34; 164, 20.
Dochiariu, Kloster in Athos 164, 19.
Donau, die 126, 21; 128, 31; 129, 23; 135, 36; 136, 35; 140, 34.
Dracea (Dracza) hoher militärischer Würdenträger in der Walachei um 1508; 123, 23.
Dracea (Dracza slavisch für Durazzo) 46, 34, 35.

Elias, Prophet 93, 32.
Eliu, biblisch., 99, 36.
Epigonation, liturgisches Kleidungstück, welches an den Gürtel befestigt in der Höhe des Knies getragen wird; 166, 12.
Ephrem-Hain 137, 34.
Esfigmenu, Kloster in Athos 164, 36.
Eudoxia, Mutter Theodosios des Kleinen 143, 31.
Evrosta Hellspont der thrakische Landstrich um Konstantinopel 149, 24.
Evrota 160, 17; siehe das vorige.

Finees, biblisch. 131, 33.
Florenz, die Synode von (1439) 45, 33.

Gabriel, Protos des Hlg. Berges, 25, 25; 164, 12, 22.
Georg, der hlge, 161, 1; Kirche zu h. G. 163, 25.
Georg, Brankowicz von Serbien (1427—1456) 34, 35.
Georg Skenderbeg von Albanien 46, 36.
Goliath 167, 35.
Gregor, der hlg. 159, 32.
Gregoriu, Kloster 164, 21.

Harip, Familien name des hl. Nifon 32, 36.
Hebräer 131, 33.
Hellas 160, 5, 17.
Hellespont 73, 34; 160, 18.
Hlapen siehe Manea H.

Illyricum 169, 18.
Irina, Gattin Georgs Brankowicz 35, 36.

Israel 82, 38; 85, 24; 156, 36; 163, 6.
Israeliten 83, 25; 138, 35.
Iwiron, Kloster 158, 26, 36; 159, 2; 164, 15.

Jakschicz, Demeter, tötete Michne, den Fürsten der Walachei, 131, 27, 31.
Jeremias, Prophet 30, 31; 138, 33.
Jerusalem 159, 27.
Jesaia, Prophet 48, 31.
Jesus Navi 135, 36.
Johannes der Täufer (Kloster) 73, 35.
Joasaph, Mönch und Lehrer Nifons 39, 33; 45, 24.
Joasaph, Jünger Nifons 103, 33; 119, 32.
Joathan 139, 32.
Joav 137, 32.
Jordan 135, 36.
Joseph, Arhimandrit zu Argeş 166, 9.
Juden 71, 24; 161, 28.
Julian der Abtrünnige 131, 17, 29, 26.
Justinian der Grosse 163, 14.
Justiniana Prima, Gross-Justiniana = Ochrida, Patriarchat 45, 27, 30, 35; 46, 32; 49, 23; 50, 29, 32.

Kampanien, die Landschaft um Thessalonik 160, 18.
Karakal, Kloster in Athos 164, 15.
Karea, Hauptstadt von Athos 54, 33.
Kateska, Berg 160, 11.
Konstamonitu, Kloster in Athos 164, 19.
Konstantinopel siehe Tzarigrad.
Kotlomus, Kloster in Athos 157, 26; 164, 16.
Kotmana, Kloster in der Walachei 129, 28.
Kozia Abtei und Kloster in der Walachei 129, 30; 163, 27.
Krit, eine Grotte in Athos 54, 36.
Krua (Kruia in Albanien) 46, 35; 47, 31.
Kuczeina Berg mit dem Kloster Oreschkowitza 160, 11.
Kukusos 143, 30.
Kusnitza, Kloster in Makedonien 160, 10.

Lateiner 45, 33.
Lawra, Kloster in Athos 55, 35; 164, 14.
Lawra, die bulgarische = Zographu 164, 18.
Lawra, die rumänische = Kotlomus 164, 17.
Lawra, russische = Kloster zu hlg. Pantelimon 164, 19.
Lia, riesenhafter Heide überwunden von dem hlgen Nestor 131, 30.
Linardia (Narda = Arta) 45, 29.
Lugdonien 160, 19; korrupter geographischer Name; vielleicht Lychdonos = Ochrida; siehe Tit Simedrea, Viaţa sf. Nifon, Bukarest 1937, S. 37.

Madiam, bibl. 131, 33.
Makarie, Jünger Nifons u. Märtyrer 101, 37.
Makarie, Metropolit der Walachei (1512—1521) 140, 20; 164, 31; 166, 24; 167, 1.
Makedonien 99, 36; 160, 9, 19.
Manea Hlapen, Verleumderer Nifons 34, 37.
Manuel, Vater Nifons 32, 35; 36, 35.
Maria, Mutter Nifons, 32, 36; 36, 35; 37, 30.
Mechmet-Pascha 128, 32; 136, 31; 137, 25.
Melikin 164, 26; verschieben für Melinik in Bulgarien.
Menorlin, Metochion des Klosters Oreschkowitza 160, 1.
Merkurius, Märtyrer 131, 28.
Meteor (Meteoren-Kloster) 160, 5.
Midia, am Schwarz. Meere in türk. Thrakien 164, 26.
Michne Wojewod (1508—1510 in der Walachei) 123, 23; 126, 23; 127, 32; 128, 22; 129, 27, 31; 130, 16, 22; 131, 13, 24.
Mircza, Sohn Michnes 129, 27.
Misien = Moesien Bulgarien 159, 31; 160, 18.
Moses 82, 38; 126, 25; 156, 33.
Muntenisches Land = Walachei 24, 28; 130, 28; 134, 33; 158, 17; 160, 31; 166, 18; 167, 3.

Narda u. *Narta* = Arta in Epir 44, 30; 45, 26.
Neagoe Wojewod (1512—1521 in der Walachei) sorgt um den Unterhalt des hlgen Nifon 94, 26; malt die Klosterkirche Dealu aus 122, 31; Erbauer der Klosterkirche zu Bistritz in der Walachei 126, 35; bekämpft und besiegt den Michne Wojewod 129, 25; 34; 130, 22; der neue Herrscher Wlad Wojewod verfolgt ihn 133, 26, 33, 36; 135, 29; er wird Herrscher 139, 34; setz einen Landesmetropoliten ein 140, 20; verurteilt seinen Verleumder Bogdan 140, 33, 36; seine segensreiche Herrschaft 141, 35; bringt die hlgen Reliquien Nifons in sein Land 143, 32; 148, 35; 149, 26; 150, 32; der Heilige erscheint ihm im Traume 151, 25; 152, 23, 30; 153, 21, 25; lässt eine kunstvolle Kiste für die Aufhebung der Reliquien verfertigen 154, 35; 155, 37; Die Wohltaten Neagoes an die Klöster und Kirchen auf dem Hlgen Berge und im ganzen Morgenland 157, 31; im eigenen Lande 161, 3; 161, 32; 162, 7; versetzt das Erzbistum von Argeş nach Târgovişte 163, 19, 166, 24, 37; er ladet zur Einweihe der von ihm erbauten Klosterkirche zu Agreş alle Klostervorsteher von Athos ein 164, 9, 23; er lässt die Einweihe

vornehmen 164, 29; 165, 15, 30; 167, 8.
Neophytos, Metropolit von Anchialos 148, 36; 155, 35.
Nestor, der hlge 131, 30.
Nifon, der hlge = Nephon II oekum. Patriarch (1486—1488, 1496—1498 u. 1502, gest. 1508) 24, 26; 30, 28; 31, 32; 46, 30; 119, 33; 130, 30; 131, 32; 140, 26; wird Mönch 39, 35; wird Priester 47, 30; reist nach Tzarigrad (Konstantinopel) 50, 36; pflegt den Kranken Zacharias 51, 30; fährt nach Athos 51, 35; 55, 31; wird Patriarch 69, 36; 74, 30; wird aus der Walachei vertrieben 87, 34; 90, 32; 93, 28; belehrt Neagoe 94, 31; sieht sein Lebensende vor 102, 36; seine Prophezeihungen 120, 31, 36; 123, 21; 131, 32; 141, 30; 163, 16; 166, 22; sein Gebet schützt Neagoe 126, 24; 129, 27; 135, 34; 140, 26; 167, 37; verehrt von Neagoe 126, 36; belegt Bogdan mit dem kirchl. Bann 133, 23; seine Reliquien werden nach der Walachei gebracht 143, 35; 147, 32; 148, 27; 151, 32; Wunder des Hlgen 152, 27; auf seinem Grabmale baut Neagoe eine Kirche 157, 26; eine Ikone des Hlgen 165, 25; wird heilig gesprochen 166, 3; 167, 30; 168, 30.
Nikodem, hlger, Gründer des rumänischen Klosters Tismana 160, 33.
Nikolaus, hlger 122, 25; 150, 30; 157, 31.
Nikolaus Taufname Nifons 30, 26; 37, 36; 38, 36.
Nikolaus, Patriarch von Justiniana Prima oder Ochrida 45, 27; 47, 32; 49, 25.
Nucet (Nuczet) Kloster in der Walachei 160, 36.

Ochrid, Patriarchat 45, 30, 35.
Ochrider der 48, 34.
Odriu = Andrianopel 75, 25.
Okean, das Adriat. Meer 48, 23.
Oreisk, das Kloster Oreschkowitza 159, 31.

Pachomios, oekumen. Patriarch (1505—1514) 140, 22.
Panonien, antikisierende Benennung der Walachei 87, 34; 120, 36; 124, 28; 127, 36; 148, 34; 164, 30; 167, 36.
Pantokrator, Kloster in Athos 158, 36; 164, 19.
Paul, Kloster zu hlg. P. in Athos 159, 12; 164, 20.
Paulus, Apost., 44, 27; 48, 29; 71, 33; 85, 36.
Pelipov = Pelopones 36, 31.
Petlagonia, die Landschaft um die Stadt Bitolia (Monastir) 160, 8, 19.
Pförterin = Portaitissa, Ikone der hlgen Mutter Gottes 158, 33.
Philotheos, Kloster in Athos 164, 17.

Philotheos, oekum. Patriarch (1354—1355 u. 1364—1377, gest. 1379) 166, 15.
Plaiu, von, Titulatur des Metropoliten der Walachei 140, 21.

Radu der Grosse, *Wojewod*, herrschte in der Walachei 1496—1508, besucht den hlgen Nifon 75, 35; nimmt sich bei der türkischen Regierung des Hlgen an 79, 33; vertreibt den Hlgen aus der Walachei 87, 36; 94, 36; 95, 37; der Hlge prophezeit ihm Unglück 120, 32; 121, 28; sein Tod und Begräbnis 121, 34; sein Bruder besteigt den Thron 127, 37; Erbauer des Klosters Dealu 137, 36; Sein Vergehen dem Hlgen Nifon gegenüber wird vergeben 143, 35; 150, 33, 37; 151, 27, 36; 152, 25, 28. hat das Kloster Kutlumus zu bauen begonnen 157, 30; es war ihm nicht gegönnt eine hlge Ikone in sein Land zu bringen 162, 1; das Erzbistum in Târgoviște zu gründen 163, 16, 18.
Rom, *Gross*- 131, 16.
Rumänische, *Land* das (=Walachei) 75, 34; 139, 35; 140, 21; 149, 25; 161, 31.

Samuel, Prophet, 167, 35.
Saul 139, 31.
Sardes = Sofia, Serdica 164, 26.
Serben 45, 28; 49, 30.
Seres, Metropol. von 164, 26.
Severin, von, Titulatur der Metropoliten der Walachei 140, 22.
Sfetagora, slavische Benennung des Heiligen Berges Athos 44, 32; 51, 35; 52, 37; 144, 35; 159, 18; 165, 7.
Simenska, Kloster in Athos = Esfigmenu? 164, 18. (Siehe Anm. 2 S. 164).
Simonpetra, Kloster in Athos 164, 21.
Sirmium (Mitrovitza) 160, 19.
Sinai Berg 159, 24.
Skenderbeg Georg, Fürst von Albanien 46, 37.
Sodom 85, 31.
Sofia, hlge, Kirche Justinians d. Gr. 163, 14.
Solomon 163, 13.
Solun, slavische Benennung Thessaloniks 58, 37; 68, 36; 101, 32, 37.
Sozopol (Sozopolis am Schwarzen Meere) 73, 34.
Stephan, erster Märtyrer 75, 27.
Stoikan, Ratgeber Michnes 124, 33; 125, 21, 28; 129, 32; 130, 17.
Symeon, oekum. Patriarch 1481—1486 zum dritt. Male, 68, 37.

Târgoviște (Tirgowiste), Versetzung des Erzbistums der Walachei nach 163, 17, 23; 166, 21, 28.
Tetulia verderbt für Bitolia = Monastir, Stadt in Makedonien 160, 19; siehe auch Tutelia.

Theodosios der Kleine (408—450) 142, 37.
Theolipt, oekum. Patriarch (1513-1522) 164, 24; 166, 4, 23; 167, 1.
Thomas Palaiologos, Despot von Peloponnes (1430—1460) 36,30.
Thrakien 160, 17.
Tismana, Kloster in der Walachei 160, 33; 166, 14.
Treskawitz, Kloster nord-westl. von Prilep in Makedonien gelegen 160, 8; (siehe T. Simedrea, Viața Sf. Nifon, Bukarest, 1937, S. 40).
Türken, die 48, 22; 114, 34; 119, 37.
Tutelia 99, 36; siehe Tetulia.
Tzarigrad, slavische Benennung Konstantinopels 24, 26; 45, 30, 32; 50, 30; 51, 28, 35; 68, 37; 119, 36; 140, 23; 143, 30; 159, 19; 161, 5, 31; 166, 23.
Ungarn, die 131, 19.
Ungarnland 130, 26.
Ungrowlachien = Walachei, besonders, wenn es sich um das Erzbistum der Walachei handelt 81, 36; 166, 25; 167, 1.
Ustinia die Erste = Justiniana Prima 49, 33.
Watopedi, Kloster im Athos 44, 32; 100, 32; 159, 3; 164, 15.
Wlad, Herrscher der Walachei (1510—1512) 127, 37; 128, 29, 35; 130, 32, 35; 131, 20; 132, 28, 33, 36; 136, 32, 37.

Zacharias, Patriarch von Ochrida 44, 29; 46, 30; 47, 28; 49, 22, 26; 50, 33, 35.
Zion = Jerusalem 159, 27. Tempel Solomons 163, 13.
Zographu, Kloster in Athos 164, 17.

Xenophon, Kloster in Athos 164, 17.
Xeropotam, Kloster in Athos 159, 9; 164, 15.
Xilokarav Marko, Patriarch von Justiniana der Grossen 50, 31.

Indice lexical şi gramatical de particularităţi în textul grecesc

ἄνευ cu acc. în loc de gen. 44, 5.
ἄρχησεν 58, 13; 80, 28 et passim pentru ἄρχισεν
αὐθέντης, genet. când αὐθέντου 144, 11; când αὐθεντός 142, 15.
διατί = διότι 26, 18; 28, 5; 72, 5; 170, 11.
δουλεύω τινα în loc de τινὶ (δουλεύσωμεν τὸν αὐθέντην μας 128, 16.
Δούναβιν la genet. 134, 18.
ζημιουθοῦμεν 58, 6 dar şi ζημιωθῶμεν 60, 12, la subjunc.
μετὰ cu gen. cu înţelesul după în loc de acc. 58, 13.
πατατός qualis ce fel 40, 31.
πλέα pentru indicarea comparativului πλέα ἱερόν 26, 6; πλέον pentru arătarea superlat. πλέον εὐτελέστερος καὶ ἀτιμότερος 172, 7; πλέον περισσότερον 42, 27.
προεστός, ὁ gen. -οῦ 54, 10; 144, 13; dar şi -ῶτος 60, 27; 106, 7.
φούστα, ἡ corabie piraterească 104, 23. (Ital. veneţian).

CUPRINSUL

	Pag.
Inchinare	3
Sigle şi semne	4
Introducere	5—23
Viaţa sf. Nifon, versiunea grecească, paginele din stânga	24—174
Viaţa sf. Nifon, traducerea românească a versiunii greceşti, paginele din dreapta.	25—175
Viaţa sf. Nifon, versiune veche românească în traducere germană, urmând jos paralel cu celelalte două texte	25—175
Zusammenfassende Anzeige (Indicare pe scurt a cuprinsului lucrării)	176
Indice *a)* la textul român	177—182
Indice *b)* la textul grecesc.	182—186
Indice *c)* la textul german.	186—192
Indice lexical şi gramatical de particularităţi în textul grecesc.	193